ISSN 2229-547X VIDEHA

ৱিদেহ ৩৬৪ ম অংক ১৫ ফৰৱৰী ২০২৩ (ৱৰ্ষ ১৬ মাস ১৮২ অংক ৩৬৪)

(ৱিদেহ www.videha.co.in)

ৱিদেহ মৈথিলী সাহিত্য আন্দোলন: মানুষীমিহ সংস্কৃতাম্

ৱিদেহ- প্রথম মৈথিলী পাক্ষিক ই-পত্রিকা

সম্পাদক: গজেন্দ্র ঠাকুর।

Videha
e-Learning
Gajendra Thakur

Videha eJournal (link www.videha.co.in) is a multidisciplinary online journal dedicated to the promotion and preservation of the Maithili language, literature and culture. It is a platform for scholars, researchers, writers and poets to publish their works and share their knowledge about Maithili language, literature, and culture. The journal is

published online to promote and preserve Maithili language and culture. The journal publishes articles, research papers, book reviews, and poetry in Maithili and English languages. It also features translations of literary works from other languages into Maithili. It is a peer-reviewed journal, which means that articles and papers are reviewed by experts in the field before they are accepted for publication.

Videha e-Journal: Issue No. 364 at www.videha.co.in

সমানান্তৰ পৰম্পৰাক ৰিদ্যাপতি- *ঠিত্র িদেহ সম্মানসঁ সম্মানিত শ্ৰী পনকনান মণ্ডন দ্বাৰা*

মৈথিনী ভাষা জগজ্জননী সীতাযাঃ ভাষা শ্বাসী৯। হনুমন্তঃ ৰ্ভত্তরান- মান্বষীমিহ সংস্কৃতাম্।

থক্কৰ খম্ভা (শ্বাখৰ খামহ্)

তিন্দখন খেত্তহি কাঞি তস্ব কিত্তিৰলি পসৰেগ। থক্কৰ খম্ভা ম্ভ জৰ্ভ মঞ্চো ৰাঁষ্কি ন দেগ॥ *(কীৰ্তিনতা প্ৰথমঃ পন্ রঃ পহিন দোহা।)*

মানে শ্বাখৰ ৰূপী খামহ্ নিৰ্মাণ ক**ই** ওগপৰ (*গদ্য-পদ্য ৰূপী*) মঁচ জঁ নৈ ৰাঁম্বন জায তঁ ঐ ত্ৰিভুৱনৰূপী ক্ষেত্ৰমে ওকৰ কীৰ্তিৰূপী নত্তী কেনা পসৰত।

Do not judge each day by the harvest you reap but by the seeds that you plant. -Robert Louis Stevenson

...

অনুক্রম

ঐ অংকমে অছি:-

২.৬.যোগেন্দ্ৰ পাঠক 'ৰিযোগী'-শীঘ্ৰ দৰ্শন

২.৭.নিৰ্মলা কৰ্ণ- ঋষি শিখা (খেপ-১৩)

২.৮.জগদীশ প্ৰসাদ মণ্ডল- কনিযেঁ-মনিযেঁ পূঁজী

২.৯.জগদীশ প্ৰসাদ মণ্ডল- মোড়পৰ (ধাৰাৱাহিক উপন্যাস নৱম পড়াৱ)

২.১০.ৰবীন্দ্ৰ নাৰাযণ মিশ্ৰ- মাতৃভূমি (উপন্যাস)- ২১ ম খেপ

২.১১.নাৰাযণ যাদৱক ৬ টা কথা- কথা-১ জগপৰ সম্পাদকীয সমীক্ষা অংগ্ৰেজীমে সম্পাদকীয পৃষ্ঠ পৰ

২.১২.নাৰাযণ যাদৱক ৬ টা কথা- কথা-২ জগপৰ সম্পাদকীয সমীক্ষা অংগ্ৰেজীমে সম্পাদকীয পৃষ্ঠ পৰ

২.১৩.নাৰাযণ যাদৱক ৬ টা কথা- কথা-৩ জগপৰ সম্পাদকীয সমীক্ষা অংগ্ৰেজীমে সম্পাদকীয পৃষ্ঠ পৰ

২.১৪.নাৰাযণ যাদৱক ৬ টা কথা- কথা-৪ জগপৰ সম্পাদকীয সমীক্ষা অংগ্ৰেজীমে সম্পাদকীয পৃষ্ঠ পৰ

২.১৬.নাৰায়ণ যাদৱক ৬ টা কথা- কথা ৬ জগপৰ সম্পাদকীয় সমীক্ষা অংগ্ৰেজীমে সম্পাদকীয় পৃষ্ঠ পৰ

३.पद्य खण्ड

३.१.ৰাজ কিশোৰ মিশ্ৰ- গহন

३.২.জগদানন্দ ঝা 'মনু'- পচীস টা ৰুবাঁগ

३.३.আশীষ অনচিন্হাৰ-২ টা গজল

३.४.আচার্য ৰামানংদ মংডল- ২ টা পদ্য

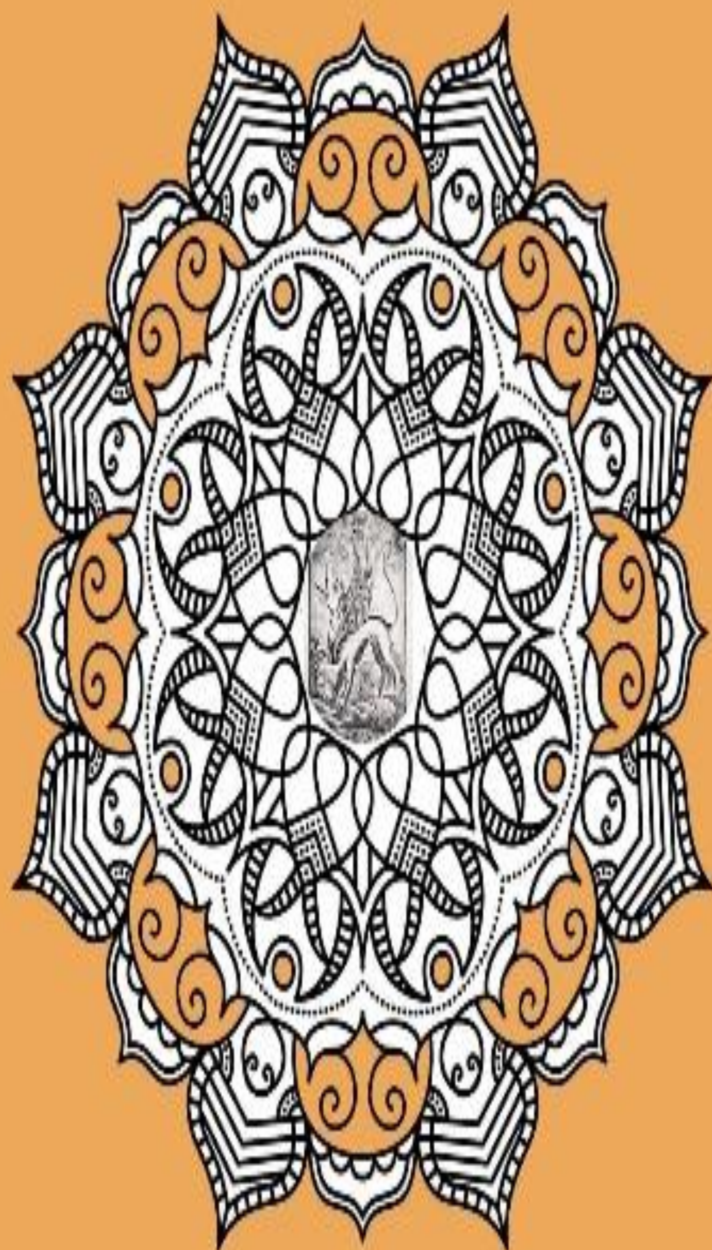
অনুলগ্নক ১: মৈথিলীমে ছন্দ সমীক্ষা আ কমলানন্দ ঝা (প্ৰসংগ-চোৰ লেখক পংকজ ঝা পৰাশৰক নূতন সাহিত্যিক চোৰিক খুলাসাপৰ পাঠকীয় টিপ্পণী)

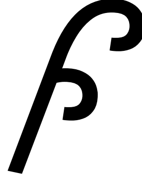
অনুলগ্নক ২: মৈথিলীমে ছন্দ সমীক্ষা আ কমলানন্দ ঝা (প্ৰসংগ-চোৰ লেখক পংকজ ঝা পৰাশৰক পুৰান সাহিত্যিক চোৰিক খুলাসাপৰ পাঠকীয় টিপ্পণী আ কিছু প্ৰমাণ)

৪. বিদেহ সূচনা সংপর্ক অন্বেষণ

অন্বেষক ১: মৈথিলীমে ছন্দ সমীক্ষা আ কমলানন্দ ঝা (প্রসংগ- ডোৰ লেখক পংকজ ঝা পৰাশৰক প্ৰদান সাহিত্যিক চোৰিক খুলাসাপৰ কিছু প্ৰমাণ)

ॐ द्यौ: शान्तिरन्तरिक्ष ग्वंग शान्तिः पृथ्वी शान्तिराप: शान्तिरोषधय: शान्ति वनस्पतय: शान्तिर्विश्वे देवा: शान्तिर्ब्रह्म

ꣽ द्यौ: शान्तिरन्तरिक्ष ẇ शान्तिः पृथ्वी शान्तिराप: शान्तिरोषधय: शान्ति वनस्पतय: शान्तिर्विश्वे देवा: शान्तिर्ब्रह्म

ब्रह्मणसँ प्रार्थना जे द्युलोकमे, अंतरिक्षमे, पृथ्वीपर, जलमे, औषधमे, वनस्पतिमे, विश्वमे, सभ देवतागणमे आ ब्रह्ममे शांति हुअय।
ॐ-ब्रह्मण, द्यौ-सूर्य-तरेगण, अंतरिक्ष- पृथ्वी आ द्यूलोकक बीच, आप:-जल, विश्वेदेवा- सभ देवता, ब्रह्म- सर्जक।

ब्रह्मणसँ प्रार्थना जे द्युलोकमे, अंतरिक्षमे, पृथ्वीपर, जलमे, औषधमे, वनस्पतिमे, विश्वमे, सभ देवतागणमे आ ब्रह्ममे शांति हुअय।

ꣽ-ब्रह्मण, द्यौ-सूर्य-तरेगण, अंतरिक्ष- पृथ्वी आ द्यूलोकक बीच, आप:-जल, विश्वेदेवा- सभ देवता, ब्रह्म- सर्जक।

❀ (White Florette- innocence and purity)

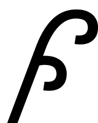
☸ (Wheel of Dharma)

卐(Swastik)

৩ (सिद्धिरस्तु, सिद्धम सिद्धिरस्तु, सिद्धम Devanagari Anji)

Ẇ (Gwang ग्वंग (two small circles connected by u and a dot placed over it, used in reference of Vedic texts)

𑓆 (**Tirhuta Anji, Ankush of Ganeshji, placed at the beginning of something)**

𑓑.𑓑.𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩- 𑒢𑒴𑒞𑒢 𑒁𑓀𑒏 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒏𑒲𑒨

𑓑.𑓒.𑒁𑓀𑒏 𑓓𑓖𑓓 𑒣𑒩 𑒙𑒱𑒣𑓂𑒣𑒝𑒲

১.১.গজেন্দ্ৰ ঠাকুৰ- নূতন অংক সম্পাদকীয

১

ঋগৱেদক পুৰোহিত হোতা, সামৱেদক উদ্গাতৃ, যজুৰ্ৱেদক অধ্বাৰ্যু আ অথৰ্ৱৱেদক ব্ৰাহ্মণ; আ তকৰ সহযোগী পুৰোহিত সভ, পূৰা-পূৰী সত্ৰহ তৰহক পুৰোহিত ৱৈদিক কালমে ৰহথি। আ আৰ্ৱ এক্কেটা ব্ৰাহ্মণ পুৰোহিত কেনা ভ**ই** গেল? ওডিসামে অখনো 'হোতা' টাগইটল হোগ ছৈ আ ওত্তুক্কা ঋগৱেদী, সামৱেদী আ যজুৰ্ৱেদী ব্ৰাহ্মণ হিংসক (!)পিপ্পলাদ সংহিতাক অথৰ্ৱৱেদী ব্ৰাহ্মণমে ৱিঁযাহ-দান নৈ কৰৈ ছথি। দক্ষিণ ভাৰতমে কতেক আদিৱাসী সমাজক পুৰোহিত ব্ৰাহ্মণ ৱঁনি গেলা। কালীৱঁন্দীক সেৱা, ভগৈত, ফুলহাসি কৰৈলে পুৰোহিত অৱঁৈ ছথি, গএৰ ব্ৰাহ্মণ ৱাঁ ব্ৰাহ্মণো, কিযো ভ**ই** সকৈ ছথি। জে ফীন্ডৰৰ্ক ৱিঁম্ব কেলে ৱঁজতা সে কহতা ব্ৰাহ্মণ কেনা হৰ্ৱৰ আ ভগতা ৱঁনত, মুদা গ্ৰাম-ৰুদ্ৰপুৰ (ভাযা ত্তুলাপতগংজ, জিলা মধুৰ্ৱনী) মে গহৰ্ৱৰক সেৱা ব্ৰাহ্মণ ভগৈত কৰৈ ছথি। িথিলামে পযৰল সতাৰ (সংথান) সম্প্ৰদাযমে মুৰ্মু পণ্ডিত লযমে সিন্ধু নদী ঘাটী সভ্যতাক কালক গ্ৰন্থক ৱিঁনতী পঢ়ৈত ছথি, সে সংথান সম্প্ৰদাযক লোক অহাঁকেঁ ৱঁতেতা। দনিত ৱিমৰ্শমে ৱাল্মীকি ৰামাযণক উত্তৰকাণ্ডক শম্বূক ৱধক চৰ্চা হোগত ৰহৈএ, তপ কৰৰ্ৱাঁক কাৰণ শম্বূকক শিকাগত জে ও আগাঁ নৈ ৱঁঢ়ি জায, আ তগ শিকাগতক নিৱাৰণাৰ্থ ভগৱান ৰাম দ্বাৰা শম্বূক ৱধ। পুৰুষ-পৰীক্ষামে ৱিদ্যাপতি কথা কহৈত-কহৈত লেখকীয ৱক্তৱ্য দৈ ছথি জে ৰাজপূতনী চৰিত্ৰহীন হোগএ। ডা দম্নূ ওহিনা ভেল জেনা অথৰ্ৱৱেদমে শূদ্ৰক পত্নীকেঁ ৱিঁনা স্বীকৃতিক কিযো হাথ পকড়ি ন**ই** জা সকৈত অছি ৱঁনা ৱক্তৱ্য, জে সোশল মীডিযামে আ অন্তৰ্জালপৰ

𑒁𑒯𑒰𑒿𑒏𑒹𑒿 𑒦𑒹𑒙𑒻𑒞, 𑒖𑒏𑒩 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒮𑒢𑓂𑒠𑒩𑓂𑒦 𑒧𑒴𑒪 𑒁𑒟𑒩𑓂𑒫𑒫𑒹𑒠𑒧𑒹 𑒞𑒰𑒏𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒴 𑒢𑒻 𑒦𑒹𑒙𑒻𑒞, 𑒥𑒖𑒢𑒯𑒰𑒩 𑒢𑒳𑒏𑓂𑒞𑒲 𑒪𑒑𑒰 𑒏𑓄 𑒢𑒱𑒣𑒞𑓂𑒞𑒰, 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒮𑒢𑓂𑒠𑒩𑓂𑒦 𑒢𑒻 𑒠𑒹𑒞𑒰 𑒂 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒁𑒣𑒮𑓂𑒨𑒰𑒿𑒞 𑒩𑒯𑒴, 𑒥𑒩𑓂𑒛𑒢 𑒂𑒤 𑒣𑓂𑒩𑒴𑒤 𑒂𑒩𑒼𑒣 𑒪𑒑𑒹𑒢𑒱𑒯𑒰𑒩𑒣𑒩 𑒢𑒻, 𑒁𑒯𑒰𑒿𑒣𑒩। 𑒁𑒯𑒰𑒿𑒏 𑒅𑒩𑓂𑒖𑒰𑒏 𑒏𑓂𑒭𑒨 𑒦𑒹𑒪 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒤𑒹𑒩 𑒁𑒢𑓂𑒞𑒩𑓂𑒖𑒰𑒢 𑒚𑒲𑒏 𑒏𑓄 𑒪𑒹𑒪𑒏, 𑒣𑒰𑒚 𑒫𑒱𑒏𑒵𑒞 𑒢𑒻 𑒦𑒹𑒪। 𑒣𑒯𑒱𑒢𑒹 𑒂𑒅 𑒣𑒳𑒩𑒳𑒭 𑒣𑒩𑒲𑒏𑓂𑒭𑒰𑒣𑒩, 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞 𑒂 𑒁𑒫𑒯𑒙𑓂𑒚𑒥𑒪𑒰 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒣𑒞𑒱 𑒖𑒑 𑒩𑒰𑒖𑒰𑒏 𑒠𑒩𑒥𑒰𑒩𑒲 𑒩𑒯𑒟𑒱 𑒞𑒏𑒩 𑒖𑒰𑒞𑒱𑒏 𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩𑒲𑒏 𑒫𑒱𑒭𑒨𑒧𑒹 𑒋𑒯𑒹𑒢 𑒪𑒱𑒐𑒥𑒰𑒏 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒮𑒰𑒡𑒰𑓀𑒬 𑒯𑒹𑒞𑒢𑒱? 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒏𑒪𑒳𑒭𑒱𑒞 𑒧𑒰𑒢𑒮𑒱𑒏𑒞𑒰𑒏 𑒣𑒩𑒫𑒩𑓂𑒞𑒲 𑒪𑒱𑒣𑒱𑒏𑒰𑒩 𑒁𑒣𑒢 𑒦𑒰𑒫𑒢𑒰𑒏 𑒁𑒢𑒳𑒮𑒰𑒩 𑒯𑒹𑒩𑒤𑒹𑒩 𑒖𑒿 𑒏𑓄 𑒠𑒹𑒪𑒏𑒻 𑒞𑒿 𑒂𑒑𑒏 𑒙𑒱𑒣𑓂𑒣𑒝𑒲𑒏𑒰𑒩 𑒂 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠𑒏𑒏𑒹𑒿 𑒙𑒱𑒣𑓂𑒣𑒝𑒲 𑒠𑓄 𑒏𑓄 𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞𑒱 𑒮𑓂𑒣𑒭𑓂𑒙 𑒏𑓄 𑒠𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒔𑒰𑒯𑒲। 𑒩𑒰𑒧 𑒬𑒧𑓂𑒥𑒴𑒏𑒏𑒹𑒿 𑒧𑒰𑒩𑒪𑒢𑒱 𑒥𑒰 𑒬𑒧𑓂𑒥𑒴𑒏𑒏 𑒬𑒱𑒏𑒰𑒑𑒞 𑒏𑒹𑒢𑒱𑒯𑒰𑒩 𑒏𑒪𑒳𑒭𑒱𑒞 𑒪𑒱𑒣𑒱𑒏𑒰𑒩 𑒬𑒧𑓂𑒥𑒴𑒏𑒏𑒹𑒿 𑒧𑒰𑒩𑒪𑒢𑒱? 𑒂𑒥 𑒂𑒅 𑒁𑒟𑒩𑓂𑒫𑒫𑒹𑒠𑒣𑒩। 𑒁𑒟𑒩𑓂𑒫𑒫𑒹𑒠𑒧𑒹 𑒪𑒱𑒐𑒪 𑒕𑒻 𑒯𑒹 𑒢𑒰𑒩𑒲, 𑒯𑒧 𑒮𑒰𑒧𑒫𑒹𑒠 𑒕𑒲 𑒂 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒇𑒑𑒫𑒹𑒠, 𑒯𑒹 𑒫𑒡𑒴, 𑒁𑒯𑒰𑒿𑒏 𑒯𑒰𑒟 𑒯𑒧 𑒮𑒧𑒵𑒠𑓂𑒡𑒱 𑒪𑒹𑒪 𑒑𑓂𑒩𑒯𑒝 𑒏𑓄 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒲। 𑒂 𑒍𑒯𑒳𑒢𑒼 𑒫𑓂𑒩𑒰𑒞𑓂𑒨 𑒣𑒩𑒧𑓂𑒣𑒩𑒰𑒏 𑒁𑒟𑒩𑓂𑒫𑒫𑒹𑒠 𑒂 𑒮𑒰𑓀𑒐𑓂𑒨 𑒁𑒕𑒱, 𑒫𑓂𑒩𑒰𑒞𑓂𑒨 𑒖𑒹 𑒑𑒰𑒨𑒞𑓂𑒩𑒲 𑒧𑓀𑒞𑓂𑒩 𑒢𑒻 𑒣𑒜𑓃𑒪𑒟𑒱 𑒞𑒲𑒢 𑒐𑒰𑒜𑓃𑒲 𑒂 𑒞𑒹𑒿 𑒥𑒢𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒰 𑒫𑒢𑒔𑒩, 𑒥𑒢𑒫𑒲𑒯𑒩। 𑒂 𑒁𑒐𑒴𑒢𑒏𑒰 𑒒𑒩 𑒫𑒰𑒣𑒮𑒲 𑒮𑒢 𑒫𑒱𑒡 𑒕𑒪 '𑒫𑓂𑒩𑒰𑒞𑓂𑒨𑒮𑓂𑒞𑒼𑒧' 𑒫𑒱𑒡, 𑒮𑒧𑒰𑒢𑒰𑒢𑓂𑒞𑒩 𑒡𑒰𑒩𑒰𑒏 𑒫𑓂𑒩𑒰𑒞𑓂𑒨𑒏𑒹𑒿 𑒒𑒴𑒩𑒹𑒥𑒰 𑒪𑒹𑒪। 𑒏𑒞𑒾 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒬𑒰𑒩𑒲𑒩𑒱𑒏 𑒂 𑒪𑒻𑓀𑒑𑒱𑒏 𑒯𑒱𑓀𑒮𑒏, 𑒢𑒱𑒬𑒰𑓀𑒧𑒹 𑒩𑒯𑒻𑒥𑒪𑒰 𑒮𑒢 𑒫𑒱𑒫𑒩𑒝 𑒦𑒹𑒙𑒻𑒞 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒁𑒟𑒩𑓂𑒫𑒫𑒹𑒠𑒧𑒹 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒨𑒼𑒑𑒲𑒏 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒠𑒹𑒐𑒥। 𑒁𑒢𑓂𑒨𑒞𑓂𑒩 𑒍 𑒮𑒞𑓂𑒨𑒏 𑒩𑒏𑓂𑒭𑒏 𑒂 𑒬𑒱𑒫𑒦𑒏𑓂𑒞 𑒫𑒻𑒠𑓂𑒨 𑒮𑒢 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒫𑒩𑓂𑒝𑒱𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒁𑒟𑒩𑓂𑒫𑒫𑒹𑒠𑒲 𑒥𑓂𑒩𑒰𑒯𑓂𑒧𑒝𑒏𑒹𑒿 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒯𑒱𑓀𑒮𑒏 𑒏𑒯𑒪 𑒑𑒹𑒪। 𑒏𑒪𑒳𑒭𑒱𑒞 𑒪𑒱𑒣𑒱𑒏𑒰𑒩 𑒫𑒹𑒠𑒼𑒧𑒹 𑒏𑓂𑒭𑒹𑒣𑒏𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒹𑒬 𑒏𑒹𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒖𑒹 𑒦𑒰𑒭𑒰 𑒫𑒱𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢𑒲 𑒂𑒥 𑒣𑒏𑒛𑓃𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒟𑒱। 𑒧𑒢𑓂𑒞𑓂𑒩𑒰𑒩𑓂𑒟𑒧𑒹 𑒧𑒯𑒩𑓂𑒭𑒱 𑒣𑒞𑓀𑒖𑒪𑒱𑒏 𑒫𑒻𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢𑒱𑒏 𑒧𑒢𑓂𑒞𑒫𑓂𑒨 "𑒨𑒔𑓂𑒕𑒥𑓂𑒠 𑒂𑒯 𑒞𑒠𑒮𑓂𑒧𑒰𑒏𑓀 𑒣𑓂𑒩𑒧𑒰𑒝𑒧𑓂" 𑒁𑒩𑓂𑒟𑒰𑒞𑓂 𑒖𑒹 𑒬𑒥𑓂𑒠 𑒂𑒏𑒱 𑒧𑓀𑒞𑓂𑒩𑒏 𑒣𑒠 𑒏𑒯𑒻𑒋, 𑒮𑒋𑒯 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒯𑒹𑒞𑒳 𑒣𑓂𑒩𑒧𑒰𑒝

অছি- একৰ অর্থ ৰাঁদমে জা ক২ ৰেদে প্রমাণ অছি- সে কোনা ভেন সে নৈ জানি। ৰেদমে সামান্য জন উপযোগী আ নিৰপেক্ষ সাহিত্য ছন। সভ ব্রাহ্মণ, ক্ষত্রিয, ৰৈশ্য আ শূদ্রমে দীপ্তি ভৰি দিযৌ আ ওহী দীপ্তিসঁ হমৰো ভৰি দিঅ।- ঈ যজুৰ্ৰেদমে ছৈ।

সীতা অৰৈঁ ছথি, কমনা ধাৰ পাৰ কৰ২ চাহৈ ছথি। ম্বদা মনাহ কহৈ ছন্হি জে হমৰা গনাম চাহী, আ গনামো কী তঁ সীতাক ননদি। সীতা কহৈ ছথিন্হ, দেনৌঁ, ভোগ কৰ, যুগ-যুগ ধৰি। সীতাক নৈহৰ মিথিনা ছিযন্হি , মনাহ এতৰোঁ হঁসী ঠট্টা নৈ কৰত। আ সে মিথিনাক দূধৰংশী সম্প্ৰদায গৰ্ৰৈত ছথি, কোৰৈন আ ৰূঁধনক মাযসঁ হমৰ স্বনন অছি।

গিদৰমাৰাক অনগ ভাষা হোগ ছৈ হৌ, নোক সভ ওকৰা সভকেঁ গিদৰমাৰা আ মগহিযা ডোম কহৈ ছৈ ম্বদা ও সভ অপনাকেঁ ৰঁজাৰা কহৈএ, অপন ভাষাকেঁ ৰঁজাৰা ভাষা কহৈএ। ম্বঁহপৰ গিদৰমাৰা কহি ক২ দেখিযৌ, ঝগড়ে ক২ নেত। ৰঁজাৰা সভ ঐ ৰিশ্বকেঁ নীক আ খৰাপ দ্বাৰা সংচানিত মানৈ ছথি।

নগ্র সভমে কংগনা-ভিখমংগাক মোহল্লা ৰসি গেন ছৈ, ঐ মোহল্লামে জাতি-পাতি নৈ ছৈ। মিমৰা নগ ৰড়কা গৈস্টৰনা ৰস্তী ছৈ ৰঁজাৰা সভক, স্বখেঁতমে। ৰনৈএ উজৰৈএ। সতাৰ সভ মধেপ্ৰৰসঁ পূৰ্ৰ দক্ষিণ দ্বআনকক দক্ষিন কৰহৰামে আ ঠঁঠ়িযামে ৰহৈএ। তীৰ-ধনুষমে মাহিৰ সংথান সভ।

স্বভাষ চন্দ্ৰ যাদৱ মৈথিনী নোককথা 'একটা ঠিনমা খেনিঐ ৰও ভগযা' কেৰ সম্বন্ধমে নিখৈ ছথি -"মন্বস্মৃতি মে কহন গেন ছৈক

𑒖𑒹 𑒔𑒳𑒣𑒔𑒰𑒣 𑒏𑒏𑒩𑒼 𑒤𑒴𑒪 𑒞𑒼𑒛𑓃𑒱 𑒪𑒹𑒥 𑒔𑒼𑒩𑒱 𑒢𑒯𑒱 𑒯𑒼𑒋𑒞 𑒕𑒻𑒏। ; 𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒏𑒏𑒩𑒼 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒔𑒲𑒖 𑒐𑒰 𑒪𑒹𑒥 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒁𑒣𑒩𑒰𑒡 𑒢𑒯𑒱 𑒦𑒹𑒪। 𑒃𑒋𑒯 𑒏𑒟𑒰𑒏 𑒂𑒞𑓂𑒧𑒹𑒫𑒰𑒔𑒢 𑒟𑒱𑒏। 𑒏𑒟𑒰 𑒄 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒧𑒰𑒢 𑒅𑒣𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒮𑒦𑒏 𑒖𑒲𑒫𑒏 𑒧𑒼𑒪 𑒥𑒩𑒰𑒥𑒩 𑒯𑒼𑒋𑒞 𑒕𑒻𑒏 । 𑒁𑒮𑒯𑒰𑒨 𑒂 𑒢𑒱𑒩𑓂𑒡𑒢𑒼 𑒏𑒹𑒿 𑒖𑒲𑒥𑒰𑒏 𑒁𑒡𑒱𑒏𑒰𑒩 𑒕𑒻𑒏। 𑒋𑒯𑒱 𑒮𑓀𑒮𑒰𑒩 𑒧𑒹 𑒍𑒏𑒩𑒼 𑒪𑒹𑒪 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒮𑓂𑒣𑒹𑒮 (𑒖𑒑𑒯) 𑒯𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒔𑒰𑒯𑒲।" 𑒄 𑒧𑒢𑒳𑒮𑓂𑒧𑒵𑒞𑒱 𑒋𑒏 𑒚𑒰𑒧 𑒋𑒯𑒹𑒢 𑒮𑒯𑒱𑒭𑓂𑒝𑒳 𑒁𑒕𑒱, 𑒋𑒏𑒩 𑒣𑒰𑒚 𑒂𑒡𑒳𑒢𑒱𑒏 𑒫𑒱𑒡𑒱 𑒬𑒥𑓂𑒠𑒰𑒫𑒪𑒲𑒮𑒿 𑒨𑒳𑒏𑓂𑒞 𑒁𑒕𑒱, 𑒪𑒑𑒻𑒋 𑒖𑒹𑒢𑒰 𑒫𑒱𑒡𑒱𑒏 𑒠𑒵𑒭𑓂𑒙𑒱𑒮𑒿 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒑𑒻𑒣 𑒢𑒻 𑒕𑒻, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒍𑒞𑒻 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒏𑓂𑒩𑒴𑒩 𑒑𑒣 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒒𑒼𑒮𑒱𑒨𑒰 𑒠𑒹𑒪 𑒑𑒹𑒪।

𑒫𑒹𑒠𑒏 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒬𑒲 𑒦𑒰𑒭𑒰 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠 𑒮𑒦𑒧𑒹 𑒇𑒭𑒱𑒏 𑒢𑒰𑒧 𑒯𑒙𑒰 𑒠𑒹𑒪 𑒑𑒹𑒪, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒧𑒴𑒪𑒧𑒹 𑒁𑒐𑒢𑒼 𑒦𑒹𑒙 𑒖𑒰𑒨𑒞। 𑒫𑒻𑒠𑒱𑒏 𑒠𑓂𑒩𑒭𑓂𑒙𑒰 𑒞𑒿 𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩𑒲 𑒂 𑒬𑒴𑒠𑓂𑒩 𑒇𑒭𑒱 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒕𑒟𑒱, 𑒞𑒐𑒢 𑒬𑒴𑒠𑓂𑒩 𑒂 𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩𑒲𑒏 𑒫𑒱𑒩𑒳𑒠𑓂𑒡 𑒩𑒔𑒢𑒰 𑒏𑒹 𑒒𑒼𑒮𑒱𑒨𑒹𑒪𑒏? 𑒖𑒹 𑒬𑒴𑒠𑓂𑒩 𑒇𑒭𑒱 𑒏𑒫𑒭 𑒌𑒪𑒴𑒭 𑒫𑒻𑒠𑒱𑒏 𑒇𑒔𑒰𑒏 𑒠𑓂𑒩𑒭𑓂𑒙𑒰 𑒕𑒟𑒱, 𑒖𑒹 𑒧𑒯𑒱𑒪𑒰 𑒁𑒣𑒰𑒪𑒰 𑒫𑒻𑒠𑒱𑒏 𑒇𑒔𑒰𑒏 𑒠𑓂𑒩𑒭𑓂𑒙𑒰 𑒕𑒟𑒱, 𑒮𑒹 𑒏𑒰𑒞-𑒏𑒩𑒼𑒙𑒧𑒹 𑒏𑒱𑒋 𑒚𑒰𑒜𑓃 𑒩𑒯𑒱𑒞𑒟𑒱? 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒫𑒹𑒠𑒧𑒹 𑒇𑒭𑒱, 𑒠𑒹𑒫𑒞𑒰 𑒂 𑒕𑒢𑓂𑒠 𑒨𑒋𑒯 𑒞𑒲𑒢𑒙𑒰 𑒬𑒥𑓂𑒠 𑒮𑒦 𑒮𑒴𑒏𑓂𑒞 𑒏𑓂𑒩𑒧𑒰𑓀𑒏𑒏 𑒮𑓀𑒑 𑒦𑒹𑒙𑒞, 𑒠𑓂𑒩𑒭𑓂𑒙𑒰 𑒯𑒧 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒏𑒯𑒻 𑒕𑒱𑒨𑒢𑓂𑒯𑒱, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒞𑒏𑒩𑒼 𑒠𑒳𑒩𑒳𑒣𑒨𑒼𑒑𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒰𑒮 𑒦𑒹𑒪। 𑒫𑒻𑒠𑒱𑒏 𑒇𑒭𑒱 𑒮𑓂𑒫𑒨𑓀𑒏𑒹𑒿 𑒂 𑒠𑒹𑒫𑒞𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒏𑒫𑒱 𑒏𑒯𑒻 𑒕𑒟𑒱। 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝 𑒫𑒻𑒠𑒱𑒏 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒌 𑒏𑒫𑒱 𑒔𑒹𑒞𑒢𑒰𑒏 𑒫𑒰𑒓𑓂𑒧𑒨 𑒧𑒴𑒩𑓂𑒞𑓂𑒞𑒱 𑒁𑒕𑒱। **𑒍𑒞𑓄** 𑒂𑒡𑓂𑒨𑒰𑒞𑓂𑒧𑒹 𑒔𑒹𑒞𑒢𑒰, 𑒂𑒡𑒱𑒠𑒻𑒫𑒞𑓂𑒫𑒧𑒹 𑒅𑒞𑓂𑒞𑒲𑒩𑓂𑒝 𑒦𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱, 𑒋𑒫𑒧𑓂 𑒍𑒏𑒩𑒰 𑒂𑒡𑒱𑒦𑒾𑒞𑒱𑒏 𑒦𑒰𑒭𑒰𑒧𑒹 𑒩𑒴𑒣 𑒠𑒹𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒍𑒢𑒰 𑒍𑒃 𑒮𑒧𑒋𑒧𑒹 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒮𑒧𑓂𑒧𑒱𑒪𑒱𑒞 𑒩𑒴𑒣𑒹𑒿 𑒮𑒰𑒢 𑒦𑒩𑒱 𑒇𑒔𑒰 𑒣𑒰𑒚 𑒏𑒩𑒻𑒥𑒪𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒣𑒰𑒩𑓂𑒖𑒢𑓂𑒨𑒏 𑒮𑓂𑒫𑒰𑒑𑒞𑒧𑒹 𑒙𑒩𑓂𑒩-𑒙𑒩𑓂𑒩 𑒏𑒩𑒻𑒥𑒪𑒰 𑒥𑒹𑒓-𑒧𑒝𑓂𑒛𑒴𑒏 𑒮𑒢 𑒫𑒱𑒬𑒹𑒭𑒝 𑒁𑒟𑒩𑓂𑒫𑒫𑒹𑒠𑒧𑒹 𑒠𑒹𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒻। 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒑𑒰𑒨𑒢𑒧𑒹 𑒁𑒮𑒯𑒧𑒞𑒱𑒏 𑒮𑓂𑒫𑒩𑒏 𑒮𑓂𑒫𑒲𑒏𑒵𑒞𑒱 𑒕𑒪𑒻। 𑒇𑒑𑓂𑒫𑒹𑒠𑒧𑒹 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒴𑒏 𑒑𑒰𑒢 𑒕𑒻। 𑒧𑒢𑓂𑒞𑓂𑒩𑒰𑒩𑓂𑒟𑒧𑒹

महर्षि पतंजलिक वैज्ञानिक मन्तव्य 'यच्छब्द आह तदस्माकं प्रमाणम्' अर्थात् जे शब्द आकि मंत्रक पद कहैए, सएह हमरा हेतु प्रमाण अछि- एकर अर्थ वाँदमे जा कऽ वेदे प्रमाण अछि- से कोना भेल से नै जानि। हमरा लेल तँ मंत्रक ऋषि, छथि, देवता छथि, दृष्टा करि छथि सूक्तक लेखक, आ सएह हमरा लेल प्रमाण अछि। जनक सहस्र गाय केर शर्त पर शास्त्रार्थ राखलन्हि। याज्ञवल्क्य गाय सभकेँ बोमि विदा होएबाक छला आकि गार्गीक प्रश्न शुरू। याज्ञवल्क्यक उत्तरपर ओ प्रतिप्रश्न पूछऽ लगली। याज्ञवल्क्य वँजला- अहाँक माथ ने भँगा जाय, माथक कएक फाँक ने भऽ जाय प्रश्न पूछि-पूछि। मुदा गार्गी तैयो पुछलन्हि- समय काल ककर अधीन। याज्ञवल्क्य वँजला- अक्षरक।

जखन साहित्य अकादेमी द्वारा मान्यताप्राप्त कथित निर्भेवी एशोसियेशन चेतना समितिक पत्रिकाक सम्पादक आएयो लेखमे ब्राह्मणवादी संस्कारक अन्तर्गत जोड़-घटाव करै छथि। "पढ़पनिया मैथिली" मे सुभाष चन्द्र यादव ऐ सम्पादक महोदयक विषयमे लिखै छथि- "डा. रमानन्द झा 'रमण'अपन लोटवूँक मे टिपने छलाह- 'ब्राह्मण कहैत छथि सोएत छी, सोल्हकन कहैत अछि वाँभन छी। हम की कही जे की छी?' एहि टीप मे सोल्हकन लेल जे निरादर व्यक्त भेल अछि, से आर किछु नहि; जातीय विद्वेष आ घृणाक भाषिक अभिव्यक्ति थिक।" यएह विषय हम महेन्द्र मलंगियाक नाटक सभमे प्रयुक्त अही तरहक शब्दावली पर उठवैत रहल छी, मुदा ऐनकर जातिवादी रंगमंच कोनो निर्णयमे मातल अछि आ दोसरक भावनासँ ओकरा कोनो मतलबँ नै छै। मुदा जखन वीसम शताब्दीमे साहित्य अकादेमीक पोथीमे लोविकपर

𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒂𑒪𑒹𑒐𑒧𑒹 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒮𑒖𑓂𑒖𑒢 𑒪𑒱𑒐𑒻 𑒕𑒟𑒱 𑒖𑒹 𑒥𑓂𑒩𑒰𑒯𑓂𑒧𑒝𑒣𑒩 𑒏𑒋𑒪 𑒬𑒴𑒠𑓂𑒩𑒏 𑒁𑒞𑓂𑒨𑒰𑒔𑒰𑒩𑒏 𑒥𑒱𑒩𑒳𑒠𑓂𑒡 𑒪𑒼𑒩𑒱𑒏 𑒚𑒰𑒜𑓃 𑒦𑒹𑒪𑒰𑒯, 𑒩𑒧𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒗𑒰 '𑒩𑒧𑒝' 𑒂 𑒧𑒪𑓀𑒑𑒱𑒨𑒰𑒏 𑒯𑒰𑒪 𑒠𑒹𑒐𑒥𑒹𑒿 𑒏𑒹𑒪𑒾𑒿 𑒞𑒐𑒢 𑒯𑒱𑒢𑒏𑒩 𑒮𑒦𑒏 𑒧𑒢𑒮𑒱-𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫𑒖 𑒁𑒏𑒥𑒩𑒏𑒰𑒪𑒲𑒢 𑒞𑒳𑒪𑒮𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒏𑒲 𑒠𑒼𑒭 𑒠𑒹𑒪 𑒖𑒰𑒨! 𑒖𑒹𑒢𑒰 𑒥𑒱𑒭𑓂𑒝𑒳 𑒬𑒩𑓂𑒧𑒰 𑒣𑓀𑒔𑒞𑓀𑒞𑓂𑒩𑒏 𑒏𑒟𑒰 𑒏𑒯𑒻𑒞-𑒏𑒯𑒻𑒞 𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩𑒲 𑒂 𑒬𑒴𑒠𑓂𑒩𑒏 𑒣𑒰𑒕𑒰𑒿 𑒁𑒏𑒰𑒩𑒝 𑒏𑓂𑒩𑒴𑒩 𑒦𑓄 𑒖𑒰𑒃 𑒕𑒟𑒱 𑒮𑒋𑒯 𑒯𑒰𑒪 𑒩𑒰𑒧 𑒔𑒩𑒱𑒞 𑒧𑒰𑒢𑒮𑒏 𑒁𑒕𑒱। 𑒣𑓀𑒔𑒞𑓀𑒞𑓂𑒩𑒧𑒹 𑒪𑒱𑒐𑒪 𑒮𑒦 𑒢𑒲𑒏 𑒕𑒻 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩𑒲 𑒂 𑒬𑒴𑒠𑓂𑒩𑒏 𑒣𑒰𑒕𑒰𑒿 𑒥𑒱𑒭𑓂𑒝𑒳 𑒬𑒩𑓂𑒧𑒰 𑒣𑒛𑓃𑒱 𑒖𑒰𑒃 𑒕𑒟𑒱, 𑒮𑒹 𑒋𑒏𑒩 𑒣𑒳𑒢𑒩𑓂𑒪𑒹𑒐𑒢 𑒢𑒰𑒩𑒰𑒨𑒝 𑒣𑒝𑓂𑒛𑒱𑒞 𑒏𑒹𑒪𑒢𑒱, 𑒍𑒯𑒲 𑒮𑒦 𑒪𑒱𑒐𑒪𑒰𑒏𑒹𑒿, 𑒯𑒱𑒞𑒼𑒣𑒠𑒹𑒬 𑒢𑒰𑒧𑒮𑒿। 𑒂 𑒯𑒱𑒞𑒼𑒣𑒠𑒹𑒬 𑒥𑒹𑒮𑒲 𑒫𑓂𑒨𑒰𑒫𑒯𑒰𑒩𑒱𑒏 𑒁𑒕𑒱, 𑒞𑒿 𑒏𑒲 𑒩𑒧𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒗𑒰 '𑒩𑒧𑒝' 𑒂 𑒧𑒯𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒧𑒪𑓀𑒑𑒱𑒨𑒰 𑒧𑒰𑒤𑒲 𑒧𑒿𑒑𑒞𑒰𑒯 𑒂 𑒁𑒣𑒢 𑒩𑒔𑒢𑒰 𑒮𑒦𑒏 𑒣𑒳𑒢𑒩𑓂𑒪𑒹𑒐𑒢 𑒏𑒩𑒞𑒰? 𑒣𑒳𑒩𑒳𑒭 𑒣𑒩𑒲𑒏𑓂𑒭𑒰𑒏 𑒁𑒢𑒳𑒥𑒰𑒠𑒏 𑒅𑒣𑒨𑒳𑒏𑓂𑒞 𑒮𑓂𑒟𑒪𑒣𑒩 𑒄 𑒙𑒱𑒣𑓂𑒣𑒝𑒲 𑒏𑒩𑒞𑒰 𑒖𑒹 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞 𑒂 𑒁𑒥𑒯𑒙𑓂𑒚 𑒥𑒹𑒪𑒰 𑒥𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒣𑒞𑒱𑒏 𑒖𑒐𑒢 𑒩𑒰𑒖𑒰𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒬𑒮𑓂𑒞𑒱-𑒣𑒰𑒚𑒧𑒹 𑒣𑒳𑒢𑓁-𑒣𑓂𑒩𑒰𑒣𑓂𑒞 𑒦𑒹𑒪 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒞𑒐𑒢 𑒏𑒲 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒄 𑒮𑒰𑒡𑒰𑓀𑒬 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒖𑒹 𑒍 𑒩𑒰𑒖𑒣𑒴𑒞𑒢𑒲𑒏 𑒔𑒩𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏 𑒥𑒱𑒭𑒨𑒧𑒹 𑒑𑒪𑒞 𑒥𑒰𑒞 𑒪𑒱𑒐𑒞𑒰 𑒂 𑒄 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒞 𑒏𑒰𑒖 𑒖𑒰𑒞𑒱𑒫𑒰𑒠𑒲 𑒪𑒱𑒣𑒱𑒏𑒰𑒩𑒏 𑒏𑒱𑒩𑒠𑒰𑒢𑒲 𑒁𑒕𑒱? 𑒣𑒳𑒢𑓁 𑒯𑒱𑒞𑒼𑒣𑒠𑒹𑒬𑒧𑒹 𑒢𑒰𑒩𑒰𑒨𑒝 𑒣𑒝𑓂𑒛𑒱𑒞 𑒏𑒯𑒻 𑒕𑒟𑒱:

𑒂𑒯𑒰𑒩 𑒢𑒱𑒠𑓂𑒩𑒰 𑒦𑒨 𑒧𑒻𑒟𑒳𑒢𑓀 𑒔 𑒮𑒰𑒧𑒰𑒢𑓂𑒨𑒧𑒹𑒞𑒞𑓂 𑒣𑒬𑒳𑒦𑒱𑒩𑓂𑒢𑒩𑒰𑒝𑒰𑒧𑓂 ।

𑒡𑒩𑓂𑒧𑒼 𑒯𑒱 𑒞𑒹𑒭𑒰𑒧𑒡𑒱𑒏𑒼 𑒥𑒱𑒬𑒹𑒭: 𑒡𑒩𑓂𑒧𑒹𑒝 𑒯𑒲𑒢𑒰𑓁 𑒣𑒬𑒳𑒦𑒱𑓁 𑒮𑒧𑒰𑒢𑒰𑓁 ॥

𑒂𑒯𑒰𑒩, 𑒢𑒱𑒠𑓂𑒩𑒰, 𑒦𑒨 𑒂 𑒧𑒻𑒟𑒳𑒢 𑒄 𑒧𑒢𑒳𑒏𑓂𑒐 𑒂 𑒧𑒰𑒪-𑒖𑒰𑒪𑒧𑒹 𑒋𑒏𑓂𑒏𑒹 𑒩𑒓 𑒯𑒼𑒃𑒋। 𑒧𑒢𑒳𑒏𑓂𑒐𑒧𑒹 𑒥𑒱𑒬𑒹𑒭 𑒐𑒰𑒪𑒲 𑒡𑒩𑓂𑒧 𑒁𑒕𑒱 𑒢𑒻 𑒞𑒿 𑒌 𑒮𑒿 𑒥𑒱𑒯𑒲𑒢 𑒍𑒯𑒼 𑒧𑒰𑒪𑒹-𑒖𑒰𑒪 𑒮𑒢 𑒁𑒕𑒱।

২

ঋন্তর্জাল ভেল সাগৰৰ স্পেস।

মুদা খতৰা ওত্তৌ ঋছি, ৰাগৰ্স, স্পেম, মালৰেযৰ, স্পাগৰেযৰ, ট্রোজন হার্স ঋা ৰার্মক খতৰা।

ৰাগৰ্স ঋছি ৰক্তৰীজী, ঋপনে ৱ্র একসঁ দোসৰ প্রোগ্রাম ৰঁহাৰ কৰৈএ, ওনা ৱ্রহো ঋপনে ঋছি প্রোগ্রাম। সিস্ট্ম, স্টীন্থ, ফাগল ঋা পোলীমার্ফিক ৰাগৰ্স একৰ প্রকাৰ ভেল।

ৰার্ম সেহো ৰাগৰ্স সন প্রোগ্রাম ঋছি জে নেট্ৰৰ্কসঁ পসৰৈএ।

ট্রোজন হার্স ৰঁড়ে কনামী, নাগত জে কৰত ৱ্রৰ ঘাট্ক কাজ মুদা ক**ই** দেত ৰীৰ ঘাট্ক কাজ।স্পাগৰেযৰ ঋছি জাসূস জে ব্যক্তি ৰাঁ সংগঠনক জাসূসী কৰৈএ। মালৰেযৰ ঋছি ঐ সভকক মালে ৰাগৰ্স, ৰার্ম, স্পাগৰেযৰ ঋা ট্রোজন হার্সক সম্মিলন জে নেট্ৰৰ্কক কম্প্যূট্ৰকেঁ নুকসাল পহুঁচাৰৈএ। কোলো ফেক চীজকেঁ কিলৰাঁক-ৰেঁসাহৰাঁক লেল ঋজ্ঞাত লোককেঁ পঠাওল ৰেঁহিসাৰ ৱ্র-পত্র ভেল স্পেম।

এন্টী ৰাযৰ্স ঐ সভপৰ নগাম নগৰৈএ। ফাযৰৰাল হৈকৰ ৰাঁ ত্রৈকৰ সভকেঁ ঋহাঁক কংপ্যূট্ৰ ৰাঁ নেট্ৰৰ্কক পৰ ঋাক্রমণ ৰাঁ ঋধিকাৰকেঁ ৰোকৰাঁলেল কিলাক দেৰাঁৰ ঋছি।

ঋা ঋন্তমে হমৰ এথিকল হৈকৰ, জে ঋছি হৈকৰ ৰাঁ ত্রৈকৰ সভক ৰাঁপ, জে ঋহাঁক ভলাগ লেল ঋহাঁক এন্টীৰাযৰ্স ঋা ফাযৰৰাঁলকেঁ তোড়ৰাঁক প্রযাস কৰৈএ, ঋা জঁ সে ভ**ই** গেলৈ তঁ এন্টীৰাযৰ্স ঋা

ফাযৰৱাঁনকেঁ ঋাৰ মজগোতা কৰৈএ নীক প্রোগ্রামিংগসঁ ঋা তখন ফেৰ ঋষ্টৈক কৰৈএ। ৱুঁঝিযৌ মাকড্রিন কৰৈএ।

একষ্টা ঋপন ছৱি ৰঁনাৰ্ড, জকৰাসঁ নীক নোক প্রেম কৰৈএ ঋা জে যোগ্য ঋছি কর্মঠ ঋছি।

মৃদা জেনা জেনা ঋহাঁ ঋাগাঁ ৱঁঢ়ৱঁ, সময ৱীতত হমৰা সভমেসঁ ৱঁন্তক ঋপন মোনক ছৱি দূষিত হেৱঁই নাগৈ ছন্হি ঋা সে হোগএ ওগ গপ সভপৰ ধ্যান দেনাসঁ জে দোসৰ হমৰা ৱিষযমে কী সোচৈএ ৱাঁ ৱাঁজৈএ। মৃদা ও ঋপন ছদ্ম জ্ঞান ৱাঁ কহিযো কান নীকো জ্ঞান ৱাঁ কনু জানকাৰী তঁ দই সকৈ ছথি মৃদা কী ও হমৰ ঋপন ছৱি ৱাঁ যোগ্যতা হমৰা দই সকৈ ছথি, নৈ ৱৰন্ ও ৱেঁশীকান তকৰ ঙনষ্টা কৰৈ ছথি। মাতা-পিতা ঋা শিক্ষক সেহো কখনো কান ঋনাযাস ঐমে সম্মিনিত ভই জাগ ছথি। সঁগী-সাথী, সৰ-সমাজ ঋা সম্বন্ধী সেহো। ও কম ৱাঁ ৱেঁশী সুন্দৰ ঋছি, ওকৰ গণিত ওগ ৱঁঠাসঁ নীক-ঋধনা ছৈ, ওগ তেজ ৱাঁ ৱুঁড়ৱঁককেঁ দোস্ত ৱঁনাৰ্ড ৱাঁ নৈ ৱঁনাৰ্ড, ওকৰে দৃঋাৰে হম সভ জিতনৌঁ ৱাঁ হাৰনৌঁ। ন্তনকৰ ক্রিযাকনাপ ঋা ৱোঁন গ্র সভ কৰৈএ, মৃদা সে তখনে হএত নে জখন ঋহাঁ তগপৰ কান-ৱাঁত দেৱৈঁ।

সফনতা জে ৱাস্তৱমে সফনতা হোগ, ৱিঁন্ব কম্প্ৰোমাগজৰঁনা সফনতা, তগসঁ ঋহাঁক ঋাত্মৱিশ্বাস ঋাগাঁ ৱঁঢ়ত। ঋসফনতা নোককেঁ হতোত্সাহিত তখনে কৰত জখন ও ৱাস্তৱমে ঋসফনতা হোগ। জেকম ডেৰীডাক ৱিখণ্ডনৱাদ কতেক সাহিত্যকেঁ নীচাঁসঁ ঙুপৰ নই গেন ঋা কতেক কেঁ ঙুপৰসঁ নীচাঁ। তঁ চোৰি কই কয ৰচনাত্মক সাহিত্য নিখৱঁ ঋা তগপৰ মিশেন ফোকোক ডিসীপ্নীনৰী

ওঁস্ট্রীট্স্শন সভসঁ

প্ৰস্কাৰ নেৰ্ঁ মূল্য নেৰ্ঁ সফলতা ভেল খাকি সফলতা? খা স্বভাষ চন্দ্ৰ যাদৱ সন স্বশীন সন জিনগী ভৰি খড়নাগ খা তকৰ মূল্য চুকেনাগ ভেল সফলতা খাকি খসফলতা?

তঁ খপন খাত্মেৰিশ্বাস ৰঁনেনে ৰদ্ৃ, খন্বশাসন খডিগ ৰাখূ। যোগ্যতামে সভদিন বৃদ্ধি কৰৈত ৰদ্ৃ, জে এক দিন এহেন ৰীতয জে খহাঁক যোগ্যতামে কোনো বৃদ্ধি নৈ ভেল তঁ ৰুঁস্ন ও দিন ৰঁৰাঁদ ভই গেল। খা স্থিতপ্রজ্ঞ ৰঁন্ৃ, খাত্মেৰিশ্বাস ৰাখূ। খা জঁ খহাঁমে এ্ৰ সভ গ্ণ খছি তঁ খহাঁ সমানান্তৰ ধাৰাক নোক ছী, খহাঁক স্বাগত খছি।

ভোৰে সকানে ৰ্ডঠূ, ঘৰক কাজ সেহো কৰূ, ঐসঁ খহাঁ জৰ্ঁৰ্ঁদেহ খা খাত্মেনিৰ্ভৰ ভই সকৰ্ঁ। সমস্যা এনাপৰ সহাযতা মাঁগৈসঁ নাজ নৈ কৰূ খা দোসৰাক সমস্যামে দোসৰাকেঁ সেহো সহাযতা কৰূ। শক্তিশানী দ্বশ্মনক সোঁমাঁ ঠাঢ় ভেনাগ কৰ্ঠিন খছি, ঐ নেন চাহী সাহস, নীক-খধনাক ফৰিচ্ছ দৃধিষ্ট খা সত্য, খা খন্যাযক খিনাফ কখনো হথিযাৰ নৈ ৰাখূ। ঠিঠিযেনোসঁ কিযো নৈ স্বনত, কই কয দেখাৰ্ড, কন্নাৰোহষ্ট খা ৰ্ডপৰাগা-ৰ্ডপৰাগীসঁ কিছু নৈ হএত, কই কয দেখাৰ্ড, জে ভাষণ দৈ ছী সে কৰৰোঁ কৰূ।

খন্তৰ্জানপৰ সেহো ৰঁদ্বত ৰাস খৰা ছৈ, নে ফেক ন্সূ ৰঁনাৰ্ড নহিযে পসাৰূ, খন্তৰ্জানক খপৰাধী সভসঁ ৰঁচূ।

খপনাসঁ কমজোৰ খা ছোটকেঁ ডৰাৰ্ড নৈ, ওকৰা প্ৰতাৰিত নৈ কৰূ, জে কিযো খহাঁ সঁগ এ্ৰ কৰৈএ তকৰ খিনাফ শিকাগত কৰূ।

জযপ্ৰ-ফ্ৃষ্ট (নকলী পএৰ), কম ধঁ্আ ৰ্বনা চ্ৃন্হা সন সমানান্তৰ সাহিত্য সেহো অন্বেষণ, নিষ্কাম কর্ম আ ৰিন্ন্ব পাগ/ প্ৰস্কাৰক নানচক কএন জা ৰহন অছি জ ওসঁ হম সভ নীক সমাজ ৰ্বনাৰী আগাঁ ৰ্বঢ়াৰী।

সভমে কিছু গুনেম হোএ ছৈ, জেনা পিপহী ৰ্বজেৰ্বাক গুনেম। জঁ ৰিশ্বাস নৈ হঅয ত ওএমে ফূকি কই দেখিযৌ। ওএনেন কএক ৰ্বর্খক প্ৰশিক্ষণক আৰশ্যকতা হোএ ছৈ। তহিনা নোক নৃত্য, নাচমে সেহো ছৈ আ নকড়ী আ মাষ্টি সম্বন্ধী গুনেম সেহো ছৈ। ওএ কনাক সম্মান কৰু।

ওহী ৰিকাসক স্বাগত কৰু জওসঁ পর্যাৰৰণ নষ্ট নৈ হোএত অছি, জতেক গাছ কাষ্টৈ ছী তওসঁ দস গুণা গাছ ৰোপূ।

অসগৰ কাজ কৰৈমে ডৰ নাগৈএ, ছোষ্টোসঁ ছোষ্টো কাজ? মুদা সে সভ কান নৈ ভেষ্টত, সভ কান নে সঁগে ভেষ্টত নে সমর্থনে।

ভূত কেঁ ৰিঁসৰি জাউ, ও নীক হঅয তখনো, ৰ্বা অধনা হঅয তখনো।

কিছু সঁগী সাথী আ সঁগঠন অহাঁকেঁ দুখী কৰৈ ছথি, তামস উঠৰ্বৈ ছথি, হতোত্সাহিত কৰৈ ছথি, হনকা ৰিঁদা কৰৰ্বাক সময আৰিঁ গেন। নীক দিন অখনো আৰ্বৈৰ্বন অছি, অধনা সময কহিযাধৰি চনত। অধনা সময়মে সীখন শিক্ষা দূৰগামী হোএত অছি জওসঁ হম অপন গনতী নৈ দোহৰাৰী। কাজক ৰীচ ৰিৰাম দই চিন্তন কৰৰ্ব সেহো আৰশ্যক, গাম, সৰ-ঞ্ষ্টূম, দোস-মহীম ওএঠাম এনাএ-গেনাএ সেহো আৰশ্যক।

ৰিঁহাৰিক ৰাঁদ পনিসোখা দেখৰাঁ নেন তৈযাৰ ৰহূ। সভ দিন হএত জাদূ। খা সে হএত জখন খহাঁ সভ দিন কোনো নে কোনো এক্কো গোটেক সহাযতা কৰী। সদা খপন ৰিচাৰকেঁ নিখি কই জমা কৰৈত ৰহূ। জনখৈ ৰিঁন্ব নাগা কেনে কৰু, সাত-খাঠ ঘণ্টা সূতূ, ভোজন এহেন কৰু জে শৰীৰ নেন স্বাস্থ্যকাৰী হ্খয। মোন তৈযো ৰ্ঠষ্টই নাগয তঁ ধ্যান নগাৰ্ড, ঠিত্র ৰঁনাৰ্ড, পঢ়ূ, সংগীসঁ গপ কৰু, ঘূমূ ফিৰু, সংগীতপৰ নাচূ।

জীৰন খমূন্য খছি, একৰ সভ ক্ষণক প্রতি সম্মান ৰাখূ। ৰিঁন্ব শিকাগতক মেহনতি কৰু খা সে তখন তঁ খাৰো কৰু জখন ঐসঁ খসফনতা প্রাপ্ত হ্খয। দেখন সপনা মানে নক্ষ্য দিস সভ দিন এক ডেগ, খা ও জঁ মনোৰংজক নাগয তঁ ৰুঁসূ জে খহাঁ সমানান্তৰ ধাৰাক নোক ছী, খহাঁক স্বাগত খছি।

কঠহঁসী, খাঁখি ধৰি নৈ গেন, তামসকেঁ ন্বকেৰাঁ নেন, ড্র খূশী নৈ দেখেনক, ড্র হাস্যকণিকা স্বননাক ৰাঁদক হাস্য হঁসী নৈ ছন, ড্র দোসৰাকেঁ সংগী ৰঁনাৰৈৰঁনা ওকৰা ৰিশ্বাস দিখাৰৈৰঁনা জে ও হমৰা নেন খতৰা নৈ খছি সে হঁসী নৈ ছন। বৃক্ষ খা ৰেঁমাৰক সহাযতা কৰৰাঁক চাহী, যুক্ষ খা প্রাঙ্কৃতিক খাপদাসঁ প্রভাৰিত নোক খা দেশক মদতি কৰৰাঁক চাহী, ড্র কহিযো নিৰর্থক নৈ হএত। খহাঁক সোঝাঁ স্বধ্ষ্ট নক্ষ্য হেৰাঁক চাহী, পৰিশ্রম খা নগনসঁ ও প্রাপ্ত সেহো হএত। খন্যাযী খা কধ্ষ্ট পহুঁচেনিহাৰক প্রতি ৰঁজনাগ সীখূ, মানৰতাক প্রতি নিধ্কাম ভাৰসঁ সেৰা কেনিহাৰক প্রতি কৃতজ্ঞ হৌ। দিব্যাংগ নোকক প্রতি হমৰা সভকেঁ ধ্যান ৰাখৰাঁক চাহী, হ্নকা প্রতি সংৰেদনশীন ৰহৰাঁক চাহী। দিব্যাংক নোক

দির্যাংগতাক অনারেঁ সেহো রঁঢ়ত রাস গুণসঁ রিভূষিত ছথি, হমৰা সে দেখরাঁক চাহী, আ হুনকা অপন অধিকাৰ ভেটৈনি তগমে সঁগ দেরাঁক চাহী। রিশ্ব স্বাস্থ্য সংগঠনক অনুসাৰ রিশ্বমে পন্দ্ৰহ প্রতিশত নোক দির্যাংগ ছথি। ভাৰতমে পহিল রেঁৰ ২০০১ মে দির্যাংগ নোকক গণনা ভেল জে মাত্র ২.১ প্রতিশত অছি, ই প্রতিশত রিশ্বাস যোগ্য নৈ অছি। সহকর্মী, সঁগী সাথী সন রঁনরাঁক দ্বারেঁ অহাঁপৰ সদিখন ৰহত, মুদা অহাঁ ওগ দৰারঁমে নৈ আউ। অপন র্যক্তিত্ব রিকসিত করূ।

হঁসী-ঠট্টা নেন অপন জান গমেনাগ নীক গপ নৈ।

খেতমে ৰসাযনিক পদার্থ রাতারৰণকেঁ দূষিত করৈত অছি। জৈরিক পদার্থক উপজা রিঁন্ন ৰসাযনিক পদার্থক হোগত অছি, ই রেঁশী স্বস্থ্যকারী আ চহঁগৰ হোগত অছি।

জিনকামে আত্মে-সম্মানক ভার কম ছন্হি ও নীক অনুভর করৈ নেন দোসৰাক মান্যতাক আরশ্যকতা পড়ৈত অছি। ফেসবুঁকপৰ পোস্ট কই কয নাগক গানৈরঁনা নেন ই গপ অছি। কতেক ঘটনা ঘটিত ভেল অছি জগমে সেন্ফী নৈ কান র্যক্তি খধাগমে খসি পড়নথি, ছাতসঁ খসি পড়নথি আ মৃত্যু ভই গেনন্হি। হঁ মুদা সেন্ফী কেৰ প্রযোগ অহাঁ নীক উদ্দেশ্য জেনা রেঁচী সঁগ সেন্ফী আদিক ৰূপমে কই সকৈ ছী।

সমযক মহত্ব বুঁসূ, ফানতূ সভা সমিতি, খাস কই প্রতিক্রিযারাদী সমিতি-সঁস্থা অহাঁক বঁঢ়ত সময খৰাপ কই সকৈত অছি। কখনো নিযত সমযসঁ নৈ পহুঁচি সকী তঁ দুখ র্যক্ত কেনাগ নৈ রিঁসৰূ।

পাগ হমৰা সভকেঁ প্ৰকৃতিসঁ দূৰ কই দেনে অছি। কনাডাক মূল আদিবাসী চৰ্চিত মুখ্য নাম গ্ৰান্ডি অাণ্ডিযন খৰেঁনাকী কৰীনা জে আনকা সভ নেন আৰক্ষিত ৰিজৰ্ভ ওডানাকমে ৰহৈএ পৰ্যাৱৰণক নেন কতেক সুন্দৰ সুন্দৰ নোকোক্তি ৰঁনেনে অছি 'তখন জখন আখিৰী গাছ কটি জাযত, আ সভ ধাৰমে মাছৰ দই দেন জাযত, তখন জখন গোটে-গোটে মাঁছ অহাঁ মাৰি দেৰ্ব, তখনে অহাঁ বুঝি সকৰ্ব জে অহাঁ পাগ ৈ খা সকৈ ছী।'

সামান্য জীৱন জীবূঁ জগসঁ পৰ্যাৱৰণকেঁ নুকসান নৈ হোগ, প্ৰকৃতিসঁ জুড়ি কই ৰহূ।

এক দোসৰাসঁ মিনি জুনি কই ৰহূ, মনুক্কে টা নৈ, মান-জান, চিড়ৈ চুনমুনী, সভসঁ, প্ৰকৃতিসঁ ধাৰসঁ।

আ যে জঁ অছি তঁ বুঁঝূ জে অহাঁ সমানান্তৰ ধাৰাক নোক ছী, অহাঁক স্বাগত অছি।

কিযো সম্পূৰ্ণ নৈ হোগএ মুদা নীক ৰঁনৰাঁক প্ৰযাস তঁ কৈযে সকৈ ছী। হমৰা সভকেঁ সত্যৱাদী, ঈমানদাৰ আ দযানু ৰঁনন ৰহৰাঁক প্ৰযাস কৰৰাঁক চাহী। ঈ সংসাৰ ৰহৰা যোগ্য একটা নীক স্থান ৰঁনন ৰহয তকৰ প্ৰযাস সভকেঁ কৰৰাঁক চাহী।

হমৰা সভকেঁ খূৰ্ব পঢ়ৰাঁক চাহী, নৱ নৱ চীজ সিখৈত ৰহৰাঁক চাহী।

3

Parallel Literature in Maithili and Videha Maithili

Literature Movement

Pseudo-criticism in Maithili and the case of Kamalananda Jha

The title of Kamalanand Jha's book "Maithili Novel: Time, Society and Questions" (2021) is misleading. It is a collection of some syndicated so-called critical articles on some of his caste novelists. The 263-page book can only be sold in hardbound to libraries where it will rot. Here is a correction, a non-caste writer's work, i.e., Subhash Chandra Yadav's novel 'Gulo', has been dealt with by him in two lines, of course without reading it. I am presenting those two lines here for your entertainment. You must have read *Gulo*, if you haven't already, read it first because then you will have a more entertaining experience. Gulo is available on Videha Archive with the permission of Subhash Chandra Yadav at this link http://videha.co.in/pothi.htm.

"The weakness of the novel is the author's political bias. The partisanship towards a particular politics does not do justice to the work."

In a novel where politics is not remotely involved,

there is no question of 'political bias and partisanship of a particular politics'. Dhumketu and Yatri used political bias or partisanship. Subhash Chandra Yadav's 'Vote' which came out in 2022 and is available with permission of Subhash Chandra Yadav on Videha Archive at this link http://videha.co.in/pothi.htm, is on politics but even there Subhashji's enchanting style obviates the need of any political bias... Read my book 'Nit Naval Subhash Chandra Yadav' which is available at this link http://videha.co.in/pothi.htm. On the other hand, Mr Kamlanand Jha sounds like a spokesperson of some political party or a casteist organisation rather than a literary critic. Kamalananda Jha's Brahministic bias against Subhash Chandra Yadav is an alarm bell. The parallel stream is conscious of how Kamalananda Jha takes the leftist stance to promote Brahminism and wants to sacrifice social justice. In his biodata, he proudly mentions the Maithili translation assignment bestowed on him by the Sahitya Akademi, and this assignment was allotted to him not on account of merit but solely on the ground of his caste title and in lieu of these deeds. For people like him, Maithili-related work is merely a line in their *curriculum vitae*, but it is a question of life and death for the people

of the parallel stream. Why did I call Kamalananda Jha a pseudo-critic? Because he is a pseudo-critic. He writes: "After nearly a hundred years of journey, Gaurinath is credited with writing a dignified novel on the dreams, struggles and ironies of inter-caste marriage. So, did Kamalananda Jha take away this credit from Sushil? Is this the culmination of the arrogance of his Brahministic upbringing ("*Through my whims and fancies I can place some literature on top and can downgrade some to the bottom*") or is this the evidence of his lack of study? Let me take you away from the selfish world of Kamalananda Jha, away from deception and disguise to the sincere world of Sushil's magical literature. Welcome to the world of Sushil's literature. Here is Sushil's 'Gambali' (1982) which is now available in the Videha Archive at the link http://videha.co.in/pothi.htm. In the first line of this novel, even before the novel begins, Sushil writes about the novel 'Gambali': "In support of widow marriage and inter-caste marriage" and here begins the novel. The death of a village woman and then the trouble ensues, who will cremate this village woman? Brahmin community or Yadav community of the village? Dinesh Kumar Mishra's 'Dui Patan Ke Bich Me' is a historical biography of the Kosi River. He has

also written historical biographies of other rivers of Mithila like 'Bandini Mahananda,' 'Bagmati Ki Sadgati!', 'Dui Patan Ke Bich Me... (Story of the Kosi River)', Na Ghat Na Ghar, Kamla River, 'Bhutahi River and Technical Herbalism', The Kamla River and People on Collision Course, Bhutahi Balan- Story of a Ghost River and Engineering Witchcraft, Refugees of the Kosi Embankments. Pankaj Jha Parashar, a member of the Maithili Advisory Committee of the Sahitya Akademi, Delhi has plagiarised paragraph after paragraph from his books and has published a novel in Maithili in his name, which pseudo-critic Kamalananda Jha mentions as research of this thief author Pankaj Jha Parashar! Let me clarify here that both the thief writer and the pseudo-critic are in the Hindi department of Aligarh Muslim University. This research is done by Dinesh Kumar Mishra, who is a graduate of IIT, Kharagpur in Civil Engineering (in 1968) and M. Tech in Structural Engineering (in 1970) and is qualified for that research. In Hindi, the cut-off for admission is the lowest across universities, otherwise, Kamalananda Jha would have known that this research could be done by a civil engineer only. The Hindi original and Maithili screenshots are attached below. Dinesh Kumar Mishra is not from

Mithila, but he has authored the story of all the streams of Mithila. We are grateful to him, and the people of Mithila will remain indebted to him for this. This thief writer Pankaj Jha Parashar is a habitual offender. More than a decade ago he found a saviour in Mr Taranand Viyogi who wrote that he (thief writer Pankaj Jha Parashar) gets influenced involuntarily stole others' material in his works. Now he has found another saviour in Kamalananda Jha. The parallel stream is conscious of how Kamalananda Jha takes the leftist side to promote Brahminism and wants to sacrifice social justice. Communism has suffered a lot from people who became communists to escape the land ceiling.

All books by Dinesh Kumar Mishra are now available in the Videha Archive with his permission:

http://videha.co.in/pothi.htm

Let us recall here that when Bill Gates was asked whether he was delaying the introduction of the X-Box in India for fear of piracy. His answer was Microsoft never delays the launch of products for fear of piracy. We will continue enriching Videha Archive (http://www.videha.co.in/archive.htm), despite such

risks because not all the fish in the pond rot by some rotten fish in parallel streams. The fishermen here have been and will continue to remove such rotten fish.

The final blow to syndicated pseudo-literary criticism in Maithili.

Original Dinesh Kumar Mishra (Dui Patan Ke Beech Me... 2006): It is noteworthy that between 1923 and 1946, 5,10,000 people died of malaria, 2,10,000 from Kala Azar, 60,000 of Cholera and 3,000 of smallpox in the Kosi region (783,000 total deaths).
Thief Pankaj Jha Parashar (Member of Maithili Advisory Committee of Sahitya Akademi, Delhi) [Jalpranthar 2017 (p. 103)]:

ने अँग्रेज सब आ ने नवका रंगरेज सब। 1923 सँ 1946 के बीच मे कोसी क्षेत्र में मलेरिया से पाँच लाख दस हजार, कालाजार सँ दू लाख दस हजार, हैजा सँ साठि हजार आ चेचक सँ तीन हजार लोकक मृत्यु भेल! माने सब मिला कए करीब पौने आठ लाख लोक मरि

Original Dinesh Kumar Mishra (Dui Patan Ke Beech Me... 2006): On the Kosi River in Bihar, India, a dam was built by King Laxman II in the 12th century and for this, he received the title of 'Bir' from the people and the embankment of the river was called 'Bir Dam' The remains of this embankment are still visible in

Supaul district, about 5 km south of Bhim Nagar. Dr Francis Buchanan (1810-11) speculated that the dam must have been an outer wall built to protect a fort as it stretched over a distance of 32 kilometres from Tilyuga to its confluence on the western bank of the Dhaus river. Dr W.W. Hunter (1877) did not agree with Buchanan's contention that the dam was the protective wall of a fort. Quoting locals, Hunter believed that most people did not consider it a fortress wall and according to him it was something else but he was not in a position to say anything. Yet the common impression is that it must have been an embankment built along the Kosi River to prevent the river's current from sliding westwards. People also said that it seemed that the construction of the embankment had suddenly stopped.

The pseudo-critic Kamalananda Jha's saviour of the habitual offender thief Pankaj Jha Parashar quoted the plagiarised work as follows: (**Maithili Novel, Time, Society and Questions pp. 257-258):**

पंकज पराशरक पहिल उपन्यास 'जलप्रांतर'(2017) शोधपरक उपन्यास अछि। मैथिलीमे शोधपरक उपन्यास लिखबाक परम्परा नहि रहल अछि। एहि दुआरे ई उपन्यास रेखांकन योग्य अछि। पराशरजी एहि उपन्यासमे कोसी नदीक बान्हक इतिहास-कथा लिखलनि अछि। उपन्यासक वैशिष्ट्य ई जे बारहम शताब्दीसँ ल' क' आधुनिक काल धरि कोसी पर बान्ह बनेबाक दुसाध्य प्रयत्न, प्रशासनिक उठा-पटक, राजनीतिक दाँव-पेंच आदिक विस्तृत व्योरा रोचक कथाक माध्यमसँ कहलनि अछि। ध्यान देबाक बात ई जे सभटा सूचना आ व्योरा अत्यन्त विश्वसनीय बनि पड़ल अछि। पढुआ कक्का आ फूल बाबू सदृश्य पढ़ल-लिखल आ सचेत पात्रक माध्यमसँ लेखक एहि अनुसन्धानकेँ रखलनि अछि। दलान पर बैसल लोकक जिज्ञासाकेँ बढ़बैत पढुआ कका कहैत छथिन, "पहिल बेर बारहम शताब्दीमे लक्ष्मणसेन द्वितीय कोसी नदीक पुबरिया किनार दिस बान्ह बनौलनि। लक्ष्मण सेन द्वितीय बंगाल के सेन वंशक शासक छलाह जे 1178सँ 1205 ई. धरि शासन

मैथिली उपन्यास : समय समाज आ सवाल : 257

कयने छलाह। एहि बान्हक अवशेष अहाँ एखनो भीमनगरसँ दू कोस पश्चिममे देखि सकैत छी। एकटा पश्चिमी विद्वान फ्रांसिस बुकाननकेँ अनुमान रहनि, जे ई बान्ह सम्भवतः कोनो किलाकेँ रक्षा हेतु बनाओल गेल होयत। मुदा बुकानन के मतसँ डब्ल्यू. डब्ल्यू. हंटर सहमत नहि भेलखिन। ओ साफ कहलनि जे कोसीक किनार पर बान्ह एहि दुआरे बनाओल गेल होयत जे नदी पश्चिम दिस नहि बहय लागय।" एहि तरहेँ बान्हक मादे

Thief Pankaj Jha Parashar (Member of Maithili Advisory Committee of Sahitya Akademi, Delhi) [Jalpranthar 2017 (p. 31)]:

पढ़ुआ कका पछिला गप कें आगाँ बढ़बैत कहलखिन, 'फूल बाबू, कोसी नदीक बेसिन प्राचीन काल सँ मनुक्खक निवास लेल उपयुक्त स्थान रहल अछि। बारहम-तेरहम सदी मे भारत मे जखन कइक टा नदी सुखा गेल, तँ ओहि ठामक पशुचारक समाजक लोक एतय आबि कए बसलाह। तहिये सँ बढ़ैत जनसंख्या आ कोसी नदीक बदलैत प्रवाहक मध्य टकराहटि होमय लागल। नदीक अनियंत्रित धारा कें लोक बाढ़ि बूझय लागल। पहिल बेर बारहम शताब्दी मे लक्ष्मणसेन द्वितीय कोसी नदीक पुबरिया किनार दिस बान्ह बनौलनि। लक्ष्मणसेन द्वितीय बंगाल के सेन वंशक शासक छलाह, जे 1178 सँ 1205 ईस्वी धरि शासन कयनें छलाह। एहि बान्हक अवशेष अहाँ एखनो भीमनगर सँ दू कोस पश्चिम मे देखि सकैत छी। एकटा पश्चिमी विद्वान फ्रांसिस बुकानन के अनुमान रहनि, जे ई बान्ह संभवत: कोनो किला के रक्षा हेतु बनाओल गेल होयत। मुदा बुकानन के मत सँ डब्लू. डब्लू. हंटर सहमत नहि भेलखिन। ओ साफ कहलखिन, जे कोसीक किनार पर बान्ह एहि दुआरे बनाओल गेल होयत, जे नदी पच्छिम दिस नहि बह' लागय।' पढ़ुआ कका सँ मुँहजबानी एतेक रास ऐतिहासिक तथ्य सुनियो कए फूल बाबू सहमति मे मूड़ी नहि डोलेलखिन। जाहि सँ ओतय बैसल लोक सबहक उत्सुकता और बढ़ि गेलनि, जे गप मे एहेन कोन तथ्य रहि गेलै जे फूल बाबू संतुष्ट नहि भेलखिन? लोक कें बुझेलनि जे फूल बाबू शास्त्रार्थ के अखड़हा पर माटि फेकि रहल छथिन। पढ़ुआ कका कें आइ जोड़ीदार भेटि गेलनि!

जलप्रांतर / 31

Original Dinesh Kumar Mishra (Dui Patan Ke Beech Me... 2006): A glimpse of the horrors of the Kosi River can be seen in the event when the army of Feroz Shah Tughlaq returned to Delhi from Bengal. It is said that when the troops of the Sultan reached the banks of the Kosi, they saw that on the other side of the river, the troops of Haji Shamsuddin Ilyas were waiting, ready for a battle. This was the same Haji Shamsuddin who founded the cities of Hajipur and Samastipur. Feroze's troops were stranded on the

banks of the Kosi somewhere around Kursela. The speed of the river was preventing them from moving forward. It was finally decided to proceed northward along the river and to locate the water where it was navigable. The troops of the Sultan went up about a hundred *kos* and crossed the river near Ziaran, situated at the same place where the river descended from the mountains into the plains. The river was thin, but the flow was so fast that heavy stones weighing five hundred *manas* were floating like straws in the river. On either side of the river where it was found possible to cross it the Sultan erected a row of elephants, and ropes were hung in the bottom row so that if a man loses control he could be rescued with the help of these ropes. Shamsuddin never thought that Sultan's troops would be able to cross the Kosi and when he came to know that Sultan's troops had managed to cross the Kosi, he fled.

Thief Pankaj Jha Parashar (Member of Maithili Advisory Committee of Sahitya Akademi, Delhi) [Jalpranthar 2017 (p. 105)]:

'बेश, तँ सुनू। 1354 मे फिरोजशाह तुगलक के फौज जखन बंगाल सँ दिल्ली घुरि रहल छल, तँ कोसीक प्रवाह बहुत तेज छलै। तुगलकी सेना जखन कोसी के किनार पर पहुँचल, तँ कोसीक ओहि पार मे हाजी शम्सउद्दीन इलियास के सेना तुगलकी सेना सँ मोकाबला करबाक लेल अस्त्र-शस्त्र ल' कए तैयार छल। ई वएह हाजी शम्सउद्दीन छलाह, जे हाजीपुर आ समस्तीपुर नगर बसौनें रहथि। फिरोजशाह तुगलक के सेना संभवतः कुरसेला के आस-पास कोसी के तेज धार देखि कए सोच मे पड़ि गेल। पानिक रफ्तार देखि कए तुगलकी सेना कें नदी पार करबाक हिम्मत नहि भ' रहल छलै। अंततः तुगलकी सेनापति तय कयलनि, जे नदीक किनारे-किनार उत्तर दिस बढ़ल जाय। जतय जा कए नदीक पाट कनें कम बूझि पड़य, ओतय पानिक थाह लेल जायत। एहि आशा मे फौज उत्तर दिस बढ़ैत रहल। कुरसेला सँ सय कोस आगाँ गेलाक बाद कोसी के पेट कनें शिकस्त बुझेलै। कोसी ओतहि पहाड़ सँ नीचाँ उतरैत अछि। पानिक वेग के अनुमान एहि सँ कयल जा सकैए, जे पाँच-पाँच सय मनक पाथर कोसी मे खढ़ जकाँ बहि रहल छल। तुगलकी सेनापति कें जतय नदी पार करब कनें आसान बुझेलनि, ओतय एक लाइन मे सैकड़ों टा हाथी कें ठाढ़ क' देल गेल। नीचाँ वला लाइन मे बड़का-बड़का रस्सा लटका देल गेल, जे जँ क्यो पानि मे भासि जायत, रस्सा के मदति सँ निकालि लेल जायत। एहि तरहेँ फिरोजशाह तुगलकक सेना कोसी पार क' गेल। हाजी शम्सउद्दीन सपनो मे नहि सोचनें छल,जे तुगलकी सेना कोसी पार क' जायत। जखन हाजी शम्सउद्दीन कें पता लगलै जे तुगलकी सेना कोसी पार क' चुकल अछि, तँ ओ डरे सँ पड़ा गेल। तँ एहि कोसीक तेज धार के ल' कए एतेक आत्मविश्वास मे छल हाजी शम्सउद्दीन।'

(More screenshots will be updated at this link http://www.videha.co.in/investigation.htm soon.)

4

Parallel Literature in Maithili and Videha Maithili Literature Movement

নাৰায়ণ যাদৱক পাঁচটা লঘুকথাপৰ হমৰ টিপ্পণী

Five Short Stories by Sh. Narayan Yadav

Sh Narayan Yadav has adjudged the following five

short stories as his best:

The New Daughter-in-Law (Navki Putohu)

Communal Harmony (Sampradayik Swabhav)

The Life of a Woman (Kanyak Jingi)

The Change of Heart (Hriday Parivartan)

The Village Unity (Gamak Ekta)

The New Daughter-in-Law (Navki Putohu): The strength of this short story lies in the description of village life, and how every member contributes to earning a livelihood. But the whole harmony gets disrupted with the arrival of a new daughter-in-law, the wife of Anand. Anand's wife Sulekha is from an upper-class family and does not understand the pains of her mother-in-law Radha. But when Radha's Younger son Suresh gets married and his wife Roshni, who is literate, comes to this family, everything gets in order.

Communal Harmony (Sampradayik Swabhav) is a story of how Rehman and Prakash's friendship moves forwards creating an atmosphere of harmony in the two communities. It may be treated as children's

literature wherein a sensitive matter has been treated aptly.

The Life of a Woman (Kanyak Jingi) tells the story of Kusum and the protagonist. But when the protagonist revisits her village after a long time he sees a widow who tells him that she is Kusum.

The Change of Heart (Hriday Parivartan) is a story of a mother and his son. After the death of her husband, she goes to Patna accompanied by his son. The respect that her husband had in the hearts of his students makes her son repentant of his behaviour.

The Village Unity (Gamak Ekta) is a story of a flood-ravaged village life interspersed with the delivery of a baby by Mala. The whole village strengthened the Ring Dam and later admitted her to a hospital.

You may find references to opposition to intra-caste marriage as regressive, (Navki Putohu- Both were from the same case. They hated inter-caste marriages), but the strength of Narayan Yadav lies in the description of life around him. His delicate treatment of communal harmony, community living, and depiction of unity in the village as well as in

families overpowers everything.

৬

মংজূ দাস জীক চিত্রকলাপর বহস চলি রহল অছি। কিছু গোটে একরা অশ্লীল মানি রহল ছথি তঁ কিছু গোটে একরা কলাক স্বতংত্র হেবাক পরিচাযক মানৈ ছথি। বিদেহ দুনূ পক্ষসঁ আগ্রহ কএল আলেখক অপীল কই রহল অছি, আলেখ তথ্যপরক হেবাক চাহী। ব্যক্তিগত লগাব বা দুশ্মনী বলা আলেখ নৈ লেল জায। অপন আলেখ editorial.staff.videha@gmail.com পর সেহো পঠাউ।

- Gajendra Thakur, editor, Videha (Be part of Videha www.videha.co.in -send your WhatsApp no to +919560960721 so that it can be added to the Videha WhatsApp Broadcast list.)

অপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com পর পঠাউ।

𑓑.𑓒.𑒁𑓀𑒏 𑓓𑓖𑓓 𑒣𑒩 𑒙𑒱𑒣𑓂𑒣𑒝𑒲

𑒁𑓀𑒏 𑓓𑓖𑓓 𑒣𑒩 𑒙𑒱𑒣𑓂𑒣𑒝𑒲

𑒂𑒬𑒲𑒭 𑒁𑒢𑒔𑒱𑒢𑓂𑒯𑒰𑒩

𑒢𑒱𑒞 𑒢𑒫𑒪 𑒠𑒱𑒢𑒹𑒬 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩 𑒣𑒛𑓃𑒢𑒯𑒰𑒿 𑒂 𑒋𑒯𑒱 𑒮𑓀𑒠𑒩𑓂𑒦𑒧𑒹 𑒯𑒧 𑒁𑒞𑒫𑒹𑒿 𑒏𑒯𑒫𑒿 𑒖𑒹 𑒞𑒰𑒩𑒰𑒢𑓀𑒠 𑒫𑒱𑒨𑒼𑒑𑒲 𑒫𑒰 𑒏𑒧𑒪𑒰𑒢𑓀𑒠 𑒗𑒰 𑒮𑒢 𑒣𑓂𑒩𑒥𑒳𑒿𑒠𑓂𑒡 𑒪𑒼𑒏 𑒂𑒑𑒳𑒍 𑒣𑓀𑒏𑒖 𑒣𑒩𑒰𑒬𑒩 𑒋𑒫𑓀 𑒍𑒯𑒢𑒹 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒱𑒏 𑒔𑒼𑒩𑒏 𑒮𑓀𑒩𑒏𑓂𑒭𑒝𑒧𑒹 𑒁𑒫𑒱𑒿𑒞𑒹 𑒩𑒯𑒞𑒰𑒯। 𑒏𑒰𑒩𑒝 𑒄 𑒖𑒹 𑒄 𑒣𑓂𑒩𑒥𑒳𑒿𑒠𑓂𑒡 𑒪𑒼𑒏 𑒮𑒦 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒍𑒯𑒲 𑒧𑒰𑒢𑒮𑒱𑒏𑒞𑒰 𑒏𑒹𑒩 𑒕𑒟𑒱।

নিত নরন স্বশীন সেহো পঢ়নহাঁ। মৈথিনী ঙপন্যাসক ক্ষেত্রমে ঞ্জ ঋানোচনা একটা ৰিকার্ড কাযম কৰত সে ঙম্মেদ ঋছি। ওনা এহি ঋানোচনাসঁ ঞ্জ তঁ সাৰিঁত ভগএ গেন জে মৈথিনীক ঋানে ক্ষেত্র জকাঁ মৈথিনী ঙপন্যাসমে কনকত্তাক এহন যোগদান ছৈ জে সভসঁ ঋনগ ঋা রোঁন্‌ড ছৈ।

ঋপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাঙ।**

২.গদ্য খণ্ড

২.১.নিত নরন দিনেশ ণ্ডমাৰ মিশ্র (নেখক গজেন্দ্ৰ ঠাণ্ডৰ)

২.১২.নাৰাযণ যাদৰক ৯ টা কথা- কথা-২ জগপৰ মম্পাদকীয মমীক্ষা খংগ্ৰেজীমে মম্পাদকীয পৃথ্ঠ পৰ

২.১३.নাৰাযণ যাদৰক ৯ টা কথা- কথা-३ জগপৰ মম্পাদকীয মমীক্ষা খংগ্ৰেজীমে মম্পাদকীয পৃথ্ঠ পৰ

২.১৪.নাৰাযণ যাদৰক ৯ টা কথা- কথা-৪ জগপৰ মম্পাদকীয মমীক্ষা খংগ্ৰেজীমে মম্পাদকীয পৃথ্ঠ পৰ

২.১৯.নাৰাযণ যাদৰক ৯ টা কথা- কথা ৯ জগপৰ মম্পাদকীয মমীক্ষা খংগ্ৰেজীমে মম্পাদকীয পৃথ্ঠ পৰ

২.১.নিত নৱল দিনেশ কুমাৰ মিশ্র (লেখক গজেন্দ্ৰ ঠাকুৰ)

নিত নৱল দিনেশ কুমাৰ মিশ্র (লেখক গজেন্দ্ৰ ঠাকুৰ)

দিনেশ কুমাৰ মিশ্র, মিথিলাক বাঁঢ়ি, ধাৰ আ ওহপৰ বনাওল ছহৰ/ বাঁন্হ, সন্দৰ্ভ লেখকক বন্দিনী মহানন্দা, বাঁগমতীক সদ্গতি!, দুই পাটনক বীচ.. (কোসী ধাৰক কথা), নে ঘাট নে ঘৰ, বাঁগাৰত পৰ মজবূৰ মিথিলাক কমলা ধাৰ, ভুতহী ধাৰ আ তকনীকী ঝাড়া-ফূঁকী। দিনেশ কুমাৰ মিশ্রক সভটা পোথী আৰ লেখকক অনুমতিসঁ উপলব্ধ অছি বিদেহ আৰ্কাইৱমেঃ http://videha.co.in/pothi.htm

(সাহিত্য অকাদেমীক মৈথিলী পৰামৰ্শদাত্ৰী সমিতিক সদস্য পংকজ

ঝা পৰাশৰ দ্বাৰা দিনেশ ৼমাৰ মিশ্র জীক পোথী মভসঁ পৈৰাক পৈৰা ঠোৰা কই শ্বপনা নামে ঙপন্যাস ছপৰাঁওন গেন শ্বছি, জকৰা ছদ্ম মমীক্ষক কমনানন্দ ঝা ঐ ঠোৰ নেখক পংকজ ঝা পৰাশৰক ৰিমৰ্ঠ কহৈ ছথি! নিংক http://videha.co.in/investigation.htm পৰ স্ক্ৰীনশাট শ্বপডেট কএন গেন শ্বছি।)

ৰঁন্দিনী মহানন্দা- দিনেশ ৼমাৰ মিশ্র (পছিনা শ্বংকসঁ শ্বাগাঁ)

মধ্য ৰিঁহাৰ (শ্বাৰঁ দক্ষিণ ৰিঁহাৰ)

ৰিঁহাৰমে গংডকক দক্ষিণ তটক মৈদান মধ্য ৰিঁহাৰ শ্বছি । দুৰ্গাৰতী, কৰ্মনাসা, মোন, প্বনপ্বন, ফল্গু শ্বাদি ধাৰ মঁ শ্বাচ্ছাদিত ঐ ক্ষেত্ৰক জমীন ঙত্তৰ ৰিঁহাৰ জকাঁ ঙপজাঙ্ক শ্বছি । কৈমূৰ শ্ৰৃংখনা পাথৰ মন ৰিঁন্ব গাছ-ৰৃঁক্ষক পহাড়ী ঐ ক্ষেত্ৰমে ছৈ। মধ্য ৰিঁহাৰক শ্বৰ্থৰ্যৱস্থা খেতীপৰ শ্বাধাৰিত শ্বছি।

ছোটানাগপ্বৰ শ্বংঠন (শ্বাৰঁ ঝাৰখণ্ড)

ৰিঁহাৰক গংডক ঘাটীক দক্ষিণ-পূৰ্ৰী ক্ষেত্ৰ পঠাৰ শ্বা জংগনসঁ ঘেৰন শ্বছি শ্বা ভাৰতক পূৰা খনিজ মংপদাক এক তিহাগ মঁ ৰেঁমী ঐ জংগন, পহাড় শ্বা জমীনক নীচাঁ দৰঁন শ্বছি । ৰাঁৰাকৰ, দামোদৰ, স্বৰ্ণৰেখা, কিঙন, কোযন, ঔৰংগা, শ্বমনত, কন্হৰ, শ্বজয শ্বা ময়ূৰাক্ষী শ্বাদি ধাৰক গ্ৰ ক্ষেত্ৰ, ছোটানাগপ্বৰ শ্বা মংথান পৰগনা, ঙদ্যোগক দৃষ্টিকোণসঁ ৰঁঢ়ত মমৃদ্ধ শ্বছি। কোযনা, নোহা, মেঁগনীজ, শ্বভ্ৰক, মৰ্টাটাগট, চূনা-পত্থৰ, শ্বাগ্নেয মাঁটি, চীনী মাঁটিক ৰঁৰতন, কৈনাগট, তাঁৰাঁ, ৰাঁক্সাগট, এম্ৰেঁম্টম,

ডোনোমাগঙ্গ, ক্লার্ট্জ, যূৰেনিযম আদি ঐ ক্ষেত্ৰমে ভেটৈত অছি। যএহ কাৰণ অছি জে ঐ গনাকামে কগএকষ্টা পৈঘ উদ্যোগ অছি। জমশেদপুৰমে টাটা গ্ৰুপক টিস্কো আ টেন্কো, ৰোঁকাৰোমে যষ্টীন প্লাঁট, ৰাঁঠীমে হেৰী ওঁজীনিযৰিঁগ কাৰপোৰেশন, মুৰী (ৰাঁঠী) মে এন্যুমিনিযম প্লাঁট, পূৰ্বী যিঁহভূমমে হিঁদুস্তান কাপৰ কাৰপোৰেশন, যিন্দৰীমে কেমিকন ফৰ্টিনাগজৰ প্লাঁট, ধনৰাঁদ-ঝৰিযা কোন মাগন্স, ঝিঁকপানী জপনা, খেনাৰী আ জমশেদপুৰমে যীমেণ্ট ফৈক্ট্ৰী যভ ঐ গনাকামে স্থাপিত অছি ।

এতেক নীক উপজাউ জমীন আ রিস্তৃত জনে যঁসাধন আ অত্তুননীয খনিজ যঁপদাক মানিক ৰহনাক রাঁদো রিঁহাৰ ৰাজ্য দেশক অন্য ৰাজ্যক ত্তুননামে রিকাযক যৰঁ স্থাপিত পৈৰামীটৰমে পিছড়ন অছি।

রিঁহাৰ-পিছড়ন রৰ্তমান

এতেক প্ৰাকৃতিক যঁসাধন ৰহনাক রাঁদো জঁ রিঁহাৰ গৰীৰঁ অছি তঁ একৰা নেন কেকৰা দোষী ঠহৰাওন জাযত? যদীয়ঁ পৰতঁত্ৰ ৰহনাযঁ উপেক্ষ ভেন ওঁঠা যা প্ৰশাযনিক, ৰাজনীতিক আ যামাজিক কুপ্ৰৱঁধনক কাৰণ। অৰ্থর্যৱস্থা মূন ৰূপযঁ খেতীপৰ আধাৰিত অছি, একষ্টা গপ নিশ্চিত ৰূপযঁ বুঁঝন জাগত অছি জে জঁ খেতী কোনো তৰহে যুর্যৱস্থিত কএন জায তখনে রিঁহাৰক নোক জমীনযঁ জুড়ন ৰহি যকতা। যমস্যা অছি জমীনক মানিকানা হক। ঐ ঠাম ৫৪.৩ প্ৰতিশত জোতেদাৰ নগ জমীনক মাত্ৰ ২৭.৭ প্ৰতিশত অছি। ঐমে যঁ ঔযত হোন্ডিঁগ ক্ষেত্ৰ ২ হেক্টেযৰযঁ রেঁযী নৈ অছি। দোযৰ দিয ১৯.৪ প্ৰতিশত নোক নগ ৬২.২ প্ৰতিশত জমীন অছি। একৰ

ঞ্র অর্থ ছৈ জে জঁ খেতী-বঁাড়ীমে কনিযো-মনিযো গড়বঁড়ী হেতৈ তঁ বঁণত গোষ্টক ৰোজী-ৰোষ্টীক ন্বকসান হেতৈ। বিঁহাৰক খেতী বঁৰখাপৰ নির্ভৰ অছি বঁা ভগৱান পৰ। বিঁহাৰ নগভগ সভ সান সূখা বঁা বাঁঢ়িক শিকাৰ হোগত অছি। কখনো কান ঞ্র দনূ এক সঁগ আৰিঁ জাগত অছি। কখনো এক গনাকামে ৰৌদী আ দোসৰমে বাঁঢ়ি আ কখনো পহিনে ৰৌদী আ ফেৰ ওহী ঠাম বাঁঢ়ি বঁা পহিনে বাঁঢ়ি আ ফেৰ ৰৌদী। ঐ দনূ সমস্যাক সভ ৰূপ ঘাতক অছি। বিঁহাৰক ভৌগোনিক সংৰচনাক চাৰূ কাত ধাৰ আ দক্ষিণ বিঁহাৰক পঠাৰ ক্ষেত্রমে সূখাক কাৰণ উত্তৰমে বাঁঢ়ক সংভাৱনা অছি। মধ্য বিঁহাৰমে হানাত বঁদনৈত ৰহৈত অছি। পষ্টনা, আৰা, ৰোহতাস, ভোজপুৰ, ভবুঁআ আদি জিনামে সোন নহৰক কাৰণ কিছু খেতীক প্রবঁধন হোগত অছি, মুদা ঐ জিনামে সেহো প্রাযঃ বাঁঢ়ি অবৈঁত অছি। মধ্য বিঁহাৰ, গযা, জহানাবাঁদ, নানংদা, নৱাদা, গযা আ ঔৰংগাবাঁদক বাঁকী জিনা অকমৰ সূখাক শিকাৰ হোগত অছি।

বাঁঢ়ি আ বিঁহাৰ

হম অপন অধ্যযন বিঁহাৰমে বাঁঢ়ি ধৰি সীমিত ৰাখ**ই** চাহৈ ছী। ৰাষ্ট্ৰীয বাঁঢ় আযোগ (১৯৮০) ক ৰিপোৰ্টক অনুসাৰ দেশমে বাঁঢ়িসঁ ণঅযবঁনা ন্বকসানমে ২২.৮ প্রতিশত বিঁহাৰক হিস্সা অছি। দেশমে বাঁঢ়িসঁ প্রভাৱিত ৭ন ক্ষেত্রক মাত্র ১৩.৯5 প্রতিশত বিঁহাৰমে পড়ৈত অছি। মতনবঁ জে বিঁহাৰক অপেক্ষাকৃত কম গনাকামে বেঁসী ন্বকসান হোগএ। ৰাষ্ট্ৰীয বাঁঢ় আযোগ (১৯৮০) ক ৰিপোৰ্টক প্রকাশনক বাঁদ ১৯৮৪, ১৯৮৭ আ ১৯৯২ মে বিঁহাৰমে পৈঘ বাঁঢ়ি আযন অছি, জগমে ১৯৮৭ ক বাঁঢ় বিনাশকাৰী মানন গেন অছি।

𑒊 𑒥𑒰𑒜𑓃𑒱𑒮𑒿 𑒣𑒴𑒩𑒰 𑒠𑒹𑒬𑒧𑒹 𑒥𑒰𑒜𑓃𑒱𑒏 𑒮𑓀𑒠𑒩𑓂𑒦𑒧𑒹 𑒥𑒱𑒯𑒰𑒩𑒏 𑒠𑒩𑓂𑒖𑒰 𑒏𑒢𑒲 𑒥𑒰𑒜𑓃𑒱 𑒑𑒹𑒪। 𑒉𑒏𑒙𑒰 𑒩𑒱𑒣𑒼𑒩𑓂𑒙𑒏 𑒁𑒢𑒳𑒮𑒰𑒩 𑒦𑒰𑒩𑒞𑒏 𑒮𑒦𑒮𑒿 𑒥𑒹𑒮𑒲 𑒥𑒰𑒜𑓃𑒱 𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰𑒫𑒱𑒞 𑒩𑒰𑒖𑓂𑒨 𑒥𑒱𑒯𑒰𑒩 𑒁𑒕𑒱। 𑒠𑒹𑒬𑒏 𑒏𑒳𑒪 𑓔𑓐𑓐 𑒪𑒰𑒐 𑒯𑒹𑒏𑓂𑒙𑒹𑒨𑒩 𑒥𑒰𑒜𑓃 𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰𑒫𑒱𑒞 𑒏𑓂𑒭𑒹𑒞𑓂𑒩𑒧𑒹 𑒮𑒿 𑓖𑓔.𑓖𑓑 𑒪𑒰𑒐 𑒯𑒹𑒏𑓂𑒙𑒹𑒨𑒩 𑒥𑒱𑒯𑒰𑒩𑒧𑒹 𑒁𑒕𑒱। 𑒖𑒹 𑒠𑒹𑒬𑒏 𑒏𑒳𑒪 𑒥𑒰𑒜𑓃 𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰𑒫𑒱𑒞 𑒏𑓂𑒭𑒹𑒞𑓂𑒩𑒏 𑓑𑓖 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒬𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒄 𑒥𑒱𑒯𑒰𑒩𑒏 𑒦𑒾𑒑𑒼𑒪𑒱𑒏 𑒏𑓂𑒭𑒹𑒞𑓂𑒩𑒤𑒪𑒏 𑓓𑓗 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒬𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑓑𑓗𑓓.𑓕𑓐 𑒪𑒰𑒐 𑒯𑒹𑒏𑓂𑒙𑒹𑒨𑒩 𑒁𑒕𑒱। 𑒖𑒢𑒮𑓀𑒐𑓂𑒨𑒰𑒏 𑒯𑒱𑒮𑒰𑒥𑒮𑒿 𑒏𑒳𑒪 𑒥𑒰𑒜𑓃 𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰𑒫𑒱𑒞 𑒂𑒥𑒰𑒠𑒲𑒏 𑓕𑓖.𑓕 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒬𑒞 𑒁𑒮𑒑𑒩 𑒥𑒱𑒯𑒰𑒩 𑒩𑒰𑒖𑓂𑒨𑒧𑒹 𑒁𑒕𑒱। 𑒄 𑒞𑒟𑓂𑒨 𑒩𑒰𑒭𑓂𑒙𑓂𑒩𑒲𑒨 𑒥𑒰𑒜𑓃 𑒂𑒨𑒼𑒑 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒮𑓂𑒫𑒲𑒏𑒰𑒩 𑒏𑒨𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱 । 𑒅𑒞𑓂𑒞𑒩 𑒥𑒱𑒯𑒰𑒩𑒏 𑒏𑒳𑒪 𑒏𑓂𑒭𑒹𑒞𑓂𑒩𑒤𑒪 𑓕𑓘.𑓕𑓑 𑒪𑒰𑒐 𑒯𑒹𑒏𑓂𑒙𑒹𑒨𑒩 𑒁𑒕𑒱। 𑒊 𑒦𑒰𑒑 𑒧𑒹 𑓔𑓔.𑓔𑓗 𑒪𑒰𑒐 𑒯𑒹𑒏𑓂𑒙𑒹𑒨𑒩 𑒏𑓂𑒭𑒹𑒞𑓂𑒩 𑒥𑒰𑒜𑓃𑒱 𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰𑒫𑒱𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒊 𑒞𑒩𑒯𑒹𑒿 𑒅𑒞𑓂𑒞𑒩 𑒥𑒱𑒯𑒰𑒩𑒏 𑒏𑒩𑒲𑒥 𑓗𑓖 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒬𑒞 𑒃𑒪𑒰𑒏𑒰 𑒥𑒰𑒜𑓃𑒱 𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰𑒫𑒱𑒞 𑒁𑒕𑒱।

𑒖𑒿 𑒯𑒧 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒏 𑒑𑒳𑒝𑒫𑒞𑓂𑒞𑒰𑒏 𑒧𑒰𑒣 𑒪𑒹𑒪 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒮𑒰𑒏𑓂𑒭𑒩𑒞𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒣𑒻𑒩𑒰𑒧𑒲𑒙𑒩 𑒧𑒰𑒢𑒥 𑒞𑒿 𑒅𑒞𑓂𑒞𑒩 𑒥𑒱𑒯𑒰𑒩𑒏 𑒯𑒰𑒪𑒞 𑒣𑒴𑒩𑒰 𑒥𑒱𑒯𑒰𑒩𑒏 𑒮𑓀𑒠𑒩𑓂𑒦 𑒧𑒹 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒮𑒦𑒮𑒿 𑒠𑒨𑒢𑒲𑒨 𑒁𑒕𑒱। 𑒊 𑒚𑒰𑒧 𑒮𑒰𑒏𑓂𑒭𑒩𑒞𑒰𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒬𑒞 𑒥𑒱𑒯𑒰𑒩𑒮𑒿 𑒏𑒧 𑒁𑒕𑒱। 𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒥𑒱𑒖𑒪𑒲𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱 𑒐𑒣𑒞𑒏 𑒉𑒏𑒙𑒰 𑒂𑒩 𑒅𑒠𑒰𑒯𑒩𑒝 𑒪𑓄 𑒮𑒏𑒻 𑒕𑒲- 𑓑𑓙𑓗𑓘-𑓗𑓙, 𑓑𑓙𑓘𑓐-𑓘𑓑 𑒂 𑓑𑓙𑓘𑓑-𑓘𑓒 𑒧𑒹 𑒠𑒹𑒬𑒧𑒹 𑒥𑒱𑒖𑒪𑒲𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱 𑒐𑒣𑒞 𑒏𑓂𑒩𑒧𑒬𑓁 𑓑𑓕𑓐.𑓗𑓓 𑒏𑒱𑒪𑒼𑒫𑒰𑒙, 𑓑𑓕𑓕.𑓖𑓒 𑒏𑒱𑒪𑒼𑒫𑒰𑒙 𑒂 𑓑𑓔𑓓.𑓔𑓑 𑒏𑒱𑒪𑒼𑒫𑒰𑒙 𑒕𑒪𑒻। 𑒠𑒼𑒮𑒩 𑒠𑒱𑒮 𑒊 𑒏𑒰𑒪𑒰𑒫𑒡𑒱𑒧𑒹 𑒥𑒱𑒯𑒰𑒩𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱 𑒐𑒣𑒞 𑒏𑓂𑒩𑒧𑒬𑓁 𑓘𑓗.𑓑𑓕 𑒏𑒱𑒪𑒼𑒫𑒰𑒙, 𑓘𑓒.𑓕𑓘 𑒏𑒱𑒪𑒼𑒫𑒰𑒙 𑒂 𑓘𑓑.𑓑𑓓 𑒏𑒱𑒪𑒼𑒫𑒰𑒙 𑒩𑒯𑒪। 𑒖𑒿 𑒅𑒞𑓂𑒞𑒩 𑒥𑒱𑒯𑒰𑒩𑒏𑒹𑒿 𑒁𑒪𑒑𑒮𑒿 𑒠𑒹𑒐𑒪 𑒖𑒰𑒨 𑒞𑒿 𑒊 𑒏𑒰𑒪𑒰𑒫𑒡𑒱𑒧𑒹 𑒊𑒚𑒰𑒧 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱 𑒥𑒱𑒖𑒪𑒲𑒏 𑒐𑒣𑒞 𑒏𑓂𑒩𑒧𑒬𑓁 𑓒𑓖.𑓖𑓐 𑒏𑒱𑒪𑒼𑒫𑒰𑒙, 𑓑𑓔𑓘𑓒 𑒏𑒱𑒪𑒼𑒫𑒰𑒙 𑒂 𑓑𑓓.𑓔𑓓 𑒏𑒱𑒪𑒼𑒫𑒰𑒙 𑒕𑒪, 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒩𑒰𑒭𑓂𑒙𑓂𑒩𑒲𑒨 𑒌𑒮𑒞𑒏 𑒠𑒮𑒧 𑒯𑒱𑒮𑓂𑒮𑒰 𑒮𑒿 𑒏𑒧 𑒅𑒞𑓂𑒞𑒩 𑒥𑒱𑒯𑒰𑒩𑒧𑒹

উপলক্ষ্ম অছি। একর অলাৱেঁ আগ-কাল্হি বিঁহারক মোটামোটী ৯ লাখ হেক্টেযর জমীন পানীক কষ্টগসঁ গ্রস্ত ছৈ আ এ সভষ্টা গলাকা উত্তর বিঁহারমে ছৈ, জগ লেল সভ সাল ঐক্ষেত্রমে বাঁঢ়ি আ এতুক্কা জমীনক বঁনারষ্ট জিম্মেদার ছৈ। অত্যধিক জল কষ্টগসঁ কৃষি উৎপাদন আ কৃষিসঁ জুড়ল রোজগার দূনূপর প্রতিকূল প্রভার পড়ল ছৈ আ আর্থিক সংকষ্ট বঁঢ়ল ছৈ।

ঘাঘরা, গংডক, বুঁঢ়ী গংডক, বাঁগমতী, অধরারা সমূহ, কমলা, কোসী, মহানন্দা মুখ্য ধার সভ অছি । এ সভ ধার অপন মার্গ বঁদলবাঁক লেল প্রসিদ্ধ রহল অছি, জগমে কোসীক ধারা সভসঁ বেঁসী চলাযমান অছি । ঐ সমস্ত ক্ষেত্রক পানিক নিকাসীক একমাত্র তরীকা গংগাক মাধ্যমসঁ অছি আ এ ধার পূরা প্রা ংতক লেল জীরন রেখাক কাজ করৈত অছি ।

গংগা

দক্ষিণ বিঁহারক স্বরর্ণরেখা ঘাটীকেঁ ছোড়ি বিঁহারক শেষ পানিক নিকাসী গংগাক মাধ্যমসঁ হোগত অছি আ তগ লেল গংগা বঁহুত মহত্বপূর্ণ ভই জাগ ছথি। গংগা লেল বিঁহার সেহো কম মহত্বপূর্ণ নৈ অছি। গংগাক একটা নাম জাহ্নবী অছি। আধুনিক ভাগলপুরক সুল্তানগংজ লগ গংগাক ধারামে একটা পহাড়ীপর ভগরান শংকরক মংদির অছি। কহল জাগএ জে জহ্নু ঋষিক এতয আশ্রম ছল। ভগীরথ জখন গংগাকেঁ অপন পূর্বজক উদ্ধার লেল কপিল মুনিক আশ্রম ধরি জেবাঁক লেল মনা লেলখিন তঁ গংগা হুনকর পাছু-পাছু চললীহ আ জে কিছু হুনকর রস্তামে আবিঁ জাগ ছল তগপর অপন ছাপ ছোড়ি দেলখিন। মুদা আবঁ প্রতিযোগিতা জহ্নু ঋষিক

𑒮𑓀𑒑 𑒕𑒪 𑒖𑒱𑒢𑒏𑒩 𑒂𑒬𑓂𑒩𑒧 𑒑𑓀𑒑𑒰 𑒥𑒯𑒰𑒥𑒨𑒥𑒰𑒪𑒲 𑒕𑒪𑒲। 𑒑𑓀𑒛𑒏𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒰𑒯 𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒧𑒳𑒢𑒱 𑒏𑓂𑒩𑒼𑒡𑒱𑒞 𑒦𑓄 𑒑𑓀𑒑𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒣𑒲𑒥𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒰। 𑒥𑒹𑒔𑒰𑒩𑒰 𑒦𑒑𑒲𑒩𑒟 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒞𑒩𑒯𑒹𑒿 𑒇𑒭𑒱𑒏𑒹𑒿 𑒑𑓀𑒑𑒰 𑒏𑒹𑒿 𑒧𑒳𑒏𑓂𑒞 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒧𑒢𑒰 𑒪𑒹𑒪𑒢𑒱, 𑒞𑒐𑒢 𑒍 𑒑𑓀𑒑𑒰 𑒏𑒹𑒿 𑒣𑒹𑒙 𑒮𑒿 𑒢𑒱𑒏𑒰𑒪𑒱 𑒪𑒹𑒪𑒢𑒱। 𑒋𑒞𑓂𑒞𑒹𑒮𑒿 𑒑𑓀𑒑𑒰𑒏 𑒢𑒰𑒧 𑒖𑒰𑒯𑓂𑒢𑒫𑒲 𑒣𑒛𑓃𑒪।

𑒑𑓀𑒑𑒰 𑒡𑒰𑒩 𑒅𑒞𑓂𑒞𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒠𑒹𑒬𑒏 𑒅𑒞𑓂𑒞𑒩 𑒏𑒰𑒬𑒲 𑒖𑒱𑒪𑒰𑒏 𑓗,𑓐𑓑𑓖 𑒧𑒲𑒙𑒩𑒏 𑒆𑒿𑒔𑒰𑒃𑒣𑒩 𑒑𑓀𑒑𑒼𑒞𑓂𑒩𑒲 𑒑𑓂𑒪𑒹𑒬𑒱𑒨𑒩𑒮𑒿 𑒅𑒞𑓂𑒣𑒢𑓂𑒢 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱 । 𑒧𑒴𑒪𑒧𑒹 𑒌 𑒡𑒰𑒩𑒏𑒹𑒿 𑒦𑒰𑒑𑒲𑒩𑒟𑒲 𑒏𑒯𑒪 𑒖𑒰𑒃 𑒕𑒻, 𑒖𑒹 𑒠𑒹𑒫 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒰𑒑 𑒪𑒑 𑒁𑒪𑒏𑒢𑓀𑒠𑒰𑒮𑒿 𑒮𑓀𑒑𑒧𑒏 𑒥𑒰𑒠 𑒑𑓀𑒑𑒰 𑒢𑒰𑒧 𑒪𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒂 𑒪𑒑𑒦𑒑 𑓒𑓙𑓐 𑒏𑒱𑒪𑒼𑒧𑒲𑒙𑒩 𑒢𑒲𑒔𑒰𑒿 𑒥𑒯𑒪𑒰𑒏 𑒥𑒰𑒠 𑒇𑒭𑒱𑒏𑒹𑒬 𑒪𑒑 𑒧𑒻𑒠𑒰𑒢𑒧𑒹 𑒅𑒞𑒩𑒱 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒋𑒏𑒩 𑒥𑒰𑒠 𑒍 𑒡𑒰𑒩 𑒫𑒰𑒩𑒰𑒝𑒮𑒲𑒮𑒿 𑒯𑒩𑒱𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩, 𑒏𑒰𑒢𑒣𑒳𑒩, 𑒫𑒰𑒩𑒰𑒝𑒮𑒲 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒏𑒩𑒲𑒥 𑓑𑓙𑓙 𑒏𑒱𑒪𑒼𑒧𑒲𑒙𑒩𑒏 𑒠𑒴𑒩𑒲𑒣𑒩 𑒥𑒱𑒯𑒰𑒩𑒧𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒹𑒬 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒅𑒞𑓂𑒞𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒠𑒹𑒬𑒧𑒹 𑒌 𑒡𑒰𑒩𑒏 𑒏𑒳𑒪 𑒪𑒧𑓂𑒥𑒰𑒍 𑒪𑒑𑒦𑒑 𑓑𑓔𑓙𑓐 𑒏𑒱.𑒧𑒲. 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒃𑒧𑒹 𑒑𑓀𑒑𑒼𑒞𑓂𑒩𑒲𑒮𑒿 𑒠𑒹𑒫 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒰𑒑 𑒡𑒩𑒱 𑒦𑒰𑒑𑒲𑒩𑒟𑒲𑒏 𑒪𑒧𑓂𑒥𑒰𑒃 𑒬𑒰𑒧𑒱𑒪 𑒁𑒕𑒱 । 𑒥𑒱𑒯𑒰𑒩𑒧𑒹 𑒌 𑒡𑒰𑒩𑒏 𑒪𑒧𑓂𑒥𑒰𑒃 𑒪𑒑𑒦𑒑 𑓔𑓓𑓕 𑒏𑒱𑒧𑒲 𑒁𑒕𑒱, 𑒖𑒃𑒧𑒹 𑓑𑓑𑓐 𑒏𑒱𑒧𑒲 𑒅𑒞𑓂𑒞𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒠𑒹𑒬 𑒂 𑒥𑒱𑒯𑒰𑒩𑒏 𑒮𑒲𑒧𑒰 𑒥𑒢𑒥𑒻𑒞 𑒍 𑒥𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱।

𑒩𑒰𑒖𑒧𑒯𑒪 𑒪𑒑 𑒥𑒱𑒯𑒰𑒩𑒮𑒿 𑒢𑒱𑒏𑒪𑒪𑒰𑒏 𑒥𑒰𑒠 𑒑𑓀𑒑𑒰 𑒤𑒩𑒏𑓂𑒏𑒰𑒮𑒿 𑓔𑓐 𑒏𑒱𑒪𑒼𑒧𑒲𑒙𑒩 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫𑒧𑒹 𑒠𑒴 𑒦𑒰𑒑 𑒧𑒹 𑒥𑒙𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒂 𑒌 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒡𑒰𑒩𑒰𑒏 𑒢𑒰𑒧 𑒁𑒪𑒑 𑒦𑓄 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒥𑒰𑒧 𑒡𑒰𑒩, 𑒖𑒹 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫 𑒠𑒱𑒮 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱, 𑒍𑒏𑒩𑒰 𑒣𑒠𑓂𑒧𑒰 𑒏𑒯𑒪 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒂 𑒦𑒰𑒑𑒲𑒩𑒟𑒲 𑒢𑒰𑒧𑒏 𑒠𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒡𑒰𑒩 𑒠𑒏𑓂𑒭𑒱𑒝 𑒠𑒱𑒮 𑒥𑒯𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒂 𑒧𑒳𑒩𑓂𑒬𑒱𑒠𑒰𑒥𑒰𑒠, 𑒥𑒩𑓂𑒠𑓂𑒡𑒧𑒰𑒢, 𑒔𑒾𑒥𑒲𑒮 𑒣𑒩𑒑𑒢𑒰, 𑒏𑒪𑒏𑒞𑓂𑒞𑒰 𑒮𑒿 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒁𑒢𑒹𑒏 𑒡𑒰𑒩𑒰𑒧𑒹 𑒬𑒰𑒐𑒰𑒥𑒠𑓂𑒡 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒮𑒰𑒑𑒩 𑒠𑓂𑒫𑒲𑒣 𑒪𑒑 𑒥𑒑𑒰𑒪𑒏 𑒐𑒰𑒛𑓃𑒲𑒧𑒹 𑒧𑒱𑒪𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒣𑒬𑓂𑒔𑒱𑒧 𑒥𑒑𑒰𑒪𑒧𑒹 𑒑𑓀𑒑𑒰𑒏 𑒏𑒳𑒪

নম্বাগ ৯২০ কি.মী. ছৈ।

জত**ই** এতেক পৈঘ শ্বা এতেক ধাৰ শ্বছি ওত**ই** ৰাঁঢ়ি কোনো পৈঘ ৰাঁত নৌ। শ্বসনমে ঐ ক্ষেত্ৰক সংৰচনা এহন শ্বছি জে ৰাঁঢ়ি শ্বা ধাৰক মার্গ ৰঁদনৰঁ একষ্টা স্বাভাৱিক প্রক্রিয়া ছিঐ ।

ৰ্ত্তৰ রিঁহাৰক পশ্চিম চংপাৰণক সোমেশ্বৰ পহাড়ীক ক্ষেত্ৰমে জমীন শ্বা ধাৰক ঢনান কম হেৰোঁক কাৰণ ৰঁৰসাতক পানি শ্বসানীসঁ নৌ নিকনৈত শ্বছি শ্বা পৈঘ ক্ষেত্ৰমে পসৰৈত শ্বছি। জখন গংগাক স্তৰ ৰেঁসী হোগ ছৈ তখন ওকৰ সহাযক ধাৰক পানি সেহো ঠমকি জাগ ছৈ। পানিক প্রসাৰক কাৰণ এক দিস খেতমে নৱ মাষ্টি জমা ভ**ই** জাগ ছৈ শ্বা জমীনক ৰ্ত্তৰৰতা ফেৰ তাজা ভ**ই** জাগ ছৈ। কখনো কান জঁ ভযংকৰ ৰাঁঢ়ি শ্বারিঁ জায তঁ ফসনক সংগ-সংগ ৰঁঘত ৰাস জান-মানক নুকসান সেহো হোগ ছৈ।

ৰ্ত্তৰ রিঁহাৰমে ৰাঁঢ়িক ঐ সমস্যাকেঁ ৰুঁঝৰাঁ নেন গংগা ঘাষ্টীক নির্মাণক প্রক্রিয়াকেঁ ৰুঁঝৰঁ শ্বা সংগে ওৱ ৰুঁঝৰঁ জে ৰঁর্ষা শ্বা পানিক শ্বনগ-শ্বনগ স্থিতি, জকৰা জনরিজ্ঞান চক্র কহন জাগএ, জৰুৰী শ্বছি। তখন ওৱ ৰুঁঝি সকৰঁ জে ধাৰ কেনা শ্বপন ধাৰা ৰঁদনৈত শ্বছি শ্বা তখন ৰাঁঢ়িক ৰূপ স্পষ্ট হএত।

(শ্বগিনা শ্বংকমে জাৰী)

শ্বপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

২.২.নিত নৱন স্বশীন (নেখক গজেন্দ্ৰ ঠাকুৰ)

নিত নৱন স্বশীন (নেখক গজেন্দ্ৰ ঠাকুৰ)

স্বশীনক ৰচনা সংসাৰ: হনকৰ ৰচনা সংসাৰ ছন্হি- ঘৰাড়ী (উপন্যাস) (১৯৭৩), গামৰাঁনী (উপন্যাস) (১৯৮২), ভামতী (নাষ্টক) (পহিন মংচন ১৯৯১, প্রকাশন ২০১৩) আ খম্মিতা (নঘুকথা সংগ্রহ) (২০১৩) আ এ চাৰু পোথী হনকৰ অনুমতিসঁ ৰিদেহ পেষ্টাৰমে উপনব্ধ অছি নিংক www.videha.co.in/pothi.htm পৰ।

কমনানন্দ ঝাক পোথী "মৈথিনী উপন্যাস: সময সমাজ আ সৰান" (২০২১) মে নিখৈ ছথি- "মৈথিনী উপন্যাস-যাত্রাক নগভগ সয ৰর্ষক ৰাঁদ মৈথিন অন্তৰজাতীয ৰিৰাহক সপনা, সংঘর্ষ আ ৰিডম্বনা পৰ গৰিমাযুক্ত উপন্যাস নিখৰাঁক শ্রেয গৌৰীনাথকেঁ জাগত ছনি।" তঁ কী কমনানন্দ ঝা স্বশীনসঁ এ শ্রেয ছীনি নেননি? চনূ অহাঁকেঁ নই চনী কমনানন্দ ঝা কেৰ স্বাৰ্থী দুনিযাঁসঁ দূৰ, ছন-ছদ্মসঁ দূৰ স্বশীনক জাদূৰঁনা সাহিত্যক নিশ্ছন দুনিযাঁমে।

ঘৰাড়ী (উপন্যাস)- স্বশীন (পছিনা অংকসঁ আগাঁ)

পাঁচম খণ্ড। ব্রাহ্মণ ডা. ৰিঁনাযক আ মনাহ নর্স কৰুণা। কৰুণা কহৈএ, এ ৰিৰাহ অসম্ভৰ অছি, ও নীচ জাতিক অছি, মনাহক

ৰেঁগী ঋছি ঋা ৰিঁনাযক পৈঘ নোক। ৰিঁনাযক নৈ মানৈএ। ঋা কহৈএ জে ও কী কৰত জে কৰুণাক হৃদযসঁ ডৰ ভাগতৈ। মুদা কৰুণা ওকৰা থোপড়া কই ৰিঁদা ভই জাগএ। মুদা মূতনমে ঙপন্যাসকাৰ ওকৰা তঁগ কৰৈ ছথিন্হ মপনা মুনা কই, মে প্ৰেম তঁ ওকৰো ছৈহে। ঋা এমহৰ ৰিঁনাযক তামমে ৰিখসঁ মৰিখ ঋছি। ও কৰুণাকেঁ কাযৰ বুঁঝৈএ। মুদা ঙপন্যাসকাৰ একগা নাঠী নেনে বূঁঢ়াক প্ৰৱেশ ওকৰ স্বপ্নমে কৰৰেঁ ছথিন্হ- জে ৰিঁনাযককেঁ কহৈ ছথি জে জকৰা ৰিঁনাযক মৰঁনা বুঁঝি ৰহন ছথি ও মমাজক গন্থাযন পৰিপাগীক চনতে ঋৰঁনা ঋছি, ঋা ঋপন চক্ৰ মুদৰ্শন ঋা ত্ৰিশূন দনকা দেময কহৈ ছনি। মাহমে গা নৈ, কাজো কই কয দেখৰঁয কহৈ ছন্হি, খানী মুণ্ডেক প্ৰতিজ্ঞাসঁ কী হএত? স্ত্ৰীগণ মমাজকেঁ ৰিশ্বাম নৈ ছৈ। মুদা ৰিঁনাযক কহৈএ জে ওকৰ প্ৰতিজ্ঞা মত্য ছৈ। ও ৰ্ড্ৰ গপ ঠিকৰি কই কহৈএ জে ও ৰ্ড্ৰ কগযে কই ৰহত। ঋা ওকৰ ভক খূজি জাগ ছৈ। মনয ঋা ঋজীত ৰিঁনাযক কেঁ ঘূৰা নই জাগ ছৈ।

ছঋম খণ্ড- মহাদেৰক হত্যাক বাঁদ ওকৰ শ্ৰাদ্ধক ভোজ নানৰাঁবূ নীক জকাঁ কেনন্হি। মুদা ৰতহন ৰাবূঁ ঋা পাঠক জী ঐ গৱনঞ্জৰক কাৰণসঁ ঋপৰিচিত নৈ ছথি। মহাদেৰক হত্যাক পাছাঁ কোন ব্যক্তিক হাথ ছৈ, মে বুঁঝৰ��মে দনকা মভকেঁ কোনো ভাওঠ নৈ ছন্হি। মুদা খূনি কই ৰিৰোধ কৰৰাঁক মাধাঁশ নৈ ছন্হি। ঋা ওমহৰ নানৰাঁবূ মেহো হিনকা দুনূকেঁ মিনা কই ৰাখই চাহৈ ছথি ঋা ৰতহন ৰাবূঁসঁ মেহো মৌজনিযাঁ জোড়ি নৈ ছথি। ঙকৰাঁ ঙঠন ছৈ জে মঁতৰাজক ৰেঁগা ৰতন ৰাতি কই বুঁচনসঁ ভেঁগ কৰই ঋৰেঁ ছৈ। পৰগামক ৰাঁপ মৰযূ মণ্ডনক দূ মান পহিনে মৃত্যু ভই গেনৈ,

শ্রাদ্ধ সভক সভটা খর্চা নানেৰাঁবূ দেনে ৰথিন্হ। সে পৰগাসক খানদান নূনক সৌৰিযত দগ ছৈ। পৰগাস মৈট্রিক পাস কএনে ছন, নান ৰাঁবূ ফীস মাফ কৰৰাঁ দেনে ৰহথিন্হ। ও ৰৈকৰর্ড ক্লাসক অনুদান নেন পৈৰৰী কেনে ৰহয মুদা নান ৰাঁবূ উনটা-পুনটা বুঁঝা কই ওকৰা অপনা নগ ৰাখি নেনখিন্হ, তীন ৰাঁঘা খেত দেনখিন্হ মুদা তকৰ কোনো নিখা-পঢ়ী নৈ ভেন ছৈ। আ অন্তমে কিছু হাস্য ৰঁতহন ৰাঁবূঁক সমধিক স্বাগতমে- চাহ দানকা গিনাসমে দেন গেনন্হি, ৰেঁযী দ্বআৰে, মুদা দানকা ভেনন্হি শৰৰঁত ছিঐ, ছষ্টপটায নগনা জন্বহ কএন মুগী জকাঁ।ছঅম খণ্ড সমাপ্ত।

ওমহৰ ৰতন অপন মিত্র শংকৰ ভগৰানক ভক্ত অৰধেশক তাকিমে অছি। অৰধেশ কপিনেশ্বৰ স্থান চোৰা কই ভাগি জাগ ছন, আ মিডিন পাস কেনাক ৰাঁদ ভগৰান শংকৰসঁ সভ দিন ভেঁট হোয তঁয কপিনেশ্বৰ হাগ স্কূনমে নাওঁ নিখেনে ছন। ৰতন নিমতলা ঘাটমে ভূতনাথ মন্দিৰমে শংকৰ ভগৰানক শৰণমে জাগত অছি। আ অৰধেশ ভেট জাগ ছৈ, ভূপেন ৰোঁশ এৰেন্যুমে ও পত্নী সুনীতা সংগে ৰহৈএ। কংগানী ৰেশমে ৰতন! পৈঘ অফসৰ অৰধেশ কঙ্গানীকেঁ পকড়নে সীঢ়ীপৰ ঠাঢ় অছি। সাতম খণ্ড সমাপ্ত।

মোতী ঝুনঝুড় সংগে খড়িআক শিকাৰ ৰতন আ অৰধেশ মিনি কই কৰয। ৰতনপৰ ৰাৰংট ছৈ। ওকৰা জমানত চাহী। মুদা একটা চিঠ্ঠী অৰৈ ছৈ, অৰধেশক ভাযক। ডা. ৰিঁনাযকক ৰিঁযাহ ও সভ অপন ৰঁহীন প্রেমাসঁ কৰৰাঁৰঁয চাহৈ ছনা, নান ৰাঁবূকেঁ সেহো পসিন্ন ছন্হি। মুদা আৰঁ অৰধেশকেঁ সোচয পড়তৈ। ৰিঁনাযক তঁ ৰিঁনাযকে অছি, মুদা নানৰাঁবূ? ৰতন কহৈএ জে ৰিঁযাহ তঁ নড়কাসঁ নে হেতৈ। মুদা

পৰিৱাৰো দেখই পড়ৈ ছৈ। চিঠ্ঠীমে লিখন ছৈ জে নানৰাবূ জন্দীসঁ কাজ ভই জায সে চাহৈ ছথি। সে শংকা উৎপন্ন কৰৈএ। পহিনে তঁ ও ৰুপৈযাক নোভমে কহিযো খুনি কই গপ্প নৈ কেননি। প্ৰথম খণ্ড সমাপ্ত।

ক্ৰমক্ৰমক সংগ কৰুণা পাঠক জীক প্ৰাংগন জাগত প্ৰবেঁত ৰহৈএ, হেম-ছেম বঁঢ়ি গেন ছৈ। নানৰাবূ কৰুণাসঁ বঁদনী ভই দোসৰ ঠাম জেবাঁ নেন কহৈ ছথি, ও দৰ্খাস্তপৰ হস্তাক্ষৰ কই দগএ। নানৰাবূ জাগ ছথি। কৰুণা কনৈএ, ওকৰা দেখি ক্ৰমক্ৰম সেহো কানৈএ। পাঠক জী প্ৰবেঁ ছথি। ক্ৰমক্ৰমসঁ কনবাঁক কাৰণ পুছৈ ছথি প্ৰা ও ভেদ খোনৈএ, নানৰাবূ কৰুণাপৰ তমস্যাযন ছনখিন্হ, কোনো কাগচপৰ হস্তাক্ষৰ নেনখিন্হ। খণ্ড নৌ সমাপ্ত।

কৰুণা প্ৰা বিঁনাযকক গপশপ। কৰুণাক নজৰি নানৰাবূক ফোটো দিস জাগএ। বিঁনাযক দূঢ় প্ৰছি। দসম খণ্ড সমাপ্ত।

পাঠকজী প্ৰা বঁতহন বাবূক গপশপ। পাঠকজীকেঁ কোনো গপ বূঝন ছন্হি। নানৰাবূ কৰুণাকেঁ নোকৰী দিএবাঁসঁ পহিনে মনহাসঁ কোনো শৰ্ত মংজূৰীক গপ কৰৈ ছনা। পুছনাপৰ নটি গেনা, ডিগৰসাৰি পোখৰিমে জীৰা দেময চাহৈএ সে কহি দেননি। মুদা কোনো পোখৰি জীৰা নেন নৈ দেনে ছনখিন মনহাকেঁ নানৰাবূ। তখন কোন এহেন গপ ছৈ জে মনহা প্ৰা নানৰাবূএ টা কেঁ বূঝন ছন্হি। কৰুণাক পড়াগ মুজফ্ফৰপুৰমে 'কৈথোনিক চঠ স্কূন' প্ৰা 'টৈপমেন গৰ্ন্স স্কূন'সঁ ভেনৈ। পাঠকজীকেঁ ক্ৰমক্ৰম পুছনে ছনন্হি জে কৰুণা দীদী ককৰ বেঁটী ছথিন, দীদী বাবূকেঁ ও কহৈ ছনখিন জে ও তোহন বেঁটী ছিযৌ প্ৰা ৰুপৈয়া সেহো দেনখিন। কৰুণা

কথীপৰ হস্তাক্ষৰ কেনক? ক্ৰমক্ৰমসঁ পাঠক জী ৰিঁনাযককেঁ কহৰাঁ দেখিন্থ। ৰিঁনাযক কৰুণাসঁ পূছত ঋা ও মনা নৈ কই সকত। ঋা ফেৰ ৰিঁনাযক ঋা কৰুণাক গপশপ, ৰিঁনাযক সমাঠক চোষ্ট কৰুণাপৰ নৈ ৰঁজৰই দেতা। এগাৰহম খণ্ড সমাপ্ত।

ঋৰধেশক পৈৰৰীপৰ ৰতন কনকত্তামে সেক্যূৰিষ্টী এডৰাগজৰ ঋছি। মামিনাক তাৰীখপৰ মুজফ্ফৰপুৰ জাগএ মুদা গাম নৈ জাগএ। ঋৰধেশ সঁগে শেফানীসঁ ভেঁষ্ট হোগ ছৈ। গপক ক্ৰমমে শেফানী কহৈ ছথি জে ঋৰধেশ কতেক মৈথিন সভকেঁ নোকৰী দিযেনথিন মুদা ৰএহ সভ হিনকৰ নিন্দা কৰৈত ৰহৈ ছন্থি। শেফানী কহৈ ছথিন জে শেফানীক মামা ৰকীন ছথিন্থ, ও কহৈ ছথিন্থ জে ৰতনক জীত হেতৈ মুদা ঋসনী হত্যাৰাক পতা সেহো নগৰঁই পড়ত। ৰতনকেঁ ৰিশ্বাস ছৈ জে ঋসনী হত্যাৰা নানৰাঁবূঁক জিৰতিযা পৰগা ছৈ। ঋৰধেশ একষ্টা ঋাৰ ঠিষ্ঠীক গপ ৰতনকেঁ কহৈ ছৈ, ৰিঁনাযককেঁ কৰুণা সঁগ নভ ভই গেন ছৈ, ও ওকৰাসঁ ৰিঁযাহ কৰই চাহৈএ। শেফানীক পিতা ৰতনক সেক্যূৰিষ্টী ঋাফিসৰ, শেফানীক মামা কমন সৰকাৰ ছথি ৰকীন। শেফীনীক পিতা ৰায জী মৈথিন ঋা মাতা ৰঁগানী। শেফানী মৈথিনীমে কগএকষ্টা পোথী সেহো নিখনে ছথি। শেফানী ঋা ৰতনক ঘষ্টকৈতী! খণ্ড ৰাঁৰহ সমাপ্ত।

নানৰাঁবূঁ কৰুণাক ৰঁদনীক ঠিষ্ঠী পঠৰাঁ দগ ছথি, মুদা ৰিঁনাযক কৰুণাকেঁ ছূষ্টীপৰ পঠৰাঁ দগ ছথিন্থ ঋা পোস্ষ্টমৈন *নাষ্ট ঋৰনেৰঁন* নিখি কই ঠিষ্ঠী ঘূৰা দগএ। পোস্ষ্টমেন নৰযুৱক ঋছি ঋা ৰিঁনাযক ওকৰা নোকৰী নগেৰাঁমে ৰঁদত প্ৰযাস কেনে ৰহথি।

নানৰাঁবূ পৰগাসক মাধ্যমসঁ কৰুণাকেঁ নিপত্তা কৰৰাঁ দেতা মুদা ৗনকৰ পত্নীকেঁ স্বনন দূষ্টা শঙ্কঁ 'দেখিহেঁ ৰঁচাকই' ভদ্রেনিত কই দএ চন্থি। গৰ্মী তাতিনমে মনয খা খজীত গামেপৰ খচি। পৰগাস চাৰি গোষ্টেসঁ গেন মুদা কৰুণা দাঁত কাষ্টি কই খপনাকেঁ চোড়া নেনেক। খা ওকৰ চিচিঐৰঁ স্বনি মনয, খজীত খা ড্রেমৰ সীৰীচৰণ খাৰিঁ গেনৌ। কৰুণা ওএ চাৰূমে সঁ পৰগাসকেঁ চীন্থি গেনৌ। খণ্ড তেৰহ সমাপ্ত।

কৰুণাক ৰঁদনীক চিষ্ঠী একৰেঁৰ নে ঘূৰনৌ, খাৰঁ ফেৰ নানৰাঁবূ কোনো ৰ্য়োঁত নগা ৰহন চথি, দেখৈ চথি ওএ চূতহৰিযাকেঁ খাৰঁ কে ৰখতৈ। ৰতন ৰঁৰী ভই জেত্তে, সে ৰকীন কহনকন্থি। কৰুণা খা পৰগাসক ৰিঁযাহ কৰা দেতা খা মামিনে খতম। ঘৰ ঘূৰৈ চথি। পত্নী ৰিঁনাযকক ৰিঁযাহমে দেৰী ৗনকা দ্বাৰা মাঁগন জাযৰঁনা পূৰেসূৰ তীস হজাৰ ৰুপৈয়া খা ভুপৰসঁ মোষ্টৰকেঁ মানৌ চথি। খণ্ড চৌদহ সমাপ্ত।

মিস্টৰ ৰায সভক ৰঁদৌনত ৰতনকেঁ নোকৰীযো ভেষ্টনৌ খা জমানতো। নানৰাঁবূক পত্নীকেঁ ভনক নাগি গেনন্থি জে কৰুণা ৰতনক ৰঁহীন চিঐ স্বনিযাঁ, ওকৰা পন্দাঁচীপৰ চিন্থ চৈ জএপৰ ও ঘড়ী ৰাঁন্থৈত খচি, পৰগাসক মাযসঁ কিচু ৰঁজা গেন ৰহৈ। নানৰাঁবূ পচতাএ চথি জে কিএ পাএ নেন খড়ি গেনা, ভনে খৰধেশক ৰঁহীনক সঁগ ৰিঁনাযকক ৰিঁযাহ কৰা দৈতথি। ৰাঁতাৰাঁতী হোএএ, পত্নী ৰিঁনাযক খা কৰুণাক ৰিঁযাহ ভই কই ৰহত সে কহৈ চথি, নানৰাঁবূ ধকেন দএ চথিন্থ, ৰিঁনাযক ৰীচমে খাৰিঁ জাএএ, নান ৰাঁবূ তীতন ৰিঁনাড়ি সন পাচূ হষ্টি জাএ চথি। খণ্ড পন্দ্ৰহ সমাপ্ত।

रिंनायक संगे माय स्टॉफ क्वार्टर ठनि गेला। रतहन रार्बू, पाठक जी आ मनसूर नदाफ नानरार्बूकें मनरें नेन गेला। परगाम बूंठनक कहियो ठेने ठन, म्वदा आरँ कहाँ जागए। करूणाक रदनीक ठिट्ठी फेर अरें ठै, स्टेशन मेनेंजर द्वारा। करूणा ठिट्ठी रिसीर कइ नेनक। रिंनायक तमसा जागए, ओकरा ��ीठ, रदमाश कहैए, कहैए जे जाति धर्म कतइ जेतै! कहैए जे स्त्री नीठ होगते अछि। कहैए नीठ! फनटा! म्वदा 'प्राणेश' शब्द सुनिते रिंनायक पिघनि जागए। करूणा एकटा मोड़न कागठ रिंनायकक हाथमे दैत अछि। रिंनायक ओ पढ़ि नज्जित भइ जागए, क्षमा मांगैए। करूणा रिजागन कइ देनक ओ गप मोंमे पसरि जागए। नानरार्बू खेनाग-पिनाग शुरू कइ देनथि, जँ रिंनायक घर आओत तँ ओ घर छोड़ि देता, एते धरि नानरार्बू अंशं कइ देनथि। परगामकें नानरार्बू अन्तिम नाटक खेनेरा नेन कहै ठथिन्ह। खण्ड सोनह समाप्त।

अन्तिम खण्ड अछि खण्ड सतरह। दुर्गा भयानक दिन। दुर्गापूजामे तीनटा नाटक मंठस्थ कएन जागए, दूटा मैथिनी आ एकटा हिन्दी। आग मैथिनी नाटक ठै- 'फहैस', रिंनायक रामकुमारक पार्ट अस्वीकार केनक, ओ डाक्टरक पार्ट खेनत। अजित रामकुमारक आ मनय उठ शिक्षित युरक शंकरक पार्ट खेनत। बूंठन ररक राप सुरंश रनैत अछि। पार्ट खेनेनासँ नोक ओहने नै भइ जागए, बूंठन सभकें ररारि दैत अछि। मामिनाक तारीखक राद रतन सेहो अररेश आ बूंठनक आग्रहपर दुर्गापूजा देखै नेन गाम आयन अछि। गाममे सुनंझर ठै जे करूणा मनाहक रेंटी नै ठिऐ, रतन करूणासँ दू-तीन रेंर गप केनक, ओ अन्दाज करैए जे हो न

হো করুণা ওকৰে ৰঁহীন মৃনিযেঁ নে ণ্খয। স্ত্ৰীগণক গপ ওকৰা মোন পড়ৈ ঠৈ জে ৰতনে যন এনমেন ঠৈ ৎগ্ৰ চৌড়ী। ৰতন ৰূঁঠন ওগঠাম ৰহৈএ। ঠাৰি ৰঁজৈৰঁনা ঠৈ, নাষ্টক যমাপ্ত হোগৰঁনা ঠৈ, ভযানক কাৰণ দেৰী ভেনৌ। করুণা খপন পিতাকেঁ যভ যান ৰঁজা নৈত খঠি, ও খপনো মোনে খাৰিঁ জাগ ঠথি, খদৃ ৰেঁৰ খাযন ঠথিন্থ। পৰগায ৰতনক পঠোৰ ধেনে খঠি। নৰগঠূনীক খন্তমে ধাৰ ঠৈ, গাঠক পাঠাঁ ও ধপাযন খঠি। মৃদা ঠহ ধোখামে নানৰাঁৰূঁপৰ পড়ন, ৰতন পাঠূএ ঠন। ফৰীঠ ভই গেনৈ, নানৰাঁৰূঁ খম্নতান এনা। খা ফেৰ ৰহয্যোদ্ঘাষ্টন খা পশ্চাতাপ। খা ৰিঁজযাদশমীক নাষ্টক যমাপ্ত।

(খগিনা খংকমে জাৰী)

খপন মঁতৰ্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাঙ।**

২.ঽ.মহাকান্ত প্ৰযাদ- ৰীঁহনি কথা- পিযৌজ

মহাকান্ত প্রসাদ

ৰীহনি কথা- পিয়ৌজ

-এমপী হৌ, কী হান সূৰতি ছৈহ?

-গোৰ নগৈ ছী কক্কা, নীকে ছী। খাএ কোনা দর্শন দেনিযৈক?

-হৌ প্রধানমংত্রী কহনে ৰহথিন্হ জে নহি খাএৰ্ঁ খাৰ নহি খাএ দেৰৈক। তোহৰ কী ৰিঁচাৰ ছহ? হমৰা তই বুঁঝাএ যই জে...!

-কক্কা ও খাএৰ্ঁ-খোখাএৰ্ঁ মনা কএনে ছনথিন্হ। পাৰস খা মোটৰী ৰাঁম্হৰ্ঁ থোড়ে ৰঁম্ম কএনন্হি?!

-ৰৌ ৰহিঁ, ও তই ৰঁড়কা পিয়ৌজ নিকনন,জতেক মোহিযৌ ওতেক ছোটৈ।

-হঁ সে ছৈহ।

খপন মংতৱ্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

 ISSN 2229-547X VIDEHA

২.৪.কুমাৰ মনোজ কশ্যপ- ভড়ন চিড়ৈ

কুমাৰ মনোজ কশ্যপ

১ টা লঘুকথা

ভড়ন চিড়ৈ

ভৈয়াকাকা কে কান মে ভনক তই পড়ল ছলনি মুদা পতিয়ায নহিঁ ৰহথি জে ভৈয়ারল কে মুস্তাহ কই ওতই জুতা কে কাৰখানা নগতৈ। ভৈয়ারল মই ভৈয়াকাকা কে এতূ হেত্তু রিশেষ নগার ছলনি জে ওকৰ এক-এক টা গাছ ও অপনে হাথ মই নগেনে ছলাহ.. পটৈনে ছলাহ.. রেঁড়ুনে ছলাহ.. ওগৰনে ছলাহ.. আ নি ওকৰ রঁড়ুরঁ, ফুলরঁ, ফড়রঁ কে অখিয়ামনে ছলাহ। জতেক পালন-পোষণ লোক অপন সঁতান কে কৰৈত অছি ওহি মই কম্ম তই নহিঁএ.. কতূ তই রেঁসিযে দেখভান ভৈয়াকাকা ভৈয়া ল কে এক-এক টা গাছ কে কেনে ছলাহ। আ তকৰে কাৰণ মই ও গাছী ভৈয়ারল কে ৰূপে জানল জায লাগল।

আগ্র ভোৰে সই সোঁসে গাম দনমনিত ছনৈ। ভৈযারন কে গা সভ কে মোহ্ৰৰরনা আড়া মশীন সই ধড়াধড় কাহ্নে জা ৰহনে ছৈ ...ও্র স্বনিতে ভৈযাকাকা কে হদাঁস ডড়ি গেননি। তই কী সত্তে ভোনূ ভৈযারন কে রেঁঠি নেনাহ আ হমৰা জনতরঁ তক নহিঁ! ভৈযাকাকা কে সোঁসে দেহ মে জেনা আগি পজৰি গেননি । তামস সই রূঁঝরাঁ মে নহিঁ আরিঁ ৰহনে ছননি জে একৰ প্রতিকাৰ কোনা কৰথি। রূষ্ক আসক্ক রিছান ধেনে দনান পৰ পড়নে হ্ুঁক্ৰৰ-হ্ুঁক্ৰৰ তকৈত ৰহৈত ছনাহ। আগ্র ওহি আসক্ক জীর্ণ কাযা মে নহিঁ জানি ওতেক রঁনে কোনা আরিঁ গেননি জে এক্কে ঝোঁক মে রিঁছান সই ডতৰি গেনাহ। মৃদা পৈৰ মে ঠাড় হেরাঁক সক্ক আরঁ রাঁঁচনে কহাঁ ছননি... তনমনা কই খসি পড়নাহ। মুঁহ সই রঁস অস্ফুহ্ 'ভ...' রঁহৰেননি আ ওহনোক নীনা সমাপ্ত কই গেনাহ। নোক রূঁঝিযো নে পৌনক জে ও কহই কি চাহৈত ছনাহ -- 'ভোনূ কি ভৈযারন !'

ৰফুতাৰ মে ভনে ফৰ্ক ছনৈ মৃদা গাছ দৃতূ দিস কহিঁ ৰহনে ছনে -- এক দিস ভৈযারন মে আ দোসৰ দিস হূতহী গাছী মে। ভোনূ ধৰি এখনো নির্বিকাৰ ছনাহ।

-কুমাৰ মনোজ কশ্যপ, সম্প্ৰতি: ভাৰত সৰকাৰ কে ডপ-সচিৱ, **সংপর্ক:** সী-11, হারৰ-4, হাওপ-5, কিদৱও্র নগৰ পূর্ব (দিল্লী হাহ্ কে সামনে), নও্র দিল্লী-110023 মো. 9810811850 / 8178216239 ও্র-মেন : writetokmanoj@gmail.com

अपन मंतव्य editorial.staff.videha@gmail.com पर पठाउ।

२.७.आचार्य रामानंद मंडन- ��ठस्थवादी संस्कृति बनाम हाशियाक समाज केर पठपनिया संघर्ष

आचार्य रामानंद मंडन

ৱঁঠম্বৱাঁদী সংস্কৃতি ৱঁনাম হাশিযাক সমাজ ঙৰ্ফ পঠপনিযা সংঘৰ্ষ

মিথিলা মে ৱঁঠম্বৱাঁদী সমাজ যানি ব্ৰাহ্মণৱাদী সমাজ, হাশিযক সমাজ যানি ৱঁঠিত সমাজ অৰ্থাৎ ৰাৰ,মোনকন (এ নামাংকৰণ ব্ৰাহ্মৱাদী সংস্কৃতি কে দেন অছি) ৱা ওৱীসী পৰ ৱৰ্তমান মে ভী সাংস্কৃতিক সামাজিক স্তৰ পৰ ৱঁঠম্ব ৱঁনৈনে অছি।মিথিলাক সংস্কৃতি ঙঠ নীচ পৰ আধাৰিত অছি। জনকৱি ৱৈঁধনাথ মিশ্ৰক অন্যসাৰ স্বঠা মৈথিল-মৈথিল ব্ৰাহ্মণ আ কৰ্ণ কাযস্থ অছি।এ দূনূ মিল কেঁ ৫০৫ৱৰ্ষ মিথিলা পৰ ৰাজ কৈলন অছি।ৱাঁভন ৰাজা সে মিলকৈ মৈথিলী কে শোষক কে ভাষা ৱঁনৈনেন আ এ শোষিত ৱঁঠিত কে ভাষা ন ৱঁন পাযল।সাথে সত্তা, সাহিত্য আ সাংস্কৃতিক প্ৰতিষ্ঠান পৰ আজ্ঞ তক ৱঁঠম্ব ৱঁনৈনে অছি।

নিংগ্ৰি◌ংস্ট্ৰিক সৱেঁ আফ ওঁডিযা মে মিথিলা পৰ গিৰিযৰ্সন অপন ৱিচাৰ প্ৰকষ্ট কৰৈত নিখৈত অছি কি মিথিলা একটা প্ৰাচীন এতিহাস ৱালা দেশ অছি জে অপন পৰম্পৰা কে আজ্ঞ তক ৱঁকৰাৰ ৰাখনে অছি।অখনৌ এ ভূমি ব্ৰাহ্মণ একটা ৱৰ্গক আধীন আ ৱঁঠম্ব মে অছি।জে অসাধাৰণ ৰূপ সঁ সত্তা আ কাযদা কেঁ ৱঁকৰাৰ ৰাখেঁ কে দৰ্প স চূৰ অছি।

মৈকড়ো সাল সঁ মিষ্টীক এ টুকড়া পৰ ৱঁদাত গৰ্ৱ কৰৈত ৰহল অছি।আ ঙতৰ,পূৰৱ আ পশ্চিম সঁ লগাতাৰ আক্ৰমণ কেঁ মেলৈত এ অপন পাৰংপৰিক ৱিশেষতা ৱঁনৌনে ৰখনে অছি।ৰ অন্য ৰাধষ্ট্ৰীযতাক লোক সভ কে সমান ভাৱ সঁ লৈ অপনাৱৈত অছি।

কেদাৰনাথ চৌধৰী আৰ্হাৰা নহিতন মে নিখৈত অছি জে ৰেণু জী অপ্পন একটা ভেঁটে মে হমৰা ৰঁতনৈনন কি মৈথিলী ভাষাক ক্ষেত্র সংকুচন,সমষ্টন আ একটা ৰিশেষ জাতিক একাধিকাৰ মে অছি।

ৰাজনীতিশাস্ত্ৰীক ৰিচাৰ অন্যসাৰ মিথিলা মে দূ তৰহক সংস্কৃতি অছি।একটা ৰাঁভন কাযথক সংস্কৃতি আ দোসৰ গৈৰ ৰাঁভন কাযথক সংস্কৃতি অছি। উদাহৰণ কে নেন জনেউ, শাদী ব্যাহ আ অন্য শুভ অৰসৰ পৰ পাগ পহননাগ, মধুশ্রাৰণী,কোজগৰা,নৰ ৰঁধুকেঁ টৈমী সে দাগক প্রথা, ৰিধৰা ৰিৰাহ নিষেধ প্রথা ,শুভ অৰসৰ পৰ মাঁসাহাৰ ভোজন শামিন অছি। জোঁ কি গ সভ প্রথা গৈৰ ৰাঁভন কাযথক সংস্কৃতি মে নৈ অছি।

পং গোৰিন্দ ঝা নিখৈত ছথি জে মিথিলা মে দূটা সমাজ অছি।জে এক দোসৰ সে অপৰিচিত আ অংজান ছথি।

ৰোঁনী আ ভাষা সাহিত্য কেঁ প্রশ্ন অছি। ৰিঁন্কুন অনগ অছি।ৰাঁভন আ কাযথ অপন মৈথিলী কে শুদ্ধ আ মানক মানৈত অছি।জে পাণিনি কে ব্যাকৰণ জেনা কঠিন অছি।

আ ৰঁচিত সমাজ কে মৈথিলী কেঁ পশ্চিমী মৈথিন যানী ৰঁজ্জিকা, দক্ষিণী মৈথিলী যানী অংগিকা,পুৰৰী মৈথিলী যানী ঠেঠী আ ৰাৰ ভাষা মানৈত অছি।জ্যোংকি ৰঁজ্জিকা আ অংগিকা মে ভাষা সাহিত্য কে ৰচনা ভে গেন অছি।ৰঁজ্জিকা,অংগিকা কে সিদ্ধ কৰিজন কে পদোঁ কে প্রযোগ ৰঁৰ্ণৰত্নোকৰমে জ্যোতিশ্বৰ (১৩২৪)কৈনে অছি। ৰাঁৰঁজূদ ৰৈ ৰঁজ্জিকা, অংগিকা কে মৈথিলী কেঁ ভাষা নৈ, ৰোঁনী মানকে ছাঁটি দেন জাগত অছি। একটা ৰঁজ্জিকা সাহিত্যকাৰ অপন

ৰচন পোথী নেকে মৈথিনী সাহিত্য ,অকাদমী গেনা পৰ্চ ৰচনা কেঁ মৈথিনী নৈ মানকে নৌষ্টা দেন গৈন।

ব্ৰাভনৱাদী ৱঁচম্ব মিথিনা কে ৱঁচিত সমাজ কে ৱৌদ্ধ তথা কবীৰ সাহিত্য সে অপৰিচিত ৰাখৈ মে কোনোঁ কসৰ নৈ ছোড়ৈত অছি।তৈ ৱঁচিত সমাজ গৈৰ ব্ৰাহ্মণ সাহিত্য আ সংস্কৃতি সঁ অনজান ছথি। ব্ৰাহ্মণ ৱৰ্গ অপন সাহিত্য আ সংস্কৃতি কে ৱঁন পৰ ৱঁচিত সমাজ কেঁ মানসিক গুনাম ৱনৈনে অছি। শাস্ত্ৰ পুৰাণ জেকা মৈথিনী সাহিত্য ভী ব্ৰাহ্মণক মহিমা সে ভৰন অছি।গনকৰ সাহিত্য মে ৱঁচিত সমাজ কেঁ অপনা জমানে কে প্ৰসিদ্ধ মৈথিনী গাযক পং মাংগৈন খৰাস, সাহিত্যকাৰ ফণীশ্বৰনাথ নাথ ৰেণু, মিথিনা কে স্বা◌ংতন্ত্ৰ্য প্ৰথম শহীদ ৰামফন মংডন , সাহিত্যকাৰ অনূপ মংডন শহীদ জ্বৰ্ব্ৰা সহনী, শহীদ পূৰণ মংডন আ শহীদ মথুৰা মংডন কে কোগ্ৰ চৰ্চা নৈ অছি।

নেখক সহ পত্ৰকাৰ অৰৱিংদ দাস অপনা একটা আনেখ মে নিখৈত ছথি কি গক্কসৱীঁ সদী কেঁ দোসৰ দশক মে ভী মৈথিনী ভাষা সাহিত্য মে ব্ৰাভন আ কাযথ কে হী উপস্থিতি দিখাগ্ৰ দেত অছি। মৈথিনী ভাষা কে মে হাশিএ পৰ কে নোগ জিনকৰ ভাষা মৈথিনী অছি অদৃশ্য অছি।

গতিহাসকাৰ পংকজ কুমাৰ ঝা নিখৈত ছথি আধুনিক কানি মে খাস আজাদী কে ৱাঁদ ৱিদ্যাপতি গৌৰৱশানী মৈথিন সংস্কৃতি কে প্ৰতীক চিহ্ন ৱঁন কে উভৰ নৈন অছি।

অগ আধাৰ পৰ মিথিলা মে দূ ৰংগ কে মৈথিন অছি এগো ৰাঁভন আ দোসৰ সোনকন। মৈথিনী ভী দূ ৰংগ কে এগো ৰাঁভন কেঁ মৈথিনী আ দোসৰ সোনকন কে মৈথিনী। সংস্কৃত কে নাটক মে নিম্নবগীয পাত্র কে ভাষা কে অপভ্রংশ বঁনা দেন জাগত ৰহৈ।তহিনা রিদ্যাপতি ভী জন সামান্য কে নেন গীত গানা আ উচ্চ বর্গ কে নেন পুৰুষ পৰীক্ষা নিখনন।বৰ্গ ভেদ কে আধাৰ পৰ এহন ৰচনা সংস্কৃত আ মৈথিনী সাহিত্য মে পাযন জাতি অছি।আজুক সময মে ভী মৈথিনী কে সংস্কৃতনিষ্ঠ আ শাস্ত্ৰীয ভাষা বঁনাবেঁ কে ষড্যংত্র চন ৰহন অছি।জে জন সামান্য সাহিত্য আ সংস্কৃতি সে বঁচিত ৰহৈ।

মিথিলা মে এতে উচ্চ নীচ আ ছুআছূত কে ভাব হৈ কি ৰাঁভন দনিত বৰ্গ কে আগ তক পূজা পাঠ আ সংস্কাৰ নৈ কৰবৈত অছি। দনিত কে গহাঁ ভোজন কে সবানে নৈ অছি।সোনকন কে পূজা পাঠ আ সংস্কাৰ কৰবৈত অছি।পৰংচ আগ ধৰি সিদ্ধ অন্ন (ভাত,দান)ভোজন নৈ কৰৈত অছি।পৰংচ কোৰংজাভোজন (চূড়া,দহী, চীনী, মিঠাগ্র আ ফন)কৰৈত অছি।

মংদিৰ মে দনিত গঠী (মংদিৰ কে চবূঁতৰা) পৰ ন চঢ সকৈত ৰহে।সোনকন মংদিৰ কে গৰ্ভগৃহ মে নৈ জা সকৈ অছি। কেরন জনেউধাৰী জা সকৈত অছি।

বঁচিত সমাজ কে অগসে ঘৰঁবায কেঁ নৈ চাহী। কাৰণ মৈথিন আ মৈথিনী ভাষী ত বঁচিত সমাজ ভী অছি।অপন সংস্কৃতি আ সমাজ কে হিত মে নিৰ্ভয আ নি: সংকোচ সাহিত্য সৃজন কৰবাঁক চাহি।

-আচার্য ৰামানংদ মংডন সামাজিক চিংতক সীতামঢ়ী,সেবানিবৃত্ত প্রধানাধ্যাপক, মাতা-চন্দ্র দেবী, পিতা-স্ব0ৰাজেশ্বৰ মংডন, পত্নী-প্রমিলা দেবী, জন্ম তিথি-0১ জনৱৰী ১৯৩0 যোগ্যতা- এম-এসসী (ৰসাযন শাস্ত্র), এম এ (হিন্দী)। ৰূচি- সাহিত্যিক, মৈথিলী-হিন্দী কবিতা -কহানী লেখন আ আলেখ। প্রকাশিত পোথী - মৈ িলী কবিতা সংগ্রহ ভাসা কে ল ৱাঁহিযো। ২0২২ প্রকাশিত ৰচনা - সম্মিযা কবিতা সংগ্রহ পোথী - জনক নংদিনী জানকী আ ৌর্য গান। ২0২২ পত্রিকা -মিথিলা সমাজ, ঘৰ -ৱাঁহৰ আ অপূর্বা (মৈসাম)। অখৱাঁৰ -দৈনিক মৈথিল পুনর্জাগৰণ প্রকাশ। সামাজিক-সামাজিক চিংতন, দাযিত্ব- পূর্ব জিলা প্রতিনিধি, প্রাথমিক শিক্ষক সংঘ, ডুমৰা, সীতামঢ়ী। স্থাযী পত্তা- গ্রাম-পিপৰা বিশনপুৰ থানা-পৰিহাৰ জিলা-সীতামঢী। বর্তমান পতা-পিপৰা সদন,সুৰনিযাচক বার্ড-04 সীতামঢ়ী পোস্ট-চকমহিলা জিলা-সীতামঢী ৰাজ্য-বিঁহাৰ পিন-843302

অপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

২.৩.যোগেন্দ্ৰ পাঠক 'বিযোগী'-শীঘ্র দর্শন

যোগেন্দ্ৰ পাঠক 'বিযোগী'

শীঘ্ৰ দৰ্শন

পৃথ্বী পৰ ভক্ত লোকনি দ্বাৰা বনাওল ভগৱানক ঘৰ, অৰ্থাৎ মঠ-মন্দিৰ, মে ভগৱানক দৰ্শন কঠিন ভ২ জাগত ছৈক। দৰ্শন থী লোকনিক ভীড়ক কাৰণ মন্দিৰক ব্যৱস্থাপক সবঁ ভগৱান কেঁ কতেকো ঘেৰা মে বন্দ ক২ কএ ৰাখি দৈত ছনি আ দৰ্শনাৰ্থী কেঁ ভগৱানক ক্ষণিক দৰ্শন লেল কতেকো ঘংটাক কষ্ট সহৈত ঠাঠ বনাওল লাগল মে লাগি চলএ পড়ৈত ছৈক। ই লাগল কতেকটা হেতৈক আ কতেক ঘংটাক বাঁদ ভগৱানক দৰ্শন হোএত সে নিৰ্ভৰ কৰৈত ছৈক ওহি মঠ-মন্দিৰক প্ৰসিদ্ধি পৰ। ভগৱান ওএহ, ৰূপ একে, বূঁস্ম মূৰ্তিও মে ব৺ত বেঁসী অন্তৰ নহি তৈযো কোন মঠ-মন্দিৰ মে অপনে ৺নকৰ দৰ্শন কৰৈত ছী তাহি পৰ িৰ্ভৰ কৰত জে লাগল কতেকটা ৰহত আ কতেক লগ সঁ ৺নকৰ দৰ্শন হোএত।

সৱঁ গাম মে একটা শিৱ মন্দিৰ ৰহিতে ছৈক, জতএ গ্রা ীণ নোকনি ফৈন সঁ পূজা-পাঠ কৰৈত ছথি, শিৱনিঙ্গ পৰ খপন গঙ্গা ভৰি জন ঢাৰৈত ছথি, ৗনকা পঁজিখৰিঁতো ছথি, খপন গী - প্রার্থনা স্বৰঁনৈত ছথি, কিও টোকনিহাৰ নহি জে জন্দী কৰু, হটি জাউ খাদি। তহিনা গামক ভগৱতী মন্দিৰ মে ঘঁটাক ঘঁটা ৱৈসন ৰহু, পাঠ কৰু, কিযো নহি টোকত। একৰ ৱিপৰীত দেখি নিযৌক খেনা ৱৈদ্যনাথ ধাম মে, কাশী ৱিশ্বনাথক মন্দিৰ মে, সোমনাথ মন্দিৰ মে, ৱৈষ্ণো দেৱী মন্দিৰ মে, কামাখ্যা মন্ িৰ মে খা খন্য তথাকথিত প্রসিদ্ধ মন্দিৰ সৱঁ মে। মন্দিৰক প্রসিদ্ধিএ খৰৈত ৈক ওতএ দর্শনার্থী নোকনিক ভীড় সঁ খা কি এহি প্রচাৰিত কথ্য সঁ জে ফনাঁ মন্দিৰ মে পূজা-খর্চনা খথৱা দর্শন কেনা সঁ নোৱাঞ্ছিত ফন ভেটৈত ছৈক।

খপনা দেশ মে তিৰুপতিক পড়োস মে তিৰুমন পহাড় পৰ খৱস্থিত ভগৱান ৱেঙ্কটেশ্বৰক মন্দিৰ দর্শনার্থীক ভীড়ক নেখেঁ ৱিশ্ব মে সৱঁসঁ প্রসিদ্ধ খছি জতএ দর্শন নেন সাধাৰণত: খাঠ-দশ ঘঁটা নাগন মে নাগৰঁ জৰুৰী ছৈক। এহী কাৰণ যদ্যপি খান সৱঁ তীর্থ ভৈএ গেন ছন, হম ওতএ জেৱাঁ সঁ পৰহেজ কএনে ছনাঁ সদা ভগৱানে জখন জিদ ক**ই** কএ ৱঁজা নেননি তখন খপন কোন উপায ? মান্যতা ছৈক জে কোনো দেৱী-দেৱতা জখন ভক্ত ঁ ৱঁজৰৈত ছথিন তখনে নোকক পএৰ ওহি মন্দিৰ দিশ উঠৈত ছৈক খা ৗনকে খাশীর্ৱাদক ফনস্বৰূপ যাত্রাক সৱঁটা কষ্ট কটৈত জাগত ছৈক।

ভগরান রেঙ্কটেশ্বৰক গঙ্গা আ রঁগলোৰ মে ৰহৈত কর্নাটক ৰাজ্য পর্যটন রিকাস প্রাধিকৰণক 'শীঘ্র দর্শন' রঁনা আক ্ষক রিশেষ পৈকেজ। তিৰুপতি রাঁনাজীক দর্শন আ সেহো শীঘ্র ! পৈকে মে রর্ণিত সময়ানুসাৰ মাত্র তীন ঘংটাক ভিতৰে দর্শনক আশ্বাসন। জেনা রুঁঝিযৌ কোনো ররদান ভেটই রঁনা হোগক আ কি কোনো জৈকপাটক নিশ্চিত টিকট ৰহএ। এহি রেঁৰ হম দূনূ প্রাণী হনক দর্শন করৰাঁক নেন তৈযাৰ ভৈএ গেনহুঁ। রঁগলোৰ সঁ ৰাতি মে রঁস চনৈত ছৈক, আহনভোৰে তিৰুপতি পহুঁচি জাগত ছৈক, একটা হোটন মে পহিনহি সঁ র্যরস্থা কএন ৰহৈত ছৈক। ডেঢ়-দূ ঘংটা মে নিত্যক্রিযা সঁ নিরৃত্ত ভই কএ জনপানো কই নৈত আছি নোক। তখন পহিনে তিৰুপতিএ মে অরস্থিত মাতা পদ্মারতী (ে দক্ষিণ ভাৰত মে ভগরান রাঁনাজী অর্থাৎ রিষ্ণুক প্রিযা নক্ষ্মীক ৰূপ ছথিন) কে মন্দিৰ মে দর্শন কৰৈত আছি। তখন তিৰুমন পহাড়ী জা কএ ভগরান রাঁনাজীক দর্শন কৰৈত ঘূৰি অরৈত আছি, ৰস্তা মে দিনক ভোজন সেহো ভেটৈত ছৈক আ প্রায: আঠ রঁজে সাঁঝ তক রঁগলোৰ ঘূৰি অরৈত আছি। পৈকেজ মে শীঘ্র দর্শনক নেন 300 টাকাক রিশেষ টিকট আ গাগডক সুরিধা সেহো সম্মিনিত ছৈক।

রঁৰ রেঁস। ভগরান রাঁনাজী কেঁ হৃদয মে ৰাখি পৈকেজ কে দূটা টিকট কটা নেন। 11 অক্টূরঁৰ 2022 কেঁ ৰাতি মে রঁগলোৰ সঁ রঁস সঁ রিদা ভেনহুঁ। রঁস রূঁস্ন দ্বগএ রঁজে ৰাতি মে তিৰুপতি পহুঁচি গেনৈক। হোটন শহৰক রাঁহৰে ৰস্তাক কাত মে ছনৈক। সরঁ গোটে ঙতৰি কএ অপন অপন ৰূমক চাভী নৈত গেনহুঁ। হোটন ঠীকেঠাক, জকৰা নিম্ন মধ্যরর্গক রঁজট হোটন কহন

জাগত ঠৈক, কমৰা মে মাফ মফাগ মে কোনো মিকাগতি নহি, ঙজ্জৰ তৌনিযা, দূষ্টা মার্বুনক ষ্টিকিযা, গৰম পানিক গীজৰ খ্বাদি মরঁ কিছু, দূষ্টা ঞ্চর্মী খ্বা একষ্টা ছোষ্ট ষ্টের্বুন পর্যন্ত।

ঠীক চাৰি রঁজে ষ্টূৰ গাগড মরঁ কমৰা মে কেরাড় ঠকঠকা দেনখিন। রঁাহৰ নিকনি দেখন জে রেঁমী নোক পহিনহি মঁ নপান কৰৈত। জনপান শ্বঙ্কু দক্ষিণ ভাৰতীয মষ্টাগনে মে ভৰি পেষ্টা মোষ্টকা ঙতপ্পম, গডনী, রঁড়া, ঙপমা, পোংগন খ্বাদি ষ্টন্নী মাম্ভৰক মংগ মরঁ কিছু। নোক প্রায: মরঁ কিছু খেনক। হমৰা এতেক ভোৰে জনপান কৰৰাঁক গচ্ছা নহি ভেন, শ্রীমতী ী খ্বপন ৰুচি মঁ কিছু খেননি, চাহ পীরিঁ মরঁ গোষ্টে রঁম মে রৈঁমনহঁ। রঁম শহৰ দিম রিদা ভেন।

হমমরঁ পহঁচনহঁ পদ্মারতী মন্দিৰ। ঙতৰিতে দেখন থনকমনক গ্বচ্ছা নেনে নোক মরঁ ঠাঢ়, মরঁ কেঁ রঁনজোড়ী পকৰৰৈত, পচাম ষ্টাকা দাম। তহিনা একষ্টা মহিনা কর্পূৰক পৈকেষ্ট মেহ ধৰা দেননি, ওহো পচাম ষ্টাকা। খ্বনেৰে মৌ ষ্টাকা ঙড়ি গেন। তকৰ রঁাদ দেখন মূচনা জে পেঁষ্ট পহিৰি দর্শন রর্জিত, শ্বঙ্কু ভাৰতীয পোশাক চাহী। ওতহি দোকান মে রিভিন্ন দামক নুঁগী ভেষ্টৈত, খ্বঢ়াগ মৌ মে একষ্টা কীনন খ্বা পেঁষ্টক ঙপৰ নপেষ্টি নেন। রাহ ৰে র্যরহাৰ ! নুঁগী রেঁচনিহাৰক ধঁধা ভেনৈক কি দেরী-দেরতা কেঁ ঠকনাগ ? খ্বস্তু, এহি মরঁ মে তর্ক কে খ্বরমৰ নহ ভেষ্টৈত ঠৈক। মন্দিৰ প্রশামন কানূন রঁনা দেনকৈক, মানএ পড়ত। গাগড ৰস্তা রঁতা দেননি খ্বা কহনেনি জে ঘূৰনা পৰ তীন নম্বৰ গেষ্ট মঁ রাঁহৰ নিকনি জাএরঁ তই রঁম ভেষ্টি জাএত।

মন্দিৰ মে প্ৰৱেশক নেন 25 টকাক টিকট নেৱঁএ পড়ৈত ছনে ক। কোনো ৰাঁত নহি, টিকট নেন কোনো পৈঘ নাগন নহি ছনৈক। টিকট নেনহুঁ খা নাগন মে নাগি গেনহুঁ। নাগন ৰঁহুত পৈঘ **তই** নহি তৈযো পচাস ব্যক্তি **তই** হমৰে ৰঁস কে ছনাহ। এহন কিছু খাৰ ৰঁস খাএন ছনৈক। ঘুমকৈত ৰহনহুঁ। কনে দূৰ গেনোক ৰাঁদ একটা প্ৰতীক্ষানয মে ৰৈঁসা দেন গেন। দেখন কৰীৰঁ তীমেক নোকক ৰৈঁমেক নেন ৰেনৰে মংগৈমনক ৰেটিং ৰূম ৰঁনা ৰুৰ্মী নগাওন। মাধাৰণ ঘেৰা খা একটা গেট। এহনে ছওটা প্ৰতীক্ষানয খগন-ৰঁগন ৰঁনন। মন্দিৰ প্ৰশামনক মিপাহী মৰঁ একটা প্ৰতীক্ষানযক গেট খোনি কৰীৰঁ পন্দ্ৰহ-ৰীম মিনট ৰুকি জাগত ছনাহ তখনে দোমৰ কে গেট খোনৈত ছনাহ। ভীড় ◌ ◌ ँ কন্ট্ৰোন কৰৰাঁক নেন উত্তম উপায।

কিছু প্ৰতীক্ষাক ৰাঁদ হমৰো মৰঁ কে নম্বৰ খাৰিঁএ গেন, চনৈত গেনহুঁ, দক্ষিণ ভাৰতীয মন্দিৰক ৰীতিক খনুমাৰ এতহু দূৰে ◌ँ দৰ্শন কৰৰাঁক ছন, তহিনা কএন। হাথক থনকমন এক ঠাম মৰঁ জমা কৰৈত ছনৈক, হমহুঁ মৰঁ ওতহি ৰাখি দেনিযৈক, কৰ্পূৰ খাগি মে দেনিযৈক খা খাপম খাৰিঁ গেনহুঁ। ফেৰ তীন নম্ ৰ গেট তক খৰৈঁ মে খা ৰঁস তকৈ মে কিছু মময **তই** নগৰেঁ কএন মুদা খান নোক মৰঁ **তই** খাৰো নিশ্চিন্ত ছনথি। হমৰা মৰঁহিক পহুঁচনাক ৰাঁদ কৰীৰঁ খাৰো পন্দ্ৰহ-ৰীম মিনট নগনৈক মক মৰঁ যাত্ৰী কেঁ জমা কৰৰাঁ মে, তখন ৰঁস ৰিদা ভেন তিৰুমন পহাড়ী দিম।

পূৰা ৰস্তা তিৰুপতি শহৰ কেঁ দেখৈত জা ৰহল ছলহুঁ। মাত্র একটা জিলা স্তৰক শহৰক হিসাবেঁ জগহ বহুত বিস্তৃত আ সাফ-সুথৰা। বিহাৰক কোনো শহৰ সঁ তুলনা কৰব ব্যর্থ। বস মে সব গোটে কেঁ গাইড মহোদয শীঘ্র দর্শন বলা টিকট বাঁটি দেলখিন আ বেৰ বেৰ চেতা দেলখিন জে বিনা পৰিচয পত্র কে মন্দিৰ মে প্রবেশ হি হোএত। কৰীব চালীস মিনট বাদ হম সব পহুঁচলহুঁ তিৰুমল পহাড়ীক নীচা অলিপিৰি ট্রান্‌জিট বস স্টেণ্ড, জতএ আন্ধ্র প্রদেশ ৰাজ্য পৰিৰহন কে অনেক বস লাগল ছলৈক। কহল গেল জে অতি জৰুৰী সামানটা নই লৈত জাউ, বাঁকী বঁগলোৰ সঁ আএ ওহী বস মে ছোড়ি দেবাক অছি, ও বস নিচে মে ৰহতৈক, পহাড়ী পৰ জেবাক লেল আন্ধ্র প্রদেশ ৰাজ্য পৰিৰহনক স্থানীয বস লেবএ পড়ত। ও স্থানীয বস যাত্রীক লেল উপৰ-নীচা কৰিতে ছৈত ছৈক ভৰি দিন তেঁ ওহি মে কোনো সামান নহি ছোড়বাক ছৈক।

সএহ কৰৈত গেলহুঁ, শীঘ্র দর্শন মে কিছুএ ঘংটাক তই বাত ছলৈক, লোক কতেক সামান লেত ? পানিক বোতল জৰুৰে ৰাখি লেল সংগ মে। স্থানীয বস সঁ কনে আগূ গেলাক বাদ একটা চেকপোস্ট পৰ উতৰএ পড়ল, এতএ সামানক এক্সৰে জাঁচক সংগ সিপাহী লোকনি দ্বাৰা লোকক শৰীৰক জাঁচ কএল গেলৈক জহিনা হৱাই অড্ডা পৰ হোইত ছৈক। তকৰ বাদ ওহি কাত জাকএ ফেৰ বস মে সবাৰ হোইত গেলহুঁ। কৰীব পৌন ঘংটাক বাদ হম সব বালাজী মন্দিৰ পৰিসৰ মে বস অড্ডা পহুঁচলহুঁ। এতএ একটা শাপিংগ কম্প্লেক্স ছলৈক জতএ তীর্থযাত্রী লোকনিক লেল মনোসৰাবীক সামান ভেটৈত আ কিছু ভোজনালয সেহো। পৈঘ গাছ সব কে চাৰু কাত সীমেন্টক চবূতৰা বনাওল। এতহি একটা

দোকান মে হমৰা নোকনিক জুত্তা-চপ্পন ঋা মোৰাঁগন ৰখৰ ক ব্যৱস্থা কএনে গেন। একৰ ৰাঁদ ঋগিনা কিছু ঘংটা ঋুনে পএৰ ৰহৰাঁক চন। মোৰাঁগন নহি ৰহনা সঁ ঋাৰ ফোটো সেহো নহি নই সকৈত চনহঁ। মন্দিৰ মে মোৰাঁগন, কৈমৰা ঋাদি নিষিদ্ধ চৈক।

এখন কৰীৰ সাতে ৰাঁজন চনৈক। গাগড মহোদয এতৰাঁ কহি জে প্রায: এক ঘংটা প্রতীক্ষা কৰএ পড়ত হমৰা নোকনি কেঁ চোড ি কতহ নিপত্তা ভই গেনাহ। টূৰ পৈকেজক প্রোগ্রাম মে দর্শন নে নির্ধাৰিত সময চন ঋাঠ ৰজে সঁ এগাৰহ ৰজে ধৰি। ত ৌ নোক কেঁ কোনো হড়ৰড়ী নহি চনৈক। নোক সৰ ঋপন ঋপন গইৰ নগা নেনক ঋা ৰৈসি গেন। ৰৈসন ৰৈসন কিছু তই কৰৰাঁক চনৈক সে ঋপন ঋপন ৰুচিক ঋনুসাৰ চাহ-কাফী পীৰই নাগন। হম ঋাৰ পৈংট খোনি ঋপন নৱ নুংগী কেঁ নীক জকাঁ পহিৰি নেনহঁ। জখন শুদ্ধ ভাৰতীয ড্রেসক নিযম এতহ চনৈকে তখন কিএক ঋনেৰে পৈংটক ঙপৰ ওকৰা নপেটনে ৰহিতহঁ ? কৰীৰ ঋা ৰজে হমহূঁ জনপান কই নেনহঁ ঋা প্রতীক্ষা কৰৈত ৰহনহঁ।

কৰীৰ সাঢ়ে ঋাঠ ৰজে গাগড মহোদয ঙপস্থিত ভেনাহ ঋা হমৰ�� সৰ কেঁ ৰৰাহস্বামী মন্দিৰ চনৰাঁক নেনে ক ননি। মান্যতা চৈক জে তিৰুমন দেৱস্থান মে ভগৱান ৱেঙ্কটেশ্বৰক দর্শন সঁ পহিনে ভগৱান ৱৰাহস্বামীক দর্শন কৰৰাঁক চাহী তখনে ৱেঙ্কটেশ্বৰ ভগৱানক দর্শন সুফন হোগত চৈক। ৰস্তা মে কিছু ৰতৰৈতো জা ৰহন চনখিন মুদা মাত্র কন্নৰ ভাষা মে। ৰস মে ও ঋংগ্রেজী, হিন্দী সৰ ৰজৈত চনাহ মুদা এখন ৰিসৰি গেনাহ জে কন্নৰ নহি ৰুঝনিহাৰ তীর্থযাত্রী সেহো ৰস মে চনখিন। ঋস্তু, হনকা পাচু

পাছু চনৈত হমস ৱ নাগন মে নাগি গেনহুঁ। এতএ গাওড খনেগ ভ২ গেনাহ। ভীড় ৱঁহত ৱেঁসী ত২ নহি তৈযো মন্দিৰ তক ঘুমকৈ মে খা দৰ্শন কৰৈ মে প্ৰায: খাধা ঘংটা নাগিএ গেন। একৰা সময়ক সদুপযোগ সেহো কহন জা সকৈত চৈক।

এতএ সঁ ৱিদা ভেনহুঁ মন্দিৰ পৰিসৰক একটা ৰস্তে াহি মে দেখন প্ৰসাদ ৱঁনা নড্ডুক সৃটীনক খানী ঢ্ৰে কে ঢেৰ নাগন। প্ৰায: এক মীটৰ নম্বা খা খাধা মীটৰ চৌড়া ঢ্ৰে কতেক চন সে কহৱঁ কঠিন, তৈযো হজাৰ সঁ ঙপৰে ৰহন হেতৈক। এহি সৱ দৰ্শনীয ৱস্তু কেঁ দেখৈত পহুঁচনহুঁ ওহি গেট নগ জাহি সঁ শীঘ্ৰ দৰ্শনক টিকটধাৰী নোকনি প্ৰৱেশ কৰিতথি। এতএ ৱেঁস ভীড়। শীঘ্ দৰ্শনক টিকট মাত্ৰ হমৰে সৱঁহিক ৱঁসক যাত্ৰী নগ ত২ নহি নে চননি, ওহনে খনেকো পৰ্যটন কম্পনী কতেকো ৱঁস ভৰি কএ তীৰ্থযাত্ৰী সৱকেঁ খননে চন খা সৱঁহিক সংগ ও তীনসৌ টাকাক টিকট চননি। ওতৱেঁ নহি, ৱঁহতো চত্তুৰ নোক খপনহি গনৃটৰনেট সঁ শীঘ্ৰ দৰ্শনক টিকট কটৌনে চনাহ সেহো এতহি প্ৰৱেশ কৰৱাঁক নেন খাৰিঁ গেন চনাহ। নগৈত চন খাৱঁ ফোকটিযা দৰ্শন কেনিহাৰে কম সংখ্যা মে হেতাহ, খা 300 টাকা কে শীঘ্ৰ দৰ্শন কেনিহাৰ ৱেঁসী। খাজুক পৰিস্থিতি মে 300 টাকা ৱঁহত ৱেঁসী নহিএ ভেনৈক।

স্থিতি কেঁ দেখৈত জকৰা জতএ গ২ৰ নগনৈক, পোন ৰোপি দেনক। কতেক কান নোক ঠাঢ় ৰহত ? খা এখন ত২ খসনী নাগন ৱাঁকিযে চনৈক। এতএ গাওড মহোদয ৱেঁৰ ৱেঁৰ ওহি গেট পৰ সুৰক্ষা কৰ্মচাৰী সৱকেঁ জিজ্ঞাসা কৰথিন গেট খোনৱাঁক স য

নেন, মুদা নে হুনকা কোনো সমুচিত উত্তৰ ভেটৈনি আ নে হমৰা নোকনি বূঝি পাবী জে আগিনা খেনা কখন শুৰু হোএত। টূৰক প্ৰোগ্ৰামক হিসাবেঁ সময় বীতন জা ৰহন ছনৈক, আঠ বজে সঁ এগাৰহ বজে কে বীচ দৰ্শন হেবাক ছনৈক মুদা এতএ সাঢ়ে নও বজে গেনৌ খেনবাক কোনো সুৰসাৰ নহি। আ এহি গেট সঁ কতেক দূৰ পৰ ভগৱান ছথি সে অজ্ঞাত।

অন্ত মে কৰীৰ পৌনে দস বজে গেট খুজনৈ আ নোকক ভীড় ওহি মে ঢুকি গেন। এখন তই নোক সড়কে পৰ ছন। জকৰা জতেক সক্ত ছনৈক ততেক তেজী সঁ চনি ৰহন ছন। হম সবঁ আপনহি বেগেঁ চনৈত ৰহনহুঁ। সড়ক পৰ নোক বিনা কোনো পাঁতী বনৌনে জঁহি-তঁহি চনি ৰহন ছন। পাঁতী বনবৈক কোনো গন্তজাম সেহো নহি দেখা ৰহন ছনৈক। আবঁ হমৰা সবঁহিক বস কে যাত্ৰী নোকনি ছিড়িয়া গেন ছনাহ। ও কনে চিন্তাক বিষয় ছন মুদা পচাস গোটে কেঁ সঁগ বান্হি কএ ৰাখবঁ সেহো সম্ভব নহি ছনৈক, তাহু মে সবঁ উমেৰক নোক, নবযুবক, নবযুবতী সঁ নই কএ হমৰহু সঁ উমেৰগৰ ব্যক্তি সবঁ বস মে ছনাহ। প্ৰায: সাত-আঠ মিনটৈ চননাক বাদ এক ঠাম বেনিঙ্ক বনন ছনৈক জাহি মে নোক ঢুকি ৰহন ছন। এতএ কোনো সুৰক্ষা কৰ্মচাৰী নহি, ভীড় বেসী আ ধক্কামুক্কী সেহো। অপনা দেশ মে ভীড় মে অনুশাসন ৰাখবঁ অসম্ভবে হোএত ছৈক। এক বেৰ তই বুঝাএন জে ভীড়ক বেনা মে খসি পড়বঁ। মুদা কহুনা দূনূ গোটে অপনা কেঁ সম্হাৰনহুঁ। তকৰ বাদ তই ভীড়ক সঁগ চনৈত ৰহনহুঁ। গতি সাধাৰণ, বুঝু একাধ কিনোমীটৰ প্ৰতি ঘণ্টাক হিসাবেঁ। আগূ বুঝাএন জে কতেক ঠাম দু দিস সঁ অবৈত নাগন এক হোএত ছনৈক। এহন স্থনে পৰ

ফেৰ ধক্কাম্বক্কী ভগএ জাগত ছনৈক। ৰস্তা মৰঁ ততেক ঘুমাৰদাৰ জে কিছু ব্ৰূমৰঁ কৰ্ঠিন কি কতেকৰ্ষা নাগন ছনৈক। খুনা জগহ মে মড়কক কাত যদি এহন নাগন ৰহিতৈক তই নোক কহিযো মকৈত ছনৈক জে দূ কিনোমীৰ্টৰ কি তীন কিনোমীৰ্টৰ নম্বা না ন ছৈক মুদা এতএ খাগূ কি পাছু খহাঁ মাত্ৰ পঠীম-পঠ ম ফুৰ্ট তক দেখি মকৈত ছনিযৈক। ৰীঠ মে কতন্ন নাগন ৰুকিযো জাগত ছনৈক। প্ৰায: খাধা ঘঁৰ্ষা ঠননাক ৰাঁদ জে গনাকা মৰঁ এন ওহি মে জগহ জগহ শৌঠানযক ব্যৱস্থা ৰঁনন। নোক নাগন ছোড়ি কএ খাৱশ্যকতা ভেনা পৰ শৌঠানয জা মকৈত ছন মুদা ওতেক পছুখা জেৰেঁ কৰৈত।

ৰীঠ-ৰীঠ মে কোমহৰন্ন মঁ দোমৰ নাগনক মেন ভই জাগত ছনৈক খা ফেৰ ধক্কাম্বক্কী শুৰু। খপন মংগী কেঁ মংগ ৰাখৰঁ এহন মমষ মে কৰ্ঠিন হোগত ছনৈক, খাম কই কএ ৰযমান্ন নোকক নেন। গোৰ্ষেক ঘঁৰ্ষা ঠননাক ৰাঁদ দেখন কতন্ন কতন্ন গমৰ্জেন্মী গেৰ্ট ৰঁনন। এক ব্যক্তি কেঁ ৰঁঠা ততেক নে কানই নগনেনি জে ন্ননকা এহি গেৰ্টক ব্যৱহাৰ কৰহিঁ পড়নেনি ৰঁহৰেৰাঁক নেন। কৰীৰঁ ৰাঁৰহ ৰঁজে হম মৰঁ পন্নাঁঠনন্নাঁ ওহি গনাকা মে জতএ ৎমীঁ ৰঁনা প্ৰতীক্ষানয মৰঁ ৰঁনন ছনৈক। ৎমীঁক ব্যৱস্থা ওহিনা জেনা ভোৰ মে পদ্মাৱতী মন্দিৰ মে দেখনে ছনিযৈক ৃদা খন্তৰ ত্ৰ জে হান ৰেঁম পৈঘ খা ডপৰ মঁ নীঠ তক মীঢ়ীক ৰূপমে গৈনৰীন্মা ৰঁনাৰঁৰ্ট। হান মে ৰ্ষীভী পৰ খাননাগন দৰ্শনক দৃশ্য ঠনৈত। গৰ্ভগৃহ মে পুজেগৰী নোকনি পূজাপাঠ মে ব্ স্ত খা তকৰা নজদীক মঁ দেখৰাঁক খৱমৰ এহি ৰ্ষীভী পৰ্দা পৰ ছনৈক। ধ্বনি মুদা ৰঁন্দ কএন ছনৈক।

নোক ততেক নে থাকি গেন ছন জে দর্শন মে হোগত দেৰী কেঁ গমিতো ঞ্যর্মী পৰ ৰৈমি ৰহন। জকৰা জগহ নহি ভেষ্টনৈক মে মীঢ়ী মৰ্ব পৰ ঠিঢ়িযা গেন। কতেকো ব্যক্তি রিঁক্ষ্টষ্ট, ভুজ্জা খাদি নিকানি ভদৰস্থ কৰএ নাগন জে খাগূক যাত্রা নেন ভুর্জা ভেষ্টতৈ । থাকন ৰহনা মঁ কিছু কেঁ নিম্ন মেহো নাগি গেনৈক। হান মে হম মৰ্ব গৈনৰীক ভঁঠকা ভাগ মঁ প্ৰৱেশ কএনে ছনহুঁ। নীঠা হানক ৰাঁহৰ দোমৰ কাত দর্শনার্থী নোকনি মন্দিৰ দিম ঠন জা ৰহন ছনাহ। কতেক পৈঘ নাগন তকৰ কোনো খন্মান নহি। নোক কেঁ নগৈ জে খগিনে মিনষ্ট মে ও নাগন শেষ হেতৈক খা হমৰা নোকনিক নম্বৰ খাওত মদা মে হোগ নহি।

এহি হান মে হমৰা নোকনি কৰীৰঁ পৈঁতানীম মিনষ্ট তক ৰুকনহুঁ। তকৰ ৰাঁদ ফেৰ নীঠা ৰঁনা নাগন মে নাগি ঘুমকএ নগনহুঁ। কিছু কানক পশ্চাত এক ঠাম দেখন প্রৱেশপত্র ঠেক কৰৰাঁক কার্ভনষ্টৰ মৰ্ব ৰঁনন। এতএ নাগন কার্ভনষ্টৰক হিমাৱেঁ ৰঁষ্টি গেন। কার্ভনষ্টৰ পৰ কাজ ৰহৃত মনথৰ গতিএঁ ভ২ ৰহন ছনৈক। এহি নাগন মে হমৰা ৰঁমক কিছু যাত্রী নোকনি ভেষ্টি গেনাহ। খাশ্বস্ত ভেনহুঁ জে ৰঁম হমৰা মৰ্ব কেঁ ছোড়ি কএ ভাগত নহি।

কৰীৰঁ এক ৰঁজে হম মৰ্ব কার্ভনষ্টৰ পৰ পহুঁঠি খপন খাধাৰকার্ড দেখাওন। ওকৰা ষ্টিকষ্ট মে দেন রিৱৰণ মঁ মিনাওন গেন খা তখনহি খাগূ ৰঢ়ৰাঁক খন্মতি ভেষ্টন। এখনহু ভগৱান ৰাঁনাজী দূৰে ছনাহ। ঘুমকৈত ৰহনহুঁ। খাৰঁ ফেৰ মৰ্ব ঠিঢ়িযা গেন খা ৰঁমক যাত্রী মৰ্ব মঁ মম্পর্ক ষ্টূষ্টি গেন। জতএ মন্দিৰক মুখ্য দ্বাৰ ছনৈক ওতএ ফেৰ ৰোকি দেন গেন। একেষ্টা গেষ্ট, ভীতৰ গেনিহাৰ

ঋা ৰাঁহৰ এনিহাৰ দূনূ নেন। কিন্ত কিন্ত মে নোক কেঁ দূনূ দিম ছোড়ন জাগত ছনৈক। ক ৗনা কৰীৰঁ পৌনে দূ ৰঁজে হমমৰঁ ঋন্তত: গর্ভগৃহক মামনে প ৗঁচন ৗঁ জতএ মঁ দিব্য মূর্তিক দর্শন হোগত ছনৈক। মামনে ভগৱানক মূর্তি দেখি নোক কেঁ মৰঁ মনোকামনাক পূর্তি ভৈএ জাগত ছৈক। "ওঁ নমো ভগৱতে ৱামুদেৱায" মঁত্রোচ্চাৰক মঁগ মাথ ঝুকা ৗনকা প্রণাম ক না। এতেক কান তক নাগন মে ঘুমকৈত ৰহৰাঁক ফন ভেহ্টন।

নোক কেঁ এতএ কিছুএ মেকণ্ড ৰুকৰাঁক ঋনুমতি, কিন ত্ত জেনা মুননে ছনিযৈক জে নাগন মে ঘুমকৈতে নোক ক্ষণিক দর্শন মুখ পৰৈত ঋছি ঋা জাহি তৰহক ব্যৱস্থা মঁ হম কনকতিযা মৰঁ দক্ষিণেশ্বৰ কানীক মন্দিৰ মে পূর্ণ পৰিচিত ছী, মে নহি ছনৈক। নোক নাগন মে নহি ছন, এক দোমৰা কেঁ ধক্কা মেহো নহি দৈত ছন, তেঁ কতৰোঁ স্বযংমেৱক মৰঁ ৰাঁজথু, নোক এহি কোন ওহ কোন ধ২ কএ দর্শন মুখ প্রাপ্ত কৰৰাঁক প্রযাম কৰিতঁহি ছন। নোক থেথৱ, এতেক কঞ্চ্ট মঁ ত২ নোক জিনগী মে এক ৰেঁৰ এতএ প ৗঁচৈত ঋছি, শীঘ্র দর্শনক ব্যৱস্থা ৰহিত ৗঁ কতো ঘঁণ্টা নাগন মে নাগন ৰহন, তখন কোনা কিছু মেকণ্ড মে দর্শন মুখ ছোড়ি দিঋএ? হম ৗূঁ দূনূ গোণ্টে ক ৗনা জতেক মম্ভৱ েন ঋপন মোৰচা মম্হাৰনে ৰহন ৗঁ। ঞ ব্যৱস্থা পৰিৱর্তন মাত্র ঋাজুক নেন হমৰে মৰঁহিক মময ভেন ছনৈক ঋাকি ঋাৰঁ এহিনা ৰহৈত ছৈক মে কহৰঁ কঠিন। হম ককৰো একৰা মাদে কিএক পুছৰৈক? কিন্ত এতেক ত২ নিশ্চিত জে জহিনা ৰঁ ৗতো ঋান তীর্থস্থন মে হমৰা মঁগ হোগত ৰহন ঋছি, এত ৗ ভগৱান ৰাঁনাজীক ৱিশেষ কৃপা ভৈযে গেন ঋা দর্শন মুখ প্রায: ঋাধা মিনণ্ট তক ভেহ্টন। ফেৰ মোন

মাৰি কৰ ভগৱান ৰেঙ্কটেশ্বৰ কেঁ হৃদয মে ধ্যান ধৰৈত "ওঁ নমো ভগৱতে ৱাসুদেৱায" কে জাপক সঁগ ঘূৰতীক ৰাঁটে ধেলহ ঁ। মন্দিৰ প্ৰাঙ্গণ কে ঘূৰতী ৰঁনা ৰস্তা মে এক ঠাম মন্দিৰক এক া কৰ্মঠাৰী নন্থূ প্ৰসাদ ৰঁটৈত, ওা নন্থূ এত্তুকা প্ৰ িস্ক নন্থূ সঁ ৰঁদতে ছোটে, ৰূঁস্ম গামক দোকান কে পঁঠটেকহিযা নন্থূক খ্যাকাৰ, কিন্তু ৰস্তু একে। এহি প্ৰসাদ কেঁ ঙদৰস্থ কএন।

ঘূৰতী মে গেটসঁ ৰঁহৰাএৰঁ সেহো খ্যাসান নহি ছন, কাৰণ ূমিএ গেন ছিঐক গেট একেটা। ঘূৰতী ৰঁনা নোক নাগন মে সেহো নহি নাগএ চাহৈত ছন। নে কোনো ৰাঁধ্যতা ছনৈক খ্যা নে কোনো ব্যৱস্থা। মাত্ৰ গেট নগ ৰস্থীক ঢাঠ দূটা স্বযংসেৱক পকড়নে। এনা মে জে হেৰাঁক ছনৈক সে ভেৰেঁ কেনৈ, জখনে ৰস্থী ঙঠাওন গেনৈক নোক ৰাঁহ্নন পানিক ধাৰ জকাঁ ৰেঁহিসাৰঁ জোৰ মাৰনকৈ খ্যা একটা মহিনা খসিএ পড়নীহ। সংযোগ জে ও কাত মে নীহ খ্যা ন্দনক খ্যাত্মীয সৰঁ ত্তুৰত্তে ন্দনকা সম্হাৰি নেনকনি নহি তই পৈঘ দূৰ্ঘটনা ভই সকৈত ছনৈক।

গেটক ৰাঁহৰ নিকনি কএ গেনন্দঁ খ্যসনী নন্থূ প্ৰসাদ নেৰাঁক নেন। শীঘ্ৰ দৰ্শনক টিকট মে একটা নন্থূ সামিন ছনৈক। টিকট দেখাঙ, নন্থূ নিখই। খ্যতিৰিক্ত নন্থূ নেন পচাস ৰুপৈযাক হিসাৰেঁ খ্যতিৰিক্ত ভুগতান কৰিযৌক। কাঙন্টৰ কৰ্মঠাৰী ৰেঁ দক্ষ, ট্ৰে সঁ নন্থূ নিকানি নোক কেঁ দেৰাঁ মে ন্যূনতম সময নগৱৈত। এতএ নন্থূক ট্ৰে সৰঁ এক কে ঙপৰ এক গেঁটি কএ ৰাখন। জখনে একটা ট্ৰে খানী ভেন, ঙঠা কএ নীচা ৰাখি দেনক, ওকৰ নীচা ৰঁনা ট্ৰে সঁ ৰাঁটই নাগন।

হজাৰো খানী ৎ্রে, জাহি মে নহূ ৰ্নৈত ছন হেতৈক, যে তই দেখিএ নেনে ছনিঐক, নহূ ৰিতৰণ ব্যৱস্থা দেখি ওত্তুকা ব্যৱস্থ পক নোকনিক প্ৰশংসা কএনে ৰিঁনা কিযো নহি ৰহি যকৈত থছি। পৈঘ হান মে কৰীৰঁ তীযষ্টা কাৰ্ডনষ্টৰ ৰঁনন। তৈযো যৰঁ কাৰ্ডনষ্টৰ ৰ দয-পন্দ্ৰহ নোকক নাগন নগনে ছনৈক। প্ৰায: এক মিনষ্ট নোক কেঁ নগৈত ছনৈক থপন কূপন দেখেৰাঁ মে, থতিৰিক্ত নহূক পৈযা দেৰাঁ মে থা থপন নহূ ঙঠেৰাঁ মে। হমৰো যৰঁ কেঁ নাগন ◌ কৰীৰঁ পন্দ্ৰহ মিনষ্ট নাগিএ গেন মুদা শীঘ্ৰ দৰ্শনক চাৰি ঘঁষ্টাক তুননা মে ৪া কিছু নহি ছনৈক।

ভগৰান ৰাঁনাজীক দৰ্শন ভেন, প্ৰযাদ ভেষ্টন, থাৰঁ ৪া গৌ ৰাঁত ভেন জে এগাৰহ ৰঁজেক ৰঁদনা দূ ৰাঁজি গেন ছনৈক। এহী দৰ্শন নেন নোক দিনক দিন এতএ নাগন মে ঠাঢ় ৰহৈত থছি, মূতি পৰ্যন্ত ৰহৈত থছি। তকৰ ৰাঁদ ঘূৰতীক ৰৰ্ণন মহৎ হীন ভই জাগত ছৈক। ৰহয্য ৰোমাঁচ যেহো নহি। মাত্ৰ থপন জগহ, জতএ জ্বত্তা-চপ্পন থা মোৰাঁগন ৰাখন ছন, তকৰাঁক ক্ৰম মে নোক কেঁ জিজ্ঞাযা কৰৰাঁ মে ভাষাক যমস্যা ৰুঁঝাএন। জেনা ৰিশ্বপ্ৰযিদ্ধ তীৰ্থস্থন ছিঐক তেনা যৰঁতৰি হিন্দী থংগ্ৰেজী ৰুঁঝনিহাৰ নোক হি। ৰঁন্‌কি প্ৰনিয যেহো তেন্‌গু ছোড়ি থান ভাষা নহি ৰুঁঝৈত। গ ◌াৰা যঁ জগহক ৰৰ্ণন কৰৈত কাজ চনাওন। ৰৌদ তিক্ষু ভই গেন ছনৈক থা এতেক কান খুনা পএৰে চনৈত থাৰঁ হমৰ ধৰ্মপত্নীক তৰৰাঁ মে কষ্ট হোমএ নাগন ছননি। হেৰাগত ভোতিথাগ ক ানা ানকা যমহাৰৈত ওহি থক্তা পৰ পাঁচিযে গেনাঁ জতএ ভোৰ মে ৰঁয যঁ ঙতৰি জ্বত্তা ৰখনে ছনিঐক।

एतए पाँचटा पहिने तइ दोकान सँ मोबाइल लेल। ओ लोका हाथ मे थरिते आश्वस्त भेलाह जे आब बस छूटियो जाएत तइ कान्ना बसगोब पाँचटिये जाएत आ सामान तइ बसगोब मे बस डिपो सँ लेल जा सकैत छलैक। मोन भेल होटल मे भोजन कइ ली। देरो भइ गेल छलैक, भूखो लागि गेल छल किन्तु सहयात्री लोकनि कहलनि जे भोजनक गन्तजाम टूरब पैकेज मे छैक आ देब-सबेब भेटबे करत। थस्तु, मोन मारि कए भोजनक विचाब छोड़ि देल। लोक एतए अपना हिसाबें सनेसबाबी किनैत गेल।

एकटा फोटोग्राफब कहलनि फोटो खिचबा लै लेल। सत्ते एतए फोटो तइ भेल नहिए। अपना कैमबा सँ मन्दिबक फोटो आ कि कोनो सेल्फी आदि असम्भवे छल। तखन ओ फोटोग्राफब हमबा दूनूक फोटो लेलनि, कम्प्यूटब मे मन्दिबक विस् ृत पृष्ठभूमि के चित्र पब ओकबा फोटोशाप द्वाबा जोड़ैत मबा एकटा तथाकथित फोटो बना देलनि। एत्तुका गएह सबूत आ पैघ सनेस।

किछु प्रतीक्षाक उपबान्त बस विदा भेल, नीचा गे ा पब अपन बसगोब बना बस मे सवाब भेलाह। यद्यपि बात देबी भइ गेल छलैक तथापि दिन्वका भोजन के व्यवस्था ओही होटल मे कएल छल जतए भोबबा मे रुकल छलाह आ जलपान केने छलाह। साढ़े चारि बजे भोजन कबैत गेलाह। शीघ्र दर्शन बात शीघ्र तइ नहि भेल, तथापि भगवान बालाजीक ख्याति के देखैत दू-तीन घंटा देब-सबेब कोनो पैघ बात नहिए कहल जेतैक।

𑒬𑒲𑒒𑓂𑒩 𑒠𑒩𑓂𑒬𑒢 𑒬𑒥𑓂𑒠𑒹 𑒞𑒞𑒹𑒏 𑒂𑒏𑒩𑓂𑒭𑒏 𑒕𑒪𑒻𑒏 𑒖𑒹 𑒯𑒧𑒩𑒼 𑒮𑒢 𑒁𑒯𑒠𑒲 𑒏𑒹𑒿 𑒥𑒰𑒪𑒰𑒖𑒲𑒏 𑒬𑒩𑒝 𑒧𑒹 𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔𑒰𑒃𑒨𑒹 𑒠𑒹𑒪𑒏। 𑒏𑒢𑒹 𑒥𑒹𑒮𑒲 𑒮𑒧𑒨 𑒞𑒏 𑒦𑒳𑒐𑒪𑒹 𑒩𑒯𑒋 𑒣𑒛𑓃𑒪 𑒂 𑒏𑒱 𑒏𑒢𑒹 𑒟𑒰𑒏𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒯𑒳𑒿, 𑒞𑒞𑒥𑒹 𑒏𑒭𑓂 । 𑒅𑒣𑒪𑒥𑓂𑒡𑒱𑒏 𑒂𑒑𑒴 𑒄 𑒞𑒳𑒔𑓂𑒕 𑒕𑒪। 𑒏𑒯𑒪 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒻𑒏 𑒖𑒹 𑒞𑒲𑒩𑓂𑒟𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 𑒧𑒹 𑒏𑒭𑓂𑒙 𑒦𑒹𑒪𑒹 𑒣𑒩 𑒤𑒪 𑒦𑒹𑒙𑒻𑒞 𑒕𑒻𑒏।

𑒒𑒩𑒧𑒳𑒯𑒰𑒿 𑒥𑒜𑒼 𑒒𑒩𑒧𑒳𑒯𑒰𑒿 𑒥𑒩𑒠𑒹 𑒖𑒏𑒰𑒿 𑒏𑒢𑒹 𑒞𑒹𑒖 𑒔𑒪𑒥𑒹 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒻𑒏। 𑒏𑒩𑒲𑒥 𑒠𑒮 𑒥𑒖𑒹 𑒩𑒰𑒞𑒱 𑒧𑒹 𑒥𑒿𑒑𑒪𑒼𑒩 𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒯𑒳𑒿। 𑒬𑒲𑒒𑓂𑒩 𑒠𑒩𑓂𑒬𑒢 𑒨𑒰𑒞𑓂𑒩𑒰 𑒮𑒧𑒰𑒣𑓂𑒞 𑒦𑒹𑒪।

-𑒮𑒧𑓂𑒣𑒩𑓂𑒏- 𑒥𑓂𑒪𑒰𑒏 8, 𑒤𑓂𑒪𑒻𑒙 2𑒥𑒲, 𑒛𑒰𑒨𑒧𑒢𑓂𑒛 𑒮𑒱𑒙𑒲 𑒢𑒰𑒩𑓂𑒟, 𑒏𑒼𑒪𑒏𑒰𑒞𑒰 700055, 𑒧𑒼𑒥𑒰𑒃𑒪 9831037532

𑒁𑒣𑒢 𑒧𑓀𑒞𑒫𑓂𑒨 editorial.staff.videha@gmail.com **𑒣𑒩 𑒣𑒚𑒰𑒅।**

𑓒.𑓑.𑒢𑒱𑒩𑓂𑒧𑒪𑒰 𑒏𑒩𑓂𑒝- 𑒁𑒑𑓂𑒢𑒱 𑒬𑒱𑒐𑒰 (𑒐𑒹𑒣-𑓑𑓒)

নির্মলা কর্ণ- অগ্নি শিখা (ভাগ- ১২)

নির্মলা কর্ণ (১৯৩০-), শিক্ষা - এম্ এ, নৈহৰ - খৰাজপুৰ,দৰভঙ্গা, সাসুৰ - গোঢ়িয়াৰী (ৰঁনহা), রর্ত্তমান নিরাস - ৰাঁচী,ঝাৰখণ্ড, ঝাৰখংড সৰকাৰ মহিলা এরং ৰাঁল রিকাস সামাজিক সুৰক্ষা রিভাগ মে ৰাঁল রিকাস পৰিযোজনা পদাধিকাৰী পদ সঁই সেরানিরৃত্তি উপৰান্ত স্বতংত্র লেখন।

মূল হিন্দী- স্বর্গীয জিতেন্দ্ৰ কুমাৰ কর্ণ, মৈথিলী অনুরাদ- নির্মলা কর্ণ

অগ্নি শিখা (ভাগ - ১২)

পূর্ব কথা: দানর ৰাজ কেশি সঁই পৰাজিত ইন্দ্ৰ কে দেরর্ষি নাৰদ ৰাজা পুৰূৰরাক রীৰতা কে সংবঁধ মে জানকাৰী দৈত ছথি এরম হুনকা সঁই সহাযতা মংগরাক নির্দেশ দৈত ছথি।

আর্ঁ আগূ:

দেরর্ষি নাৰদক অমৃত রূন্দ সন মধুৰ রাণী রাযুমংডল মে গুংজি ৰহল ছল,এরম ইন্দ্ৰ সমেত উপস্থিত সভ দেরগণ,অপ্সৰা গণ কর্ণ-গন্ধৰ্ব কে মার্গ সঁই প্ররিষ্ট হোমযরলা ওহি অমৃত রর্ষা ৰূপী মধুৰ আরাজ কে পূর্ণ গংভীৰতা সঁই ধ্যান মগ্ন হোগত অপন মস্তিষ্ক সমেত হৃদয মে স্থান দই ৰহল ছলাহ-

"এহি সময ভূমংডল পৰ সাতো দ্বীপক অধিপতি সম্রাট পুৰূৰরা ছথি । ও পুৰূৰরা জে চংদ্র বংশক মণি ছথি। হুনক পৰাক্রম কে সমক্ষক কোনো অন্য নৰেশ্বৰ নহি ঠাঢ় ভ২ পাওলা হুনক মহতী শক্তি সঁ২ দানৱৰাজ কেশি কে সামনা পুৰহি মে ভ২ চুকল অছি । ও মার্গ মে উগল ঝাৰ সন অসুৰ সভ কেঁ কটৈত গেলথি আ কেশি কে পৰাজিত ক২ দেলাহ । কেশি হুনকা স২ ভযভীত পাতাল লোক মে এহন নে নুকাযল কি ফেৰ ও কহিযো পৃথ্বী দিস তাকহো কে হিম্মত নহি কেলক।

পুৰূৰরা স্বযং সভ নৰেশ্বৰ কে শাসন সংচালনক শিক্ষা দেল । আৰ্ব পৃথ্বী পৰ কোনো দেশ এহন নহি ছৈক জেকৰ প্রজা নির্ধন হোয । অৰাজকতা কে নামোনিশান নহি ছৈক। সভ দিশা মে শাংতি কে সাম্রাজ্য স্থাপিত অছি ! অমন চৈন কে বঁশী বজৈত অছি । ও সৰ্ব পুৰূৰরাক দূৰদৃষ্টি আ সমঝদাৰী স২ ভেল অছি । ও এক সয আঠ অশ্বমেধ যজ্ঞ কেলথি । কতেকো আৰ আন আন যজ্ঞ ও কেলথি । কিংবা ও চাহিতথি ত২ স্বৰ্গক সত্তা পৰ্যংত অপন বাঁহবল স২ ক্ষণ মাত্র মে পলটি দিতথি,মুদা ও ভূমংডল কে শাসন সঁ২ সন্তুষ্ট ছথি । পূর্ব জন্মক তপস্যা কে কাৰণ ও ত২ স্বযং মহা প্রতাপী ছলাহ,তদাপি ও এহি জন্ম মে অপন ঘোৰ তপস্যা সঁ২ ভগবান বিষ্ণু কে প্রসন্ন ক২ লেলনি । একৰ কাৰণ হুনকা এহন অপৰিমিত শৌৰ্য আ বাঁহবল প্রাপ্ত ভেলনি কি আহাঁ সন সহস্ত্ৰো কে অসগৰ দমে ও ভূ-লুণ্ঠিত ক২ সকৈত ছথি । ও অত্যন্ত ৰূপবান ছথি । হুনক সৌংদর্য কে সমক্ষ স্বযং কামদেৱ অপনা কে হীন বুঝি লজ্জিত ৰহৈত ছথি । হুনক সমতুল্য সৌংদর্যমযী নাৰী পৃথ্বী পৰ নহি ভেটৈলীহ,জাহি কাৰণ ও এখন ধৰি অৱিৱাহিত ৰহি ব্রহ্মচাৰী বনল ছথৈ । ব্রহ্মচর্যক প্রতাপ হুনক তেজ সঁ২ সংযুক্ত

ভই ীনকা ত্রিলোক মে অদ্বিতীয বঁনা দেলক। ৰাক্ষস-গণ পর্যঁত পাতাল-লোক মে ীনক যশো গান কৰৈত অছি।
সুনলীঁ কিছুএ দিন পূর্ব দানরৰাজ কেশি অপন পুত্রী স্বর্ণৰেখাক ৰিরাহক প্রস্তার লই স্বযঁ ীনকা সমক্ষ গেল ছল পৰঁচ পুৰুৰৱা ওহি প্রস্তার কে অস্বীকৃত কই দেলথি। দানরৰাজ কেশি ওহি প্রস্তার কে দ্বাৰা পুৰুৰৱা কে অপন পক্ষ মে কৰরা হেতু প্রযত্নশীল ছল ,পৰঁচ পুৰুৰৱা ওকৰ প্রস্তার কে অস্বীকৃত কই ও সঁভারনা সমাপ্ত কেলন্হি। কনিক সোচু দেরেঁদ্র ! কহীঁ জে ৰাজা পুৰুৰৱা ওকৰ প্রস্তার স্বীকৃত কই লেলে ৰহিতথি তখন স্থিতি কতেক ভযঁকৰ হোগত ? এ বাঁত তই অাঁ কে বুঁঝাএত হোযত কি পুৰুৰৱা যদি ওকৰ সহযোগী ভই জগতথি,তখনি ত্রিভুরনক অধিপতি বঁনরা মে ীনকা কনিযো রিলম্ব হোযতনি। পৰঁচ ীনকা স্বর্গক অধিপতি বঁনরাক লালসা নহি ছনি। আ ীনক সৌম্য চৰিত্র ীনকা দানরৰাজক কৌনী প্রকাৰক সহযোগ কৰরা সঁই দূৰ ৰখলক। ৰাজা পুৰুৰৱা কে শাৰীৰিক সুঁদৰতা,ীনক গুণ আ পৰাক্রমক রর্ণন কেনাএ হমৰ সামর্থ্য সঁই বাঁহৰ কে বাঁত অছি। তাহি সঁই এতবঁহি মে আহাঁ সঁতোষ কৰু। হঁই হমৰ অনুৰোধ নহি আজ্ঞা অছি কি আহাঁ পুৰুৰৱা সই সহাযতাক যাচনা কৰু, এহি সঁই আহাঁক প্রভুতা পুনঃ আহাঁ কে প্রাপ্ত হোযত। দানর ৰাজ কেশি কে হস্তক্ষেপ স্বর্গ লোক সঁই সমাপ্ত ভই জাএত।"
গন্দ্ৰ দেরর্ষি নাৰদক বাঁত সঁই অত্যঁত প্রসন্ন ভই গেলাহ।ীনক চিঁতা মেটিঁ গেললি। ও উচিত অরসৰ পৰ নাৰদ কে মার্গদর্শন সঁই সঁতোষ ব্যক্ত কযলথি। ঋষিরৰ নাৰদ কে অভ্যর্থনা কৰৈত ও কহলথি -
" অপনেক আজ্ঞা শিৰোধার্য অছি দেরর্ষি। হম এখনহি সুসেন কে

দ্বাৰা হুনকা দানৱ কে সঁগ দেৱতাক যুদ্ধ মে হুনক সহাযতাক যাচনা হেতু আমংত্রণ পত্র পঠৰৈত ছী।"

"হঁই এহি কার্য মে শীঘ্রতা কৰূ,আৰ স্বর্গক প্রতিষ্ঠা অহিঁক হাথ মে অছি" - নাৰদ ঠাঢ়ি উঠলাহ।

নাৰদ মুনি কে মার্গদর্শন মে ইন্দ্ৰ এক পত্র পুৰূৰৱা কে নাম লিখলথি। তৎপশ্চাত সুষেন কে হাথ মে ও পত্র সোঁপি হুনকা অনেকোঁ প্রকাৰ সঁই সমস্যা-বুঝাকই পৃথ্বী পৰ পঠৌলথি। একৰ বাঁদ ও দেৱর্ষি নাৰদ সঁই স্বর্গ লোক মে বিশ্রাম কৰৱা হেতু আগ্রহ কৰই লগলাহ। পৰংচ হুনক আগ্রহ কে দেৱর্ষি নাৰদ অস্বীকৃত কই দেলথি।কী কিনকো আগ্রহ পৰ নদীক প্রৱাহ ঠহৰল অছি ? চলতি পৱন কিনকো ইচ্ছা পৰ থম্হল অছি ? সৎপুৰুষক কার্য অছি সংসাৰ কে কল্যাণ হেতু বিচৰণ কৰৈত ৰহনাই। সংহিতাক কথন উঠিতে অছি - 'চৰৈৱেতি-চৰৈৱেতি'।

ইন্দ্ৰ কে প্রসন্ন দেখি সভ দেৱতাক মুখ পৰ প্রসন্নতাক ৰেখা পসৰি গেল। হুনকৰ সৰহক মুখ দেখি বুঝাগত ছল কিংৱা ও সভ এখনহি দানৱ গণ কে পৰাস্ত কই আৱি গেল হোথি। অপন স্বামীক প্রসন্নতা মে প্রসন্ন ভেনাই,দু:খ মে দু:খী ৰহনাই এৱং প্রত্যেক অৱসৰ পৰ হুনকৰ সাথ দেনাই ! যৈহ তই আশ্রিতক পৰম ধর্ম থিক !

নাৰদ মুনি আপস জযৱা হেতু উদ্যত ভই গেলাহ। হুনকা বিদা কৰৱা হেতু কিছু দূৰ তক ইন্দ্ৰ হুনকা সংগে গেলাহ, তদুপৰাংত হুনকা দংডৱত প্রণাম কৰৈত হুনকা বিদা কেলথি। হুনকৰ প্রস্থান কেলা উপৰাংত ইন্দ্ৰ অপন প্রাসাদ কে দিশা মে গমন কেলথি।

অপন কক্ষ মে পহুঁচি ইন্দ্ৰ ধর্মপত্নী শচী কে সঁগ প্রেম পূর্ণ সংলাপ মে মগন ভই অপন এতেক দিনক চিংতাক সমাধান কৰই

নেগনাহ । আগ্র রঁদ্যত দিনক রাঁদ নিশ্চিঁত ভই অপন পত্নী সঁই প্রেমানাপ কই ৰহন ছনাহ গন্দ্ৰ । রঁদ্যত দিন সঁই পত্নী শচী কে দ্যনক দর্শন নহি ভেন ছননি। আগ্র হঠাৎ দ্যনকা অপন এতেক নিকট দেখি শচী প্রসন্নতা সঁই উৎফুল্ল ভেন ছনীহ ।

চিঁতা একটা এহন মানসিক ব্যাধি থিক জে উপহার স্বরূপ শারীরিক দুর্বনতা সহজে প্রদান করৈত অছি।মানসিক শাঁতি নষ্ট কই দৈত অছি,ক্রোধ কে জন্মদাতা অছি,বুঁদ্ধিক হৰণ কই নৈত অছি, জীরন-চর্যা রঁদনি দৈতঅছি,আ উন্নতিক মার্গ অররুদ্ধ কই অকর্মণ্যতাক ঔষধি পিযারৈত অছি।

"পুরূৰরা" নাম দেরতা_গণকে নেন দধীচিক অস্থি কে সদৃষ ৰাক্ষসগণ সঁই পৰিত্রাণ হেতু সম্পূর্ণ অরনঁরঁন রঁনি গেন । দ্যনক শৌর্য গাথা সুনি দেরতাগণক হৃদয মে ঈর্ষ্যাগ্নি প্রজ্বনিত ভেন ছননি।মুদা ওহি হৃদয কে এক কোন মে আশা কে দীপ প্রজ্বনিত ছননি।ৰাক্ষসগণ সঁই পৰিত্রাণ প্রাপ্ত করৰা হেতু ।

গঁধর্র এরঁ কিন্নৰ পুরূৰরাক গুণগান অপন মধুৰ স্বৰ নহৰী মে করই নেগনাহ । দ্যনক মধুৰ গীত মে সঁগ দেমঘ অপ্সৰাগণ আরিঁ গেনীহ।ঘৃতাচী,তিনোত্তমা,ৰঁভা, মেনকা, ঋতস্থনী,পুণজীকস্থন প্রম্নোচা,অনুম্নোচা,পূর্রচিতি,সেনজিত, চিত্রনেখা অন্যান্য অনেকোঁ অপ্সৰাগণ কে মুখ পৰ পুরূৰরাক নাম ছন । কিছু গন্দ্ৰ কে সঁগ তই কোগ্রকোগ্র রিষ্ণু কে সঁগ পুরূৰরাক তুননা কই ৰহন ছনীহ ।

পরঁচ দ্যনকা সরঁহক মধ্য এক গোট এহেন অপ্সৰা ছনীহ,জে অপন হৃদয স্থন কে অপন দুনূ হাথ সঁই দারঁনে সরঁকে স্তব্ধ দৃষ্টি সঁই নিৰখি ৰহন ছনীহ । দ্যনক মুখ পৰ নহি তই পুরূৰরাক নাম ছন আ নে কোনো প্রসন্নতা । ও কিছু-কিছু হেৰাযন রিঁসৰাযন

মন অপনা কে অনুভৱ কই ৰহল ছলীহ। বুঁঝাগ্রত ছল কিংবা পুৰূৰৱাক গুণগান সঁই হুনকা হৃদয মে কাঁট চুভচুভ কৰই নাগল হোগন্হ,গ্র কাঁটক নহৰি মন দৰ্দ পুৰূৰৱাক নাম নই বিস্মৃত নহৰি মম পূৰা শৰীৰ মে দৌৰৈত হোগ। ও সৱঁ কিছু দেখি ৰহল ছলীহ,সুনি ৰহল ছলীহ,পৰংচ শৱ মন নিশ্চল ভেল ছলীহ।
হুনক এহি দশা পৰ সখী চিত্ৰলেখা অনেকো বেৰ আঁখিক সংকেত কেলথি, হাথ সঁই কোঁচি মভা মে অনৰাক প্ৰযাস কেলথি,মুদা ও অপন হোশ হৰাস বিঁসৰাযল কিছু কহৰাক স্থিতি মে নহি ছলীহ। কোনো আননোক মে ও বিচৰণ কই ৰহল ছলীহ। ও ছলীহ উৰ্বশী - স্বৰ্গক সৰ্বাধিক সুংদৰী অপ্সৰা ! সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ অপ্সৰা ! প্ৰেমকীট হুনকা ঘাযল কই গেল ছল। ভলা গ্র বাঁত চিত্ৰলেখা কোনা বুঁঝি সকিতথি ? পুৰূৰৱাক অদ্বিতীয ব্যক্তিত্ব উৰ্বশীক হৃদয পৰ অপন অধিকাৰ কই নেনে ছল। ও শৌৰ্য আ সৌংদৰ্য কে মণিকাংচন সহযোগ সঁই নিৰ্মিত ওহি আকৃতি কে এক বেৰ অপন দৃষ্টি সঁই প্ৰকট ৰূপেং দেখি অপন নেত্ৰ কে ধন্য কৰই চাহৈত ছলীহ। উৰ্বশী কে প্ৰতীত হোগত ছল জেনা হুনক শৰীৰ সঁই হৃদয নিকলি ধৰাতল পৰ পুৰূৰৱা কে নিকট চলি গেল হোয। মাত্ৰ নিশ্চল নিৰ্জীৱ শৰীৰ স্বৰ্গ নোক মে ৰহি গেল হোযো।

ক্ৰমশঃ

অপন মংতৱ্য editorial.ষtaff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

২.৫.জগদীশ প্রসাদ মণ্ডল- কনিযেঁ-মনিযেঁ পূঁজী

জগদীশ প্রসাদ মণ্ডল

কনিযেঁ-মনিযেঁ পূঁজী

𑒥𑒲𑒞𑒪 𑒠𑒴 𑒧𑒰𑒮𑒏 𑒠𑒬𑒰 𑒖𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒮𑒦 𑒑𑒰𑒧-𑒑𑒰𑒧𑒏𑒹𑒿 𑒦𑒹𑒪 𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒧𑒢𑒧𑒼𑒯𑒢𑒏𑒹𑒿 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒦𑒹𑒪। 𑒧𑒢𑒧𑒼𑒯𑒢𑒼 𑒞𑒿 𑒁𑒯𑒲 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒋𑒏 𑒁𑓀𑒬 𑒩𑒴𑒣𑒏 𑒡𑒩𑒞𑒲 𑒁𑒕𑒱 𑒏𑒱𑒢𑒹।

𑒖𑒹 𑒧𑒢𑒧𑒼𑒯𑒢 𑒠𑒮 𑒧𑒰𑒮 𑒣𑒯𑒱𑒢𑒹, 𑒁𑒢𑓂𑒢-𑒞𑒲𑒧𑒢-𑒞𑒩𑒏𑒰𑒩𑒲, 𑒂𑒧-𑒏𑒹𑒩𑒰 𑒃𑒞𑓂𑒨𑒰𑒠𑒱 𑒤𑒪-𑒤𑒪𑒯𑒩𑒲 𑒑𑒰𑒧𑒏 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒞𑒱 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒧𑒢𑒧𑒼𑒯𑒢𑒥𑒪𑒰 𑒥𑒰𑒯𑒩𑒱𑒨𑒼 𑒂𑒧𑒠𑒢𑒲 𑒏𑒩𑒻 𑒕𑒪𑒰 𑒍𑒃 𑒧𑒢𑒧𑒼𑒯𑒢 𑒑𑒰𑒧𑒏 𑒠𑒬𑒰 𑒠𑒹𑒐𑒻-𑒖𑒼𑒏𑒩 𑒢𑒯𑒱 𑒁𑒕𑒱। 𑒌𑒚𑒰𑒧 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒣𑓂𑒩𑒬𑓂𑒢 𑒁𑒕𑒱। 𑒋𑒏 𑒠𑒱𑒮 𑒑𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒥𑒰𑒢𑓂𑒯-𑒮𑒛𑓃𑒏-𑒥𑒱𑒿𑒖𑒪𑒲𑒏 𑒮𑒳𑒫𑒱𑒡𑒰 𑒦𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒞𑒿 𑒠𑒼𑒮𑒩 𑒠𑒱𑒮 𑒑𑒰𑒧𑒏 𑒐𑒹𑒞𑒲𑒧𑒹 𑒥𑒱𑒿𑒢𑒻𑒢𑒲 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒪𑒰𑒑𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒥𑒰𑒜𑓃𑒱𑒏 𑒥𑒿𑒔𑒰𑒅 𑒢𑒹 𑒋𑒏 𑒠𑒱𑒮 𑒏𑒼𑒮𑒲-𑒏𑒧𑒪𑒰 𑒕𑒯𑒩-𑒥𑒰𑒢𑓂𑒯𑒏 𑒑𑒰𑒩𑓀𑒙𑒲 𑒦𑒹𑒪 𑒞𑒿 𑒠𑒼𑒮𑒩 𑒠𑒱𑒮 𑒑𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒮𑒛𑓃𑒏-𑒥𑒰𑒢𑓂𑒯 𑒦𑒹𑒪𑒹 𑒣𑒰𑒢𑒱𑒏 𑒖𑒧𑒰𑒫 𑒢𑒯𑒱 𑒦𑓄 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒢𑒯𑒱𑒨𑒹𑒿 𑒏𑒯𑒪 𑒖𑒰 𑒮𑒏𑒻𑒋, 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒦𑒹𑒩𑒹𑒿 𑒏𑒋𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒖𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒋𑒯𑒹𑒢 𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞𑒱 𑒥𑒢𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒮𑒩𑒏𑒰𑒩𑒲 𑒏𑒰𑒩𑓂𑒨𑒰𑒪𑒨 𑒞𑒏𑒏 𑒏𑒰𑒑𑒖-𑒣𑒞𑓂𑒞𑒩 𑒣𑒰𑒢𑒱𑒧𑒹 𑒢𑒭𑓂𑒙 𑒯𑒼𑒃𑒋। 𑒂𑒋𑒩 𑒖𑒹 𑒁𑒕𑒱, 𑒯𑒩𑒱 𑒥𑒼𑒪, 𑒯𑒩𑒱 𑒥𑒼𑒪 𑒯𑒼 𑒩𑒰𑒧𑒰।

𑒖𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒧𑒢𑒧𑒼𑒯𑒢 𑒑𑒰𑒧-𑒮𑒧𑒰𑒖𑒏 𑒑𑒞𑒱 𑒦𑒹𑒪𑒻𑒢 𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒁𑒣𑒢𑒼 𑒑𑒞𑒱 𑒢𑒃 𑒦𑒹𑒪 𑒮𑒹 𑒏𑒹𑒢𑒰 𑒢𑒃 𑒏𑒯𑒥𑒿। 𑒑𑒰𑒧𑒏 𑒮𑒦 𑒖𑒢𑒱𑒞𑒹 𑒕𑒻𑒟 𑒖𑒹 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒥𑒲𑒒𑒰 𑒦𑒩𑒱 𑒖𑒧𑒲𑒢 𑒁𑒕𑒱। 𑒖𑒃 𑒥𑒿𑒢𑒹 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒠𑒱𑒢 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫 𑒞𑒏 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩 𑒚𑒰𑒜𑓃 𑒕𑒪𑒰। 𑒑𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒥𑒰𑒢𑓂𑒯-𑒮𑒛𑓃𑒏 𑒞𑒿 𑒦𑒹𑒪 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒅𑒣𑒖𑒰𑒅 𑒦𑒴𑒧𑒱 𑒅𑒣𑒖𑒻-𑒖𑒼𑒏𑒩 𑒢𑒯𑒱 𑒥𑒿𑒢𑒱 𑒮𑒏𑒪। 𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒍𑒞𑒹 𑒬𑒏𑓂𑒞𑒱 𑒢𑒯𑒱 𑒖𑒹 𑒦𑒩𑒣𑒰𑒃 𑒏𑓄 𑒮𑒏𑒥𑒿। 𑒁𑒮𑒰𑒡 𑒏𑒰𑒖 𑒑𑒰𑒧-𑒑𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒣𑒮𑒩𑒱𑒨𑒹 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒮𑒱𑒩𑓂𑒤 𑒧𑒰𑒙𑒱𑒏 𑒅𑒣𑒩𑒹𑒏 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒅𑒣𑒖𑒹𑒏 𑒙𑒰 𑒢𑒯𑒱, 𑒧𑒰𑒙𑒱𑒏𑒹𑒿 𑒮𑒧𑒞𑒴𑒪 𑒥𑒿𑒢𑒰𑒋𑒥𑒿 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒦𑒑𑒨𑒹 𑒑𑒹𑒪। 𑒂𑒖𑒳𑒏 𑒧𑒬𑒲𑒢𑒲 𑒨𑒳𑒑𑒧𑒹 𑒋𑒯𑒹𑒢 𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞𑒱 𑒥𑒿𑒢𑒪 𑒩𑒯𑒋, 𑒍 𑒠𑒳𑒩𑓂𑒦𑒰𑒑𑓂𑒨 𑒢𑒯𑒱 𑒞𑒿 𑒮𑒾𑒦𑒰𑒑𑓂𑒨 𑒏𑒹𑒢𑒰 𑒏𑒯𑒪 𑒖𑒰𑒋𑒞। 𑒖𑒐𑒢 𑒧𑒢𑒳𑒏𑓂𑒐 𑒥𑒿𑒢𑒱 𑒧𑒢𑒳𑒏𑓂𑒐 𑒖𑒢𑓂𑒧 𑒪𑒃 𑒕𑒻𑒟 𑒞𑒐𑒢 𑒖𑒿 𑒣𑒰𑒿𑒔 𑒑𑒼𑒩𑒹𑒏 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩 𑒮𑒧𑓂𑒯𑒰𑒩𑒱 𑒑𑒰𑒧-𑒮𑒧𑒰𑒖 𑒪𑒹 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒢𑒹 𑒏𑒩𑒻𑒟, 𑒍𑒯𑒼 𑒞𑒿 𑒠𑒳𑒩𑓂𑒦𑒰𑒑𑓂𑒨𑒹 𑒏𑒯𑒪 𑒖𑒰𑒋𑒞। 𑒧𑒳𑒠𑒰

মনে-মন বুঁঝনহি কী হুঅএ। ঋানে গাম জকাঁ মনমোহনো চাৰু দিসসঁ ঘেৰা গেন। ৰঁঠাক ৰিদ্যানয ৰঁন্ন ভ২ গেন, ঋস্পতান ৰঁন্ন ভ২ গেন। কাজ-ডদ্দম ৰঁন্ন ভ২ গেন। এহেন এক গামমে নহি গাম-গামমে ভেন।

নৰঁ-ধৰঁ ঋপনে ৰঁগনোৰমে নোকৰী পকড়নহি ছেনোঁ। মানে ট্রান্সপোর্টক কাজ, কাজে খতম ভ২ গেনগ। গাম ঋারিঁ একটা দোকান শুৰু কেনোঁ। কহৰঁ জে দোকানমে কমাগ কেহেন হোগএ? তেকৰ জরাৰঁ তঁ যএহ নে দেৰঁ জে ঠাঢ় কেনা ছী। তীন মানক জে সময ৰহন ও ৰঁহাত কিছু সিখেরোঁ কৰৰেঁ কেনক। ঐঠাম সিখাএৰঁক মানে ৰঁদনা নেৰঁ নহি, নূৰিসঁ ঋছি। ৰিঁজনী এনে ৰিঁজনী-কাৰোৰাঁৰক কিছু নূৰি সীখ নেনোঁ। মোৰাঁগন সে কিছু সীখ নেনোঁ, গাড়ী-সৱাৰী ৰঁঢ়নে থোড়-থাড় ওকৰ মৰম্মত কৰৰঁ সীখ নেনোঁ। এহেন ৰিচাৰ ঋপনে কৌনেজে জীৰনসঁ জানি গেন ছেনোঁ জে পূজী শ্রম ছী নহি কি ধন। ওনা, এহেন পৰিৰেশ তীন-চাৰি মানক ৰীচ ৰঁনন ঋছি নহি কি তগসঁ পহিনে ছন।

ঋপনো মানিতে ছী জে ঋখন তকক জে গাম ৰহন ঋছি ও ৰঁহাত কঠিন দৌড়ক ৰীচ ৰহন ঋছি। ঐঠাম সৃড়ঞ্চষ্টীমে এতৰেঁ কহৰঁ জে হজাৰো ৰঁর্ষসঁ ঋপনা সভক পূৰ্ৰজকেঁ গ্ৰনামীক জিনগী গ্ৰজৰনৈন। গ্ৰনামীক জিনগী কেহেন হোগ ছৈ, তেকৰা পচৰৈঁক ঋভ্যাস ভগযে গেন ঋছি।

গাম ঋারিঁ, ঋসগৰেমে কাজক পথাৰ নগা দেনোঁ। জহিনা চৈত-ৰৈঁশাখক ৰৌদমে গ্ৰৰু গৃহিণী ঋপন ঘৰক ঋন্নকেঁ ৰৌদমে পসাৰি সুখৰেঁ ছৈথ। কিসানী জিনগী ছী, নোকৰিহাৰাক নহি, তঁএ মন যএহ নে কহনক জে গাম তঁ গামে ছী, তৈঁঠাম জঁ ঋসগৰো ওতে সমস্যাক নিমৰজনাক ভাৰ উঠা নেৰঁ, ৰাঁন-ৰোঁধক ধ্ৰড়খেন নগ

নে চ্ঠী। তখন তঁ ড্রাহো হেরেঁ করৱত জে গামক ঐগনা ম্বহৱা রঁনি ঋাগূএ-ঋাগূএ চনএ নগত।

ঋখন তক গাম কিসানক গাম কহরৈঁত ঋাএন ঋচ্ঠি। জগসঁ কিসান শৰ্ঙ্কঁ এতে তঁ সম্মানিত ভগযে গেন ঋচ্ঠি জে জগত, জনক জননীসঁ ন**ই** ক**ই** ঋাজ্বক পৰিৱেশক জে ড্ডঁঠ কোষ্টিক শ্রেণী চ্চৈথ ওহো ঋপনাকেঁ কিসান পৰিৱাৰসঁ জ্বড়ন সম্মান ঋপন ঋভ্যন্তৰমে কৰিতে চ্চৈথ।

ঋানে গাম জকাঁ মনমোহনোক ডপজাক মানে ডৎপাদনক পচাস প্রতিশতসঁ ড্ডপৰ জমীন মৰি গেন ঋচ্ঠি। ঐঠাম হ্বগোনক ধোখামে নহি পড়ৰঁ জে মৰুভূমিক মানে ভেন ডপজসঁ মাৰন ভূমি। ঋপনা ঐঠাম মানে মিথিনাংচনমে কূন ভূমিক তিহাগসঁ রেঁসী ভূমি জন-জমারসঁ গ্রসিত ঋচ্ঠি, তৈসঁগ রন-রিভাগক ডিক্শনৰীএ ডনষ্টন ঋচ্ঠি। জে ধৰতী রঁৰহমসিযা ফন, রঁৰহমসিযা ফূন, রঁৰহমসিযা তীমন-তৰকাৰী ঋা রঁৰহমসিযা ঋন্ন তকক ধৰতী মিথিনাক ধৰতীকেঁ রঁনা নেনে ঋচ্ঠি, জৈঠাম চন্দন (রেঁন) সন ফন ঋচ্ঠি, তৈঠাম ঋকঠ-রঁকঠ রোঁন-ঝাড় নগা ধৰতীকেঁ ঋজরাঁৰি দেৰঁ, ড্রাহো কেতৌসঁ ডচিত নহি ঋচ্ঠি।

কিসানী জীরন দ্বন্ন্ দিস ঋচ্ঠি। মাষ্টিসঁ ডপজ কৰৈরঁনা সেহো ঋা পানিসঁ ডপজ কৰৈরঁনা সেহো, ঋপনা সভকেঁ পূরা◌ংচনক মানে রঁগনাক কিসানসঁ কিসানী জীরন সিখএ পড়ত। ঋপনা সভসঁ রেঁসী রঁৰখো রঁগানমে হোগএ ঋা ঋপনে সভ জকাঁ মাষ্টিযো ঋচ্ঠি। জহিনা গংগাকাতমে চক-চক রাঁন্ব রঁকমৰসঁ ভাগনপ্বৰ তক দেখৈ চ্চিঐ তহিনা রঁগানক ম্বর্শিদারাঁদ তক ঋচ্ঠি। ম্বদা জে 'জানো মানো পান' মিথিনাক নামী-গৰামী চ্চন তৈঠাম ঋখন রঁগনা পান রঁগানসঁ মঁগা ক**ই** খাগ চ্ঠী, একৰা কী কহরৈঁ? মিথিনা চ্ঠী, নোক

পান খেৱেঁ কৰত, অতিথি-অভ্যাগতকেঁ খুএৱেঁ কৰতৈন। গামক ৰীতমে, মানে মনমোহন গামক ৰীতমে জে চাৰু দিসসঁ ৰস্তা আৱিঁ মিলল অছি, ওনা অখুনকা ভাষামে চৌক-চৌৰাহা সেহো ভেল, মুদা অখন তক মনমোহনৱঁলা ওকৰা চৌৰঁষ্টীএ কহৈ ছৈথ। অপন তঁ ওগঠাম জমীন নহি, মুদা দোকানক নামপৰ সমাজ (গৌঁআঁ) সহমতি দেনৈন জে গামক গ্র মুৰাম জগহ ছী, ঐঠাম দোকান খোলূ। গামমে দোকান ভেনে গৌঁএঁকেঁ নে লাভ হোগএ। অপনো মনমে ৰিঁসৰাস ৰঁননে ছল জে এহেন কানূন তঁ অছিএ জে জেকৰ ঘৰ তেকৰ জমীন। জঁ অপনা তেকৰ সবূঁত নগ অছি তঁ পৰচা ৰূপমে দেনে জাগএ। সঁযোগ একঠা গ্রহো ছল জে মনমোহনমে এহেন সঁস্কাৰ অখনো জীৱিত অছি জে ঘৰ ৰঁনৰৈঁনে ৰাঁস, খঢ় গল্যাদিক সহযোগ সমাজমে হোগত ৰহন অছিযো। ৰেঁকতীগত ৰূপমে তঁ কম দেখ পড়ৈত মুদা সামাজিক ৰূপমে জীৱিত অছি। ওনা, পৰিৱেশ ঠীক ৱিপৰীত ৰঁনি গেল অছি, মুদা কিছু ভেল, অপনা তঁ ঘৰ (দোকানক ঘৰ) ৰঁনৰৈঁমে নে কোনো জমীনক সমস্যা ভেন আ নে ঘৰ ৰঁনৰৈঁক। হমৰ সুৰ-সাৰ, মানে দোকান কৰৈক সুৰ-সাৰ দেখ পান-সাত গোৰে আৰো হাঁগ-হাঁগ কই অপন দোকান কৰৈক ঘৰ ঠাঢ় কেনক।

ৰঁষ্ণত তঁ নহি, মানে হজাৰ ৰোঁনহ্টে ৰাঁডনক গজোত জকাঁ তঁ নহি, মুদা দিআৰী পাৰনিক ৰাড়ী-খঢ়ক ডকাৰী জকাঁ গজোতসঁ ৰেঁসী ধঁওক ৰীত, জহিনা দিপাৰলী পাৰৈঁন মনৌন জাগএ তহিনা গামক কিসানী জীৱনমে কাৰোৰাঁৰী জীৱন সেহো ছীহে। ওনা, ঘুমন্তূ ৰূপমে মানে পথিযামে সমান নই মাথপৰ ডঠা খঁগনে-খঁগনে জৰূৰিযাত ৱস্তু ৰেঁচৈক চনৈন সমাজমে চনিযে ৰহন ছল।

চৌকপৰ পচ্ছিম ৰূখিযে দোকান ৰঁনা, অপন কাৰোৰাঁৰ শূৰূ

কেলৌঁ। জগ দিন দোকান শুৰূ কেলৌঁ, তেকৰ পহুলকা সাঁঝ, দিনবঁন্ধু ভায দোকানপৰ পহুঁচলা। ছঅ-পাঁচমে পড়ি গেলৌঁ, কাল্হি লক্ষ্মীক পূজা কেলাক পছাগত নে দোকান ঐঁঠাএবঁ খাকি তগসঁ পহিলহি লোককেঁ চাহ পীআ পান খুআ ঐঁঠা লেবঁ।

একটা বাঁত দিনবঁন্ধু ভাগক সম্বন্ধমে সুননে ছল জে জখন অহাঁকেঁ কোনো কাজ কৰৈত দেখতা, তখন ও নে চাহক আগ্রহ মানে ছৈথ আ নে গপ্প-সপ্প কৰবঁকেঁ পসিন কৰৈ ছৈথ। তগমে কাজধাৰিত জঁ কোনো প্রশ্ন পুছবৈঁন তঁ মুহঁটো সঁ নহি কহতা, হাথসঁ কৈৰিযো কই দেখা দেতা। তঁএ মনমে বিঁসবাস জমলে ছল জে মোমামে মানে দিনবঁন্ধু ভাগক মোমামে নুৰূ-খুৰূ জঁ কৰএ লগবঁ তখন ও অপনে পহিলহি কহি দেতা জে চাহ-তাহক জোগাৰ নহি কৰিযহহ। অপন ধৰ্মো বাঁচি জাএত আ ধলো বাঁচি জাএত। সএহ কেলৌঁ। হাথমে মাষ্টি-তাতি লগলে দিনবঁন্ধু ভাযকেঁ কহলযৈন-

"ভায সাহৈবঁ, গোড় লগৈ ছী। অহীঁ সভক সেবা নে দোকান শুৰূ কেলৌঁ অছি।"

ওলা, বঁজলা পছাগত অপনে বুঁঝি পড়ল জে বেঁসী বঁজা গেল। আবঁ ও অপন বাঁত বঁজতা কি হমৰা অসীৰবাদ দেতা। মুদা তগমে ৰছ ৰহল জে তগ বিঁচেমে দিনবঁন্ধু ভায বঁজলা-

"বৌঁআ, গেলহ লেপাল কপাৰ গেল সঁগে। মুদা তোহীঁ সভ নে অপন জন্মভূমিকেঁ মাতৃভূমি বঁনবৈঁক শক্তি ছহক। তোৰে সবঁহক নে গাম-সমাজ সভ কিছু ছিঅ।"

দিনবঁন্ধু ভাগক বিচাৰ সুনি মন তৰো দখ লগল আ উপৰো দখ লগল। তৰ-উপৰ শব্দক অৰ্থ সমাজমে খুশীসঁ লেল জাগএ। নবঁ বস্ত্ৰ বা নবঁ খেলৌনা পেলা পছাগত জে বঁঠাক একশল (হাব-হাব) হোগএ, ও তৰ-উপৰক হোগএ।

জহিনা গামমে, তহিনা নূৰি-ঠংগমে ঋপনে যোন্‌হোঋনা চৌপঙ্গে তঁ নহি চ্ছী। মুদা জগ গতিসঁ গাম ডনৈষ্ট-পুনৈষ্ট ৰহন ঋছি তগমে ঋপন জান ৰঁঠত কি জাএত যে ৰিঠাৰণীয ঋছিএ। দিনৰঁক্ষু ভাগক ৰিঠাৰক প্ৰৱাহমে ঋপনে প্ৰৱাহিত হোগত ভঁসি গেনোঁ কি ৰঁজা গেন-

"হঁ যে তঁ চ্ছিঐহিযে ভায সাহৈৰঁ।"

একাএক দিনৰঁক্ষু ভাগক মনক ৰিঠাৰমে দোসৰ প্ৰশ্ন ডঠি গেনৈন, ও ৰঁজনা-

"পূজী কেতে নগেনহ ঋছি?"

ঋখন তক ঋপন মন ঋসথিৰ নগ ভেন ঋছি জে নূৰি-ঠংগ পূজী চ্ছী কি ৰূপৈঋা-পৈসা। গপ-সপ্পক ক্ৰমমে নূৰিযোকেঁ পূজী ৰুঁঝৈ চ্ছী ঋা ৰূপৈও-পাগকেঁ, মুদা ও কেকৰা নে, জে কৰত তেকৰে নে নো। ওনা, কেকৰো নগ ফূসি নগ ৰঁজৈ চ্ছী, মুদা ৰাঁন-ৰোঁধকেঁ ৰৌসৈকান নগ ৰঁজৈ চ্ছী, যেহো কেনা নগ কহৰঁ। মুদা কাৰোৰাঁৰ তঁ কাৰোৰাঁৰ চ্ছী, মিসিযো ভৰি ফূসি ঋন্বঠিত চ্ছীহে। ৰঁজনোঁ-

"ভায সাহৈৰঁ, পাগ-কৌড়ীক পূজী কম ঋছি, মুদা সাগকিনো ঋা মোষ্টৰ সাগকিনক ভঁগঠী, মোৰাঁগন-কম্প্যূষ্টৰক খোন-খান, নৰঁ-ধৰঁ ৰিঁজনীক ঋাগমন ঋৰস্থাক নূৰি যেহো ঋছি, তৈসঁগ সমাজসঁ তৰকাৰী ডপজৌনিহাৰসঁ ডধাৰীক ঋাশ্বাসন যেহো ভেষ্টন ঋছি।"

দিনৰঁক্ষু ভায ৰঁজনা-

"সমাজক জে ৰূপ-ৰেখা ঋছি তগমে ভৰপূৰ পূজী চ্ছহ। তৈসঁগ কিচ্ছু ঋাৰো ক্ৰিযমাণ ৰিঠাৰক পূজী যেহো চ্ছহে।"

পুচ্ছনযৈন-

"যে কী ভায সাহৈৰঁ?"

মুস্কী দৈত দিনৰঁক্ষু ভায ৰঁজনা-

"পহিল ঠী, একাগ্র ভঽ কাজ করবৈ আ দোসর ঠী, আমদনীক হিসাবেঁ পরিবারক সংগ অপ্পন নির্মাণ করবৈ। ওনা, জহিনা শুরুক সমাজমে কিছো অপন ঔজার নির্মিত কঽ জীবন বঁচৌলৈন আ কিছো শরীরে বনে বঁচলা, তহিনা তঁ আগযো আছিএ।"

-জগদীশ প্রসাদ মণ্ডলজীক জন্ম মধুবনী জিলাক বেরমা গামমে 5 জনাএ 1947 ঈস্বীমে ভেলৈন। মণ্ডলজী হিন্দী এবং রাজনীতি শাস্ত্রমে এম.এ.ক অহর্তা পাবি জীবিকোপার্জন হেতু কৃষি কার্যমে সংলগ্ন ভঽ রূঢ়ি পূর্বক সমাজ সেবামে লাগি গেলা। সমাজমে ব্যাপ্ত রূঢ়িবাদী এবং সামন্তী ব্যবহার সামাজিক বিকাসমে হিনকা বাধক বুঝি পড়লৈন। ফলত: জমীন্দার, সামন্তক সংগ গামমে পুবজোর লড়াগ ঠাড় ভঽ গেলৈন। ফলত: মণ্ডলজী অপন জীবনক অধিকাংশ সময কেস-মোকদমা, জহল যাত্রাদিমে ব্যতীত কেলাহ। 2001 ঈস্বীক পছাগত সাহিত্য লেখন-ক্ষেত্রমে এলা। 2008 ঈস্বীসঁ বিভিন্ন পত্র-পত্রিকাদিমে হিনক রচনা প্রকাশিত হঅ লগলৈন। গীত, কাব্য, নাটক, একাংকী, কথা, উপন্যাস ইত্যাদি সাহিত্যক মৌলিক বিধামে হিনক অনবরত লেখন অদ্বিতীয সিদ্ধ ভঽ রহলৈন অছি। অখন ধরি দর্জন ভরি নাটক/একাংকী, পাঁচ সাএসঁ উপর গীত/কাব্য, উন্নৈস গোট উপন্যাস আ সাড়ে আঠসাএ কথা-কহানীক সংগ কিছু মহত্বপূর্ণ বিষযক শোধালেখ আদিক পুস্তকাকার, সাএসঁ উপর গ্রন্থমে প্রকাশিত ঠৈন।

মিথিলা-মৈথিলীক বিকাসমে শ্রী জগদীশ প্রসাদ মণ্ডলজীক যোগদান অবিস্মরণীয ঠৈন। ও অপন সতত ক্রিযাশীলতা ও রচনা

ধর্মিতাক নেন ৰিভিন্ন সংস্থাসভক দ্বাৰা সম্মানিত/পুৰস্কৃত হোগত ৰহনা খছি, যথা- ৰিদেহ সম্পাদক মণ্ডন দ্বাৰা গামক জিনগী' নঘু কথা সংগ্রহ নেন 'ৰিদেহ সম্মান- 2011', 'গামক জিনগী ৰ সমগ্র যোগদান হেতু সাহিত্য খকাদেমী দ্বাৰা- 'টৈগোৰ নিটঁৰেচৰ এৱাৰ্ড- 2011', মিথিনা মৌথিনীক উন্নয়ন নেন সাক্ষৰ দৰভংগা দ্বাৰা- 'ৰৈদেহ সম্মান- 2012', ৰিদেহ সম্পাদক মণ্ডন দ্বাৰা 'নৈ ধাৰৈএ' উপন্যাস নেন 'ৰিদেহ ৰাঁন সাহিত্য পুৰস্কাৰ- 2014', সাহিত্যমে সমগ্র যোদান নেন এস.এন.এস. গ্নোৰঁন সেমিনৰী দ্বাৰা 'কৌশিকী সাহিত্য সম্মান- 2015', মিথিনা-মৌথিনীক ৰিকাস নেন সতত ক্রিয়াশীন ৰহবাঁক হেতু খখিন ভাৰতীয মিথিনা সংঘ দ্বাৰা- 'ৰৈদ্যনাথ মিশ্র 'যাত্রী' সম্মান- 2016', ৰচনা ধর্মিতাক ক্ষেত্রমে খমূন্য যোগদান হেতু জ্যোৎস্না-মণ্ডন দ্বাৰা- 'কৌমুদী সম্মান- 2017', মিথিনা-মৌথিনীক সংগ খন্য উৎকৃষ্ট সেৱা নেন খখিন ভাৰতীয মিথিনা সংঘ দ্বাৰা 'স্ব. ৰাঁবূ সাহেৱ চৌধৰী সম্মান- 2018', চেতনা সমিতি, পটনাক প্রসিদ্ধ 'যাত্রী চেতনা পুৰস্কাৰ- 2020', মৌথিনী সাহিত্যক খহর্নিশি সেৱা খা সৃজন হেতু মিথিনা সাংস্কৃতিক সমন্বয় সমিতি, গুৱাহাটী-খসম দ্বাৰা 'ৰাজকমন চৌধৰী সাহিত্য সম্মান- 2020', ভাৰত সৰকাৰ দ্বাৰা 'সাহিত্য খকাদেমী পুৰস্কাৰ- 2021' তথা সাহিত্য ও সংস্কৃতিমে মহত্বপূর্ণ খৱদান নেন খমৰ শহীদ ৰামফন মংডন ৰিচাৰ মংচ দ্বাৰা 'খমৰ শহীদ ৰামফন মংডন ৰাষ্ট্ৰীয পুৰস্কাৰ- 2022'

ৰচনা সংসাৰ : 1. গন্দ্ৰধনুষী খকাস, 2. ৰাতি-দিন, 3. তীন জেঠ এগাৰহম মাঘ, 4. সৰিতা, 5. গীতাংজনি, 6. স্বখাএন পোখৰিক জাগঠ, 7. সতৰেঁধ, 8. চুনৌতী, 9. ৰহস্য চৌৰী, 10. কামধেনু, 11.

মন মথন, 12. খকাস গংগা - করিতা সংগ্রহ। 13. পংচরত্নী- একাংকী সংচযন। 14. মিথিনাক বেঁটী, 15. কম্প্ৰোমাডজ, 16. ক্ষমেনিযা বিঁখাহ, 17. ৰত্নাকৰ ডকৈত, 18. স্বযংরৰ- নাট্যকা। 19. মৌনাডন গাছক ফূন, 20. উত্থান-পতন, 21. জিনগীক জীত, 22. জীরন-মৰণ, 23. জীরন সংঘর্ষ, 24. নৌ ধাড়ৈএ, 25. বঁড়কী বঁহিন, 26. ভাদরক খাঠ খন্থাৰ, 27. সধরা-রিধরা, 28. ঠূঠ গাছ, 29. ডজ্জত গমা ডজ্জত বঁচেনৌঁ, 30. নহসন, 31. পংগু, 32. খামক গাছী, 33. স্বঠিতা, 34. মোড়পৰ, 35. সংকল্প, 36. খন্তিম ক্ষণ, 37. কুণ্ঠা-উপন্যাস। 38. পযস্বিনী- প্রবঁন্ধ-নিবঁন্ধ-সমানোচনা। 39. কন্যাণী, 40. সতমাএ, 41. সমঝৌতা, 42. তামক তমঘৈন, 43. রীৰাংগনা-একাংকী। 44. তৰেগন, 45. বঁজ��্তা-বুঁঝন্তা- রীহৈন কথা সংগ্রহ। 46. শংভুদাস, 47. ৰহৈনী খড়- দীর্ঘ কথা সংগ্রহ। 48. গামক জিনগী, 49. খর্দ্ধাংগিনী, 50. সতভৈঁযা পোখৈৰ, 51. গামক শকন-সূৰত, 52. খপন মন খপন ধন, 53. সমৰথাডক ভূত, 54. খপ্পন-রীৰান, 55. বাঁন গোপান, 56. ভকমোড়, 57. উনৰাঁ চাউৰ, 58. পতঝাড়, 59. গঢ়ৈনগৰ হাথ, 60. নজৰিঁজী, 61. উকড়ূ সময, 62. মধুমাছী, 63. পসেনাক ধৰম, 64. গুড়া-খুদ্দীক ৰোটী, 65. ফনহাৰ, 66. খমৈত গাছ, 67. একজ্জা খামক গাছ, 68. শুভচিন্তক, 69. গাছপৰ সঁ খসনা, 70. ডভিযাএন গাম, 71. গ্রনেতী দাস, 72. স্বড়িযাএন ঘৰ, 73. রীৰাংগনা, 74. স্মৃতি শেষ, 75. বেঁটীক পৈৰুখ, 76. একান্তিযোগ, 77. ত্রিকানদর্শী, 78. পৈঁতীস সান পহুখা গেনৌঁ, 79. দোহৰী হাক, 80. স্বভিমানী জিনগী, 81. দেখন দিন, 82. গপক পিযাজ্জন নোক, 83. দিরানীক দীপ, 84. খপ্পন গাম, 85. খিনতোড় ভূমি, 86. চিতরনক শিকাৰ, 87. চৌৰস খেতক চৌৰস উপজ, 88. সমযসঁ পহিনে চেত কিসান, 89. ভৌক, 90. গামক খাশা

টুঁটি গেল, 91. পসেনাক মোল, 92. ঋষিযোগ, 93. হাৰল চেহৰা জীতল ৰূপ, 94. ৰহৈ জোকৰ পৰিৱাৰ, 95. কর্তাক ৰংগ কর্মক সংগ, 96. গামক সূৰত ৰঁদৈল গেল, 97. অন্তিম পৰীক্ষা, 98. ঘৰক খর্চ, 99. নীক ঠকান ঠকেলৌঁ, 100. জীৱনক কর্ম জীৱনক মর্ম, 101. সংচৰণ, 102. ভৰি মন কাজ, 103. আএল আশা চলি গেল, 104. জীৱন দান তথা 105. অপ্পন সাতী- লঘু কথা সংগ্রহ।

ঐ **ৰচনাপৰ অপন মংতব্য** editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

২.৯.জগদীশ প্রসাদ মণ্ডল- মোড়পৰ (ধাৰাৱাহিক উপন্যাস নঅম

পড়ার)

জগদীশ প্রসাদ মণ্ডল

মোড়পৰ (ধাৰাৱাহিক উপন্যাস)

নওম পড়ার

দস ৱঁর্খক পছাগত কামেসৰক জীৱন জেনা ঠহি কই সমতল ভূমি জকাঁ ৱঁনি গেলৈন। নে ও দেৰী খা নে ও কৰাহ ৰহলৈন। নোহাক ৱঁনন গংজন এক নিশ্চিত খৱধিক লেন হোগএ। তেকৰ তেনা উপযোগ কৰৈক খঠি জে খপন পাৰিৱাৰিক জীৱনক সংগ পূজীক জিনগীক মেহো কেনা জীৱিত ৱঁনি ঠলত তগ দিস কামেসৰক নজৈৰ গেৱেঁ নে কেলৈন। স্বৰ্গক কল্পবৃক্ জকাঁ জে মাঁগৰ, জেতে মাঁগৰ ভেটৈত ৰহত এক্কে উপে পাঁচ ৱঁর্খ ৱি দ্ন্ ট্ৰেক্টৰ ভৰপূৰ খামদনী কামেসৰকেঁ দেনকৈন। ছোট-মোট পাট তঁ সামান্য ৰূপেঁ নগিতে খঠি মুদা খস্বস্থ শৰীৰ জকাঁ জখন গংজন

অস্বস্থ ভঅ নগনৈন, তখন এক-এক পাইক টূটৌ-ফূটৈ আ মৰো-মৰম্মতিক খগতা ভঅ নগনৈন, জগসঁ আমদনীক অধিকাং ভাগ, অধিকাংশ ভাগক দূ ৰূপ পহিনে গাড়ী কম চনৰ্ঁ আ দোসৰ পাইঁ কীনৈক খৰ্চ, গাড়ীএ দিস জাএ নগনৈন। মুদা তৈযো কামেসৰক মনসূৰাঁমে মিসিযো ভৰি ডগমগাহইঁ নহিযেঁ এনৈন। তৈস গ ভ্ৰাহো ভেনৈন জে ট্ৰেক্টৰক ৰেঁক নোনকেঁ ৰঁগান সৰকাৰ মাফ কই দেনকৈন।

জীৱনক আমদনীমে কমী, মানে আৰ্থিক কমী, ৰহিতো কাম সৰ অপন জে চৰি সমাজমে ৰঁনা নেনৈন অছি তগমে কমী নহি ভঅএ, তেকৰ পূৰ্তিক শক্তি ভনেঁ ক্ষীণ কিএ নে ভেন হোনি, মুদা ওগ ক্ষীণতাকেঁ অপনে মনমে দাৰিঁ আনক মনমে অপনাকেঁ ওহিনা জীৱিত ৰখনা, জেনা কঠ-পুতনী নাচ হোগএ। খাগ-পীৱৈক ৰস্তুসঁ নই কই ওঠৈ-পহিৰৈক কপড়াক সঁগ পাৰিৱাৰিক ৰেঁৱহাৰক ৰখ-ৰখাৱমে কমী সেহো আৱঁএ নগনৈন। জগসঁ অপনো আ পৰিৱাৰোকেঁ অকাসক তৰেগন দিনেমে দেখাএ নগনৈন। ওনা, সুভদ্ৰা জে ৱী.এ. পাস চৈথ, পতিক মনোৱেগকেঁ সেহো আ মনীৱৈগক দাৰঁকেঁ সেহো ৱুঁঝৈত ৰহনী, মুদা জহিনা পতি পত্নীক আগূ আ পত্নী পতিক আগূ অৱাঠ নহি ৰাঁজএ চাহৈ চৈথ তহিনা সুভদ্ৰা সেহো সভকিছু ৱুঁঝিতো কিছু নে নহি ৰাঁজএ চাহৈ চেনী। মনমে সঁতোখক গাছ হৰিযাএন ৰহৰেঁ কৰৈন জে অপন সীম ৱুঁঝি সভকেঁ জীৱাঁক চাহী। জখন ঘৰক (পৰিৱাৰক) গাৰজন পতি চৈথ তখন ভনকা কাজমে কিছু ৰাঁজৰঁ মানে দখন দেৰঁ, পত্নীক নেন অনুচিত চীহে। কেতৌ-কেতৌ হোগতো অছিএ।

ওনা, কামেসৰক মনমে চিড়চিড়াপন সেহো ভৰপূৰ জাগিযে চুকন চেনৈন। গাম-সমাজক তঁ অপন গজ্জত-প্ৰতিষ্ঠা অছি জে মত্ব

ৰূপমে ৰহনে ঋছি, ওনা একত্ব ৰূপমে সেহো ঋছি, ৰহৰোঁ কেন্না নে কৰত। সমত্ব-সঁ-একত্ব ঋা একত্ব-সঁ-সমত্বক ৰীঠক ৰাঁ-জাহী সভক জীৱনমে নগন ৰহিতে ঋছি। গামক ৰঁগনেক গামমে মানে পনাৰপ্ৱৰক সঠেন দ্ৱনাৰপ্ৱৰ গামমে দ্ৱনিয়াঁনান নামক একঠা ৰেঁকতী ঠৈথ।

সমাজমে দ্ৱনিয়াঁনানক ঋপন পহচান ঠৈন জগ পহচানক ফন সেহো ভেষ্টিতে ঠৈন জে সূঠো ৰঁজনিহাৰ ন্দনকা নগ ঋাৰিঁ সত্ত ৰাঁত স্বনৰোঁ কৰৈএ ঋা ৰঁজৰোঁ তঁ কৰিতে ঋছি। ভনেঁ ও ওহনে ৰঁজনিহাৰ কিএ নে ন্দঋএ জে ৰাঁঘকেঁ ৰিঁনাগক ভতীজীএ কহৈত হোউ।

দ্ৱনূ গামক চৌকপৰ, মানে দ্ৱনাৰপ্ৱৰ ঋা পনাৰপ্ৱৰক ৰী , দসঠা দোকানক চৌক ঋছি জেকৰা পনাৰপ্ৱৰৰঁনা পনাৰপ্ৱৰক চৌক ৰূঁমৈ ঠৈথ ঋা দ্ৱনাৰপ্ৱৰৰঁনা দ্ৱনাৰপ্ৱৰক চৌক ৰূঁমৈ ঠৈথ। সঁজোগ ভেন জে কামেসৰ সেহো ভোৰক একতোৰ কাজ কৰি ওহী চৌকক একঠা চাহক দোকানপৰ পন্দাঁঠন ছনা ঋা দ্ৱনিয়াঁনান সেহো পন্দাঁঠনা। গৰমাএনে কামেসৰ চাহক দোকানপৰ পন্দাঁঠিতে জোৰসঁ ৰঁজনা-

"দ্ৱনাৰপ্ৱৰৰঁনাকেঁ জৰানক কোনো ঠীক নহি ঋছি.!"

ঋগনে নোকক মনমে ঋসঁতোষসঁ জহিনা হোগএ জে কী ভেষ্টত, কেতএ ভেষ্টত; তহিনা কামেসৰকেঁ সেহো মনমে জনমিযেঁ গেন ৰহৈন। ঘষ্টৰীএ ধাৰক পানি জকাঁ কামেসৰক দিন-দ্ৱনি ◌া◌ঁ ধীৰে-ধীৰে নিঠাঁ উতৰএ নগনৈন। চাহক দোকানপৰ ৰৈঁসনে দ্ৱনিয়াঁনান ৰিঁনা কিছু ৰঁজনহি কামেসৰক গষ্টা পকৈড় প্ৱছনকৈন-

"কী দ্ৱনাৰপ্ৱৰৰঁনাকেঁ জৰানক ঠীক নহি ঋছি?"

সঁস্কাৰসঁ কামেসৰ ঋপনাকেঁ ওগ সীমাপৰ স্থাপিত ক২ নেনে ঠৈথ

जे सभ्य समाजक रेॅकती सभ्य होइछ। कामेसरक मनमे किछु दिन रॅनन रहलैन जे पढ़ु-लिखाएन समाजक रीत पहिने इंजीनियर छी, कनकत्ताक माटि-पानिमे अपन रानारस्था रीतन अछि। मुदा से सभ रिचार धीरे-धीरे मनसँ रिलीन भइ गेलैन, आ मनमे रोपा गेलैन जे अपनो पाइरॅना छीहे आ सँगियो-साथ पाइयेरॅना छैथ।

जहिना दुनियाँलाल गप्पा पकैड़ कामेसरकेँ पुछलकैन तहिना कामेसर अपना गप्पामे मिझा मारि छोड़रॅए लगल कि दुनियाँलाल तराक-दे मुँहपर एकटा थापर मारि पुछलकैन-

"अहाँ इंजीनियरिंगक शिक्षा पौने छी, रॅड़रॅड़िया , मुदा समाज की छी, केना रॅनन अछि आ केना रॅनन आगू मुहेँ दौगैत चलत, एहेन रिचार तँ हर मनुक्खमे एरॅा चाही। से जारेँ धरि नहि ओत तारेँ धरि तँ समाज लड़खड़ाइते रहत किने? तेँ रीत ◌ अहाँ रेॅकतीक काजकेँ सामाजिक रूपमे बूझि रॅजै छी, ते रॅा बूझैक अरगति नहि अछि।"

मुँहमे थापर लगला पछाइत कामेसरक मनमे जेना चेत जगलैन। जगलसँ अपन कमी मनमे जरूर एलैन मुदा लोक रीत जे थापर मुँहमे लगल छेलैन, तेकर रिसरिसी मनमे रहरेॅ करैन। रॅजला-

"गाम-गामक सभ्य लोक चौक-चौराहापर रेॅइज्जत होइछ।"

दुनियाँलाल रॅजला-

"की न्यायालय चलिकइ फड़ियाएरॅ.! आकि समाजेमे दस गोरेकेँ रॅइसाकइ फड़ियाएरॅ?"

दुनियाँलालक रिचार सुनि कामेसर सकसका गेला। दुनियाँलालकेँ अखन तक कामेसर नहि चिन्हिने, से आइ चीन्हि गेला। त रीत

দ্বনিযাঁনান প্বন: ৰঁজনা-

"সমাজ ছী, সভকেঁ একেঠাম ৰহৰঁ খছি।"

দ্বনিযাঁনানক ৰিচাৰ জে 'সমাজমে সভকেঁ একেঠাম ৰহৰাঁক ছি' স্বনি কামেসৰ চুপে ৰহি গেনা। চাহ পীৰঁ প্বন: খপন কাজপৰ পহঁচনা। তখন দ্বনিযাঁনানক মনমে ঙঠনৈন জে ওাহো ৰাঁতক জানকাৰী তঁ নিখ পড়ত জে কামেসৰ এহেন ৰাঁত ৰাঁজন কিএ। সঁজোগ ৰঁনন, সঁজোগ কি ৰঁনন জে গাম-সমাজমে এনা হোগতে খছি জে জখন দূ গোৰেক ৰীচ কহা-কহী হোগএ তঁ দ্বনূ খপন - খপনা ৰস্তে সমাজ দিস ৰঁঢ়ৰেঁ কৰৈএ তগনে সমাজোকেঁ জনা প্রতিকাৰক ৰস্তা সেহো ৰঁনিতে খছি। ৰামনান সেহো খপন ৰিচাৰকেঁ জনৰৈঁনে চাহেক দোকানপৰ পহঁচনা। ৰামনানকেঁ দেখতে দ্বনিযাঁনান ৰঁজনা-

"ৰামনান ভায, খহাঁ ৰঁঢ়ত দিন জীৰঁ।"

জহিনা কোনো খিস্সা-পিহানী ৰা কোনো পোথী পঢ়এ নগৈ ছী, তৈৰীচ জহিনা কোনো পাত্র ৰেঁৰ-ৰেঁৰ খাগূমে খৰৈঁত ৰহৈ ছ থ তিনকৰ ঔৰুদা ৰেঁসী ভগযে জাগ ছৈন, তহিনা ৰামনানকে দেখ দ্বনিযাঁনান ৰাঁজন ছনা। খপন ব্যথিত কথাকেঁ ৰামনান স্বনৰৈঁত ৰঁজনা-

"দ্বনিযাঁ, তোহৰ মোন খান গামমে জে ঢ়খ স্বদা দ্বনাৰপ্বৰক তঁ শিৰমৌৰ্য হম তোৰে ৰূঁঝৈ ছিখ। গামক ৰাঁত ছী, ত�� ীং সভ নে দেখৰঁহক।"

ৰামনানকেঁ ৰূঁঝন নহি জে দ্বনিযাঁনান এক থাপৰ ক মেসৰক মুঁহপৰ মাৰি চুকন ছৈথ।

খাহে-মাহে, ৰামনানক মুহসঁ স্বনি, কিস্বননান চৰিযৰৈঁত াজন-

"ৰামনান ভৈযা, খহূঁ ৰামে জকাঁ ৰঁড় মাযাৰী ছী, কেতৌ ব্রহ্ম ৰঁনি

जाग छी तँ केतौ रँनरासी ख्रा केतौ मीताक भाँजमे गाछो-रिँरीछमँ प्रृछ्रए नगै छिऐ, तँ केतौ रामनना मेहो रँनि जाग छी.! मोम्म-माम्म रॉज़ू जे कामेमरक मंग की भेन खछि?"

मनक पीड़ाकेँ मुनि जहिना किपो ओकर पीड़पनकेँ पकड़ए चाहै छैथ, जगमँ पीड़ितकेँ जे पीड़पन भेटै छैन तहिना रामनानकेँ मेहो भेनैन। हनमैत रँजना-

"किस्रन ट्रैक्टरक काज करै छैथ। एडभान्म ख्रधा पाग द**ऽ** देने छैनिऐन। काज भेना पछाजत जखन हिमारँ करए नगनौं तखन एडभान्स पाग जोड़रेँ छोड़ि देने छैथ।"

रामनानक रिचार मुनि दुनियाँनान घटनाकेँ रिँमरजने करर नीक रुँम्रनैन। जँ एहेन-एहेन घटनाक गिनती करए नगरँ तखन जे रुँझै छी जे ख्राग्रधरि चौदहो हजार नड़ाग दुनियाँक धरतीपर भेन खछि, से रॉत नहि खछि, एक-एक गामक एहेन गतिहाम खछि जे चौदह हजारमँ रेँमीए नड़ाग भेन खछि। खाएर जे खछि, घटना रिँमरजन करैत किस्रन नान रँजना-

"भाय माहैरँ, छोड़ू ऐ रॉतकेँ। काजक रेँर खछि खपन-खपन दुनियाँ देखए चनै चनू।"

दिन्नका भोजन करैने जखन कामेमर एना तखन मुभद्रा भोजने करैकान रँजनी-

"डानराक्कोरँना तीनू रँछाकेँ चेतारनी दैत कहनक खछि जे परमू धरि जँ फीम नहि जमा करर तँ रिद्यानयमँ निकानि देर।"

जहिना कोनो मंम्रारात कानमे पड़िते म्रनकारि दगए तहिना कामेमरक मन म्रनैक उठनैन। म्रनैक ग्र उठनैन जे खपने कनकत्ताक ओग कौनेजमे पढ़ने छी जगमे मुभाष रॉरूँ, रिधानचन राय ख्रादि खनेको रँगानक रूने पढ़ने छैथ, पत्नी

সেহো ভাগলপুৰক টী.এন.বী. কৌলেজসঁ গ্রেজুএশন কেনে ছৈথ। তৈঠাম বাঁন-বঁচাকেঁ ডানবাঙ্কো মন বিদ্যালযসঁ চেতাবনী ভেটৈ ৰহন খছি.!

কামেসবৰক মন টূটৈএ নগনৈন। টূটৈত মন বঁনর্জীদাদাক ও বাঁত খাগ মানৈনে তৈযাৰ ভ২ গেনৈন খছি জে বাঁত কামেসবৰক ঁ গংজীনিযৰিংগ কৌলেজমে প্রবেশ পরেঁ দিন বঁনর্জীদাদা কহনে ছেনখিন জে 'কামেসৰ, দৃঢ় সংকল্প নে দৃঢ় পথোক খগতা খছ , জঁ সে নহি ভেন তখন ওগ সংকল্পকেঁ ৰহৈ-জাগক খনিশ্ িততা বঁননে ৰহৈএ।'

—

-জগদীশ প্রসাদ মণ্ডনজীক জন্ম মধুবঁনী জিনাক বেঁৰমা গামমে 5 জনাএ 1947 গম্বীমে ভেনৈন। মণ্ডনজী হিন্দী এবং ৰাজনীতি শাস্ত্ৰমে এম.এ.ক খহর্তা পাবিঁ জীবিকোপার্জন হেতু ধৃষি কার্যমে সংনগ্ন ভ২ ৰূঢি পূর্বক সমাজ সেবামে নাগি গেনা। সমাজমে ব্যাপ্ত ৰূঢ়িবাদী এবং সামন্তী ব্যবহাৰ সামাজিক বিকাসমে হিনকা বাধক বুঁঝি পড়নৈন। ফনত: জমীন্দাৰ, সামন্তক সংগ গামমে পুৰজোৰ নড়াগ ঠাঢ় ভ২ গেনৈন। ফনত: মণ্ডনজী খপন জীবনক খধিকাংশ সময কেস-মোকদমা, জহন যাত্রাদিমে ব্যতীত কেনাহ। 2001 গম্বীক পছাগত সাহিত্য নেখন-ক্ষেত্রমে এনা। 2008 গম্বীসঁ বিভিন্ন পত্র-পত্রিকাদিমে হিনক ৰচনা প্রকাশিত হখ নগনৈন। গীত, কাব্য, নাটক, একাংকী, কথা, উপন্যাস গন্যাদি সাহিত্যক মৌনিক বিধামে হিনক খনৰৰত নেখন খদ্বিতীয সিদ্ধ ভ২ ৰহনৈন খছি। খখন ধবি দর্জন ভ��ি নাটক/একাংকী, পাঁচ সাএসঁ উপৰ গীত/কাব্য, উন্নৈস গোটৈ উপন্যাস খা সাঢ়ে খাঠসাএ কথা-

কহানীক সঁগ কিছু মহত্ত্বপূৰ্ণ ৱিষযক শোধালেখ আদিক পুস্তকাকাৰ, সাএসঁ উপৰ গ্ৰন্থমে প্ৰকাশিত ছৈন।

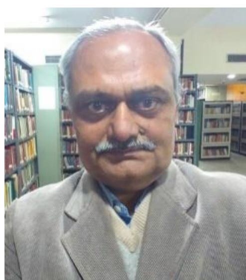
মিথিলা-মৈথিলীক ৱিকাসমে শ্ৰী জগদীশ প্ৰসাদ মণ্ডলজীক যোগদান অৱিস্মৰণীয ছৈন। এ অপন সতত ক্ৰিযাশীলতা ও ৰচনা ধৰ্মিতাক লেল ৱিভিন্ন সংস্থাসভক দ্ৱাৰা সম্মানিত/পুৰস্কৃত হোগত ৰহলা অছি, যথা- ৱিদেহ সম্পাদক মণ্ডল দ্ৱাৰা "গামক জিনগী" লঘু কথা সংগ্ৰহ লেল "ৱিদেহ সম্মান- 2011", "গামক জিনগী ৰ সমগ্ৰ যোগদান হেতু সাহিত্য অকাদেমী দ্ৱাৰা- "টৈগোৰ লিটিৰেচৰ এৱাৰ্ড- 2011", মিথিলা মৈথিলীক উন্নযন লেল সাক্ষৰ দৰভংগা দ্ৱাৰা- "ৱৈদেহ সম্মান- 2012", ৱিদেহ সম্পাদক মণ্ডল দ্ৱাৰা "নৈ ধাৰৈএ" উপন্যাস লেল "ৱিদেহ ৱাঁল সাহিত্য পুৰস্কাৰ- 2014", সাহিত্যমে সমগ্ৰ যোদান লেল এস.এল.এস. গ্লোৱঁল সেমিলৰী দ্ৱাৰা "কৌশিকী সাহিত্য সম্মান- 2015", মিথিলা-মৈথিলীক ৱিকাস লেল সতত ক্ৰিযাশীল ৰহৱাঁক হেতু অখিল ভাৰতীয মিথিলা সংঘ দ্ৱাৰা- "ৱৈদ্যনাথ মিশ্ৰ "যাত্ৰী" সম্মান- 2016", ৰচনা ধৰ্মিতাক ক্ষেত্ৰমে অমূল্য যোগদান হেতু জ্যোৎস্না-মণ্ডল দ্ৱাৰা- "কৌমুদী সম্মান- 2017", মিথিলা-মৈথিলীক সংগ অন্য উৎকৃষ্ট সেৱা লেল অখিল ভাৰতীয মিথিলা সংঘ দ্ৱাৰা "স্ৱ. ৱাঁবূ সাহেৱ চৌধৰী সম্মান- 2018", চেতনা সমিতি, পটনাক প্ৰসিদ্ধ "যাত্ৰী চেতনা পুৰস্কাৰ- 2020", মৈথিলী সাহিত্যক অহৰ্নিশ সেৱা আ সৃজন হেতু মিথিলা সাংস্কৃতিক সমন্ৱয সমিতি, গুৱাহাটী-অসম দ্ৱাৰা "ৰাজকমল চৌধৰী সাহিত্য সম্মান- 2020", ভাৰত সৰকাৰ দ্ৱাৰা "সাহিত্য অকাদেমী পুৰস্কাৰ- 2021" তথা সাহিত্য ও সংস্কৃতিমে মহত্ত্বপূৰ্ণ অৱদান লেল অমৰ শহীদ ৰামফল মংডল ৱিচাৰ মংচ দ্ৱাৰা "অমৰ শহীদ ৰামফল মংডল ৰাষ্ট্ৰীয পুৰস্কাৰ- 2022"

ৰচনা সংসাৰ : 1. গন্দ্‌ৰধন্বষী আকাস, 2. ৰাতি-দিন, 3. তীন জেঠ এগাৰহম মাঘ, 4. সবিতা, 5. গীতাংজলি, 6. সুখাএল পোখৰিক জাইঠ, 7. সতবেঁধ, 8. চুনৌতী, 9. ৰহস্যা চৌৰী, 10. কামধেনু, 11. মন মথন, 12. আকাস গংগা - কবিতা সংগ্ৰহ। 13. পংচবটী- একাংকী সংচয়ন। 14. মিথিলাক বেটী, 15. কম্প্ৰোমাইজ, 16. ঝমেলিয়া বিঁআহ, 17. ৰত্নাকৰ ডকৈত, 18. স্বয়ংবৰ- নাটক। 19. মৌলাইল গাছক ফূল, 20. উত্থান-পতন, 21. জিনগীক জীত, 22. জীবন-মৰণ, 23. জীবন সংঘৰ্ষ, 24. নৈ ধাড়ৈএ, 25. বড়কী বহিন, 26. ভাদবক আঠ অন্হাৰ, 27. সধবা-বিধবা, 28. ঠূঠ গাছ, 29. ইজ্জত গমা ইজ্জত বঁচেলৌং, 30. লহসন, 31. পংগু, 32. আমক গাছী, 33. সুচিতা, 34. মোড়পৰ, 35. সংকল্প, 36. অন্তিম ক্ষণ, 37. কুণ্ঠা- উপন্যাস। 38. পয়স্বিনী- প্ৰবন্ধ-নিবন্ধ-সমালোচনা। 39. কল্যাণী, 40. সতমাএ, 41. সমঝৌতা, 42. তামক তমঘৈল, 43. বীৰাংগনা- একাংকী। 44. তৰেগন, 45. বজন্তা-বুঝন্তা- বীহৈন কথা সংগ্ৰহ। 46. শংভুদাস, 47. ৰটনী খড়- দীৰ্ঘ কথা সংগ্ৰহ। 48. গামক জিনগী, 49. অৰ্দ্ধাংগিনী, 50. সতভৈঁয়া পোখৈৰ, 51. গামক শকল-সূৰত, 52. অপন মন অপন ধন, 53. সমৰথাইক ভূত, 54. অপ্পন-বীৰান, 55. বাল গোপাল, 56. ভকমোড়, 57. উলবা চাউৰ, 58. পতঝাড়, 59. গড়ৈনগৰ হাথ, 60. লজবিজ্জী, 61. উকড়ু সময়, 62. মধুমাছী, 63. পসেনাক ধৰম, 64. গুড়া-খুদ্দীক ৰোটী, 65. ফলহাৰ, 66. খসৈত গাছ, 67. এগচ্ছা আমক গাছ, 68. শুভচিন্তক, 69. গাছপৰ সঁ খসলা, 70. ডভিয়াএল গাম, 71. গুলেতী দাস, 72. স্বড়িয়াএল ঘৰ, 73. বীৰাংগনা, 74. স্মৃতি শেষ, 75. বেটীক পৈৰুখ, 76. ক্ৰান্তিযোগ, 77. ত্ৰিকালদৰ্শী, 78. পৈঁতীস সাল পছুআ গেলৌং,

79. দোহৰী হাক, 80. স্বভিমানী জিনগী, 81. দেখন দিন, 82. গপক পিযাহ্মন নোক, 83. দিরানীক দীপ, 84. স্বপ্নন গাম, 85. খিনতোড় ভূমি, 86. ঠিতরনক শিকাৰ, 87. চৌৰস খেতক চৌৰস উপজ, 88. সমযসঁ পহিনে চেত কিসান, 89. ভৌক, 90. গামক স্বাশা টুঁটি গেন, 91. পমেনাক মোন, 92. ঞ্চষিযোগ, 93. হাৰন চেহৰা জীতন ৰূপ, 94. ৰহৈ জোকৰ পৰিরাৰ, 95. কর্তাক ৰংগ কর্মক সংগ, 96. গামক সূৰত ৰঁদৈন গেন, 97. স্বন্তিম পৰীক্ষা, 98. ঘৰক খৰ্চ, 99. নীক ঠকান ঠকেনৌঁ, 100. জীরনক কর্ম জীরনক মর্ম, 101. সংঠৰণ, 102. ভৰি মন কাজ, 103. স্বাএন স্বাশা চনি গেন, 104. জীরন দান তথা 105. স্বপ্নন সাতী- নঘু কথা সংগ্রহ।

স্বপন মংতৱ্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাঙ।**

২.১০.ৰবীন্দ্ৰ নাৰায়ণ মিশ্র- মাতৃভূমি (উপন্যাস)- ২১ ম খেপ

ৰবীন্দ্ৰ নাৰায়ণ মিশ্র

মাতৃভূমি (উপন্যাস)- ২১ ম খেপ

২১

দোসৰ দিন ভোৰে নাগৰাঁৰাঁ পাঠশালা খাৰিঁ জযন্তসঁ ভেঁট কেলনি ।

"হম রাপস জানকীধাম জা ৰহল ছী । ভেল জে জএৰাঁসঁ পহিলে খুহাঁক ভেঁট কেলে চলী ।"

"খুহাঁ খএলনহিঁ তঁ হমৰা ৰঁহাত ঠসাস ভেল । হমৰা গঙ্কা ছল জে খুহাঁক সামলেমে পাঠশালাক কাজকেঁ খাগূ কএল জা । এক ৰেঁৰ শ্বৰু ভএ জেতৈক তঁ চলৈত ৰহতৈক ।"

"এতেক খাসান ৰাঁত নহি খছি । এহিঠাম ৰঁহাত তৰহক ৰাঁতসভ ছৈক । এহিমে ৰঁড়কা-ৰঁড়কা লোকসভক হাথ ছৈক । খুহাঁক শোধগ্রংথ নএ কএ সেহো ৰঁহাত ষড়যংত্র ভএ ৰহল খছি । খুহাঁকেঁ তঁ স্বযং বুঁঝলে খছি জে জানকীধাম ধৰি এ্র নঠৈতসভ খুহাঁক পছোড় কেলে ছল। "

"তখন কী কএল জাএ?"

"হমৰা রিচাৰসঁ এহি শোধগ্রংথকেঁ কালীকান্ত নগ পঠা দিঔক । ওতহি একৰ রিমোচলো হোএত খা তকৰৰাঁদ খাগূক কার্যক্রম সেহো তৈযাৰ কএল জাএত ।"

"মুদা এ্র কালীকান্ত নগ জাএত কোনা?"

"ৰঁঢ়িখাঁ হোগত জে খুহাঁ হমৰে সংগে চলিতহিঁ । তাৰেঁ এহূঠাম মাহৌল শাঁত হেতৈক ।"

"ঠীক ছৈক। "

সাঁঝমে জযন্ত নাগৰাৰাঁক সংগে শোধগ্ৰংথ নএ ৰিঁদা ভএ গেনাহ । জযন্তকে নাগৰাৰাঁ সংগে জাগত দেখি সোঁসে উতৰিৰাঁৰিগৌন উনষ্টি গেন । সভকেঁ ভেনৈক জে জযন্ত তংগ ভএ নখনপুৰ ছোড়ি ৰহন ছথি । ওনা ৱা ৰাঁত জযন্ত ককৰো কহনে নহি ৰহথিন । ককৰো পতো নহি চনিতৈক। মুদা জখন নাগৰাৰাঁক সংগে ধাৰক কাত ও পহুঁচনাহ তঁ সুধাকৰ ঋপন নঠৈতসভক সংগে থানাসঁ ছুষ্টি কএ ঋাৰিঁ ৰহন ছন । হিনকা নোকনিকেঁ জাগত দেখি ওকৰ প্ৰসন্নতাক ঋংত নহি ছন ।

"নাগৰাৰাঁ! ধন্য ছী ঋহাঁ । ৱা কাজ জঁ পহিনে কেনে ৰহিতহুঁ তঁ এতেক ফসাদ নহি হোগত । খৈৰ! কোনো ৰাঁত হি । হম তঁ জযন্তকেঁ পহিনে কহনে ৰহিঐক জে গামক ৰাতাৱৰণ ওকৰা সন ৰিদ্বানকেঁ ৰহএ জোগৰ নহি ঋছি । ওকৰা জানকীধামেমে ৰহৰ ঠীক হেতৈক । ওহুনা ঋাৰ পাঠশানা কে জাগত ঋছি? চাৰুকাত ঋংগ্ৰেজী মাধ্যমক গসকূনসভ খুজি গেন ছৈক । নোক দেহো ৰেঁচি কএ ঋপন ৰাঁন-ৰচ্চাকেঁ পৰ্ৰনিক গসকূনমে পঢ়ৰএ চাহৈত ঋছি ।"

"নাগৰাৰাঁ কিছু নহি জৰাৰ দেনখিন, নে জযন্ত কিছু ৰজনাহ । সুধাকৰ ৰিজযী মুদ্ৰামে নঠৈতসভক সংগে ঋাগূ ৰঢ়ি গেনাহ । গামসঁ জযন্তক জএৰাঁক সমাচাৰ ক্ৰমশঃ সোঁসে পসৰি গেন। ৱা ৰাঁত গোৰিংদক কান ধৰি সেহো পহুঁচন । পহুঁচৈক ৰহৈক । থোড়ৰেঁ কানক ৰাঁদ গোৰিংদক মাধৰসঁ ভেঁট ভেননি ।

"জযন্ত গাম ছোড়ি কএ জা ৰহন ছথি।"-গোৰিংদ ৰ নাহ।

'সে তূঁ কোনা বুঁঝনেহক? -মাধর পুছনেকনি ।

"যোঁসে গামমে হলো ছৈক । নোকসভ ধাৰপৰ কৰমান নাগন অছি । ঘনকা নৌগৈৰাঁক আগ্রহ কএ ৰহনে অছি ।"

"তঁ কী ও মানি নহি ৰহনে ছথি?"

"ঠনহ নে । ওতহি জা কএ সহী ৰাঁতক জানকাৰী ভেটি সকৈত অছি ।"

মাধর আ গোরিঁদ ধাৰক কাত পহুঁচৈত ছথি । ওহিঠাম নেখনপুৰ দ্বনূগৌনেক নোকক কৰমান নাগন ছনে । সভ এতৰেঁ ৰাঁজি ৰহনে ছনে -

"এ তঁ ৰঁঘত খৰাৰঁ ভেন । এহন রিদ্বান নোককেঁ অপন ডীহ-ডাৰঁৰ ছোড়এ পড়ি ৰহনে ছৈক ।"

ভীড়কেঁ চীড়ৈত দ্বনূগোষ্টে জযন্ত নগ পহুঁচনাহ । ও সভ জযন্তক পৈৰ পৰ খসি পড়ৈত ছথি ।

"হম কিন্নহু অহাঁকেঁ রাপস নহি জাএ দেবঁ । এ তঁ ৰঁঘত ভাৰী অন্যায হোএত । হমৰাসভকেঁ জীরৈঁত এ কদাপি নহি হোএত ।"

"অহাঁসভ পৰেসান নহি হোউ । থোড়েদিনক ৰাঁদ জয ্ত স্বযং গাম রাপস আরিঁ জেতাহ । জানকীধামমে কিছু জৰূৰী কাজ ছনি। তকৰৰাঁদ আগূক ৰাঁত-রিচাৰ কএন জেতৈক ।"

" জঁ হমৰা দ্নূগোষ্টেকেঁ সঁগে জএৰাঁক খন্মতি দেখি তখনে হিনকা জাএ দেৰঁনি ।"

"কোনো হর্জ নহি । জঁ খহাঁ সভকেঁ সএহ গচ্ছা খচ্চি তঁ চনি সকৈত চ্চী । মুদা গৌঁৰাসভকেঁ তঁ মনাউ ।"

গোৰিঁদ,খা মাধৱ জযন্ত খা নাগৰাঁৰাঁক সঁগে ৰিঁ া ভএ গেনাহ । গৌঁৰাসভ ৰঁড়ীকানে ধৰি গ্র দৃশ্য দেখৈত ৰহি গেনাহ ।

-ৰৱীন্দ্ৰ নাৰাযণ মিশ্র, পিতাক নাম: স্বগীয সূর্য নাৰাযণ মিশ্র, মাতাক নাম: স্বগীযা দযাকাশী দেৱী, ৱঁএস: ৩৯ ৱর্ষ, পৈতৃক গ্রাম: খড়েৰ ডীহ, মাতৃক: সিনুঘিখা ড্যোঢ়ী, ৱৃতি: ভাৰত সৰকাৰক উপ সচিৱ (সেৱানিৱৃত্ত), স্টেশন মেট্রোপোনিটন মজিস্ট্ৰেট, দিল্লী(সেৱানিৱৃত্ত), শিক্ষা: চন্দ্ৰধাৰী মিথিলা মহাৱিদ্যানযসঁ ৱী.এস-সী. ভৌতিক ৱিজ্ঞানমে প্রতিষ্ঠা : দিল্লী ৱিশ্বৱিদ্যানযসঁ ৱিধি স্নাতক, প্রকাশিত কৃতি: মৈথিলীমে: প্রকাশন ৱর্ষঃ২০১৭ ১.ভোৰসঁ সাঁঝ ধৰি (খাদ্মে কথা),২. প্রসঁগৱশ (নিৱঁধ), ३.স্বর্গ এতহি খচ্চি (যাত্রা প্রসঁগ); প্রকাশন ৱর্ষঃ২০১৮ ४. ফসাদ (কথা সঁগ্রহ) ৬. নমস্তস্যৈ (উপন্যাস) ৩. ৱিৱিধ প্রসঁগ (নিৱঁধ) ৭.মহৰাজ(উপন্যাস) ৮.নজকোটৰ(উপন্যাস); প্রকাশন ৱর্ষঃ২০১৯ ৯.সীমাক ওহি পাৰ(উপন্যাস)১০.সমাধান(নিৱঁধ সঁগ্রহ) ১১.মাতৃভূমি(উপন্যাস) ১২.স্বপ্ননোক(উপন্যাস); প্রকাশন ৱর্ষঃ২০২০ ১३.শঁখনাদ(উপন্যাস) ১४.গএহ থিক জীৱন(সঁস্মৰণ)১৬.চহৈত দেৰাঁন(উপন্যাস); প্রকাশন ৱর্ষঃ২০২১ ১৩.পাথেয(সঁস্মৰণ) ১৭.হম খাৰিঁ ৰহনে চ্চী(উপন্যাস) ১৮.প্রনযক পৰাত(উপন্যাস); প্রকাশন ৱর্ষঃ২০২২

১৯.রীতি গেল সময(উপন্যাস) ২০.প্রতিবিম্ব(উপন্যাস) ২১.বঁদনি ৰহল খাছি সভকিছু(উপন্যাস) ২২.ৰাধ্বঁৰ মঁদিৰ(উপন্যাস) ২৩.সংযোগ(কথা সংগ্রহ) ২৪.নাঠি ৰহল ছলি বসুধা(উপন্যাস)।

অপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

২.১১.নাৰাযণ যাদৰক ৯ টা কথা- কথা-১ জগপৰ সম্পাদকীয সমীক্ষা অংগ্রেজীমে সম্পাদকীয পৃষ্ঠ পৰ

বিদেহক লেখকক আমংত্রিত ৰচনা আ ওগপৰ সমীক্ষা সীৰীজ

ঐ অংকমে প্রস্তুত অছি নাৰাযণ যাদৰক ৯ টা কথা জগপৰ হমৰ সমীক্ষা অংগ্রেজীমে সম্পাদকীয পৃষ্ঠ পৰ অছি।- সম্পাদক

नारायण यादवक ७ टा कथा

कथा १

नरकी पुतोहु

आनन्दक विआह बड़ धूम-धामसँ भेल छल। कनियाँ अति सुन्नैर, तँए दानो-दहेज कमे भेटल छेलै। आनन्दक पिताश्रीक घोषणा छल-

"कद ढुँठी, नाक नम्मी ओर रंग गोरी हो तो आओ, नहीं तो रहिए जाओ।"

अही आधारपर कनियाँक चुनाव भेल छल। कनियाँक आगत-भागतमे आनन्दक माए राधादेवी परेशान छेली। मनमे होगत रहैन जे पुतोहु औत तँ काम-काजमे मदद करत। सेवा सुश्रुषा करत। भानस-भात करत। मान-जानक देख-रेख सेहो करत। राँधसँ आएर तँ एक लोटा पानि नाइँत आ विऐन हौंकत...। आदि-आदि सभ टहल-टिकोरा करत...।

आग आनन्दक माए राधा देवी बड़ खुश छैथ। खुश ऐ लेल नहि जे आनन्द कनियाँ लए कऽ आबि रहल छैथ, खुश ऐ लेल जे आनन्द बिआह करैले तैयारे नहि भऽ रहल छल। बिआहोक उमेर होइ छइ। उमेर ढलल जा रहल छेलइ। ओ बिआह लइ करबाक हेतु अनेको बहाना बना रहल छल। कहैत छल ऐखना सान करब, आ जखन ऐखना सान आएल तँ फेर ऐखना सानक बहाना करैत रहै छल। राधाक आग्रहपर बिआहक लेल तैयार भेल छल। तँए राधा खुश छेली।

ओ दिन आबि गेल जखन आनन्द अपन पत्नीकेँ अपना घर अनलक। मोटर गाड़ीक अबाज सुनिते अड़ोस-पड़ोसक दाइ-माइ लोकैन सभ अपन-अपन काम-काज छोड़ि-छाड़ि कनियाँ देखए आबए लगली। ललौबवाली सागमे सँ अइंकी-मइंकी बीछि रहल छेली। ओहो सभ किछु छोड़ि दौगल एली।

लौफावाली बच्चाकेँ दूध पियबैत छेली से बच्चाकेँ लेनहि दौगली। हरड़ीवाली आ ठाढ़ीवालीकेँ आमक टुकला लेल झगड़ा होइत रहै, ओहो दुनू गोरे झगड़ा छोड़ि कनियाँ देखए लफरल विदा भेली। राधा बरतन माजै छेली। बरतन माजब छोड़ि कनियाँक परिछण हेतु सामग्री ओरियाबए लगली। सभ दाइ-माइ जमा भऽ गेली। माथपर दौरा जइमे दीप जरैत छेलै, लय मरौत बहुत्ते गीत गबैत मोटर गाड़ी लग, पहुँचली। गीतक बोल छल-

"एलै शुभ-के लगनमा शुभे हे शुभे...।"

पाँच-सात गोटे सधवा मौगी सभ कनियाँक परिछण केलक।

তেকৰ ৰাঁদ কনিযাঁক ননৈদ ৰূপম দাগ কনিযাঁ-ৰ্ৰকেঁ খাঁগন নেএ গেন। জতেক দাগ-মাগ নোকৈন খাএন ছেনী ও সভ খপন-খপন ঘৰ দিস ৰিদা ভেনী।

ৰাঁগ্টমে কনিযাঁক ষ্টকা-ষ্টপল্লী দখ নাগন। মিসৰাৰিৰানী কাকী জে সভসঁ ৰুঁজুৰ্গ ছেনী ও ৰঁজনী-

"গে দাগ, খাগ তক এহেন কনিযাঁ নগ দেখনে ৰহী। দেখহী নে কেকৰো দেখ কই মাথো ঝঁপনকৈ। হমৰ পুতোহ এহেন ৰহৈত নে তঁ ছাৰ্তৰ নগা কই জী খীঁচ নৌতিঐ। কদ্ৰু তঁ সসুৰোক নাজ কেনকৈ।"

নৰান্নীৰানী ৰঁজনী-

"এতেকষ্টা কহীঁ মৌগী হোগ ছগ..!"

তৈপৰ ভেজাৰানী ৰঁজনী-

"পীঠ কেহেন চাকৰ-চৌৰস ছৈ, জেনা গামা পহনেমান হোগ!"

গুনছৰী ছোড়ৈত সভ খপন-খপন ঘৰ গেন। ৰাধা ভনসা ঘৰমে জা ৰেঁষ্টা-পুতোহক নেন খূৰঁ নীক তীমন-তৰকাৰী ৰঁনৌনক। পাপড়, তিনৌৰী, তিনকোৰক তৰূখা থাৰীমে সজা ৰেঁষ্টা খানন্দ খা পুতোহ সুনেখা নেন ওকৰা কোঠনীমে পহুঁচনী।

মাএকেঁ দেখতে খানন্দ ৰাঁজন-

"মাএ, খখন খাঠো নহি ৰাঁজন খছি খা হূঁ খানা নই কই খাৰিঁ

গেনেঁ।"

ৰাধা ৰঁজনী-

"হঁ ৰেঁষ্টা,কনিয়াঁ জে ঋাএন ঋচ্ছি। নহি জানি কনিয়াঁ ক'খন ভোজন কেনে হেতী।"

ৰঁজৈত ৰাধা ৎৈৰ্ঁনপৰ থাৰী ৰাখি ঢাপাকনপৰ সঁ এক নোষ্টা জন ঋা একষ্টা গিনাস মেহো ঋানি ক২ ৎৈৰ্ঁনপৰ ৰাখি দেনক।

ঋানন্দ ঋা ওকৰ পত্নী স্বনেখা দ্বনূ গোৰে ভোজন কৰএ নাগন। স্বনেখা ৰঁজনী-

"ভোজন কে ৰঁনৌনক ঋচ্ছি।"

ঋানন্দ কহনকৈ-

"ভোজন মাঁ ৰঁনেনে হেতী।"

স্বনেখা ৰঁজনী-

"খানা ৰঁনৰৈঁনে নৌকৰানী নহি ৰখনে চ্ছী। হমৰা ওতএ তঁ ঋাঁগনক নেন একষ্টা নৌকৰানী ঋা দৰৰঁজ্জা পৰহক নেন একষ্টা নৌকৰ ঋচ্ছি।"

ঋানন্দ ঋা স্বনেখা ভোজন কৰএ নাগন।

ৰাধা ৰীঠ-ৰীঠমে ঋাৰিঁ পৰমন দএ দৈত ৰহথিন। ভোজন মমাপ্ত ভেন। ৰাধা জূঠ ফেৰি এক জগ পানি ঋা একষ্টা গিনাস ঋানি

टेबुलपर राखि देलखिन।

आनन्द आ सुलेखा पूबरि-पछिमक गप-सप्प करैत कखन सुतली से बाधा नहि बुझि सकली।

बाधा भोरे उठि अँगना-दरबज्जामे झाड़ू लगौलक। घर आ आँगनमे फिनाइलवला पानिसँ पोछा लगौलक, तेकर बाद बथरूम घरमे जा सभ बरतन-बासन सभ साफ केलक। चाह बनौलक। दू कप चाह पहिने सुलेखा आ आनन्दक हेतु छनलक। चाह लऽ कऽ आनन्दक कोठरीक दरबज्जा खट्खटेलक आ बाजल-

"बेटा आनन्द, उठू। देखू सुरुज भगवान निकैल गेल छैथ। चाह पीबि लीअ तखन सुतब।"

दरबाजा खुजल बाधा चाहक ट्रे टेबुलपर राखि बाहर आबि गेली। एक कप चाह अपन बेटी रूपम लेल आ एक कप चाह अपने बास्ते लऽ पीअ लगली।

आनन्द आ सुलेखा सेहो चाह पीबैत रहैथ। सुलेखा बौआका भोजनक आ अखुनका चाहक प्रशंसा करैत बजली-

"आनन्दजी, अहाँक माए अनमोल रत्न छैथ। हिनका हाथक चाह आ भोजन तँ मुहोँसँ नहि छुटैत अछि।"

आनन्दजी बजला-

"सुलेखा, माएकेँ सभ नूरि छगा। एकटा बेटी छगा। देखियौ ने ओकरो सभ नूरि सिखा देने अछि। हमरा बहिनकेँ कोन नूरि ने

ঋছি। এ্র সভক্টা মাগক দেন ঋছি।"

তাৰ্রত চাহক ঢূক্ষী নৈত ৰূপম ভৌজীক কোঠৰীমে প্ৰৱেশ কেনী ঋা ৰ্রজনী-

"ভৌজী, হমৰ চঠা কিএ কৰৈ ছী।"

স্বনেখা ঐঁঠৈত ৰ্রজনী-

"হম ঋহাঁক চঠা কিএক কৰৰ্র। ঋহাঁক ভাগযে ঋহাঁক চঠা কৰৈত ঋছি।"

ঋানন্দজী ৰ্রজনা-

"ৰ্রহিন, কন্মী ভৌজীকেঁ ঋপন নূৰি সভ ঘীখা দহীন।"

ভৌজী চদ-দে ৰ্রজনী-

"হমৰা কোন নূৰি নগ ঋছি। জে হম ঋহাঁক ৰ্রহিনসঁ নূৰি সিখৰ্র। ও ঋপন নূৰি ঋপনে নগ ৰাখথূ।"

ৰূপম ঋপন ভৌজীক হার-ভার, ৰ্রাত-রিচাৰ ঋা ঋহংকাৰকেঁ ভাঁপি ঢূকন ছন। ও চাহ পীৰ্রৈত ঋপনা কোঠৰীমে চনি গেন।

ঋানন্দ ঋপন খেতী-পথাৰীকেঁ দেখৈনে ৰ্রাধ-ৰ্রোন জাএ নগনা। ৰাধা জন-ৰ্রোনিহাৰক জনখৈ নএ খেতপৰ পহুঁচাৰ্রএ নগনী। ৰাধা ওমহৰসঁ মান-মৰেশীক নেন এক পথিযা ঘাসো নেনে ঋৰ্রৈত ছেনী। ৰাধাকেঁ মনমে হোগত ৰহৈত ছন জে প্ৰতোদ্দ খানা ৰ্রনা ক২ ৰখনে হেতী। মুদা প্ৰতোদ্দ তঁ জনখৈ কএ জে স্বতৈ ছেনী সে

সাসুকেঁ ৰাঁধয়ঁ এনাক ৰাঁদ ঋা ভোজন ৰঁননাক ৰাঁদে ঙঠৈ ছেনী। ঙঠি স্নান কএ ঋপনেয়ঁ ঋানা পৰৈস ৰিঁন্ন কেকৰো ঋুওঁনহি ঋপনে ঋা কএ পুন: কোঠৰীমে ৰঁন্দ ভ২ জাগত ছেনী।

ঐ তৰহেঁ ৰঁদ্মতো দিন ৰীতি গেন মুদা সুনেখামে কোনো সুধাৰ নহি ভ২ সকন। কএক ৰেঁৰ ঋানন্দো কহি ক২ থাকি গেন ছনা। সুনেখা ঘৰক ৰাতাৰৰণকেঁ ৰিঁগাৰএ নাগন। সাসু-পুতোদ্মমে মন-মুষ্টাৰ ৰঁঢ়ি গেন। ৰাধাক মনমে ভেন ছনৈন জে পুতোদ্ম ঔত। সেৰা কৰত। কপড়া-নত্তা সাফ কৰত। মুদা সভ মনোৰথ...। সেৰা কেনাগ তঁ দূৰ জে প্ৰেমসঁ ৰাঁতো নহি কৰৈত ছেনৈন।

ৰাধা ভোৰে ঙঠি সভ ঘৰ-দুঋাৰকেঁ ঝাড়ুসঁ সাফ কএ পোছা নগা মৰেশীক নেন চাৰা নাৰঁএ চন গেন। জখন ও ৰাঁধয়ঁ ঋাৰৈঁথ তঁ সুনেখাকেঁ সুতনে দেখনৈন। মন তঁ ঘোৰ ভ২ গেনৈন। মনমে এ্র ঋাশা নাগন ৰহৈত ছেনৈন জে ঘৰ জাএৰঁ তঁ সুনেখা এক নোষ্টা পানি ঋানি ঋাগাঁমে দেতী। ৰিঁঐন ডোনেতী। মুদা একোষ্টা মনোৰথ পূৰ নহি ভেন।

পুতোদ্মকেঁ সুতন দেখ ৰাধা ঋপনেয়ঁ চাপাকনপৰ জা হাথ-পএৰ ধোনৈন। ৰসোগ ঘৰ খোনি নাশ্তা পৰোসি কএ হৰামে ৰৈঁস নাশ্তা কএ নৈত ছেনী। ৰাধা সুনেখাক খাতিৰদাৰী কৰৈত-কৰৈত ঙৰিঁ চুকন ছেনী। ৰিঁনা কিছু ৰঁজনহি। কিছু ঠঁটাগত ফেৰ ভনসা ঘৰ খোনি ভানস কৰএ নগনী। মুদা সুনেখা সুতনে ৰহনী।

ৰাধা মনমে সোচৈ ছেনী জে ৰেঁষ্টা খেতসঁ ঋাএত ঋা ভোজন সমযপৰ নহি ভেষ্টৈ তঁ সুনেখাকেঁ গাৰি-ফঝৈত কৰত। ঋাগ

ৰেঁষ্টাসঁ শিকাযত কৰবাঁক ঔচিত মৌকা দেখ ৰহন ছন। তঁএ স্বনেখাকেঁ স্বতনে ছোড়ি দেনক।

স্বনেখাক নীন অচানক ষ্টুষ্টি গেন। ও ধড়ফড়াগত ভনসা ঘৰ গেনী। ওতএ দেখনৈন জে সাসু ভনসা ৰঁনা ৰহনী অচ্চি। স্বনেখা ৰঁজনী-

"ঠুন্হা নগসঁ হষ্টখিন নে হম ভানস ৰঁনা নগ ছী।"

ৰাধা ঠুন্হা নগসঁ নহি উঠনী। স্বনেখা মুঁহ ৰিঁজকৰৈত অপনা কোঠৰীমে জা স্বতি ৰহনী।

অনন্দ খেতমে কাম-কাজকেঁ সনষ্টিযা জখন কনৌ ৰেঁৰমে ঘৰ এনা তঁ দেখৈ ছৈথ মাএ খানা ৰঁনা ৰহন অচ্চি অা স্বনেখা অপনা কোঠৰীমে স্বতন অচ্চি। মাএসঁ পুছনখিন-

"মাএ, ভানস তূঁ ৰঁনা ৰহন ছেঁ! স্বনেখাকেঁ কিছু ভই গেনৈছেঁ কী?"

ৰাধা অপন ৰেঁষ্টাক মুহসঁ গ্র ৰাঁত স্বনিতে তমশাএন মুদ্রামে ৰাঁজন-

"কনিযাঁকেঁ কী হেতগ। হম তঁ তোৰা সৰঁহক নৌকৰানী ছীহে।"

অনন্দ তামসে স্বনেখাকেঁ উঠৌনক অা ওকৰা গাড়ি-ফক্কৈত কৰএ নাগন। স্বনেখা মানএৰানী নহি। ওহো অনন্দক তেৰহো-পুৰখাকেঁ উকষ্টএ নাগন।

অনন্দ খেতসঁ গৰমাএন অাএনে ছন, তমসাএন ছনাহে স্বনেখাকেঁ

এক-দূ থপ্পৰ লগা দেলক। আৰ্ তঁ সুলেখা জোৰ-জোৰসঁ কানএ লগলী।

কানসঁ সুনি অড়োসিযা-পড়োসিযা জমা ভঽ গেল। ৰাধা ভনসা ঘৰসঁ দৌগল এলী। ও বেঁটাকেঁ ডাঁট-ফটকাৰ দেবএ লগলী। আনন্দকেঁ হাথ পকৈড় কোঠৰীসঁ বাহৰ কেলী। ও সুলেখাকেঁ বোধএ লগলী।

পুতোহু পৈঘ বাপক বেটী তঁএ ও কেকৰো তানা-বানা সহএৱালী নহি ছেলী। ৰাধাকেঁ গাড়ি-ফজ্ঝৈত কৰএ লগলী। বাত দিনানুদিন তনাৱ আ অশান্তিক তৰফ বঢ়এ লাগল। সুলেখা দূ দিনসঁ কিছু নে খেলে ছেলী।

ৰাধাক কাম-কাজ বঢ়ি গেল। আৰ্ তঁ আনন্দ আ আনন্দক মাযো পৰেশান ৰহএ লাগল। দুনূকেঁ ডৰ হোমএ লগলৈন জে কহীঁ আত্মহত্যা নে কঽ লিঅএ। কেতেক বুঝৈলা-সুঝেলাসঁ আ ঘটনাক জিম্মেদাৰী অপনা ঊপৰমে লঽ দুনূ মায-পুত গলতী সুলেখাসঁ মানলক, তখন সুলেখা জে দূ দিনসঁ ভূখল-পিযাসল ছল। দতমৈন কেলৈন আ মুঁহ ধোলৈন। ও পছাগত ভোজন কেলৈন।

ৰাধা হাৰি মানি সভ কাৰ্য পূৰ্ৱৱতে কৰৈত ৰহল। ধীৰে-ধীৰে দুনূ পতি-পত্নীমে মিলান ভেলগ। আনন্দ বাজল-

"সুলেখা সভ মাগ-বাপক গছা হোগ ছৈন জে পুতোহু ঘৰক কাম-ধন্ধাকেঁ দেখৈথ আ সাসু-সসুৰক সেৱা কৰৈথ।"

আনন্দক এতেক বজনাইযো সমাপ্ত নহি ভেল ছল কি বিঁচেমে

স্বনেখা ৰাঁজি ঙঠন-

"হম খহাঁ-সৰহক নৌকৰনী ৰঁনি নহি খাএন ছী। হমৰ ৰাঁপ কেহেন ছনা জে হমৰা একটা ভিখমংগা ওতএ ৰিঁযাহি দেনক।"

কহৈত স্বনেখা কানএ নগনী।

স্বনেখা ধনিক ঘৰক ৰেঁটী। কহিযো ভানস কেনাগ তঁ দূৰ জে খপন কপড়ো নহি সাফ কৰৈত ছনা। ঐ প্রকাৰে ও খপন মর্জীসঁ কাম-কাজ কৰৈত ছনা।

ৰাধাক গজ্জা ছন জে প্বতো হমৰাসঁ প্বছৈথ জে খানামে কী সভ ৰঁনেৰাক খছি। কেতেক চার্ভৰ, কেতেক দানি... গত্যাদি গত্যাদি। মুদা স্বনেখা খপন মর্জীসঁ কোনো কাজ কৰৈত ছনা। খপনা মন মোতাৰিঁক ৰযোগ ৰঁনৰৈত ছনা। ও খানা দোসৰকেঁ পসিন হোগ খথৰাঁ নহি।

এক দিনক ৰাঁত ছী। স্বনেখা তৰুখা ছানি ৰহন ছনা। ঞ্র দেখ ৰাধা ৰাঁজন-

"ছানি ক**ই** খেৰাঁক ছহ তঁ ৰাঁপকেঁ কহক জে এক টীন তেন ভেজ দেতহ।"

ঐপৰ স্বনেখা জৰাৰঁ দেনক-

"হিনকৰ ৰাঁপ কহিযো এক কিনো তেন ভেজ দেনে ছেনৈন।"

ৰাধা স্বনেখাক জৰাৰঁ স্বনি তিনমিনা ক**ই** ৰহি গেনী।

ঐ প্ৰকাৰে সাস্ব শ্বা প্ৰতোদ্যমে কোনো-কোনো ছোটো-ছোটো ৰাঁতপৰ কখনো ৰঁহসৰাজী শ্বৰু ভ‌ই জাগত ছল।

ৰাধা শ্বপন মন মযোগস কই ৰহি জাগ ছেলী। কামকাজ ৰাধা দিন-প্ৰতি-দিন ঠিড়ঠিড়া স্বভাৰক হোৰঁএ নাগল। ওনা, এহেন ৰাঁত নহি ছল জে শ্বানন্দ শ্বপনা পত্নী স্বনেখাকেঁ নহি সমস্মাৰৈঁত ছল। পৰন্তু স্বনেখা শ্বপনা সামনে কেকৰো মোজৰে নে দৈত ছল। এৰম্ প্ৰকাৰেণ পতি-পত্নীমে সেহো মন-স্বটাৰ ৰঁঢ়ি গেল।

স্বনেখা শ্বপনা পৰিৰাৰকেঁ নৰক ৰঁনা দেনে ছল। স্বনেখা ৰূপৱতী ছল তঁএ দহেজোমে ছূট ভেল ছল। ওকৰা শ্বপন স্বন্দৰতা শ্বা ৰাঁপক সম্প্ৰৈতপৰ ঘমণ্ড ছেনৈন। ও শ্বপনাকেঁ ঘৰক মানকিন শ্বা শ্বন্য সদস্যকেঁ নৌকৰ ৰূঁঝৈত ছল।

ৰাধা টূটি চূকল ছল। এক তঁ কাম-কাজক ৰোঁঝ, দোসৰ ছোটো-ছোটো ৰাঁতক নেল হৰ-হৰ খট-খট হোগত ছল।

এমহৰ দোসৰ ৰেঁটা স্বৰেশ প্ৰতিযোগিতা পৰীক্ষামে দিন-ৰাতি নাগল ৰহৈত ছল। ৰী.এড. পাস কএ চূকল ছল। টীগ্ৰটী পৰীক্ষামে সেহো নীক শ্বঁক শ্বাএল ৰহগ। তঁএ ও শিক্ষক ভ‌ই গেল ছল। স্বদা স্বৰেশ শ্বপনা ঘৰমে জেঠ ভাগক পত্নী জে ৰঁড়কা ঘৰক ৰেঁটী ছল, ওকৰ কিৰদানী দেখ নেনে ছল। তঁএ হেত্তুএ ও সোচৈত ছল জে হম কোনো মধ্যম ৰৰ্গক পৰিৰাৰক নড়কীসঁ শাদী কৰৰঁ। নড়কীক শীন-স্বভাৱ নীক হোগ। কাজ্বন হোগ। ঘৰক কাজ-কৰৈমে নিপূণ হোগ। ওহন গ্বণৱানী নড়কীসঁ শাদী কৰৰাঁক সোচমে ছল।

सुरेशक पिताजी आगाँ बूढ़ भऽ गेल छला। ओ जेठकी पुतोहुक व्यवहारसँ एतेक ने आहत भऽ गेल छला जे वृन्दावन-प्रवासक शिकार भऽ गेला। सुरेशक माएकेँ जतेक प्रसन्नता जेठका बेटाक बियाह करैमे छल ततेक सुरेशक बियाहमे नहि। ओ गोनू झाक बिलाड़ि जकाँ पाकि चुकल छेली। तँए छोटका बेटाक बियाहक चर्चो नञ करै छेली। आ बाबाकेँ कोनो विशेष जिज्ञासो नहियेँ छल।

संयोगवश भवानी प्रसादजी अपन बेटी रोशनीक कथा लऽ कऽ एला। सुरेश पहिलहिसँ ओइ परिवारकेँ जनैत छल। भवानी प्रसादक पुत्र सुरेशक संगी छल। तँए सुरेश भवानी प्रसादक ओइठाम जाइत-अबैत छल। रोशनीक शील-स्वभावसँ सुरेश ततेक ने प्रभावित छल जे एको बेर नाकर-नुकर नहि केलक। कथाक मंजूरी दऽ देलक।

दुनू परिवार स्वजातीय छल। अन्तरजातीय विवाहसँ ओ घृणा करैत छल। एमरह बाबाकेँ कोनो उत्सुकता आ प्रसन्नता नहि छल। ओ मने-मन सोचैत छल बड़की पुतोहु तँ सभ गुड़ गोबर कइ देलक। आगाँ ई की करत ओ भगवान जानैथ...।

सुरेशक बियाह भेल। बर-कनियाँ घर आएल। बाबाक मन टुटैल छल तँए ओ परिछनोमे नहि गेल। लाचार भऽ दियादनी सभ मिलि बर-कनियाँक परिछन कऽ घर लौलक। बाबा तबियत खराबक बहाना केने छेली। रोशनीकेँ जखन पता लागल जे सासु माँ बीमार छैथ तँ ओ कोहबरक घरसँ निकैल सासुक कमरामे गेल आ पहिने बाबाक पएर छूबि प्रणाम केलक आ पुछलक-

"মাঁ, তরিঁযত ঠীক ঋছি কী নহি।"

একাএক নরকী পৃতোহুকেঁ দেখ ৰাধা নজা গেনী। উঠি কই রৈঁসৈত রজনী-

"কনিযাঁ, মাথমে দর্দ ভই ৰহন ঋছি।"

ৰোশনী তুৰন্তে ভিকস নএ সাসুক মাথমে নগৌনক। ঋা কিছু কান ধৰি পএৰকেঁ সেহো দরৌনক। ঋাগ রড় ফূর্তীসঁ স্বনেখা খূর নীক জকাঁ ভানস-ভাত কএ ৰোশনীকেঁ ভোজন পৰোসি খেরাক নেন দৈত রাজন-

"কনিযাঁ, খানা খা নীঋ, কখন খেনে হএর কখন নহি।"

ৰোশনী রজনী-

"জখন সাসু মাঁ ভোজন কৰতী তেকৰ রাদে হম ভোজন কৰর।"

তৈপৰ স্বনেখা রজনী-

"মাঁক তরিঁযত খৰাপ ছৈন, জখন গঞ্জা হেতৈন খা নেতী।"

ৰোশনী ঋপন খানা নএ খূদ সাসু মাঁক কমৰামে গেনী ঋা এক কৌৰ ভাত দানিমে মিনা হাথমে নএ রজনী-

"মাঁ, ছোটকী পৃতোহুক হাথসঁ এক কৌৰ খানা খাথু।"

কহৈত হাথ সাসু মাঁক মুঁহমে দেনক।

ৰাধাক এক কৌৰ ভাতসঁ সভ দুখ দূৰ ভই গেন। ভোজন কৰৈত

কহনেক-

"ৰেঁটী, জাউ ঋহূঁ ভোজন কএ নীঋ।"

"নহি মাঁ জাৰঁত ঋহাঁ নহি খাএৰঁ তাৰঁত হমহূঁ নহি ভোজন কৰৰঁ।"

ৰাধা ছোটকী পুতোহুক জিদ্দকেঁ নহি টাৰি সকন। ৰাধা ভৰি পেট ভোজন কেনক। ৰাধাক খানা খেনাক ৰাঁদ ৰোশনী জূঠ ফেৰি কোঠৰীসঁ ৰাঁহৰ ভেন।

পছাগত সুনেখা ঋা ৰোশনী মানে দুনূ দিযাদনী সঁগ-সঁগ ভোজন কেনক। ভোজন কেনা ৰাঁদ সুনেখা সুতৰাঁক নেন ঋপনা কোঠৰীমে চন গেন। ঋা ৰোশনী এক নোটা পানি নএ সাসু মাঁক কোঠৰীমে জা ৰাখি দেনক ঋা সাসু-মাঁক পএৰ দৰাৰঁএ নাগন।

ৰাধা জখন ৰাঁজনে-

"জাউ কনিযাঁ, ঋহাঁক ঋাগ পহিনে দিন ঋছি, থাকন ঠেহিযাএন হএৰঁ। ঋৰাম কৰু গে।"

তখন ৰোশনী সাসু-মাঁকেঁ ৰিঁছৌন ঝাৰি মশহৰী নগা কএ ঋপন কোঠৰীমে ঋাৰাম কৰক নেন চন গেনী।

ৰাধা মনে-মন ৰোশনীকেঁ ঋাশীর্বাদ দ**ই** ৰহন ছন। ঋা সোচৈত ছন। ভৱিষ্যমে জে ঋাঁগা হুঅএ মুদা ঋখন তঁ ঋৰৈত দেৰী এতেক খাতিৰদাৰী তঁ কেনক। ৰাধা ছোটকী পুতোহুক পৰিছণমে নগ গেনী তেকৰ ঋাৰঁ পশ্চাতাপ হুঅ নাগন ছেনৈন। ৰোশনী সাক্ষাত

দেরী ছৈথ জে হমরা ঘরকেঁ স্বর্গ বঁনৌত...। যএহ সভ সোচৈত-বিচাৰৈত ৰাধা কখন সুতি ৰহলী সে নহি জাগল।

ৰোশনী আ ৰাধাক বীচ জে ক্রিযাকলাপ হোগত ছল সে সুলেখা দেখৈত ৰহল। সুলেখা অপন সাসু-মাঁক অদখোগ-বঁদখোগ ৰোশনীকেঁ সুনাবঁএ লগলী। ৰোশনী সুলেখাক কোনো বাঁতক জবাবঁ নহি দগ ছেলখিন।

ৰোশনীকেঁ অপন বিঁআহক পূর্বহিসঁ সুলেখাক কিৰদানী সুৰেশক মাধ্যমসঁ বুঁঝল ৰহৈন। ভোৰে ৰোশনী উঠি ঝাড়ু ন२ ক२ ঘৰ-আঁগনকেঁ বাঁহৰএ-সোহৰএ লগলী। ফৰীচ নহি ভেলাক কাৰণে জখন সুলেখা অঁগনা বহাৰৈত দেখলক তঁ ওকৰা পহিলে ভেলৈন জে ৰাধাআন দিন্বকা জকাঁ আঁগনমে ঝাড়ু লগা ৰহল অছি। মুদা জখন আগাঁ বঁঢ়ল তঁ ৰোশনীকেঁ বাঁঢ়ৈন লগবৈত দেখলক তঁ আশ্চর্যচকিত হোগত বাঁজল-

"কনিযাঁ, অহাঁ কানিহিযে এলৌ আ আগযে বাঁঢ়ৈন পকৈড় লেলৌ। কহু তঁ অহাঁক মাএ-বাঁপ কী কহতা। এতেক কাজ কেনাগ কোনো জৰুৰী ছগ!"

ৰোশনী বঁজলী-

"বঁহিন, এ্র তঁ হমৰ অপন কাজ অছি। হম নগ কৰবঁ তঁ কে কৰত।"

সুলেখা চুপে ৰহি গেলী। ৰাধা ভোৰে উঠি বাঁধসঁ ঘাস আনএ গেল ছেলী। ছোটকী পুতোহুক ব্যৱহাৰসঁ ৰাধা গদগদ ছেলী। তঁএ ৰাতি

খূৰ্ব মনসঁ স্বতনো ছেনী।

ৰোশনী ঘৰ-দ্বখাৰিকেঁ ৰহাৰি একটা টোকৰীমে ৰাঁহৰন-মোহৰন ভঠা ৰহন ছেনী। তাৰ্বত ৰাধা ঘাস নই কই খাঁগনমে প্ৰৱেশ কেনৈন। খাকি ৰোশনী দেখনক, চটে ৰাঁঢ়েন ছোড়ি সাস্বক মাথপৰ সঁ ঘাসক চিট্টা নই ঘাস ৰখৈক জগহপৰ জা কই ৰাখি খাএন।

ৰাধা ৰোশনীকেঁ কহএ নাগন-

"ভূঁ কিএক ৰ্বঢ়নী খেনহ। হম খৰিঁতৌঁ তঁ ঝাড়ূ নগা দিতৌঁ।"

ঞ কহৈত ৰোশনীক হাথসঁ ৰাঁঢ়েন নেৰ্বএ নগনী। মুদা ৰোশনী ৰ্বজনী-

"মাএ, খাৰ্ব খহাঁকেঁ কাজ কৰৈক জমানা নগ খচি। খহাঁ ৰ্বৈস্ব, খৰাম কৰু খা হম সভ কাজ কৰৰ্ব।"

ৰাধা সুসতাএ নাগন। তাৰ্বত ৰোশনী সাস্বক নেন এক নোটা পানি খা একটা দতমৈন খানি হাথমে থমহৰ্বৈত ৰ্বজনী-

"সাস্ব-মাঁ, ঞ দতমৈন কৰৌথ হম তাৰ্বত জনখৈ ৰ্বনা দগ চিঐন।"

জনখৈ তৈযাৰ ভেন। স্বৰেশক নেন ভোজন খা টিফীন মেহো তৈযাৰ কেনকা। কিএক তঁ স্বৰেশকেঁ ৰিদ্যানয জেৰ্বাক ছেনৈন। খানন্দ খা ৰাধা জনখৈ কই খপন-খপন কাজমে নাগি গেন। এমহৰ ৰোশনী খপন জেঠ দিযাদনীকেঁ মানে স্বনেখাকেঁ হ্নক কোঠৰীমে জনখৈ নই কই পহুঁচনী।

सुनेत्रा आ रोशनी सँगे जनबै केनैन। आ दुनू अपना-अपना काजमे लागि गेली। रोशनी राधाक आधासँ बेसी काजकेँ सम्हारि लेनैन। सुनेत्रा रोशनीक व्यवहारसँ आहत होइत रहली आ मने-मन अपनाकेँ अपराधी मानि पश्चातापो करैत रहै छेली। रोशनीक ज्ञान, विद्वता आ चालि-चलन ओकरा घमण्डकेँ तोड़ि देलक।

राधा आब सकून महसूस करए लगली। फेर घरमे खुशहाली आबए लागल। एक दिन रोशनी अपन घरक सभ काम-काज निपटा भोजन कए सुतल छेली।

तावत रोशनी कोठरीमे चौकीपर सुतल राधाक पएर दबा रहल छेली। ओही समय ग्लानिसँ मर्माहत सुनेत्रा कनैत ओइ कमरामे घुसल आ बाजल-

"माए, ऐ अभागिनकेँ क्षमा कए दीअ। अहाँ हमरा सबहक सुख-सुविधाक लेल एतेक दिन-राति खटैत रहै छी। माए, हमरासँ अहाँकेँ बड़ कष्ट भेल। हम अहंकारी भऽ गेल छेलौं। रोशनी हमरा घरक साक्षात लक्ष्मी छैथ। एतेक पढ़ल-लिखल भऽ कऽ जे हमरा सबहक सेवा करै छैथ ओहीसँ हमरो रोशनीसँ शिक्षा भेटल जे परिवारक सदस्य खास कए सासु-माँ सँ बढ़ि ऐ संसारमे किछो नहि अछि। तँए हमरा सन अभागिनकेँ माफ कए दीअ।"

कनैत सासु-माँकेँ पएर दबाबए लगली। राधा बजली-

"बेटी भोरक हेराएल जँ साँझमे घर आबि जाए तँ ओकरा हेराएल नहि कहल जाइ छइ।"

आनन्द पढ़ल-लिखल युवक, सभ तमाशा देख रहल छल। बाँजल-

"माए, सबलोकनकेँ माफ कए दहीन। कुल आ शील खानदानक बेटी छोटकी कनियाँ हमरा घरकेँ साक्षात लक्ष्मी छैथ। मध्यम घरक बेटी एहेन होइत अछि जे बिगड़ल घरकेँ सुधारि दैत अछि।"

ई कहैत आनन्दोक आँखिसँ नोर झहरए लागल।

-नारायण यादव, पत्नीक नाम : श्रीमती सुमित्रा देवी। जन्म : 14 जनवरी 1956, पिताक नाम : स्व. राजेश्वर यादव। माताक नाम : स्व. महेश्वरी देवी। दादाक नाम : स्व. भोला यादव। नानाक नाम : महान स्वतंत्रता सेनानी स्व. राम लखन सत्हैता। जन्म स्थान : डुमरा, मूल गाम : डुमरा, पो.- डुमरा, भाया : रूद्रपुर, प्रखण्ड : अन्धराठाढ़ी, जिला- मधुबनी (बिहार) मातृक : नरही, थाना : खुटौना, पेशा : अध्यापन, अवकाश प्राप्त प्रधानाध्यापक, मात्र पेंशनपर आधारित जिनगी। शिक्षा : एम.ए. (मैथिली), लेखन : कथा, कविता आ आलेख विभिन्न पत्र-पत्रिकामे प्रकाशित।

मोबाइल नं: 9939041116, 9430631993, 8541096004

सद्य: प्रकाशित कृति : खाली घर (कथा संग्रह), प्रकाशित/अप्रकाशित अन्य कृति : (1.) नाती दमनक नानाकेँ (कविता संग्रह), (2.) बाँबा नाम केकरो (कथा संग्रह) , (3.) समझौता (कथा संग्रह), (4.) नरकी पुतोहु (कथा संग्रह)

ऐ रचनापर अपन मंतव्य editorial.staff.videha@gmail.com **पर पठाउ।**

२.१२.नारायण यादवक ७ टा कथा- कथा-२ जगपर सम्पादकीय समीक्षा अंग्रेजीमे सम्पादकीय पृष्ठ पर

विदेहक लेखकक आमंत्रित रचना आ ओहपर समीक्षा सीरीज

ঐ খংকমে প্রস্তত খছি নাৰাযণ যাদরক ৯ টা কথা জগপৰ হমৰ সমীক্ষা খংগ্রেজীমে সম্পাদকীয পৃধ্ঠ পৰ খছি।- সম্পাদক

নাৰাযণ যাদরক ৯ টা কথা

কথা ২

সাম্প্ৰাদাযিক সদ্ভার

কানপ্ৰৰ শহৰমে ছোট-পৈঘ ৰঁদ্দতো মোহলো খছি। ওগ শহৰমে হৰেক জাতি,ধর্ম, সম্প্ৰদাযক নোক ৰহৈত খছি। ঐ শহৰমে একটা হিন্দূ রাদ্দন্য মোহলো খছি খা একটা মুম্লিম ৰাঁদ্দন্য।

দ্বনূ মোহলোক ৰীঠ কিছু উগ্ররাদী, কট্টৰপংথী মুলো পণ্ডিত নফৰতক খাধি খোগধ দেনে খছি। এক-দোসৰাক খূনক প্যাসা হৰদম, এক-দোসৰ ৰঁনন ৰহৈত খছি। এক মোহলোক নোক দোসৰ মোহলোমে নহি জাগত খছি। ভয খা খাতংকক মাহৌন হৰদম ৰঁনন ৰহৈ ছগ।

𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒴 𑒧𑒼𑒯𑒪𑓂𑒪𑒰𑒧𑒹 𑒮𑒳𑒩𑒹𑒬 𑒢𑒰𑒧𑒏 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱𑒏𑒹𑒿 𑒉𑒏 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒣𑒳𑒞𑓂𑒩 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹𑒏𑒩 𑒢𑒰𑒧 𑒁𑒕𑒱 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩। 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬 𑒁𑒞𑒱 𑒧𑒹𑒡𑒰𑒫𑒲 𑒕𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒁𑒕𑒱। 𑒮𑒳𑒩𑒹𑒬 𑒏𑒩𑓂𑒞𑓂𑒞𑒫𑓂𑒨𑒢𑒱𑒭𑓂𑒚, 𑒃𑒧𑒰𑒢𑒠𑒰𑒩, 𑒢𑒱𑒭𑓂𑒣𑒏𑓂𑒭 𑒂 𑒢𑒱𑒭𑓂𑒚𑒰𑒫𑒰𑒢 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱 𑒁𑒕𑒱 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒑𑒩𑒲𑒥 𑒁𑒕𑒱। 𑒑𑒩𑒲𑒥 𑒩𑒯𑒱𑒞𑒼 𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒴 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒧𑒹 𑒮𑒳𑒩𑒹𑒬𑒏 𑒥𑒛𑓃 𑒧𑒰𑒢𑓂𑒨𑒞𑒰 𑒕𑒻𑒢। 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒏 𑒫𑓂𑒨𑒫𑒯𑒰𑒩 𑒂 𑒧𑒹𑒡𑒰𑒣𑒩 𑒐𑒳𑒬 𑒦𑓄 𑒧𑒼𑒯𑒪𑓂𑒪𑒰𑒏 𑒪𑒼𑒏 𑒮𑒦 𑒔𑒢𑓂𑒠𑒰 𑒠𑒉 𑒋𑒏𑒩𑒰 𑒣𑒜𑓃𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒮𑒯𑒨𑒼𑒑 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒪𑒰।

𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬 𑒂𑒚𑒧𑒲 𑒣𑒰𑒮 𑒏𑒉 𑒢𑒾𑒧𑒲𑒧𑒹 𑒢𑒰𑒋𑓀 𑒪𑒱𑒐𑒾𑒪𑒻𑒢। 𑒋𑒃 𑒏𑒏𑓂𑒭𑒰𑒧𑒹 𑒩𑒯𑒧𑒰𑒢 𑒢𑒰𑒧𑒏 𑒉𑒏𑒙𑒰 𑒪𑒛𑓃𑒏𑒰 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒣𑒜𑓃𑒻𑒞 𑒕𑒪। 𑒩𑒯𑒧𑒰𑒢𑒏 𑒣𑒱𑒞𑒰𑒏 𑒢𑒰𑒋𑓀 𑒮𑒳𑒪𑒹𑒧𑒰𑒢 𑒕𑒱𑒊𑒢। 𑒮𑒳𑒪𑒹𑒧𑒰𑒢 𑒡𑒢𑒲-𑒧𑒢𑒲 𑒋 𑒢𑒹𑒞𑒰 𑒙𑒰𑒃𑒣𑒏 𑒪𑒼𑒏 𑒕𑒻𑒟। 𑒧𑒼𑒯𑒪𑓂𑒪𑒰𑒫𑒰𑒮𑒲𑒏 𑒏𑒪𑓂𑒨𑒰𑒝𑒏 𑒥𑒰𑒞 𑒮𑒠𑒱𑒐𑒢 𑒮𑒼𑒔𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒻 𑒕𑒻𑒟। 𑒩𑒯𑒧𑒰𑒢, 𑒮𑒳𑒪𑒹𑒧𑒰𑒢𑒏 𑒉𑒏𑒪𑒾𑒞𑒰 𑒥𑒹𑒙𑒰 𑒁𑒕𑒱। 𑒋 𑒧𑒯𑒰 𑒅𑒠𑒝𑓂𑒛 𑒞𑒟𑒰 𑒄𑒩𑓂𑒭𑓂𑒨𑒰𑒪𑒳 𑒮𑓂𑒫𑒦𑒰𑒫𑒏 𑒪𑒛𑓃𑒏𑒰 𑒁𑒕𑒱। 𑒣𑒜𑓃𑒻𑒧𑒹 𑒧𑒯𑒰 𑒦𑒳𑒮𑒏𑒾𑒪, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒤𑒳𑒙𑒥𑒰𑒪-𑒏𑓂𑒩𑒱𑒏𑒹𑒙𑒧𑒹 𑒔𑒻𑒧𑓂𑒣𑒱𑒨𑒢 𑒁𑒕𑒱। 𑒐𑒹𑒪𑒧𑒹 𑒋𑒯𑒢 𑒪𑒛𑓃𑒏𑒰 𑒋𑒃 𑒣𑒩𑒼𑒣𑒙𑓂𑒙𑒰𑒧𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒠𑒼𑒮𑒩 𑒢𑒯𑒱 𑒕𑒪।

𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬 𑒂 𑒩𑒯𑒧𑒰𑒢 𑒉𑒏𑓂𑒏𑒹 𑒫𑒩𑓂𑒑𑒧𑒹 𑒣𑒜𑓃𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒠𑒴 𑒡𑒰𑒩𑒰𑒏 𑒪𑒛𑓃𑒏𑒰 𑒞𑒿𑒉 𑒠𑒳𑒢𑒴𑒧𑒹 𑒧𑒼𑒯𑒪𑓂𑒪𑒰𑒏 𑒫𑒰𑒞𑒰𑒫𑒩𑒝𑒏 𑒁𑒢𑒳𑒮𑒰𑒩 𑒉𑒏-𑒠𑒼𑒮𑒩𑒰𑒏 𑒖𑒰𑒢𑒲 𑒠𑒳𑒬𑓂𑒧𑒢 𑒥𑒢𑒪 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒩𑒯𑒧𑒰𑒢 𑒫𑒩𑓂𑒑𑒏 𑒅𑒠𑒝𑓂𑒛 𑒪𑒛𑓃𑒏𑒰 𑒮𑒥𑒯𑒏 𑒉𑒏 𑒙𑒼𑒪𑒲 𑒥𑒢𑒾𑒢𑒹 𑒕𑒪।

𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒮𑒿 𑒋𑒏𑒩𑒰 𑒖𑒪𑒢 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒩𑒯𑒻 𑒕𑒃। 𑒑𑒳𑒩𑒳𑒖𑒲 𑒂 𑒕𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒪𑒼𑒏𑒻𑒢𑒏 𑒥𑒲𑒔 𑒩𑒯𑒧𑒰𑒢𑒮𑒿 𑒥𑒹𑒮𑒲 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒏 𑒧𑒰𑒢𑓂𑒨𑒞𑒰 𑒕𑒹𑒪𑒃। 𑒖𑒃𑒪𑒹 𑒩𑒯𑒧𑒰𑒢 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒮𑒿 𑒄𑒩𑓂𑒭𑓂𑒨𑒰 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒪। 𑒩𑒯𑒧𑒰𑒢 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒏𑒹𑒿 𑒢𑒲𑒔𑒰 𑒠𑒹𑒐𑒥𑒻𑒪𑒹 𑒋𑒏𑒩𑒰 𑒧𑒰𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒞𑒻𑒨𑒰𑒩𑒲𑒧𑒹 𑒪𑒰𑒑𑒪 𑒕𑒪। 𑒊 𑒥𑒰𑒞𑒏 𑒖𑒰𑒢𑒏𑒰𑒩𑒲 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒏𑒹𑒿 𑒦𑓄 𑒔𑒳𑒏𑒪 𑒕𑒪। 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬 𑒧𑒢𑒹-𑒧𑒢 𑒮𑒼𑒔𑒪𑒏

जे बूझिसँ काज नेबाँक चाही। प्रकाश भीतरे-भीतर रहमानसँ दोस्ती करैक प्रयासमे लागि गेल।

एक दिन विद्यालयक क्रिया-कलापक निरीक्षण हेतु जिला शिक्षा पदाधिकारीक आगमन भेल। वर्ग शिक्षक अपन-अपन वर्गमे छात्र लोकैनकेँ ऐ सूचनाक जानकारी दऽ चुकल छल। छात्र लोकैनकेँ ऐ बाँतक जानकारी सेहो दऽ देल गेल छल कि सभ किलासमे पदाधिकारी बँठा सभसँ पृथक-पृथक प्रश्न पुछथिन।

आबँ रहमान छटपटाए लागल, जेना बिँनु पानियेँ माछक दशा होगत अछि। रहमानकेँ तेहने मन भऽ रहलै। पदाधिकारीक प्रश्नक जवाबँ केना देल जा सकैत अछि। ऐ उधेड़बुनमे लागल छल रहमानक तखने प्रकाशपर नजैर पड़लै। प्रकाशसँ दुश्मनी छेलै। ओकरा ओ मदद करैले केना कहत।मनमे संकोच भऽ रहल छेलैग।

प्रकाशो ऐ ताकमे छल कि रहमानसँ दोस्ती कोना हियाबेँ करी। दोस्ती ऐ लेल जे रहमान धनीक बाँपक बेँटा अछि। रहमानक पिताक दबँदबाँ ऐ परोपट्टामे छल। दोस्ती आ दुश्मनी बँराबँरीएमे होगत छग। दुनू एके किलासमे छल। प्रकाश गरीबँ बाँपक बेँटा छल तँए ओ बूझिसँ काज नेबाँक ताकमे छल। आग रहमानकेँ अधिक चिन्तित देख प्रकाश इशारासँ ओकरा बँजौलक।

रहमानो अही ताकमे छल जे प्रकाशसँ मदद केना भेटैत। रहमान आ प्रकाश गुप्तगू करऽ लागल। प्रकाश रहमानकेँ समाह दैत कहलक-

"𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒂𑒃 𑒯𑒧𑒩𑒹 𑒥𑒑𑒪𑒧𑒹 𑒥𑒻𑒮𑒥। 𑒯𑒧 𑒮𑒦 𑒣𑓂𑒩𑒬𑓂𑒢𑒏 𑒖𑒫𑒰𑒥 𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒯𑒰𑒟𑒣𑒩 𑒪𑒱𑒐, 𑒯𑒰𑒟 𑒁𑒯𑒰𑒿𑒏 𑒂𑒑𑒴𑒧𑒹 𑒩𑒰𑒐𑒱 𑒠𑒹𑒥। 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒠𑒹𑒐 𑒏𑒋 𑒖𑒫𑒰𑒥 𑒠𑒋 𑒠𑒹𑒥𑒃।"

𑒂𑒥 𑒩𑒯𑒧𑒰𑒢 𑒥𑒛𑓃 𑒐𑒳𑒬 𑒕𑒪। 𑒐𑒳𑒬 𑒌 𑒏𑒰𑒩𑒝𑒹 𑒖𑒹 𑒂𑒥 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒁𑒣𑒧𑒰𑒢𑒱𑒞 𑒢𑒯𑒱 𑒯𑒳𑒁 𑒣𑒛𑓃𑒞। 𑒂𑒤𑒠-𑒥𑒱𑒣𑒻𑒞 𑒂 𑒧𑒳𑒮𑒱𑒥𑒞 𑒋𑒪𑒰𑒣𑒩 𑒬𑒞𑓂𑒩𑒳𑒍 𑒧𑒱𑒞𑓂𑒩 𑒦𑓄 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱।

𑒥𑒰𑒜𑓃𑒱 𑒋𑒪𑒰𑒣𑒩 𑒖𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒮𑒦 𑒖𑒲𑒫 𑒖𑒢𑓂𑒞𑒳 𑒖𑒐𑒢 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒙𑒱𑒪𑒰 𑒅𑒿𑒔𑒑𑒩 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢𑒣𑒩 𑒬𑒩𑒝 𑒪𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒞𑒿 𑒩𑒰𑒑-𑒠𑓂𑒫𑒹𑒬, 𑒠𑒳𑒬𑓂𑒧𑒢𑒲 𑒮𑒦𑒙𑒰 𑒧𑒱𑒞𑓂𑒩𑒞𑒰𑒧𑒹 𑒥𑒠𑒻𑒪 𑒖𑒰𑒃 𑒕𑒻 𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒩𑒯𑒧𑒰𑒢𑒏𑒹𑒿 𑒦𑒹𑒪𑒻𑒢।

𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬 𑒁𑒣𑒢 𑒥𑒳𑒠𑓂𑒡𑒱𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒼𑒑 𑒩𑒯𑒧𑒰𑒢𑒣𑒩 𑒏𑒹𑒪𑒏। 𑒫𑒩𑓂𑒑𑒧𑒹 𑒁𑒑𑓂𑒪𑒏𑒰 𑒥𑒹𑓀𑒔𑒏 𑒣𑒰𑒕𑒴𑒥𑒪𑒰 𑒥𑒹𑓀𑒔𑒣𑒩 𑒥𑒲𑒔𑒧𑒹 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒑𑒼𑒩𑒹 𑒥𑒻𑒮𑒪। 𑒠𑒳𑒢𑒴𑒏𑒹𑒿 𑒋𑒏𑒚𑒰𑒧 𑒂 𑒋𑒏 𑒥𑒹𑓀𑒔𑒣𑒩 𑒥𑒻𑒮𑒪 𑒠𑒹𑒐 𑒫𑒩𑓂𑒑𑒏 𑒮𑒦 𑒕𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒁𑒔𑒧𑓂𑒦𑒱𑒞 𑒦𑓄 𑒑𑒹𑒪। 𑒫𑒩𑓂𑒑 𑒬𑒱𑒏𑓂𑒭𑒏𑒏𑒹𑒿 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒌 𑒙𑒙𑒏𑒰 𑒧𑒱𑒞𑓂𑒩𑒞𑒰𑒣𑒩 𑒂𑒬𑓂𑒔𑒩𑓂𑒨 𑒦𑒹𑒪𑒻𑒢, 𑒍 𑒁𑒞𑒱 𑒯𑒩𑓂𑒭𑒱𑒞 𑒦𑓄 𑒑𑒹𑒪𑒰। 𑒯𑒩𑓂𑒭𑒱𑒞 𑒌 𑒪𑒹𑒪 𑒖𑒹 𑒩𑒯𑒧𑒰𑒢 𑒅𑒠𑒝𑓂𑒛 𑒕𑒪।

𑒅𑒠𑒝𑓂𑒛 𑒕𑒰𑒞𑓂𑒩𑒏 𑒮𑓀𑒑 𑒛𑒩𑒹 𑒂𑒏𑒱 𑒧𑒱𑒞𑓂𑒩𑒞𑒰𑒮𑒿 𑒂𑒩𑒼 𑒕𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒮𑒦 𑒮𑒰𑒟 𑒠𑒹𑒥𑒋 𑒪𑒑𑒻𑒞 𑒕𑒃। 𑒖𑒐𑒻𑒢-𑒞𑒐𑒻𑒢 𑒫𑒩𑓂𑒑𑒧𑒹 𑒯𑒪𑓂𑒪𑒰-𑒤𑒮𑒰𑒠 𑒏𑒩𑒥𑒋-𑒥𑒪𑒰 𑒕𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒩𑒯𑒧𑒰𑒢 𑒂𑒃 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒪𑒨𑒏 𑒬𑒱𑒭𑓂𑒙, 𑒁𑒢𑒳𑒬𑒰𑒮𑒱𑒞 𑒕𑒰𑒞𑓂𑒩𑒏 𑒧𑒱𑒞𑓂𑒩 𑒦𑓄 𑒑𑒹𑒪। 𑒌𑒮𑒿 𑒐𑒳𑒬𑒲 𑒂𑒩 𑒏𑒲।

𑒢𑒱𑒩𑓂𑒡𑒰𑒩𑒱𑒞 𑒮𑒧𑒨𑒣𑒩 𑒖𑒱𑒪𑒰 𑒬𑒱𑒏𑓂𑒭𑒰 𑒣𑒠𑒰𑒡𑒱𑒏𑒰𑒩𑒲 𑒢𑒫𑒧 𑒫𑒩𑓂𑒑𑒧𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒹𑒬 𑒏𑒹𑒪𑒻𑒢। 𑒣𑒯𑒱𑒢𑒹 𑒢𑒱𑒩𑓂𑒪𑒼𑒦𑒲 𑒥𑒢𑒱 𑒣𑒠𑒰𑒡𑒱𑒏𑒰𑒩𑒲 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒪𑒨𑒏 𑒢𑒱𑒩𑒲𑒏𑓂𑒭𑒝 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒪𑒰। 𑒣𑒴𑒩𑒰 𑒠𑒱𑒢 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒪𑒨𑒧𑒹 𑒠𑓄 𑒋𑒏-𑒋𑒏 𑒕𑒰𑒞𑓂𑒩𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒑𑒞𑒱𑒮𑒿

অৰগত হোএত ছনা আ রিদ্যানযক সর্বাংগীণ রিকাসক লেন মার্গ নির্দেশ কৰৈত ছনা।

শিক্ষাক গুণরত্তাপৰ সবঁহক ধিযান ৰহৈত ছেনৈন। শিক্ষকো কর্তৃতরব্যনিষ্ঠ আ পৰিশ্ৰমী হোএত ছন। মুদা আজুক দিনমে গুণরত্তাপৰ রিশেষ ভাষণ আ কাম রিপৰীত দেখনা জাএত অছি। ছাত্ৰ কম আ শিক্ষকক ভৰমাৰ ৰহিতো একো ঘণ্টী কিনাস নঞ চনৈত অছি আ নে পদাধিকাৰীএ ধ্যানদাৰ ছৈথ।

নিৰীক্ষণক ক্রমমে রিদ্যানযসঁ মেরা শুন্‌ক, গাড়ী তেনক রঁহানে রিদ্যানযক প্রধানসঁ ঠুঁগী অসূন কৰৈ ছৈথ। পদাধিকাৰী নোকৈনক কোনো মূন্য রিদ্যানযমে নহি ৰহি গেন অছি।

ভ্ৰষ্টাচাৰ সীমা পাৰ কএ চুকন অছি। উপৰসঁ নীচা ধৰি ভ্ৰষ্টাচাৰমে আকণ্ঠ ডুমন অছি। জেনা মকানক সীঢ়ীক সফাএ নীচাৰঁনা পৌদানসঁ নহি কএন জা সকৈত অছি। উপৰকা পৌদানসঁ সাফ কএনাসঁ পূৰা সীঢ়ীক সফাএ হোএত তহিনা ভ্ৰষ্টাচাৰক খাত্মো উপৰেসঁ সম্ভৱ অছি।

ৰহমান আ প্রকাশ দোসৰ ব্ৰেঁংচপৰ একেঠাম রৈঁসন ছনা। পদাধিকাৰী ছাত্ৰ নোকৈন সভসঁ প্রশ্ন পুছএ নগনা। ছাত্ৰ নোকৈন যথাসম্ভৱ জরারঁ দেরঁএ নাগন। ৰহমানক রাৰী এনএ। পদাধিকাৰী ৰহমানসঁ প্রশ্ন পুছনৈন-

"শিক্ষক কে অতিৰিক্ত নহীঁ রোঁননেরানা গুৰু কৌন হোতা হৈ?"

ৰহমান প্রকাশক রাঁমা হাথপৰ নিখন জরারঁ দেখ রাঁজন-

"পোথী।"

পদাধিকাৰী-

"অংগ্রেজী কে স্পিংগ্নৰমে কিতনে অক্ষৰ হোতে হেঁ?"

ৰহমান কিছু সোচৈত ওংগৰীপৰ গিনৈত প্রকাশক হাথপৰ দেখ উত্তৰ দেনক-

"আঠ।"

হৰেক ছাত্ৰসঁ তীন প্রশ্ন পুছবাঁক ছেনৈ তঁএ তেসৰ প্রশ্ন পদাধিকাৰী পুছনখিন-

"এক সে নঅ তক কা যোগফল কিতনা হোতা হৈ?"

ৰহমান কিছু সোচবাঁক আকৃতি কৰৈত হাথ মুঁহকেঁ চমকবৈঁত আগুমে প্রকাশক হাথকেঁ দেখৈত বাঁজল-

"পেঁতালীস।"

জিলা শিক্ষা পদাধিকাৰী তীনূ প্রশ্নক সহী জবাবঁ সুনি বঁজলা-

"যহ লড়কা বঁদ্যত জিনীয়স হৈ।"

ৰহমানক প্রশংসা পদাধিকাৰীক মুহসঁ সুনি বর্গ শিক্ষক আ বর্গক ছাত্ৰসভ আশ্চর্য চকিত ভেলা। তাবঁত প্রকাশ জে অপনা হথেলীপৰ জবাবঁ লিখনে ছল তেকৰা খূবঁ নীকসঁ মেটা দেনে ছল। ঐ কৰিশ্মাকেঁ বর্গ শিক্ষক আ দূনূ ছাত্রে জানি সকল।

ঋার্ব প্রকাশ ঋা ৰহমানমে মিত্রতা র্ঢ়এ নাগন। দ্বনূ এক-দোসৰকেঁ দিনোজানসঁ মানএ নাগন। রর্গ শিক্ষক সেহো র্ঢ় খুশ ছনা। খুশী ঐ নেন ছনা জে ৰহমান রিদ্যানযকেঁ তনার গ্রস্ত র্নৌনে ৰহৈ ছন। ঋার্ব প্রকাশ নির্ভিক ৰূপে পঠন-পাঠন কৰএ নাগন। ৰহমানকেঁ সভ রিষযক তৈযাৰী কৰর্এ নাগন।

ৰহমানমে হঠাৎ ৱ্র পৰিরর্তন দেখ ৰহমানক ঋর্ৱ্রা স্বনেমান একৰ ৰাজ জনর্াক প্রযাস কেনৈন। র্েহাসঁ পুছনখিন। ৰহমান সভঠা বৃতান্ত ঋর্ৱ্রাজানকেঁ কহি স্বনৌনক। স্বনেমানকেঁ প্রকাশক প্রতি সিনেহ জাগন। সময-সমযপৰ স্বনেমান প্রকাশকেঁ উপহাৰ ৰহমানক হাথে ভেজএ নাগন।

ঐ র্াতক জানকাৰী প্রকাশক পিতাজীকেঁ সেহো ভেনৈন। দ্বনূ ঋরিভারককেঁ এক-দোসৰাক পুত্রক প্রতি সিনেহ-ভার জাগন। প্রকাশ ৰহমানকেঁ দিশা নির্দেশ ঋা ৰহমান প্রকাশকেঁ ঋপন খেনর্না কৌশনসঁ দক্ষ র্নের্ামে নাগন ৰহৈত ছন। ৰহমানক দিন ঘূমি গেনগ।সভ ঋরাৰাপনী, র্দমাশী ছুটি গেনগ। হদীশক এক পাঁতি ছৈ- 'না গনাহী ৱ্রনেহ মুহম্মদে ৰসুনলোহ।'

কিছু দিনক র্াদ ৰমজানক মাস ঋারিঁ গেন। মুসনমানক র্ঠাসঁ র্ঢ়ূ ধৰি, মর্দসঁ জনানী তক ঋলোহক গরাদতমে ৰোজা ৰাখএ নাগন। ৰহমান সেহো গস্নাম ধর্মক ৰক্ষার্থ ৰোজা ৰখৈত ছন। ৰমজানক ঋরধিমে প্রকাশ ৰোজা খোনর্াক (গফ্তাৰ পার্টী) হেতু কোনো-কোনো সমান ৰহমানক হেতু ঘৰসঁ নারিঁ দৈত ছন।

ৰরিঁ দিন ৰোজাক র্াদ ৱ্রদ পর্ব ঋারিঁ গেন। ৰহমান, প্রকাশকেঁ

ওদক খুশীমে দার্তে দেনক। আর্ প্রশ্ন ছেলৈ জে এক টোল-দোসৰ টোলেক জানী দুশ্মন বনল ৰহৈত ছল। প্রকাশ ওগ টোল কেলা জেতা, ঐ তাৰতম্যমে ছল কি একটা উপায সুঝলৈন। প্রকাশ পাজামা-কুর্তা পহিৰ দুপহৰমে ৰহমানক ওতএ পহুঁচল।

ৰহমানক মাএ-বাবূজী প্রকাশকেঁ দেখ বড় খুশ ভেল। প্রকাশক খূব আৱ-ভগত ভেল। খূব মেৱা-মিঠাগ খুঔলেক। দুনূ মিত্র সাঁঝ্যা ধৰি খেলাগত-কুদাগত আ গপ-সপ্পমে লাগল ৰহল। মনহাৰি সাঁঝ ভ২ গেল।

প্রকাশ ঘৰ আবক লেল ধড়ফড়াগত সীঢ়ীসঁ নীচা উতৰএ লাগল, আকি সীঢ়ীসঁ পএৰ পিছৈৰ গেলৈন। সীঢ়ীপৰ লুড়কৈত নিচলা পৌদানপৰ গিৰল। কপাৰ ফুটি গেলৈন। বহৈত ৰাস খূন বহলৈন। ৰহমানক পিতা সুলেমান অপন চাৰিচকিযা গাড়ীসঁ প্রকাশকেঁ ডাক্টৰ লগ ল২ গেলৈন। ৰিনিকমে ওকৰা খূনক আৱশ্যকতা পড়লৈ। সুলেমানক খূনক জাঁচ ভেল। প্রকাশক খূনসঁ মিলল। আৱশ্যকতানুসাৰ সুলেমান অপন খূন দএ প্রকাশক জান বচৌলেক আ সভ দৱাগ খৰীদ দৱাগযক সংগ প্রকাশকেঁ ঘৰ পহুঁচৌলেক।

প্রকাশক পিতা সুৰেশ বড় খুশ ভেলা। কিছু দিনক পশ্চাত ঠীক ভেলাক বাদ প্রকাশ পুন: রিদ্যালয জাএ লাগল। প্রকাশ আ ৰহমানক দোস্তী রিদ্যালযমে পুন: শৈক্ষণিক মাহৌলকেঁ স্থাপিত কেলক। আব রিদ্যালযমে প্রকাশ আ ৰহমান পহিল আ দোসৰ স্থান প্রাপ্ত কৰএ লাগল।

কিছু দিনক বাদ হোলী পাবৈন আবি গেল। হোলীমে প্রকাশ,

ৰহমানকেঁ ঋপনা ঘৰপৰ পাৰৈনমে ভোজন কৰৈনে নৌত দেনক। ৰহমান ঋপনা মাএ-ৰাঁৰূসঁ ৰিঁন্ব পৃছনহি ৰঁঠিয়াঁ পাজামা-ক্ৰৰ্তা পহিৰ প্ৰকাশক ঘৰ পহুঁচনা।

প্ৰকাশক মাএ-ৰাঁপ ৰহমানকেঁ ঋপনো ৰেঁটাসঁ ঋধিক মানএ নাগন। খূৰঁ নীক-নীক ভোজন কৰৌনক। দুনূ খূৰঁ ঋানন্দ মনৌনক। সাঁঝ পহৰ কিছু গ্ৰামীণক টোনী, হোনী গৰৈত জোগিৰা গৰৈত সড়কপৰ জাগত ছন। প্ৰকাশ ঋা ৰহমান ওগ মণ্ডনীক ঋভিনয দেখৰাঁক নেন পহুঁচনা।

ফগুআক গীত গৰৈত কিছু গ্ৰামীণ- 'বুঁৰা ন মানো হোনী হৈ' কহৈত প্ৰকাশকেঁ ৰংগসঁ সৰাৰোৰ কএ দেনক। কিছু শৰাৰতী নড়কা ৰহমানকেঁ প্ৰকাশক ৰিশ্তেদাৰ জানি ওকৰো ৰংগ দেৰাঁক নেন দৌগন। ৰহমান ৰংগক ডৰসঁ নহি, ঋপন ঋৰ্ব্ৰাজানক ডৰসঁ ৰংগসঁ ৰঁচৰাঁক নেন একটা গনীমে পড়াএন। গনীক ঋন্তিম ছোৰপৰ একটা গনাৰ ছন, গনাৰ ৰিঁনা ঘেৰন ছন। ৰহমান ভাগৈক ক্ৰমমে ওগ গনাৰমে খসি পড়ন। হল্লা ভেন।প্ৰকাশ ঋা প্ৰকাশক ৰাঁৰূজী দৌগ কই এনা। প্ৰকাশক পিতাজী গনাৰমে কড়ী পকৈড় নীচা উতৰনা। ৰহমানক কপাৰ ফূটি গেন ছন। ৰহমানকেঁ সুৰেশ গনাৰসঁ নিকাননক। ঋপন ঋংগ পোছাসঁ ওকৰা ফূটন কপাৰকেঁ ৰঁহনক ঋা তুৰন্ত ডাক্টৰ নগ গেন।

ৰহমানকেঁ জাৰঁত ডাক্টৰ নগ নই জাথি তাৰঁত মাথসঁ ৰঁহৈত খূন ৰঁহি চুকন ছন। ৰহমানক প্ৰাণ ৰঁচনাগ মুশ্কিন ভই গেন। দেহসঁ খূন নিকৈন চুকন ছন।

ডাক্টৰ গনাজক হেতু খূনক ত্মারশ্যকতা ৰঁতৌনক। খূনক জাঁচ ভেন। ৰহমানক খূন প্রকাশক মাগক খূনসঁ মিনন। প্রকাশক মাগক খূনসঁ ৰহমান ঠীক ভেন। ত্মা ত্মাধা ৰাতিক পহৰমে স্বৰেশ ৰহমানকেঁ নএ ওকৰা ঘৰপৰ পহুঁচা স্বনেমানকেঁ সভটা বৃতান্ত স্বনৌনক। স্বনেমানক মাত্র এক গোট সন্তানক ৰক্ষা স্বৰেশজী কেনৈন।

ত্রদ পারিনক দিন স্বনেমান স্বৰেশক রেঁটাকেঁ রঁঠৌনে ছনা। স্বনেমানক মনমে ঙঠন- কৰ ভনা তঁ হো ভনা...।

তৈরীঠ ৰহমান স্মঁহমংগা গনাম স্বৰেশকেঁ দেরঁএ চাহনৈন। ম্বদা গৰীরঁ ৰহিতো স্বৰেশ একৰা পাপ ব্রঁঝনক।

ভিনসৰমে স্বনেমান দরাগক দোকানসঁ ৰহমানক নেন দরাগ খৰীদরাক নেন গেন। সভ দরাগ খৰীদ ত্মননক ত্মা ৰহমানকেঁ দরাগ খুএরাঁক হেতু ওকৰা রিস্তৰ নগ গেন তঁ ৰহমান ভার-রিভোৰ ভ২ রাঁজন-

"ত্মরঁব্রাজান, প্রকাশক মাতাক খূনসঁ হমৰ জান রঁচি সকৈত ত্মচ্ছি ত্মা ত্মহাঁক খূনসঁ প্রকাশক জিনগী ত্মাপস ত্মারিঁ সকৈ ছগ। ঐসঁ তঁ ত্র সারিঁত ভ২ গেন জে হিন্দূ-ম্বসনমানক খূনমে কোনো ফর্ক নগ ত্মচ্ছি। তঁ দ্বনূ সম্প্রদাযক রীঠ দ্বশ্মনী কিএ ছৈ। ত্মরঁব্রাজান, দ্বনূ গৌনক রীঠ সাম্প্রাদাযিক সদ্ভার কাযম কৰরাঁক প্রযাস কিএ নে কৰৈ ছী।"

ৰহমানক ত্র ব্রুঁদ্ধিমতাপূর্ণ রাঁত স্বনি স্বনেমান ত্মরাক্ ৰহি গেন।

-নাৰাযণ যাদৱ, পত্নীক নাম : শ্ৰীমতী সুমিত্ৰা দেৱী। জন্ম : 14 জনৱৰী 1956, পিতাক নাম : স্ব. ৰাজেশ্বৰ যাদৱ। মাতাক নাম : স্ব. মহেশ্বৰী দেৱী। দাদাক নাম : স্ব. ভোলা যাদৱ। নানাক নাম : মহান স্বতংত্ৰতা সেনানী স্ব. ৰাম লখন সন্হৈতা। জন্ম স্থান : ডুমৰা, মূল গাম : ডুমৰা, পো.- ডুমৰা, ভাযা : ৰুদ্ৰপুৰ, প্ৰখণ্ড : অন্ধৰাঠাঢ়ী, জিলা- মধুবঁনী (বিঁহাৰ) মাতৃক : নৰহী, থানা : খুটৌনা, পেশা : অধ্যাপন, অৱকাশ প্ৰাপ্ত প্ৰধানাধ্যাপক, মাত্ৰ পেংশনপৰ আধাৰিত জিনগী। শিক্ষা : এম.এ. (মৈথিলী), লেখন : কথা, কৱিতা আ আলেখ বিভিন্ন পত্ৰ-পত্ৰিকামে প্ৰকাশিত।

মোবাঁগল নং: 9939041116, 9430631993, 8541096004

সদ্য: প্ৰকাশিত কৃতি : খালী ঘৰ (কথা সংগ্ৰহ), প্ৰকাশিত/অপ্ৰকাশিত অন্য কৃতি : (1.) নাতী দ্বাৰক নানাকেঁ (কৱিতা সংগ্ৰহ), (2.) ৰাঁৰাঁ নাম কেৱলম (কথা সংগ্ৰহ) , (3.) সমঝৌতা (কথা সংগ্ৰহ), (4.) নৱকী পুতোহু (কথা সংগ্ৰহ)

অপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

২.১३.নাৰাযণ যাদৰক ৯ টা কথা- কথা-३ জগপৰ সম্পাদকীয সমীক্ষা ঋংগ্ৰেজীমে সম্পাদকীয পৃষ্ঠ পৰ

<u>ৱিদেহক নেখকক ঋামংত্রিত ৰচনা ঋা ওগপৰ সমীক্ষা সীৰীজ</u>

ঐ ঋংকমে প্রস্তুত ঋছি নাৰাযণ যাদৰক ৯ টা কথা জগপৰ হমৰ সমীক্ষা ঋংগ্ৰেজীমে সম্পাদকীয পৃষ্ঠ পৰ ঋছি।- সম্পাদক

নাৰাযণ যাদৰক ৯ টা কথা

কথা ২

কন্যাঁক জিনগী

বী.এ.ক ছাত্র ছেলौं। গৰমীক ছুট্টী छल। মন বঁহলরেঁ-নে অপন জেঠ বঁহিনক গাম গেল ৰহী। পাঁচ ভাএ-বঁহিনমে সভসঁ জেঠ বঁহিন, মাএ-বাবূক বঁড় দুলাৰু ছেলী। বঁড় ধূম-ধামসঁ নামী-গামী পৰিৱাৰমে বিঁআহো ভেল ছেলৈন। বঁহিনক জেঠ সসুৰকেঁ একটা বেঁটী ছেলগা। ওকৰ নাওঁ কুসুম छल। নামে সন সুন্নৈৰ সেহো ছেলী কুসুম। ও মৈট্রিক প্রথম শ্রেণীসঁ পাস ভ২ গৰ্ল্সমে পঢ়ৈত ছেলী। সোলহ বঁৰ্খক ও মৈথিল ললনা, জেকৰ সুন্দৰতা বিদ্যাপতিক কবি কল্পনা কামিনী অথা গন্দ্ৰ ভগৱানক উৰ্ৱসীসঁ উপমা প্রাপ্ত কৰএবালী অথা হম 20-22 বঁৰ্খক কৌলেজক ছাত্র। জখন দীদীক গাম পহুঁচলौं তঁ ও সুন্দৰ হাথমে লোটা লএ হাথ-পএৰ ধোৱাঁক লেল পানি অললক। হম হাথ-পএৰ কী ধোঅবঁ, ওগ সুন্দৰীক মুখ-মণ্ডলকেঁ একটক নিহাৰৈত ৰহলौं। দীদী হমৰ ভাৱনাসঁ অৱগত হোগত বঁজলী-

"বৌআ, ঞ হমৰ ননৈদ ছৈথ। ঞ অহীঁ জোকৰক কনিয়াঁ ছৈথ। হম একৰ বিঁআহ অহীঁসঁ কৰা দেবঁ। জঁ গচ্ছা হুঅএ তঁ।"

ঞ বাঁত সুনিতে হম ভাৱ-বিভোৰ ভ২ গেলौं। মনমে নানা প্রকাৰক উদ্বেগ জাগএ লাগল। ও সুন্দৰী হমৰা সঁগ মজাক কৰৈত বঁজলী-

"কী হম এহনে বঁৰসঁ বিঁআহ কৰবঁ।"

মজাকমে তঁ ও জে ৰঁজৰাঁক ছেলৈ সে ৰাঁজি গেল মুদা কুসুমক হৃদয়মে হমৰ স্থান প্ৰিয়তমক ৰূপমে ৰাঁস কৰএ লাগল। জহিনা হমৰা লেল ও অনমোল ৰত্নে স্বৰূপা ছেলী তহিনা ঢ়নকা লেল হমহুঁ। ওহো হমৰা আগত-ভাগতমে লাগি গেলী। দুনূক এক-দোসৰাক প্ৰতি আকৰ্ষণ স্বভাৱিকে ছল।

ও আগ হমৰা স্বাগতক লেল অপনেসঁ ছপ্পন প্ৰকাৰক ৰ্যঁজন ৰঁনৌনক। দীদী দোসৰ কাজমে ৰাঁঝল ছেলী। কুসুম ঝট-দে হমৰা ভোজন কৰেৰাঁক তৈয়াৰীমে জুটি গেলী। ঘৰমে পীঢ়ী দএ ভোজনক জোগাৰ কৰএ লগলী। হাথমে পানি লএ হমৰা লগ ঠাঢ় ভই ৰঁজলী-

"পাহুন, ভোজন কৰএ চলূ।"

হমহুঁ ভূখল ছেলোঁ। ভোজনক প্ৰত্যাসামে ছেলোঁ। আ মনমে কুসুমক সান্নিধ্যক জিজ্ঞাসাক তলাস কৰিতে ছেলোঁ। ভোজন কৰৈলে উঠলোঁ। পীঢ়ীপৰ আবি ৰৈঁসলোঁ।

কুসুম থাৰীমে ভোজন সাঁঠি হমৰা আগূমে দেলক আ একটা বিঁঐন লই ৰঁগলমে ৰৈঁস পঁখা ডোলৰঁএ লগলী। হম প্ৰেমসঁ ভোজন কৰএ লগলোঁ। পঁখা ডোলৰৈত কুসুম ৰঁজলী-

"কী পাহুন, তীমন-তৰকাৰী খেৰাঁক যোগ ৰঁনল অছি কিনে?"

"খেৰাঁক যোগ কিএক নে ৰহত, কাৰণ ৰঁনৌনক কে অছি। আগ ধৰি এতেক সুস্বাদু ভোজন নহি কেনে ছেলোঁ।"

অপন প্ৰশংসাক শব্দ সুনি কুসুমক সাহস ৰঁঢ়লৈ আ হমৰাসঁ

পুছলেক-

"ছুট্টী কেতেক দিন আৰ অছি জে জাগক নেন অখনেসঁ ব্যগ্র ছী। কী এতএ মন নগ নগৈত অছি?"

হম তুৰত জৱাৱঁ দেনৌঁ-

"এতএ মন নহি নাগত তঁ কেতএ নাগত, কৌনেজক হোস্টেনমে। জেতএ ভাতমে খাঁকৰ আ দানিমে নিচ্ছক পানি ৰহৈ ছগ।"

হম খাগতো ছেনৌঁ আ ৰঁতিযাগতো ছেনৌঁ। ওহী ক্রমমে একটা মজমৈনক ৰীঁআ হাথমে আৰিঁ গেন। হম মজাক কৰৈত ৰঁজনৌঁ-

"হে কোগনী হে কোগনী, হমৰ ৰিঁযাহ কেতএ।"

তঁ ৰীও কুসুমক দেহপৰ চনি গেন। ও প্রক্রিয়া তীন বেঁৰ কেনৌঁ। তীনূ বেঁৰ ৰীঁআ কুসুমেক তৰফ গেন। হম ৰঁজনৌঁ-

"কুসুম,কোযনী তঁ অপন নির্ণয সুনা দেনক।"

ও সুনিতে কুসুম নজা গেনী। কুসুমো মজাকেমে ৰঁজনী-

"হম এহনে দুনেহাসঁ বিযাহ কৰৱঁ!"

ওনা, ওকৰা মনমে হোগত ৰহৈ জে কখন হম ঐ দুনেহাকেঁ অপন ভতাৰ ৰঁনা নী। হমৰো মনমে হোগত ছন জঁ নোক আ গাৰজিযনক সহমতি হোগত তঁ হম কুসুমকেঁ অপন অর্দ্ধাংগিনী ৰঁনা নী। এহনে স্থিতিমে প্রেমী আ প্রেমিকা ঘৰসঁ ফৰাৰ ভই জাগত অছি। আ প্রেম ৰিঁআহ কই নৈত অছি।

𑒠𑒲𑒠𑒲𑒏 𑒑𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒧𑒢 𑒪𑒰𑒑𑒋 𑒪𑒰𑒑𑒪। 𑒏𑒳𑒮𑒳𑒧𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒹𑒧 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱 𑒂 𑒯𑒧𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒹𑒧 𑒏𑒳𑒮𑒳𑒧𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱 𑒠𑒱𑒢𑒰𑒢𑒳𑒠𑒱𑒢 𑒥𑒜𑓃𑒋 𑒪𑒰𑒑𑒪। 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒐𑒴𑒥 𑒥𑒞𑒱𑒨𑒰𑒃𑒞 𑒩𑒯𑒲। 𑒂 𑒐𑒴𑒥 𑒐𑒹𑒪𑒰𑒃𑒞 𑒩𑒯𑒲। 𑒐𑒴𑒥 𑒧𑒢 𑒪𑒑𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒋। 𑒏𑒹𑒢𑒰 𑒏𑒾𑒪𑒹𑒖 𑒐𑒳𑒖𑒻𑒏 𑒠𑒱𑒢 𑒪𑒑 𑒂𑒥𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒮𑒹 𑒢𑒯𑒱 𑒖𑒰𑒢𑒱 𑒣𑒹𑒪𑒾𑓀। 𑒋𑒏 𑒠𑒱𑒢𑒏 𑒥𑒰𑒮𑓂𑒞𑒹 𑒂𑒋𑒪 𑒕𑒹𑒪𑒾𑓀 𑒂 𑒠𑒮 𑒠𑒱𑒢 𑒥𑒲𑒞𑒱 𑒑𑒹𑒪।

𑒯𑒧 𑒏𑒾𑒪𑒹𑒖 𑒁𑒥𑒻𑒏 𑒞𑒻𑒨𑒰𑒩𑒲𑒧𑒹 𑒪𑒰𑒑𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒾𑓀। 𑒏𑒳𑒮𑒳𑒧 𑒐𑒱𑒢𑓂𑒢 𑒧𑒢𑒹 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒞𑒻𑒨𑒰𑒩𑒲𑒧𑒹 𑒮𑒯𑒨𑒼𑒑 𑒏𑒩𑒋 𑒪𑒑𑒪𑒲।𑒯𑒧 𑒠𑒲𑒠𑒲𑒏 𑒑𑒰𑒧𑒮𑒿 𑒥𑒱𑒠𑒰 𑒦𑒹𑒪𑒾𑓀। 𑒏𑒳𑒮𑒳𑒧𑒏𑒹𑒿 𑒯𑒧𑒩𑒰𑒮𑒿 𑒥𑒱𑒕𑒳𑒛𑓃𑒥𑒰𑒏 𑒥𑒛𑓃 𑒏𑒭𑓂𑒙 𑒦𑓄 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒹𑒪𑒻, 𑒍 𑒕𑒙𑒣𑒙𑒰𑒋 𑒪𑒑𑒪𑒲। 𑒂𑒃 𑒍 𑒥𑒛𑓃 𑒅𑒠𑒰𑒮 𑒥𑒳𑒗𑒢𑒰 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒹𑒪𑒲। 𑒥𑒱𑒠𑒰 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒏𑒰𑒪 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒙𑒱𑒤𑒱𑒢-𑒏𑒻𑒩𑒱𑒨𑒩 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒯𑒰𑒟𑒧𑒹 𑒠𑒻𑒞 𑒛𑒥𑒛𑒥𑒰𑒋𑒪 𑒂𑒿𑒐𑒱𑒨𑒹 𑒥𑒖𑒪𑒲-

"𑒄 𑒥𑒙𑒐𑒩𑓂𑒔𑒰 𑒕𑒲। 𑒋𑒏𑒩𑒰 𑒩𑒰𑒐𑒱 𑒪𑒱𑒁। 𑒥𑒰𑒙𑒧𑒹 𑒦𑒴𑒐 𑒪𑒰𑒑𑒞 𑒞𑒿 𑒐𑒰 𑒪𑒹𑒥। 𑒂 𑒣𑒰𑒥𑒢𑒱 𑒁𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒁𑒥𑒻𑒞 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒩𑒯𑒥।"

𑒏𑒾𑒪𑒹𑒖 𑒂𑒥𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒾𑓀। 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒠𑒱𑒢 𑒥𑒲𑒞𑒱 𑒑𑒹𑒪। 𑒏𑒳𑒮𑒳𑒧𑒏 𑒡𑒱𑒨𑒰𑒢 𑒧𑒢𑒮𑒿 𑒯𑒙𑒱 𑒑𑒹𑒪।

𑒍𑒧𑒯𑒩 𑒏𑒳𑒮𑒳𑒧𑒏 𑒣𑒱𑒞𑒰𑒖𑒲𑒏 𑒠𑒹𑒯𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒦𑓄 𑒑𑒹𑒪। 𑒠𑒲𑒠𑒲 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒥𑒯𑒢𑒼𑒃𑒏 𑒮𑓀𑒑𑒹 𑒠𑒱𑒪𑓂𑒪𑒲 𑒔𑒪𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒲। 𑒏𑒳𑒮𑒳𑒧𑒏 𑒧𑒰𑒃𑒏 𑒯𑒰𑒪𑒞 𑒠𑒨𑒢𑒲𑒨 𑒦𑓄 𑒑𑒹𑒪। 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒥𑒰𑒮 𑒖𑒧𑒲𑒢-𑒖𑒞𑓂𑒟𑒰 𑒏𑒳𑒮𑒳𑒧𑒏 𑒣𑒱𑒞𑒰𑒏 𑒃𑒪𑒰𑒖𑒧𑒹 𑒥𑒱𑒏𑒰 𑒑𑒹𑒪। 𑒏𑒳𑒮𑒳𑒧𑒏 𑒥𑒱𑒨𑒰𑒯 𑒠𑒯𑒹𑒖𑒏 𑒏𑒰𑒩𑒝𑒹 𑒨𑒼𑒑𑓂𑒨 𑒥𑒩𑒮𑒿 𑒢𑒯𑒱 𑒦𑓄 𑒮𑒏𑒪। 𑒏𑒳𑒮𑒳𑒧𑒏 𑒠𑒳𑒪𑒯𑒰 𑒧𑒯𑒰 𑒬𑒩𑒰𑒥𑒲 𑒂 𑒖𑒳𑒂𑒩𑒲 𑒢𑒱𑒏𑒪𑒪। 𑒖𑒞𑒹𑒏 𑒖𑒹 𑒏𑒳𑒮𑒳𑒧𑒏 𑒑𑒯𑒢𑒰-𑒑𑒳𑒛𑓃𑒱𑒨𑒰 𑒂 𑒖𑒧𑒲𑒢-𑒖𑒞𑓂𑒟𑒰 𑒕𑒪, 𑒮𑒦𑒙𑒰 𑒥𑒹𑒔𑒱 𑒏𑓄 𑒣𑒲𑒥 𑒑𑒹𑒪। 𑒁𑒢𑓂𑒞𑒧𑒹 𑒏𑒳𑒮𑒳𑒧𑒏 𑒦𑒰𑒑𑓂𑒨 𑒤𑒴𑒙𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒂 𑒐𑒞𑒩𑒢𑒰𑒏 𑒥𑒹𑒧𑒰𑒩𑒲𑒮𑒿

घरबँनाक मौत भऽ गेलगा।

बेचारी कुसुम अनाथ भऽ गेली। सासुरक नौजवान लड़का सबँहक कुदृष्टि कुसुमपर पड़ए लगलै। कएक बेँर ओकरा पड़ोसबाँक रास्ते परिवार्यासो भेल छल। ओ अपनाकेँ अनाथ बूझि सासुर छोड़ि नैहरमे आबिँ रहए लगली।

हमहूँ पढ़ि-लिख कऽ नोकरी करए लगलौं। बिँआह-शादी भेल। बाँल-बँच्चा सेहो भेल। किछु दिनक बाँद दीदीक गामसँ एकटा निमंत्रण-पत्र आएल, जगमे हमर भागिनक बिआहक उल्लेख कएल गेल छल।

भागिनक बिआहमे भाग लेबाँक लेल दीदीक गाम एलौं। एतए एलाक बाँद कुसुम मन पड़ि गेल। कुसुमक खोज केलौं। एकटा बिधवा सन मौगीसँ भेंट भेल। जनकासँ कुसुमक हाल-चाल पुछैत कहलथिन-

"हमरा कुसुमसँ मिला दीअ।"

ओ कानए लगली आ बँजली-

"पाहुन, हमहीं कुसुम छी।"

हम अवाक् भऽ गेलौं। बँड़ कष्ट भेल कुसुमक दुर्दशा देख कऽ। सोचमे पड़ि गेलौं- एतेक दिनमे ई परिवर्त्तन भऽ गेल! कन्याँक जिनगी केहेन होगत अछि..!

-নাৰাযণ যাদৱ, পত্নীক নাম : শ্ৰীমতী সুমিত্ৰা দেৱী। জন্ম : 14 জনৱৰী 1956, পিতাক নাম : স্ব. ৰাজেশ্বৰ যাদৱ। মাতাক নাম : স্ব. মহেশ্বৰী দেৱী। দাদাক নাম : স্ব. ভোলা যাদৱ। নানাক নাম : মহান স্বতংত্ৰতা সেনানী স্ব. ৰাম লখন সনুহৈতা। জন্ম স্থান : ডুমৰা, মূল গাম : ডুমৰা, পো.- ডুমৰা, ভাযা : ৰুদ্ৰপুৰ, প্ৰখণ্ড : অন্ধৰাঠাঢ়ী, জিলা- মধুবনী (বিহাৰ) মাতৃক : নৱহী, থানা : খুটৌনা, পেশা : অধ্যাপন, অৱকাশ প্ৰাপ্ত প্ৰধানাধ্যাপক, মাত্ৰ পেংশনপৰ আধাৰিত জিনগী। শিক্ষা : এম.এ. (মৈথিলী), লেখন : কথা, কৱিতা আ আলেখ বিভিন্ন পত্ৰ-পত্ৰিকামে প্ৰকাশিত।

মোবাইল নং: 9939041116, 9430631993, 8541096004

সদ্য: প্ৰকাশিত কৃতি : খালী ঘৰ (কথা সংগ্ৰহ), প্ৰকাশিত/অপ্ৰকাশিত অন্য কৃতি : (1.) নাতী দ্বসনক নানাকেঁ (কৱিতা সংগ্ৰহ), (2.) বাঁবাঁ নাম কেৱলম (কথা সংগ্ৰহ) , (3.) সমঝৌতা (কথা সংগ্ৰহ), (4.) নৱকী পুতোহু (কথা সংগ্ৰহ)

অপন মন্তব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

২.১৪.নাৰাযণ যাদৱক ৯ টা কথা- কথা-৪ জগপৰ সম্পাদকীয সমীক্ষা অংগ্ৰেজীমে সম্পাদকীয পৃষ্ঠ পৰ

বিদেহক লেখকক আমংত্ৰিত ৰচনা আ ওগপৰ সমীক্ষা সীৰীজ

ঐ অংকমে প্রস্তুত অছি নাৰাযণ যাদৱক ৯ টা কথা জগপৰ হমৰ সমীক্ষা অংগ্রেজীমে সম্পাদকীয পৃষ্ঠ পৰ অছি।- সম্পাদক

নাৰাযণ যাদৱক ৯ টা কথা

কথা ৪

হৃদয পৰিৱর্তন

গিৰধাৰী ৱাঁবূ এক ৱঁদ্মমুখী প্রতিভাক ধনী, মিলনসাৰ, কর্ত্তব্যনিষ্ঠ সৰকাৰী ৱিদ্যালযক প্রধানাচার্য ছলাহ। সেৱাকালক দৰম্যান ও ৱঁদ্তোকেঁ উপকাৰ কযনে ছলাহ। কোনো অসম্ভৱসঁ অসম্ভৱ কাম আসানীসঁ কৰা দৈত ছলাহ। ৱিদ্যালযক হৰেক গতি-ৱিধিপৰ হিনক ধ্যান ৰহৈত ছলৈন্হ। ছাত্রসঁ লয শিক্ষক ধৰি সভ কিযো হিনকাসঁ খুশ ৰহৈত ছল। হিনক ব্যক্তিত্ব আ কৃতিত্বসঁ ৱিদ্যালযক আসো-পাসক লোক সভ খুশ ৰহৈত ছল। ছাত্র আ অভিভাৱকেঁ জে কোনো ৱিদ্যালযক কার্য ৰহৈত ছল ও অপন কাম ৱুঁঝি তুৰংত কৰা দৈত ছলাহ।

গনোকা ভৱিমে হিনক যশ ফৈনেন ছনা। হিনক খৱকাশ প্রাপ্তিক ঙপৰান্ত ৰিদাগ সমাৰোহমে গনোকা ভৰিক নোক খাযন ছনাহ। প্রভাৰী পৈঘ খাযোজন কযনে ছনাহ। সেৰা নিবৃত্তিক নাভ হেতু জিনা পদাধিকাৰী কার্যনযক ঠক্কৰ নগৰঁয নগনাহ। ৰঁদ্যতো দিনক ৰাঁদ জিনা কার্যনযসঁ হিনক কাগজাত মহানেখাকাৰ কার্যানয পহুঁচন।

খাৱঁ গিৰধাৰী ৰাঁবূ পইনাক ঠক্কৰ নগৰয নগনাহ। ৰঁড় কঠিনসঁ পেঁশন চানূ ভেনৈহ্ন। ঘৰ-পৰিৱাৰ নীক জকাঁ চনয নগনৈহ্ন। দূটা ৰেঁটা খা দূটা ৰেঁটীক শাদী-ৰিঁযাহ সেহো নীক পৰিৱাৰমে ভেন ছনা। সভ তৰহেঁ ঠীক ঠাক ছনা। কিছু দিনক পশ্চাত ও স্বর্গৱাসী ভয গেনাহ। পত্নী জীৱিঁত ছনথিন্হ। ৰেঁটাক সঁগ খপন গাঁৱমে ৰহৈত ছনীহ। গিৰধাৰী ৰাঁবূক দেহাঁতক পশ্চাত সৰকাৰী নিযমানুসাৰ হিনকা পত্নীকেঁ পেঁশন ভেটৈক চাহী। তাহি হেতু কিছু খাৱশ্যক ফার্মপৰ হিনকা পত্নীকেঁ হস্তাক্ষৰ কৰ২ পড়িতন্হি। এহি নেন দূনূ মাযপূত মহানেখাকাৰ কার্যনয পইনা জযৰাঁক হেতু ৰিচাৰ কৰয নগনাহ।

খাগ্ৰ ধৰি নে ৰেঁটা খা নে মায পইনা গেন ছনা। কোনো শহৰো সেহো নহি গেন ছনা। শহৰক চহন-পহন ৰিচিত্র ছনা। মায ৰেঁটা সোচমে পড়ি গেন। কোনা পইনা জাযৰ। পেঁশনক খাৱঁ ও ব্যৱস্থা নহি খছি। খাৱঁ তঁ সভ কার্য ৰেঁকক মাধ্যমসঁ ভয জাগত খছি। ৰেঁটাক স্বভাৱ এহেন ছন জে হৰেক ৰাঁতপৰ মাযকেঁ ডঁটৈত ৰহৈত ছনা। হৰ হমেশা মাযসঁ নাৰাজে ৰহৈত ছনা।

জখন পেঁশন হেতু পইনা জযৰাঁক নেন ৰেঁটাকেঁ কহনৈন তঁ ৰেঁটা

ম্লমনাগত মাযকেঁ ডাঁটয নগনাহ। রেঁটা মাযকেঁ মায নহি বুঁঝৈত ছন। হব হমেশা গাৰি-ফজহৈত সেহো কৰৈত ছন। মায রেঁটাক দ্বাৰা দেন কষ্টকেঁ সহন কৰৈত ৰহনীহ। মায রেঁটাক হব হমেশা খাতীৰদাৰীমে নাগন ৰহৈত ছনীহ। রেঁটা মাযক মহত্ত্ব নহি বুঁঝি ৰহন ছন। রেঁটা ডদাস ৰহয ও মাযকেঁ নীক নহি নগৈত খছি।

মাযক নজৰিমে জৰাঁনো রেঁটা রঁছে ৰহৈত খছি। মায সংসাৰমে সভসঁ দূৰ্নভ রঁস্তু থিক। জকৰ তুননা সংসাৰমে কোনো রঁস্তুসঁ নহি কযন জা সকৈত খছি। তেঁ গিৰধাৰী রাঁবূঁক পত্নী খপনা রেঁটাকেঁ ন্যাযমস্ম জানি ওকৰ সভ গনতীকেঁ রিঁসৈৰ জাগত ছনীহ। মায রঁজনীহ-

"রেঁটা, পেঁশনে ঘৰ চনযরাঁক হেতু সহাৰা খছি। জঁ একৰা চানূ নহি কৰাযর তঁ গুজৰ কোনা চনত। পটনা তঁ জেরাঁকে ছহ।"

রেঁটাকেঁ পটনা জযরামে পৰেশানী বুঁঝনা জাগত ছনৈহ্ন। মাযক রাঁত সুনি রেঁটা কৰ্কস স্বৰমে রাঁজন-

"ও কোনো গাম-ঘৰ ছিঐ জে ককৰো ওহিঠাম ৰহি জাড। ও তঁ শহৰ ছৈক। শহৰক নোককেঁ কামসঁ ফুৰ্সত কহাঁ ৰহৈত ছৈক। শহৰমে এক দোসৰাসঁ ককৰো মতনরে নহি ৰহৈত ছৈক। শহৰমে কিযো মৰি জায কিযো জী জায, এতয সভ তেহনে ছৈক। রঁঢ়ত পঢ়নো নিখনো নোক সভটা নিঠনে ছৈক। এক দোসৰাকেঁ ঠকৈ-ফুসিযরৈমে নাগন ৰহৈত ছৈক।"

মায রঁজনীহ-

"রেঁটা, ওতয ধর্মশালা তঁ ঠৈক। হোটল তঁ ঠৈক। ওতহি ৰহি জাযর।"

মাযক ৰাঁত সুনি রেঁটা মাযকেঁ ডঁটৈত কহলক-

"তূ চূপ ৰহ। খনেৰে দিমাগ নহি খৰার কৰ।"

মায চুপ ভ২ গেল। কিছু মোঠৈত ৰাঁজলি-

"কোন'মা পৃঠৈত-পাঠৈত পটনা এ.জী. খাফিস চলিযে জাযৰঁ।"

দোসৰ দিন গিৰধাৰী ৰাঁৰূক রেঁটা পটনা জযৰাঁক হেতু গন্টৰসীটী ট্রেনক টিকট কটা খননক তঁ মাযকেঁ কহলক জে মায, টিকট ভ২ গেল। মায ৰাঁজলি- রেঁটা, ৰঁটখঠা কিছু ৰঁনা নীখ। রেঁটা ফেৰ মুস্কনাকয ৰাঁজল ওতহি কোনো হোটলমে খা-পীর লেৰঁ। মায ফেৰ খসথিৰ মনসঁ প্রেমসঁ ৰাঁজলি-

"রেঁটা, ওতয ভোজন খসিযা-ৰঁসিযা ভেটৈত খা পৈসা সেহো খধিক লাগত।"

মাযক ৰাঁত সুনিতহি রেঁটা জোৰসঁ ৰাঁজল-

"জো জে মন হোগ ছৌ সে কৰ।"

মায ৰঁটখঠাক ৰাঁস্তে পূৰী, তৰকাৰী, পেড়া ৰঁনৌলক। ঊপৰসঁ কনেক নূন, হৰিযৰকা মীৰচাগ্ৰ খা খচাৰ সেহো একটা মোৰামে লয লেলক।

সুৰঁহ 6 ৰঁজে জযনগৰসঁ গন্টৰ সীটী ট্রেন জে ডেড় ৰঁজে পটনা

𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔𑒻 𑒚𑒲𑒏 𑒮𑒹 𑒙𑓂𑒩𑒹𑒢 𑒣𑒏𑒩𑒪𑒏। 𑒩𑒹𑒪 𑒑𑒰𑒛𑓃𑒲 𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲𑒮𑒿 𑒮𑒰𑒜𑓃𑒹 𑒕𑒯 𑒥𑒖𑒹 𑒐𑒳𑒖𑒪। 𑒧𑒰𑒨 𑒥𑒹𑒙𑒰 𑒙𑓂𑒩𑒹𑒢𑒧𑒹 𑒔𑒜𑓃𑒪। 𑒋𑒯𑒱 𑒃𑒢𑓂𑒙𑒩 𑒮𑒲𑒙𑒲𑒧𑒹 𑒦𑒲𑒛𑓃-𑒦𑒰𑒩 𑒏𑒧 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒚𑒲𑒏 𑒞𑒿 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒧𑒰𑒨 𑒥𑒹𑒙𑒰 𑒧𑒢 𑒣𑒮𑒢𑓂𑒠 𑒮𑒲𑒙 𑒐𑒼𑒖𑒱 𑒏𑓄 𑒥𑒻𑒮𑒪। 𑒐𑒱𑒛𑓃𑒏𑒲 𑒪𑒑𑒏 𑒮𑒲𑒙 𑒥𑒜𑓃𑒱𑒨𑒰 𑒥𑒳𑒗𑒹𑒪𑒻𑒏 𑒞𑒿𑒋 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒂𑒧𑒢𑒹-𑒮𑒰𑒧𑒢𑒹 𑒥𑒻𑒮𑒪। 𑒑𑒰𑒛𑓃𑒲 𑒠𑓂𑒩𑒳𑒞 𑒑𑒞𑒱𑒮𑒿 𑒔𑒪𑒨 𑒪𑒰𑒑𑒪।

𑒑𑒰𑒛𑓃𑒲𑒏 𑒥𑒰𑒯𑒩𑒏 𑒫𑒰𑒞𑒰𑒫𑒩𑒝, 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒵𑒞𑒱𑒏 𑒮𑒾𑒢𑓂𑒠𑒩𑓂𑒨𑒞𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒢𑒱𑒯𑒰𑒩𑒋 𑒪𑒰𑒑𑒪। 𑒂𑒃 𑒡𑒩𑒱 𑒧𑒰𑒨 𑒥𑒹𑒙𑒰 𑒋𑒯𑒹𑒢 𑒠𑒵𑒬𑓂𑒨 𑒢𑒯𑒱 𑒠𑒹𑒐𑒢𑒹 𑒕𑒪। 𑒃𑒢𑓂𑒙𑒩 𑒮𑒲𑒙𑒲 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒞𑒲𑒣𑒳𑒩 𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔𑒪। 𑒃𑓀𑒖𑒢 𑒂𑒑𑒴𑒮𑒿 𑒏𑒰𑒙𑒱 𑒣𑒰𑒕𑒰𑒧𑒹 𑒖𑒼𑒛𑓃𑒪 𑒑𑒹𑒪। 𑒧𑒳𑒖𑒤𑓂𑒤𑒩𑒣𑒳𑒩 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒛𑒹𑒜𑓃 𑒥𑒖𑒹 𑒣𑒙𑒢𑒰 𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔𑒪। 𑒣𑒙𑒢𑒰 𑒮𑓂𑒙𑒹𑒬𑒢𑒮𑒿 𑒅𑒞𑒩𑒱 𑒮𑓂𑒙𑒹𑒬𑒢𑒮𑒿 𑒥𑒰𑒯𑒩 𑒂𑒨𑒪। 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒧𑒰𑒨 𑒥𑒹𑒙𑒰 𑒧𑒯𑒰𑒥𑒲𑒩 𑒧𑒢𑓂𑒠𑒱𑒩 𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔𑒪। 𑒣𑒻𑒩-𑒯𑒰𑒟 𑒡𑒼𑒨 𑒥𑒖𑒩𑓀𑒑 𑒥𑒪𑒲𑒏 𑒣𑒴𑒖𑒰 𑒏𑒨𑒪𑒻𑒢𑓂𑒯। 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒰𑒠 𑒔𑒜𑓃𑒾𑒪𑒻𑒢𑓂𑒯। 𑒤𑒹𑒩 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒧𑒰𑒨 𑒥𑒹𑒙𑒰 𑒮𑒛𑓃𑒏𑒣𑒩 𑒂𑒨𑒪।

𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒥𑒙𑒼𑒯𑒲 𑒥𑒰𑒙 𑒡𑒨𑒢𑒹 𑒖𑒰 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒪। 𑒥𑒹𑒙𑒰-𑒥𑒙𑒼𑒯𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒙𑒼𑒏𑒪𑒏-

"𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒧𑒯𑒰 𑒪𑒹𑒐𑒰𑒏𑒰𑒩 𑒏𑒰𑒩𑓂𑒨𑒰𑒪𑒨 𑒖𑒨𑒥𑒰𑒏 𑒁𑒕𑒱 𑒮𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒰 𑒖𑒰𑒨𑒥 𑒩𑒰𑒮𑓂𑒞𑒰 𑒥𑒞𑒰 𑒠𑒲𑒁।"

𑒥𑒙𑒼𑒯𑒲 𑒥𑒰𑒖𑒪-

"𑒋𑒯𑒱𑒚𑒰𑒧𑒮𑒿 𑒙𑒹𑒧𑓂𑒣𑒴 𑒣𑒏𑒛𑓃𑒱 𑒪𑒲𑒁 𑒂 𑒍 𑒙𑒹𑒧𑓂𑒣𑒴 𑒂𑒩. 𑒥𑓂𑒪𑒰𑒏 𑒔𑒾𑒩𑒰𑒯𑒰𑒮𑒿 𑒂𑒑𑒰 𑒧𑒼𑒛𑓃𑒣𑒩 𑒅𑒞𑒰𑒩𑒱 𑒠𑒹𑒞 𑒂 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒍𑒯𑒱𑒚𑒰𑒧𑒮𑒿 𑒠𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒥𑒑𑒪𑒧𑒹 𑒧𑒯𑒰 𑒪𑒹𑒐𑒰𑒏𑒰𑒩 𑒏𑒰𑒩𑓂𑒨𑒰𑒪𑒨 𑒔𑒪𑒱 𑒖𑒰𑒨𑒥।"

𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒑𑒼𑒙𑒹 𑒙𑒹𑒧𑓂𑒣𑒴𑒣𑒩 𑒔𑒜𑓃𑒪 𑒂 𑒏𑒱𑒕𑒳𑒋 𑒠𑒹𑒩𑒧𑒹 𑒧𑒯𑒰 𑒪𑒹𑒐𑒰𑒏𑒰𑒩 𑒂𑒤𑒱𑒮 𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔𑒱 𑒑𑒹𑒪। 𑒏𑒏𑒩𑒼𑒮𑒿 𑒣𑒴𑒕𑒱 𑒁𑒢𑓂𑒠𑒩 𑒖𑒰𑒨 𑒪𑒰𑒑𑒪। 𑒑𑒹𑒙𑒣𑒩 𑒥𑒻𑒮𑒪

𑒮𑒱𑒣𑒰𑒯𑒲 𑒙𑒼𑒏𑒪𑒏-

"𑒏𑒯𑒰𑒿 𑒖𑒰 𑒩𑒯𑒹 𑒯𑒹𑒿? 𑒣𑒯𑒪𑒹 𑒣𑒩𑒧𑒱𑒬𑒢 𑒪𑒹 𑒪𑒹𑓀 𑒞𑒥 𑒁𑒢𑓂𑒠𑒩 𑒖𑒰𑒌𑒿𑒑𑒹।"

𑒥𑒹𑒿𑒙𑒰 𑒠𑒏𑓂𑒭𑒱𑒝𑒥𑒩𑒱𑒨𑒰 𑒩𑒴𑒧𑒧𑒹 𑒑𑒹𑒪 𑒂 𑒁𑒣𑒢 𑒮𑒦 𑒏𑒰𑒑𑒖𑒰𑒞 𑒣𑒩𑒧𑒱𑒬𑒢 𑒠𑒹𑒢𑒱𑒯𑒰𑒩 𑒏𑒩𑓂𑒧𑒔𑒰𑒩𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒠𑒹𑒐𑒰 𑒠𑒹𑒪𑒏।

𑒏𑒩𑓂𑒧𑒔𑒰𑒩𑒲 𑒣𑒹𑓀𑒬𑒢𑒥𑒪𑒰 𑒏𑒰𑒑𑒖 𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒣𑒩𑒧𑒱𑒬𑒢𑒥𑒪𑒰 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒖𑒰 𑒟𑒧𑒰 𑒠𑒹𑒪𑒢𑒱। 𑒍 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒖𑒰 𑒪𑒨 𑒮𑒱𑒣𑒰𑒯𑒲 𑒪𑒑 𑒑𑒹𑒪। 𑒮𑒱𑒣𑒰𑒯𑒲 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒖𑒰 𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒁𑒢𑓂𑒠𑒩 𑒖𑒰𑒃𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒂𑒠𑒹𑒬 𑒠𑒹𑒪𑒏। 𑒞𑒰𑒫𑒞 𑒏𑒩𑓂𑒧𑒔𑒰𑒩𑒲 𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱𑒏 𑒙𑒱𑒤𑒱𑒢 𑒮𑒧𑒰𑒣𑓂𑒞 𑒦𑓄 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒪। 𑒏𑒻𑓀𑒢𑒙𑒲𑒢 𑒐𑒰𑒪𑒲 𑒦𑓄 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒪। 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒧𑒰𑒨-𑒣𑒴𑒞𑒏𑒹𑒿 𑒦𑒴𑒐 𑒥𑒹𑒮𑒲 𑒪𑒰𑒑𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒪। 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒏𑒻𑒙𑒱𑒿𑒑𑒧𑒹 𑒑𑒹𑒪। 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒩𑒴𑒧 𑒐𑒰𑒪𑒲 𑒕𑒪, 𑒏𑒳𑒩𑓂𑒮𑒲, 𑒙𑒹𑒥𑒳𑒪 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒪𑒰𑒑𑒪 𑒕𑒪𑒻𑒏। 𑒍𑒞𑒨 𑒣𑒰𑒢𑒱 𑒣𑒲𑒥𑒰𑒏 𑒢𑒪 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒪𑒰𑒑𑒪 𑒕𑒪। 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒧𑒰𑒨-𑒣𑒴𑒞 𑒍𑒯𑒱 𑒏𑒼𑒚𑒩𑒲𑒧𑒹 𑒖𑒰 𑒏𑒨 𑒏𑒳𑒩𑓂𑒮𑒲𑒣𑒩 𑒥𑒻𑒮𑒱 𑒙𑒹𑒥𑒳𑒪𑒣𑒩 𑒗𑒼𑒪𑒰𑒮𑒿 𑒣𑒴𑒩𑒲 𑒮𑒥𑓂𑒖𑒲 𑒢𑒱𑒏𑒰𑒪𑒱 𑒠𑒴 𑒚𑒰𑒧 𑒁𑒐𑒥𑒰𑒩 𑒣𑒩 𑒣𑒩𑒼𑒮𑒰 𑒪𑒑𑒰𑒃𑒨𑒹 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒪 𑒂𑒏𑒱 𑒠𑒴𑒙𑒰 𑒮𑒖𑓂𑒖𑒢 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱 𑒍𑒯𑒱 𑒏𑒧𑒩𑒰𑒧𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒹𑒬 𑒏𑒨𑒪𑒻𑒢𑓂𑒯।

𑒣𑒯𑒱𑒢𑒹 𑒞𑒿 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒧𑒰𑒨-𑒣𑒴𑒞𑒏𑒹𑒿 𑒛𑒩 𑒦𑒹𑒪𑒻𑒢𑓂𑒯। 𑒍 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒮𑒖𑓂𑒖𑒢 𑒧𑒰𑒨 𑒥𑒹𑒿𑒙𑒰𑒏 𑒧𑒢𑒼𑒠𑒬𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒦𑒰𑓀𑒣𑒱 𑒍𑒯𑒱𑒧𑒹 𑒮𑒿 𑒋𑒏 𑒮𑒖𑓂𑒖𑒢 𑒥𑒖𑒪𑒰𑒯-

"𑒧𑒰𑒨𑒖𑒲, 𑒣𑒹𑓀𑒬𑒢𑒥𑒪𑒰 𑒤𑒰𑒩𑒧𑒣𑒩 𑒮𑒰𑒃𑒢 𑒏𑒩𑒥𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒂𑒨𑒪 𑒕𑒲?"

𑒧𑒰𑒨𑒖𑒲 𑒥𑒖𑒪𑒲𑒯-

"𑒯𑒿 𑒥𑒹𑒿𑒙𑒰।"

𑒤𑒹𑒩 𑒠𑒼𑒮𑒩 𑒮𑒖𑓂𑒖𑒢 𑒥𑒖𑒪𑒰𑒯-

"মাওজী ঘৰসঁ ৰঁ‍ষ্টখঠামে কী সভ ৰঁনা ক২ নৌনে ছী। ৰঁাত নমীরৰঁনাকেঁ মাযক হাথক ভোজন ভেষ্টৈত ঋছি।"

ও ৰাঁত স্বনৈত মায ৰঁজনীহ-

"ৰৌঋা, জখন হমৰা ঋহাঁ মায কহনোঁ তখন হমৰা হাথক ৰঁনৌন পূৰী, সৰ্জী, পেৰা জৰুৰ খা নীঋ।"

মাযজী ওহো দ্বনূ ঋাদমীকেঁ পূৰী, সৰ্জী, পেড়া পেপৰপৰ পৰোসি ঋাগাঁ ৰঁঠা দেনক।

দ্বনূ সজ্জন ননপৰ সঁ হাথ ধোগ, খায নাগন। খযনাক ৰাঁদ ভোজনক প্রসংশা কৰৈত ৰাঁজন-

"মাযজী, মজা ঋাৰিঁ গেন। এতেক স্বাদিষ্ট ভোজন জীৰনমে পহিন ৰেঁৰ খযনাঁ।"

সজ্জন ৰঁজনোহ-

"মাযজী, ঋহাঁক ৰেঁষ্টা ৰঁড় ভাগ্যশালী ঋছি জে ঋহাঁ সন মায ওকৰা ভেষ্টনৈক। ঋাও হমৰো ঋপন মাযক স্মৰণ ঋাৰিঁ গেন।"

ঋা ওহি সজ্জনক ঋাঁখিসঁ নোৰ ষ্টপকয নাগন।

দূনূ সজ্জনক ৰাঁত স্বনি গিৰধাৰী ৰাঁৰূঁক ৰেঁষ্টা জে হৰ হমেশা ঋপন মাযপৰ তমসাগনে ৰহৈত ছন। মনহি মন সোচয নাগন জে ও দ্বনূ সজ্জন জে ঋনজান ছথি, ও হমৰা মাযকেঁ এতেক সম্মান দেনক ঋা হম সমীপমে ৰহিতাঁ মাযক মমতাকেঁ নহি ৰূঁঝি

𑒮𑒏𑒪𑒯𑒳𑒿।

𑒥𑒹𑒙𑒰𑒏 𑒧𑒢 𑒑𑓂𑒪𑒰𑒢𑒱𑒮𑒿 𑒦𑒩𑒱 𑒑𑒹𑒪। 𑒍 𑒧𑒢𑒯𑒱-𑒧𑒢 𑒣𑒬𑓂𑒔𑒰𑒞𑒰𑒣 𑒏𑒩𑒨 𑒪𑒑𑒪𑒰𑒯। 𑒍𑒯𑒱 𑒮𑒖𑓂𑒖𑒢𑒧𑒹 𑒮𑒿 𑒋𑒏 𑒮𑒖𑓂𑒖𑒢 𑒥𑒖𑒪𑒰𑒯-

"𑒧𑒰𑒿𑒖𑒲 𑒏𑒢𑒹𑒏 𑒏𑒰𑒪 𑒚𑒯𑒩𑒴। 𑒯𑒧 𑒞𑒳𑒩𑓀𑒞 𑒂𑒤𑒱𑒮𑒮𑒿 𑒂𑒥𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒲। 𑒁𑒯𑒰𑒿𑒏 𑒏𑒰𑒖 𑒏𑒩𑒰 𑒠𑒹𑒥। 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒏𑒭𑓂𑒙 𑒢𑒯𑒱 𑒯𑒼𑒧𑒨 𑒠𑒹𑒥।"

𑒍 𑒮𑒖𑓂𑒖𑒢 𑒏𑒢𑒹𑒏𑒰𑒪𑒏 𑒥𑒰𑒠 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒤𑒰𑒩𑒧 𑒯𑒰𑒟𑒧𑒹 𑒢𑒹𑒢𑒹 𑒧𑒰𑒨 𑒪𑒑 𑒂𑒨𑒪𑒰𑒯 𑒂 𑒥𑒖𑒪𑒰𑒯-

"𑒧𑒰𑒨 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒪𑒑 𑒖𑒹 𑒏𑒰𑒑𑒖 𑒁𑒕𑒱 𑒍 𑒪𑒰𑒅।"

𑒍𑒯𑒱 𑒤𑒰𑒩𑒧𑒏𑒹𑒿 𑒣𑒹𑓀𑒬𑒢𑒥𑒪𑒰 𑒏𑒰𑒑𑒖𑒮𑒿 𑒮𑒦 𑒧𑒱𑒪𑒰𑒢 𑒏𑓄 𑒮𑒦 𑒤𑒰𑒩𑒧𑒧𑒹 𑒠𑒹𑒪 𑒥𑓂𑒨𑒼𑒩𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒦𑒩𑒪𑒏। 𑒏𑒰𑒑𑒖 𑒯𑒰𑒟𑒧𑒹 𑒪𑒨 𑒧𑒰𑒨𑒏𑒹𑒿 𑒮𑓀𑒑 𑒏𑒨 𑒂𑒤𑒱𑒮 𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔𑒪। 𑒧𑒰𑒨𑒮𑒿 𑒂𑒤𑒱𑒮𑒩𑒏 𑒮𑒰𑒧𑒢𑒹𑒧𑒹 𑒯𑒮𑓂𑒞𑒰𑒏𑓂𑒭𑒩 𑒏𑒩𑒰 𑒏𑒰𑒑𑒖 (𑒤𑒰𑒩𑓂𑒧) 𑒖𑒧𑒰 𑒏𑒨 𑒠𑒹𑒪𑒟𑒱𑒢𑓂𑒯। 𑒠𑒮 𑒧𑒱𑒢𑒙𑒧𑒹 𑒮𑒦 𑒏𑒰𑒖 𑒏𑒩𑒰 𑒧𑒰𑒨 𑒮𑒯𑒱𑒞 𑒍 𑒮𑒖𑓂𑒖𑒢 𑒥𑒰𑒯𑒩 𑒂𑒨𑒪𑒰𑒯। 𑒥𑒹𑒙𑒰𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒄 𑒏𑒰𑒧 𑒥𑒛𑓃 𑒏𑒚𑒱𑒢 𑒥𑒳𑒗𑒢𑒰 𑒖𑒰𑒑𑒞 𑒕𑒪। 𑒧𑒰𑒨 𑒂 𑒥𑒹𑒙𑒰 𑒥𑒛𑓃 𑒐𑒳𑒬 𑒕𑒪। 𑒧𑒰𑒨 𑒍𑒯𑒱 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒮𑒖𑓂𑒖𑒢𑒏𑒹𑒿 𑒯𑒵𑒠𑒨𑒮𑒿 𑒂𑒬𑒲𑒩𑓂𑒫𑒰𑒠 𑒠𑒹𑒪𑒻𑒢𑓂𑒯। 𑒥𑒹𑒙𑒰 𑒮𑒼𑒔𑒨 𑒪𑒰𑒑𑒪 𑒖𑒹 𑒧𑒰𑒨𑒏 𑒪𑒴𑒢𑒧𑒹 𑒋𑒞𑒹𑒏 𑒬𑒏𑓂𑒞𑒱 𑒕𑒻𑒏 𑒖𑒹 𑒔𑒳𑒙𑒏𑒲𑒧𑒹 𑒯𑒧𑒩 𑒏𑒰𑒖 𑒦𑓄 𑒑𑒹𑒪। 𑒧𑒰𑒨 𑒍𑒯𑒱 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒮𑒖𑓂𑒖𑒢𑒏𑒹𑒿 𑒂𑒬𑒲𑒩𑓂𑒫𑒰𑒠 𑒠𑒻𑒞 𑒥𑒖𑒪𑒲𑒯-

"𑒥𑒹𑒙𑒰, 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱𑒏 𑒅𑒣𑒏𑒰𑒩𑒏𑒹𑒿 𑒯𑒧 𑒖𑒲𑒫𑒢 𑒦𑒩𑒱 𑒢𑒯𑒱 𑒦𑒴𑒑𑒪 𑒮𑒏𑒻 𑒕𑒲।"

𑒋𑒯𑒱𑒣𑒩 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒮𑒖𑓂𑒖𑒢 𑒥𑒰𑒖𑒪- "𑒧𑒰𑒨, 𑒯𑒧 𑒁𑒯𑒰𑒿𑒏 𑒢𑒧𑒏 𑒖𑒹 𑒐𑒨𑒪𑒯𑒳𑒿। 𑒯𑒧 𑒮𑒦 𑒁𑒯𑒰𑒿𑒏 𑒥𑒹𑒙𑒰 𑒮𑒧𑒰𑒢 𑒕𑒲।"

ओ ब्राँत सुनैत रोँशाकेँ शर्मसँ माथ झुकि गेलैक। रोँशाकेँ ओ एहसास भेलैक जे माय ओकरा जन्म देलक, पोसलक, पालनक आ हाथ पकड़ि चलेनाइ सिखौलक। अपन दूध पिआ हमरा एतेकटा बनौलक। आ हम ओहि मायकेँ तिरस्कार करैत छलहुँ। हमरासँ बढ़ि एहि संसारमे कियो पापी नहि अछि। ओ दुनू सज्जन मायसँ बिदा लैत अपन काजपर चलि गेल।

ओ दुनू सज्जन गिरधारी बाबूक नामपर मायक सभ काम करा देलक। कियैक तँ ओ दुनू सज्जन गिरधारी बाबूक शिष्य छल। ओ सज्जन लोकनि गिरधारी बाबूक पत्नीकेँ चिन्हैत छल। मुदा अपन परिचय नहि देलक।

आबो गिरधारी बाबूक बेँटा जे मायकेँ हमेशा तिरस्कृत करैत छल तेकर ह्रदय परिवर्तन भय गेलैन्ह। आ मनहि-मन शपथ खयलैन्ह जे मायकेँ जीवन भरि सेवा करबैँ। मायक पैरपर खसि पड़लाह आ हबोँ ढकार भय कानय लगलाह। बजलाह-

"माय, हमरासँ बड़ पैघ गलती भेल। हमरा जे दण्ड देबाक छौ से दय दे।"

माय रोँशाकेँ हाथ पकड़ि उठौलक आ कलेजासँ लगा लेलक। रोँशाक ह्रदय परिवर्तन भय गेल।

-नारायण यादव, पत्नीक नाम : श्रीमती सुमित्रा देवी। जन्म : 14 जनवरी 1956, पिताक नाम : स्व. राजेश्वर यादव। माताक नाम : स्व. महेश्वरी देवी। दादाक नाम : स्व. भोला यादव। नानाक नाम :

মহান স্বতংত্রতা সেনানী স্ব. ৰাম লখন মলহৈতা। জন্ম স্থান : ডুমৰা, মূল গাম : ডুমৰা, পো.- ডুমৰা, ভায়া : ৰূদ্রপুৰ, প্রখণ্ড : অন্ধৰাঠাঢ়ী, জিলা- মধুবঁনী (বিঁহাৰ) মাতৃক : নৰহী, থানা : খুটৌনা, পেশা : অধ্যাপন, অবকাশ প্রাপ্ত প্রধানাধ্যাপক, মাত্র পেংশনপৰ আধাৰিত জিনগী। শিক্ষা : এম.এ. (মৈথিলী), লেখন : কথা, কবিতা আ আলেখ বিভিন্ন পত্র-পত্রিকামে প্রকাশিত।

মোবাঁগল নং: 9939041116, 9430631993, 8541096004

মদ্য: প্রকাশিত কৃতি : খালী ঘৰ (কথা সংগ্রহ), প্রকাশিত/অপ্রকাশিত অন্য কৃতি : (1.) নাতী দ্বসলক নানাকেঁ (কবিতা সংগ্রহ), (2.) ৰাঁৰাঁ নাম কেরলম (কথা সংগ্রহ) , (3.) মমঝৌতা (কথা সংগ্রহ), (4.) নরকী পুতোদ্দ (কথা সংগ্রহ)

অপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

২.১৯.নাৰাযণ যাদরক ৯ টা কথা- কথা ৯ জগপৰ সম্পাদকীয সমীক্ষা অংগ্রেজীমে সম্পাদকীয পৃষ্ঠ পৰ

বিদেহক লেখকক আমংত্রিত ৰচনা আ ওগপৰ সমীক্ষা সীৰীজ

ঐ অংকমে প্রস্তুত অছি নাৰাযণ যাদরক ৯ টা কথা জগপৰ হমৰ সমীক্ষা অংগ্রেজীমে সম্পাদকীয পৃষ্ঠ পৰ অছি।- সম্পাদক

নাৰাযণ যাদরক ৯ টা কথা

কথা ৯

গামক একতা

মানা এক সপ্তাহ পহিনে অপন সাস্বৰ আনাপ্বৰসঁ নৈহৰ মন্মাৰী আযন ছলীহ। কিযৈক তঁ ওকৰা রঁছা হোনিহাৰী ছৈক। সাতম মাস রিঁত আঠম চঢ়ন ছৈক। রেঁটীক নেন মাগযে সভসঁ অধিক আত্মীয হোগত অছি। প্রসরঁ রেঁদনা মাঙ্রক মুঁহে দেখনাসঁ কম ভয জাগত অছি। প্রায: দেখন গেন অছি জে সঁতানোৎপতিক

সমযমে নৈহৰে নীক হোগত ঠৈক।

ৰামধনী কাকা হকাযন পিযাযন, দৌগন দৌগন ঘৰ খযনাহ খা হঁফযিযৈত খপন পত্নীসঁ কহনৈন্হ-

"খাগ্ৰ খখন মানাকেঁ যাস্বৰ খানাপ্ৰৰ ভেজ দিযৌক। কিযৈক তঁ ৰঁড় জোৰ ৰাঁঢ়ি খারিঁ ৰহনে ঠৈক। খপনা যভক ঘৰ কোযীক কছেৰ পৰ খছি। গামক ঠাৰূ কাত ৰিঁগ ৰাঁন্ধ খছি। ও ৰিঁগ ৰাঁন্ধ পৰ পানি নাপনপ কয ৰহনে খছি। কখনো ৰিঁগ ৰাঁন্ধকেঁ তোগৰ খপনা গামকেঁ দহা দেত। তেঁ মানাকেঁ যাস্বৰ ভেজ দিযৌক। কমসঁ কম ওতয তঁ ওকৰ জান ৰাঁচি জেতৈক। নদীক পানি ৰাঁঢ়ি ৰহনে খছি। জেমহৰ তাকূ ওমহৰ পানিযে-পানি দেখা ৰহনে খছি।"

এহি গনাকামে যভ যান ৰাঁঢ়ি খৰৈত খছি। ৰাঁঢ়ি কী ঔতৈক, খাফদ্ রিপত খা ম্বযিরত খারিঁ জাগত খছি। কোশীকন্হা নোকক জীৱন ৰঁৰযাত ভৰি ৰঁড় কঞ্চপ্ৰদ ভয জাগত খছি। জান যান যাদিখন খতৰেমে ৰহৈত খছি। কোশীকন্হামে খেতীযে যভক জীৱনক যহাৰা খছি। যানমে তীনটা ফযন নীক জকাঁ ডপজৈত খছি। গেহুঁ, মকগ্ৰ, ধান খা একৰ খতিৰিক্ত যৰযোঁ, তোড়ী, ৰাগ্ৰ, ধনিযাঁ, প্যাজ, নহসূন, তীযী খাওৰ খজমাগনক খেতীযঁ ওত্তকা নোক যভ যমৃদ্ধ ৰহৈত ঠথি। নকদী ফযনক মহত্ব কিছু খাওৰ ঠৈক। কেৱন ৰঁৰযাতমে কিছু কষ্ট যহয পড়ৈত ঠন্হি। খেতীক প্ৰধানতা এতয ম্বখ্য খছি। কহৱী ঠৈক ডত্তম খেতী, মধ্যম ৱাণ, নিষিদ ঠাকৰী ভীখ নিদান। গ্ৰ ৰাঁঢ়ি খেতীকেঁ চৌপষ্ট কয দেনক খছি।

মানা এক সপ্তাহ পহিনহি অপন সাসুৰসঁ এতয় আযল ছলীহ। ওকৰা বঁচ্চা হোনিহাৰী ছৈক। সাতম বিঁত আঠম চড়ল ছৈক। বেঁটীক নেন মায সভসঁ প্রিয আ আত্মীয লোক হোগত অছি। প্রসর বেদনা মাগক মুঁহ দেখনাসঁ কম ভয জাগত অছি। প্রায: দেখল জাগত অছি জে বেঁটীক সঁতানোৎপতিক সময নৈহৰে নীক হোগত ছৈক।

মাগ্র জতেক যতনসঁ দেখ ভাল বেঁটীকেঁ কৰৈত অছি ওতেক সাসু নহি। মায আ সাসুমে বঁড় অন্তৰ ছৈক। মাযক মমতা জতেক বেঁটী পৰ ৰহৈত ছৈক ওতেক মমতা সাসুকেঁ নহি ৰহৈত ছৈক। কতৌ-কতৌ ওহো দেখল গেলৈক অছি জে সাসু অপনো মাযসঁ পুতোহুকেঁ প্রসরক সময বেঁসী দেখ-ৰেখ কৰৈত অছি।

এহেন কমে সাসু অছি। অধিকত্তৰ সাসুকেঁ পুতোহুক প্রতি ভারনা খৰাব ৰহৈত অছি। তেঁ মানাকেঁ ওকৰ মায অপনা ওহিঠাম বঁজা লেনকহ্নি। সঁগমে দু সালক একটা বেঁটা সেহো ছল। মানাক মাযকেঁ পতা নহি ছল জে এহেন ভীষণ বাঁঢ়ি ঔতৈক। নহি তঁ বেঁটীকেঁ নহি অনিতথি। গর্ভরতী ৰহলাক কাৰণে মানাকেঁ লৌলে ছল। জে নৈহৰমে ৰহত। এতয অস্পতালমে ভর্তী কৰা দেবৈক।

মুদা হায বে দেবঁক চক্র জে বাঁঢ়িমে ঘৰসঁ নিকলবঁ কঠীন ভয গেল। মায গুমসুম বৈঁসি সোচি ৰহল ছলীহ, জে আবঁ কী কৰক চাহী? মানাকেঁ সাসুৰ ভেজ দিযৈক কী নহি। এহি তাৰতম্যমে পড়ল ছলীহ। সাসুৰ ভেজলাগক অর্থ ভেল অপন মানহানি। বেঁটীকেঁ সভ দিন সাসু দিযাদনীক উপৰাগ সুনয পড়তৈন। সাসু দিযাদনী গ্র কহিতথি জে দেখনিযৌ তোৰা মায-বাঁপকেঁ জে বিঁনা বিদাগৰী

কৰৌনহি মাস্বৰ ভেজ দেনকৌ। কিছুও দিন নহি ৰাখি মকনহাঁ।

মায ওা মোচি দৃঢ় নিশ্চয কযনক জে খপনে মৰৰ্ তঁ মৰৰ্ ম্বদা ৰেঁষ্টীকেঁ মাস্বৰ নহি ভেজৰ্। ওাহো মোচয নগনীহ জে হৰেক মান ৰাঁঢ়ি খৰৈত খছি। মৰকাৰ খা প্ৰশামন ৰাঁঢ়িক নাম পৰ নূষ্ট-খমোষ্ট কৰৈত খছি। ৰাঁঢ়ি নহি খাওত ওকৰ স্থাযী মমাধান নহি কৰৈত চথি। ৰাঁঢ়িক জঁ স্থাযী মমাধান ভয জাযত তঁ খাগ ওা দিন দেখৰাঁমে নহি খৰৈত।

মানাক ৰাঁবূজী ফেৰ ওকৰা মাযকেঁ টোকনক-

"জঁ ৰাঁঢ়ি চনিযো জাযত তঁ পানিকেঁ ঘষ্টৈমে এক দূ মাম নাগি জাযত। তঁ মানাকেঁ খাগযে মাস্বৰ ভেজ দিযৌক। দূ-চাৰি দিনক ঝঁঝষ্ট নহি খছি। ওা কৈক দিনক মঁকষ্ট খছি।"

ম্বদা মানাক মাযক মন নহি মানৈত চন জে হম মানাকেঁ মাস্বৰ ভেজ দী। ও মোচৈত চনীহ জে খপনে ভুখনে ৰহৰ্ তঁ ৰহৰ্ ম্বদা ৰেঁষ্টীকেঁ কোনো কণ্ষ্ট নহি হোময দেৰৈক। ৰিঁনা ৰিদাগৰী কৰৌনহি কোনা মাস্বৰ জায দেৰৈক। জীৰঁন ভৰি হমৰা ৰেঁষ্টীকেঁ নোক ডনহন ডপৰাগ দেত।

মানাক মায খড়ন ৰহনীহ। ও মানাকেঁ কিন্নহাঁ নহি মাস্বৰ ভেজৰাঁক পক্ষমে চনীহ। মানাক মায খা ৰাঁবূজীমে ৰঁতংগৰ হোমথ নাগন। মানাক মায খড়ন ৰহনীহ। গজ্জত প্ৰতিঝ্ঠাক মৰান খছি। হম কোনা ৰেঁষ্টীকেঁ মাস্বৰ ভেজৰ্। দ্বনূ প্ৰাণীমে জোৰ-জোৰমঁ ৰাঁত হোময নগনৈক। খাম-পামক পৰোমিযা নোকনি জমা ভয গেন। মভ দ্বনূক ৰাঁত ৰূঝনক।

সমাজক লোকো সভ মানাক মাথক পঞ্চমে রোঁপ্ট দেনক। কিছু কানক বাঁদ পূৰা গামক স্ত্ৰী-পুৰুষ জমা ভ২ গেল। সভক বিচাৰ ভেল জে সভ কিযো মিলি বিং বাঁন্হপৰ সঁ জে পানি গামমে আৰঁক লেল সিৰসিৰাগত ছল তকৰা ৰোকবাঁক উপায কৰক চাহী। সভ কিযো মিলি খনিযা সিমেঁটক বোৰামে মাঁটি ভৰি বাঁন্হ পৰ জমা কৰয লাগল। পানি জে বাঁন্হ পৰ হোগত গামমে অবৈত ছল সে বন্দ ভয গেল। ভৰি ৰাতি পূৰা গৌঁআঁ জাগল ৰহি গেল। বোৰা-পৰ-বোৰা দেময লাগল বিং বাঁন্হকেঁ ততেক নে মজগূত কযলক জে নে বাঁন্হ টুটলে আ নে একো ৰত্তী পানি গামযমে আযল। গৌঁআঁ-ঘৰুআ আ সমাজক কঠিন মেহনতসঁ গামমে পানি নহি আযল।

দূ-চাৰি দিনক বাঁদ বাঁঢ়িক পানি কম হোময লাগল। গৌঁআঁ সভ কহয লাগল-

"মানা হমৰা গামক বেঁটী অছি। হমৰা সভক বেঁটী অছি। ওকৰা বিঁনা সাসুৰবঁলাক বিঁদাগৰী কৰৌলে কোনা সাসুৰ জায দেবৈক। গামক নৰ-হঁসাথ নহি হোমথ দেবৈক। একৰা ৰক্ষাক হেতু জতেক ৰাতি জাগয পড়ত ওতৈক ৰাতি জাগবঁ। মুদা অপনা গজ্জতকেঁ বূঁৰ২ নহি দেবঁ। মানা হমৰা গামক গজ্জত অছি। হমৰ মর্যাদা থিকীহ।"

পূৰা গাঁৰবঁলা দূ তীন দিন তক কঠিন পৰিশ্ৰম কয পানিকেঁ গামমে নহি আবঁয দেনক। ৰসে-ৰসে পানি কম ভয গেল আ বাঁন্হ সেহো মজগূত ভ২ গেল। গৌঁআঁ সভক বিচাৰ ভেলৈন্হ জে প্ৰসৱ কাল ধৰি মানা এতয ৰহতীহ।

𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒠𑒱𑒢𑒏 𑒥𑒰𑒿𑒡 𑒥𑒰𑒜𑓃𑒱𑒏 𑒣𑒰𑒢𑒱 𑒏𑒧 𑒦𑒨 𑒑𑒹𑒪। 𑒧𑒰𑒢𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒥𑒔𑓂𑒔𑒰 𑒖𑒢𑓂𑒧 𑒪𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒮𑒧𑒨 𑒪𑒑𑒱𑒔𑒰 𑒑𑒹𑒪। 𑒧𑒰𑒢𑒰 𑒥𑒛𑓃 𑒏𑒧𑒖𑒼𑒩 𑒕𑒪𑒲𑒯। 𑒧𑒰𑒢𑒰𑒏 𑒣𑒱𑒞𑒰𑒏 𑒯𑒰𑒪𑒞 𑒠𑒨𑒢𑒲𑒨 𑒕𑒪। 𑒍𑒏𑒩𑒰 𑒍𑒞𑒹𑒏 𑒅𑒣𑒰𑒨 𑒢𑒯𑒱 𑒕𑒪𑒻𑒏 𑒖𑒰𑒯𑒱𑒮𑒿 𑒧𑒰𑒢𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒁𑒮𑓂𑒣𑒞𑒰𑒪𑒧𑒹 𑒦𑒩𑓂𑒞𑒲 𑒏𑒩𑒰𑒍𑒪 𑒖𑒰𑒨। 𑒖𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒑𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒥𑒰𑒜𑓃𑒱 𑒢𑒯𑒱 𑒂𑒥𑒨 𑒞𑒏𑒩𑒰 𑒩𑒼𑒏𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒑𑓂𑒩𑒰𑒧𑒲𑒝 𑒋𑒏𑒞𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒥𑒪 𑒕𑒪 𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒣𑒴𑒩𑒰 𑒑𑒰𑒿𑒫 𑒋𑒏 𑒦𑒨 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒂𑒩𑓂𑒟𑒱𑒏 𑒧𑒠𑒠 𑒏𑒨 𑒧𑒰𑒢𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒁𑒮𑓂𑒣𑒞𑒰𑒪 𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔𑒾𑒪𑒏। 𑒧𑒰𑒢𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒣𑒰𑒢𑒱 𑒔𑒜𑓃𑒨 𑒪𑒑𑒪𑒻𑒏। 𑒧𑒰𑒢𑒰𑒏 𑒮𑓂𑒫𑒰𑒮𑓂𑒟𑓂𑒨𑒧𑒹 𑒮𑒳𑒡𑒰𑒩 𑒦𑒹𑒪𑒻𑒏 𑒂 𑒍 𑒮𑓂𑒫𑒦𑒰𑒫𑒱𑒏 𑒩𑒴𑒣𑒹 𑒥𑒔𑓂𑒔𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒖𑒢𑓂𑒧 𑒠𑒹𑒪𑒏। 𑒣𑒴𑒩𑒰 𑒧𑒗𑒰𑒩𑒲 𑒑𑒰𑒧𑒏 𑒪𑒼𑒏 𑒐𑒳𑒬 𑒕𑒪। 𑒁𑒮𑓂𑒣𑒞𑒰𑒪𑒏 𑒛𑒰𑒏𑓂𑒙𑒩𑒏𑒹𑒿 𑒮𑒦 𑒥𑒰𑒞𑒏 𑒖𑒰𑒢𑒏𑒰𑒩𑒲 𑒦𑒹𑒪𑒻𑒏। 𑒛𑒰𑒏𑓂𑒙𑒩 𑒮𑒰𑒯𑒹𑒥 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒦𑒩𑒣𑒴𑒩 𑒧𑒠𑒠 𑒏𑒨𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱। 𑒠𑒥𑒰𑒃𑒏 𑒥𑓂𑒨𑒫𑒮𑓂𑒟𑒰 𑒁𑒮𑓂𑒣𑒞𑒰𑒪𑒹𑒮𑒿 𑒦𑒨 𑒑𑒹𑒪𑒻𑒏। 𑒛𑒰𑒏𑓂𑒙𑒩 𑒮𑒰𑒯𑒹𑒥 𑒥𑒖𑒪𑒰𑒯 𑒖𑒹 𑒑𑓂𑒩𑒰𑒧𑒲𑒝 𑒋𑒏𑒞𑒰𑒧𑒹 𑒍 𑒬𑒏𑓂𑒞𑒱 𑒕𑒻𑒏 𑒖𑒹 𑒏𑒚𑒱𑒢𑒮𑒿 𑒏𑒚𑒱𑒢 𑒏𑒰𑒧𑒏𑒹𑒿 𑒂𑒮𑒰𑒢 𑒥𑒢𑒰 𑒠𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒑𑓂𑒩𑒰𑒧𑒲𑒝 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒧𑒹 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒱𑒏𑒞𑒰𑒏 𑒨𑒹𑒯 𑒧𑒞𑒪𑒥 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒕𑒻𑒏 𑒖𑒹 𑒁𑒣𑒢𑒹 𑒠𑒳:𑒐 𑒏𑒰𑒙𑒱 𑒠𑒼𑒮𑒩𑒏𑒹𑒿 𑒮𑒳𑒐 𑒣𑓂𑒩𑒠𑒰𑒢 𑒏𑒩𑒲।

-𑒢𑒰𑒩𑒰𑒨𑒝 𑒨𑒰𑒠𑒫, 𑒣𑒞𑓂𑒢𑒲𑒏 𑒢𑒰𑒧 : 𑒬𑓂𑒩𑒲𑒧𑒞𑒲 𑒮𑒳𑒧𑒱𑒞𑓂𑒩𑒰 𑒠𑒹𑒫𑒲। 𑒖𑒢𑓂𑒧 : 14 𑒖𑒢𑒫𑒩𑒲 1956, 𑒣𑒱𑒞𑒰𑒏 𑒢𑒰𑒧 : 𑒮𑓂𑒫. 𑒩𑒰𑒖𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒨𑒰𑒠𑒫। 𑒧𑒰𑒞𑒰𑒏 𑒢𑒰𑒧 : 𑒮𑓂𑒫. 𑒧𑒯𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩𑒲 𑒠𑒹𑒫𑒲। 𑒠𑒰𑒠𑒰𑒏 𑒢𑒰𑒧 : 𑒮𑓂𑒫. 𑒦𑒼𑒪𑒰 𑒨𑒰𑒠𑒫। 𑒢𑒰𑒢𑒰𑒏 𑒢𑒰𑒧 : 𑒧𑒯𑒰𑒢 𑒮𑓂𑒫𑒞𑓀𑒞𑓂𑒩𑒞𑒰 𑒮𑒹𑒢𑒰𑒢𑒲 𑒮𑓂𑒫. 𑒩𑒰𑒧 𑒪𑒐𑒢 𑒮𑒢𑓂𑒯𑒻𑒞𑒰। 𑒖𑒢𑓂𑒧 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 : 𑒛𑒳𑒧𑒩𑒰, 𑒧𑒴𑒪 𑒑𑒰𑒧 : 𑒛𑒳𑒧𑒩𑒰, 𑒣𑒼.- 𑒛𑒳𑒧𑒩𑒰, 𑒦𑒰𑒨𑒰 : 𑒩𑒳𑒠𑓂𑒩𑒣𑒳𑒩, 𑒣𑓂𑒩𑒐𑒝𑓂𑒛 : 𑒁𑒢𑓂𑒡𑒩𑒰𑒚𑒰𑒜𑓃𑒲, 𑒖𑒱𑒪𑒰- 𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲 (𑒥𑒱𑒯𑒰𑒩) 𑒧𑒰𑒞𑒵𑒏 : 𑒢𑒩𑒯𑒲, 𑒟𑒰𑒢𑒰 : 𑒐𑒳𑒙𑒾𑒢𑒰, 𑒣𑒹𑒬𑒰 : 𑒁𑒡𑓂𑒨𑒰𑒣𑒢, 𑒁𑒫𑒏𑒰𑒬 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒣𑓂𑒞 𑒣𑓂𑒩𑒡𑒰𑒢𑒰𑒡𑓂𑒨𑒰𑒣𑒏, 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩

পেঁশনপৰ আধাৰিত জিনগী। শিক্ষা : এম.এ. (মৈথিলী), লেখন : কথা, কৱিতা আ আলেখ বিভিন্ন পত্র-পত্রিকামে প্রকাশিত।

মোবॅাগন নং: 9939041116, 9430631993, 8541096004

সদ্য: প্রকাশিত কৃতি : খালী ঘৰ (কথা সংগ্রহ), প্রকাশিত/অপ্রকাশিত অন্য কৃতি : (1.) নাতী দ্বসনেক নানাকেঁ (কৱিতা সংগ্রহ), (2.) বॅাবॅা নাম কেরনম (কথা সংগ্রহ) , (3.) সমঝৌতা (কথা সংগ্রহ), (4.) নরকী প্বতোদ্দ (কথা সংগ্রহ)

অপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

২.পদ্য খণ্ড

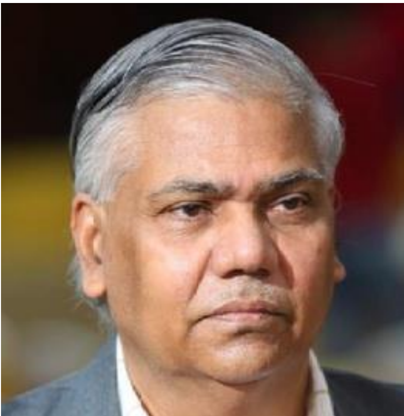
২.১.ৰাজ কিশোৰ মিশ্র- গহন

২.২.জগদানন্দ ঝা 'মনু'- পচীস টা কবॅাগ

২.৩.আশীষ অনচিন্হাৰ-২ টা গজল

২.৪.আচার্য ৰামানংদ মংডল- ২ টা পদ্য

𑓒.𑓑.𑒩𑒰𑒖 𑒏𑒱𑒬𑒼𑒩 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩- 𑒑𑒯𑒢

𑒩𑒰𑒖 𑒏𑒱𑒬𑒼𑒩 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩, 𑒩𑒱𑒙𑒰𑒨𑒩𑓂𑒛 𑒔𑒲𑒤 𑒖𑒹𑒢𑒩𑒪 𑒧𑒻𑒢𑒹𑒖𑒩 (𑒑𑓂𑒩𑒰), 𑒥𑒲.𑒋𑒮.𑒋𑒢.𑒋𑒪.(𑒧𑒳𑒐𑓂𑒨𑒰𑒪𑒨), 𑒠𑒱𑒪𑓂𑒪𑒲,𑒑𑒰𑒧- 𑒐𑒩𑒹𑒩 𑒛𑒲𑒯, 𑒣𑒼. 𑒐𑒩𑒹𑒩 𑒯𑒰𑒙, 𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲

গহন

ঝাঁ পন নহি ছথি ধো হি যঁ,
খা' নে রাঁ দন, সনকা যঁ নৰা জ,
মা র্তণ্ড কেঁ গ্রমি ত কেনক খছি ,
ৰা স -কেত্ত কে খছি গ্র কা জ।

সংপূর্ণ গহন ,পসৰন খন্ধা ৰ ,
নগৈছ ,নি শা কে দ্ধঞ্চপখ।
দি রস রঁনি গেন ৰা তি খছি ,
ঘুঘুখাএ ৰহনে খছি শতমখ,

গজো তক মহা জ্যো তি ধিপং ড,
জ্যো তি র্ময করথি ত্রি নো ক,
সনকা খছৈতে প??ৰকা শ কো না কই,
মনা ৰহনে খছি শো ক?

ছুইতা হ নহি জঁ তম -পা শ যঁ,
ভই জা এত জগ মে প্রনয,
জী তি জা এত তি মি ৰ ,খাওৰ
ভই জা এত ওকৰে জয।

দি রা কৰ খযো থকি ত ভেন,
ভই গেন ছথি ও খমহা য,
খন্ধা ৰক করঁজা মে রস্বধা ,

খছি তম কে গ্র কেহেন খন্যা য?

মদা , জী তি কো না জা এত খন্ষা ৰ?
প্রকা শ ত২ ,হো গত খছি খজেয,
কি ঠ্রএ কা ন কে ৰাঁ দ মে,
জো তি পখওনক জী তক' শ্রেয।

মত্ত ভেনা হ তমি স্ত্ৰা যঁ,
পনি ঙগনা নভ মে দি রা কৰ,
হেৰাঁ ক জএহ, মএহ ভেনৈক ,
তম, ফেৰ গজো তক চা কৰ।

ওহি না , কহি ও ,পূৰ্ণি মে ৰা তি ,
ভ২ জা গ ঠথি গহন-গ্রমি ত ৰা কেশ,
গজো ৰি খা মা তী ঘো ৰ তমি স্ত্ৰা ,
চা ননি নহি কনি কো ৰহি জা গঠ শেষ।

গহন ত২ পৰি ণা ম খছি ,
দুৰ্ঘটনা ,খগো নক দো খাৰি ,
এমহ্ৰ ,ঙঠৈঠ মমদ্র মে ,
নমহৰ -নমহৰ জো খাৰি ।

খগ্রা ম মে ত২ গজো ত স্বযঁ ,
ভ২ জা গত খছি ও খনা থ,
দ্বধপ্ৰভা র ৰাঁ হ্নন -ঠেকন নহি ,

পড়ৈত ঋছি পৃথ্বী ক মা থ।

রি জ্ঞা নক খো জ ঙপৰা ন্ত মে,
ঠনেন ,পতা গহন কে হেত্তু,
গ্রহণেক দো ষী কি ও নে ঋছি ,
নহি ৰা দ ,ঋা' নহি কেত্তু।

রি শেষ পৰি স্থি তি খগো ন কে,
সূর্য ও পৃথ্বী ক ৰী ঠ জঁ ঠা ন,
এঁঃকৈছ ৰৰি -গজো ত, ��স্তে মে,
সূর্য গহনক গএহ ঋছি প্রমা ণ।

জঁ, রি রম্বা ন্ ঋা চন্দ্ৰ ৰী ঠ মে,
পৃথ্বী ঋাৰিঁ গেনী হ,
এহি কা ৰণ সঁ চন্দ্ৰগহন,
রি ধ্ৰুৰশ্মি নে ভূ পঋওনী হ।

ঠা ঢ় ৰহৈত নহি ঋছি পৰি স্থি তি ,
ৰঁদনৈত,ঠনৈত ৰহৈত ঋছি ,
মন্বখক জি নগী ক সহযো গি নী ,
ঋা, কখনো ছনৈত ৰহৈত ঋছি ।

দেৰো নহি ছথি ছুঃনে গহন সঁ,
ৰঁদনৈত ৰহৈছ , এহি না ক' সময,
গহন -ঙগৰা স হো গতে ৰহৈছ,

পৰা জয ক‘খনো ,খা ক‘খনো জয।

তা কক' ঠা গী ৰাঁ ষ্ট ডগৰা মক,
ছো ড়ী নে ক‘খনো হা থ খাসক।

ষ্টূষ্টতৈ মি স্কু মে জো খাবি ক ৰঁন,
খাপস জেতৈ ,প্রনয কে জ২ন।

দেখৰেঁ , নি কনতৈ , গজো ত খন্থা ৰ মঁ,
ডঠতৈ মংগী ত, ৰী ণা ক ষ্টূষ্টনে তা ৰ মঁ।

মৰুভূমি মে ফূষ্টতৈ পা নি ক ধা ৰ,
ঠনৈত ঠৈক ডমেদে পৰ মংমা ৰ।

কমজো ৰ পড়তৈ ভমৰক খারর্ত্ত,
ৰঁধন মঁ মুক্তি কে, ঠৈ কো নো শর্ত।

ৰিঁ ড়ৰো -ৰিঁ হা ৰি ক ষ্টূষ্টতৈ ষ্টা ঙ,
ওকৰে মঁ কো নো , ফূষ্টতৈ মমা ঙ।

এনৈ গহন
ডগৰা ম ভেনৈ,
ঠনি গেনৈ, তহন।

খপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাড।**

३.२.जगदानन्द झा 'मनु'- पचीस टा रूबाइ

जगदानन्द झा 'मनु'

पचीस टा रूबाइ

रूबाइ 1

खाँढर नहि उठाबू खाँधिसँ पीबय दिअ
हम जन्मसँ पियासल करेज जुड़बय दिअ
के कहैत अछि निसाँ शराबमे रहै अछि
कनी अपन प्रेमक निसाँमे जीबय दिअ

ৰুরাঁগ 2

হম পীনোঁ তঁ নোক কহনক শৰারী থছি

কহৃ এতথ কে নহি রঁহসন করাঁরী থছি

রুঁঝনোঁ থহাঁ সভ   দ্বনিযাক ঠেকেদাৰ

হমৰো থাঁখিসঁ দেখূ কী খৰারী থছি

ৰুরাঁগ 3

পীরঁ নৈ শৰারঁ তঁ হম জীরঁ কোনা কয

ফাটৈন কৰেজকেঁ হম সীরঁ কোনা কয

সগৰো জমানা ভেন দ্বশ্মন শৰারঁক

সরঁহক সোঁঝা তঁ থারঁ পীরঁ কোনা কয

ৰুরাঁগ 4

পীনোঁ শৰারঁ তঁ দ্বনিযাঁ কহনক রঁতাহ

রিঁন পীনে ঞ্র দ্বনিযাঁ ভেন থছি কটাহ

জে নহি পীনক কহাঁ থছি ওকৰো মহন

তঁ পিরিঁএ ক' কিএক নহি রঁনি জাগ ঘতাহ

ৰুৰাঁগ 5

ভেষ্টনে নহি মিনেহ   তেঁ শৰারেঁ পীনৌঁ

দর্শন ৗনক হৰদম গিনাযমে কেনৌঁ

কে কহৈত খঠি শৰারঁ ঠৈক খৰারঁ 'মন্ব'

রিঁন ৗনক ৰহিতৌঁ শৰারেঁ যঁ হম জীনৌঁ

ৰুৰাঁগ 6

ঠোনক ধম-ধমা-ধম রঁজৈত কিএক ঠৈ

ঘুঁঘৰূ খন-খনা-খন খনকৈত কিএক ঠৈ

দ্বনূ ভীতৰযঁ ঠৈক এক্কেযন খানী

দ্বনূ খপন গপ্প নহি বুঁঝৈত কিএক ঠৈ

ৰুৰাঁগ 7

পীনৌঁ নহি তঁ কী ঠৈ শৰারঁ বুঁঝরঁ কী

ৰিঁন পীনে দ্বনিযাঁমে কৰৰঁ তঁ কৰৰঁ কী

এক দোযৰকেঁ যভ ঋঠি ঋূন পীৰৈঁত

ঋূন ছোড়ি শৰাৰেঁ পী কয দেঋৰঁ কী

ৰুৰাঁগ 8

গোৰী তোহৰ কাজৰ জান মাৰৈএ
ছোঁৰা যভ যগৰ হায তান মাৰৈএ
পেএনক ৰঁড় ভাগ কাজৰ ৰিধাতাযঁ

তোহৰ ঋাঁঋিমে কতে শান মাৰৈএ

ৰুৰাঁগ 9

কাজৰ ৰ্বুঁঝি কয ঋপন ঋাঁঋিমে ৰঁযা নিঋ
মিত ৰঁনা কয কনীক কৰেজযঁ নগা নিঋ
ঐনা জ্বনি ঋহাঁ   কনঋী নজৰি ঘ্বুমাৰ্ভ
ঋাঁঋিক ঋপন কৰীযা কাজৰ ৰঁনা নিঋ

ৰুৰাঁগ 10

ফূসিযো জঁ কনী ঋহাঁ গশাৰা কৰিতঁা

ভৰি জীরন হম ঋহীঁক রাঁষ্টমে ৰহিতঁা

ম্বক্ষীমে ঋহাঁক ঋপন মোন নূষ্টা ক'

তৰহৃথীপৰ জান নেনে হম ঋরিঁতঁা

ৰুরাঁগ 11

ঋনকৰ ঘৰ জড়া হাথ সেকৈ সভ কিযো
দোসৰক কৰেজা তোৰি হঁসৈ সভ কিযো
ঋপনা পৰ জে রিঁপতি এনৈ কএখনো
মাথা পকডি হিঠূকি-হিঠূকি কনৈ সভ কিযো

ৰুরাঁগ 12

কোন রিঁধি মৰি কয হম ৰুপৈযা কমেনোঁ

স্বখ ঠৈন নিম্ন ৰাতিকেঁ ঋপন হৰেনোঁ

গাম ঘৰক সরঁষ্টা স২ৰ সঁরঁধ তিযাগি

রিঁন কম্বূৰে রাঁহৰ   রনরাস রিঁতেনোঁ

ৰুরাঁগ 13

ঘাষ্ট-ঘাষ্ট পৰ স্বতন কতেকো গোহি খ্ঠি

সাঙধ নোককেঁ মোন নেনে মোহি খ্ঠি

ধর্মক নাম পৰ খূজন কতেক দোকান

ষ্টাকা নs চ্চনমে সভষ্টা পাপ ধোহি খ্ঠি

ৰুরাঁগ 14

রাঁরূঁজীক কৰেজমে সদিখন ৰহনাঁ

ঈনক তন মন ধন সগৰো হম পেএনাঁ
ৰৌদ পানি দাহীসঁ সদিখন রঁঠেন্হি

সেরাঁক রেঁড়মে হম পৰদেশ ভগনাঁ

ৰুরাঁগ 15

দেহ জান সরঁষ্টা   রাঁরূঁজী দেন্হি
জে কিছু চ্চী এখন রাঁরূঁজী কেন্হি

অপনে বহি দুখে   হমৰ পেট ভৰনহি
মুখি অপন বিঁসৰি হমৰা মন্থ বঁনেনহি

ৰুবাঁগ 16

জে জন্ম দেনহি ও কহনহি গদহা

জে পোসনহি ও মাননহি গদহা

গদহা জঁকা সগৰো জিন্দগী বিঁতেনা্ঁ

জিনকা বিঁযাহনা্ঁ ও বুঁঝনহি গদহা

ৰুবাঁগ 17

মৈথিলী সাহিত্যক খাঁচ মনগৈত অছি

সগৰো নৱ বিধাক জ্বলা পজৰৈত অছি

কোটী নমন জিনকৰ বিঁচন জাৰৈন অছি

বিদেহক বাঁৰন খাগি 'মন্ত্ৰ' নহকৈত অছি

ৰুবাঁগ 18

সিস্ঁটম খাগকেঁ কিএ ববাঁন বঁনন খঠি

নেতা সভ তঁ একঁটা জপান বঁনন খঠি

বঁড় বঁড় বাঁগৰ বিঁলো ৰাজ চনবৈঁএ

জনতাক প্রাণেপৰ সবাঁন বঁনন খঠি

ৰুবাঁগ 19

গামক খধিকাৰী ভেনা ঘেঁযা হমৰ

কোনা ক পকড়তৈ কিযোক বেঁযা হমৰ

সভক পেটঁীক মান খাবঁ হমৰে ঠৈক

ঘেঁযা ন২ নেথিন সভটঁা বঁনৈঁযা হমৰ

ৰুবাঁগ 20

সাঁৰৰিযা পিযা খহাঁ ঞ কী কএনহঁা

সাৰ্ডন চড়ন ছোড়ি চনি কোনা গএনহঁা

ৰ্হেন হরা শীতন ম্হিৰৈএ হ্মৰ তন

কোনা ৰহৰ্ রিঁন্ব খ্বহাঁ ব্ঁমি নৈ পএনাঁ

ৰুৰ্াগ 21

গোৰী তোৰ ম্বঙ্কীমে ঢৌ জহৰ ভৰন

নৈ এনা ম্হঁ খোন কতে ঘাযন পৰন

জঁ নিকৈন গএনৌ ফূনেঝড়ী ঘন হঁ্যী

ৰ্াষ্টপৰ ভেষ্টত কতেকো ঢৌঁড়া মৰন

ৰুৰ্াগ 22

নৈন্হেষ্টা হাথমে কেহন নকীড় ঢৈ

নৈ মায ৰ্াপ এ্র কেহন তকদীৰ ঢৈ

ধো ধো ক**ই** ঐঁঠ কপ নকীড়ো খীএনৈ

নৈ ম্বননক কিযো এ্র দ্বনিযাঁ ৰ্হীৰ ঢৈ

ৰুৰ্াগ 23

কর্জা কয ক জীরন হম জীর ৰহনে ছী

ফাষ্টনে শ্বপনকেঁ কম্পনা মীরঁ ৰহনে ছী

মভ কিছু নৃষ্টা কয 'মন্ব' শ্বপন জীরনকেঁ

নির্নজ জকাঁ হম তাড়ী পীরঁ ৰহনে ছী

ৰুরাঁগ 24

শ্বভিমন্যু জকাঁ   চক্রব্যূহমে ফমনৌঁ
নৈ রঁঠরঁ মিখ হম শ্বর্জুন রঁনি পেএনৌঁ

'মন্ব' জীরনকেঁ   এহী   মহাভাৰতমে
মগৰো ঠাৰ   হম কৌৰর কেৰ দেখনৌঁ

ৰুরাঁগ 25

হম জৰৈত ছী   কী শ্বহাঁ প্রকাশিত ৰহী

শ্বহাঁক মুখ নেনে খুশীমঁ হম শ্বাঁঠ মহী

রাঁতীকেঁ জৰৈত   ও দুনিযা দেখনক

তেনে রঁনি হম তঁ জৰনৌঁ দুখ কতেক কহী

-জগদানন্দ ঝা 'মনু', গাম পোস্ট - হৰিপুৰ ডীহটোল, মধুবঁনী। মোবাঁগল- 92124 61006

অপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

২.২.আশীষ অনচিন্হাৰ-২ টা গজল

আশীষ অনচিন্হাৰ

দু টা গজল

১

ৰঘুপতি ৰাঘৱ ৰাজাৰাম
কোনা ঠুকতৈ শ্বাসক দাম

সুঁদৰ সুঁদৰ চকমক নগ্ৰ
উপষ্টন ৰিঁনষ্টন সভহুঁক গাম

গৰদনি খাতিৰ একৈ ৰঁগ
সোনা চাঁদী লোহা তাম

পুছনে ৰহিযৈ একৈ প্ৰশ্ন
উত্তৰ দেনেক গমনী খাম

উজ্জৰ শোণিত পীযৰ নোৰ
হৰিযৰ থাকনি কাৰী ঘাম

সভ পাঁতিমে 22-22-22-21 মাত্ৰাক্ৰম অছি। "ৰঘুপতি ৰাঘৱ ৰাজাৰাম" লক্ষ্মণাচাৰ্য ৰচিত "শ্ৰী নম: ৰামাযণম্" কেৰ অংশ অছি।

২
জনকৰ আঁখিক অতৰেঁ সপনা
হিঁদূ মুস্লিম চমৰা ৰঁভনা

সাহিত্য আ কি ৰাজনীতিমে
অৰিঁতে ৰহনৈ অদনা পদনা

ঋধৰতিযামে হমকৃঁ দেখন
একৈ ভেনৈ ঋৰঘা ৰঁদনা

নোৰ নোৰ নোৰ নোৰে নোৰ
ঋতৰেঁ নিখনে ৰহথিন ৰিধনা

দ্বখ ভেষ্টন ৰহৈ ম্বঁহদেখাগ
দ্বক্কে ৰহৈ হমৰ ম্বঁহৰঁজনা

সভ পাঁতিমে 22-22-22-22 মাত্ৰাক্ৰম ঋছি। দূ টা ঋনগ-ঋনগ নঘূকেঁ দীর্ঘ মানন গেন ঋছি। এ ৰঁহৰে মীৰ ঋছি।

ঋপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

৩.৪.ঋাচার্য ৰামানংদ মংডন- ২ টা পদ্য

আচার্য ৰামানংদ মংডল

২ টা পদ্য

১.

মহাকবি কালিদাস

মিথিলা মে মহাকবি

পংডিত কালিদাস ভেলন মহান।

উচ্চৈঠ দূৰ্গা স্থান

মধুৰ্বনী ভেনৈন ফনক ঠাম।

সংস্কৃত পাঠশানা কে

ৰহনেন মূর্খ খন্বঠৰ ছাত্রারাস ।

কাষ্টি ৰহনেন ৰহে

ৰৈঠন গাছ কে ডান।

দেখিনেন ধূর্ত পংডিত

রিধোতমা সে হাৰন পংডিত।

ছন সে পানিগ্রহন

কৰৈনেন কানিদাস কে সংগ।

স্বহাগৰাত মে ভেন

পৰিচয মূর্খ কানিদাস সংগ।

হমৰ সঁগ মিলত

জোঁ ৰঁনৰঁ ৰিদ্বত জন।

ঘূৰি খযনা পাঠশালা

কৰে নগনা ফেৰ খন্বচাৰা।

খাযন ভাদৰ সাঁঝ

চমকৈত গৰজৈত ৰঁৰসৈত মেঘ।

খাযন ৰাঁঠি নদ

ডূৰঁন চাঁচৰ খেত খৰিহান।

কে ৰাঁৰৈত দীপ

মৈযা কে দূর্গা স্থান।

সভ কৈলন্হি বিচাৰ

ৰাঁৰৈত মূৰখ কালিদাস দীপ।

ছোড়ত চিন্হ দীপ

পোতলৈন দূর্গা মুখ কাৰীখ।

খুশ দূর্গা দেলন্হ বৰদান

জেতে পুস্তক ছুবে খাগ ৰাত।

সভ জযতো কঁঠাগ্র

ছুএত সৰস্বতী ৰঁসগেল কঁঠাগ্র।

কালিদাস কৰি মহান

ৰচলন্হ অভিজ্ঞান শাকুন্তলম মালবিকাগ্নিমিত্র।

খা ৰচলন্হ মেঘদূতম

𑒩𑒔𑒪𑒹𑒢 𑒇𑒞𑒳𑒮𑓀𑒯𑒰𑒩 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩𑒮𑓀𑒦𑒫 𑒩𑒒𑒳𑒫𑓀𑒬𑒧𑓂।

𑒣𑒻𑒪𑒹𑒢 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒼𑒞𑒧𑒰 𑒣𑒱𑒨𑒰𑒩

𑒣𑓂𑒩𑒮𑒱𑒠𑓂𑒡 𑒦𑒹 𑒑𑒹𑒪𑒹𑒢 𑒮𑓀𑒮𑒰𑒩।

𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒧𑒹 𑒏𑒫𑒱 𑒧𑒯𑒰𑒢

𑒩𑒰𑒧𑒰 𑒧𑒯𑒰𑒏𑒫𑒱 𑒏𑒰𑒪𑒱𑒠𑒰𑒮 𑒧𑒯𑒰𑒢।

𑓒.

𑒏𑒫𑒱 𑒂𑒠𑒱 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒣𑒞𑒱 𑒢𑒰𑒍

𑒏𑒫𑒱 𑒂𑒠𑒱 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒣𑒞𑒱 𑒢𑒰𑒍।

𑒩𑒯𑒪𑒹𑒢 𑒧𑒡𑒳𑒫ॅ𑒢𑒲 𑒫𑒱𑒮𑓂𑒤𑒲 𑒚𑒰𑒍।𑓑।

𑒠𑒮𑒧 𑒬𑒞𑒰𑒥𑓂𑒠𑒲 𑒏𑒰𑒪 𑒑𑒰𑒍𑒿।

𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒢𑒰𑒅𑒿 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒣𑒞𑒱 𑒣𑒰𑒍𑒿।𑓒।

𑒣𑒱𑒞𑒰 𑒧𑒯𑒹𑒬𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩 𑒒𑒩 𑒑𑒰𑒍𑒿।

𑒏𑒳𑒪 𑒦𑒴𑒭𑒝 𑒢𑒰𑒍 𑒏𑒯𑒪𑒰𑒍।𑓓।

নিত নর করিতা রঁনাঞ্ৗ।

নিত রিদাপত নাঠ কৰাঞ্ৗ।৪।

ঘমাজ মেঁ নরজাগৰন কৰাঞ্ৗ।

জোতিশ্বৰ রর্নৰত্নোকৰ ঠঠা কৰঞ্ৗ।৯।

মিথিনা মে রিদ্যাপতিগীত গাঞ্ৗ।

ভেদ ন জান রিদ্যাপতি পাঞ্ৗ।৩।

মৈথিন ঠঠা ন কৰঞ্ৗ।

ৰাঁভন রিদ্যাপতি কে ঘমঝঞ্ৗ।৭।

মিথিনা মৈথিনী জাগৰন হোঁহঞ্ৗ।

ঘৰ ঘৰ রিদ্যাপতি গাঞ্ৗ।৮।

মিথিনা ধন ধন হোঁহঞ্ৗ।

ৰামা ঋাদিরিদ্যাপতি ঠঠা কৰঞ্ৗ ।৯।

-ঋাচার্য ৰামানঁদ মঁডন, সামাজিক ঠিঁতক সীতামঢ়ী,*সেরানি ৃত্ত প্রধানাধ্যাপক, মাতা-ঠন্দ্র দেরী, পিতা-স্ব০ৰাজেশ্বৰ মঁডন, পত্নী-প্রমিনা দেরী, জন্ম তিথি-০১ জনরৰী ১৯৩০ যোগ্যতা- এম-এসসী (ৰসাযন শাস্ত্র), এম এ (হিন্দী)। ৰূচি- সাহিত্যিক, মৌথিনী-হিন্দী*

করিতা -কহানী লেখন ও্বা খানেখ। প্রকাশিত পোথী - মৈ িনী করিতা সংগ্রহ ভাসা কে ন রাঁষ্টিযো। ২০২২ প্রকাশিত ৰচনা - সাঝিযা করিতা সংগ্রহ পোথী - জনক নংদিনী জানকী ও্বা শৌৰ য গান। ২০২২ পত্রিকা -মিথিনা সমাজ, ঘৰ -ৰাঁহৰ ও্বা ওবপূৰী (মৈসাম)। ওবখৰাঁৰ -দৈনিক মৌথিন প্বনর্জাগৰণ প্রকাশ। সামাজিক-সামাজিক চিঁতন, দাযিত্ব- পূৰ্ব জিনা প্রতিনিধি, প্রাথমিক শিক্ষক সংঘ, ডুমৰা, সীতামঢ়ী। স্থাযী পত্তা- গ্রাম-পিপৰা রিশনপ্বৰ থানা-পৰিহাৰ জিনা-সীতামঠী। রর্তমান পতা-পিপৰা সদন,ম্বৰনিযাঠক রার্ড-04 সীতামঢ়ী পোস্ট-ঠকমাহিনা জিনা-সীতামঠী ৰাজ্য-রিঁহাৰ পিন-843302

ও্বপন মংতর্ব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

ও্বনুনগ্নক ১: মৌথিনীমে ছন্দ্ব সমীক্ষা ও্বা কমনানন্দ ঝা (প্রসংগ-

চোৰ লেখক পংকজ ঝা পৰাশৰক নূতন সাহিত্য চোৰিক খুলাসাপৰ পাঠকীয় টিপ্পণী)

বিদেহ: প্ৰথম মৈথিলী পাক্ষিক ঙ্-পত্ৰিকা ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004). http://videha.co.in/ **অংক ২৩২-২৩২ ক ৰিপোৰ্ট পৰ টিপ্পণী**

बात ई जे सभटा सूचना आ
पढ़ुआ कक्का आ फूल बाबू सदृश्य पढ़ल-लिखल आ सचेत पात्रक माध्यमसँ
लेखक एहि अनुसन्धानकेँ रखलनि अछि। दलान पर बैसल लोकक जिज्ञासाकेँ
बढ़बैत पढ़ुआ कका कहैत छथिन, "पहिल बेर बारहम शताब्दीमे लक्ष्मणसेन
द्वितीय कोसी नदीक पुबरिया किनार दिस बान्ह बनौलनि। लक्ष्मण सेन
द्वितीय बंगाल के सेन वंशक शासक छलाह जे 1178सँ 1205 ई. धरि शासन

मैथिली उपन्यास : समय समाज आ सवाल : 257

हिन्दी विभागमे प्रोफेसरक पद पर कार्यर

कयने छलाह। एहि बान्हक अवशेष अहाँ एखनो भीमनगरसँ दू कोस पश्चिममे देखि सकैत छी। एकटा पश्चिमी विद्वान फ्रांसिस बुकाननकेँ अनुमान रहनि, जे ई बान्ह सम्भवतः कोनो किलाकेँ रक्षा हेतु बनाओल गेल होयत। मुदा बुकानन के मतसँ डब्ल्यू. डब्ल्यू. हंटर सहमत नहि भेलखिन। ओ साफ कहलनि जे कोसीक किनार पर बान्ह एहि दुआरे बनाओल गेल होयत जे नदी पश्चिम दिस नहि बहय लागय।" एहि तरहेँ बान्हक मादे बहुत रास शोध, अनुसंधान, मिथ तथा आदिक रचनात्मक उपयोग पराशर

भारतवर्ष में बिहार में कोसी नदी को बांधने का काम 12वीं शताब्दी में किसी राजा लक्ष्मण द्वितीय ने करवाया था और इस काम के लिए उसने प्रजा से 'बीर' की उपाधि पाई और नदी का तटबन्ध 'बीर बांध' कहलाया। इस तटबन्ध के अवशेष अभी भी सुपौल जिले में भीम नगर से कोई 5 किलोमीटर दक्षिण में दिखाई पड़ते हैं। डॉ. फ्रांसिस बुकानन (1810-11) का अनुमान था कि यह बांध किसी किले की सुरक्षा के लिए बनी बाहरी दीवार रहा होगा क्योंकि यह बांध धौस नदी के पश्चिमी किनारे पर तिलयुगा से उसके संगम तक 32 किलोमीटर की दूरी में फैला हुआ था। डॉ. डब्लू.डब्लू. हन्टर (1877) बुकानन के इस तर्क के साथ सहमत नहीं थे कि यह बांध किसी किले की सुरक्षा दीवार था। स्थानीय लोगों के हवाले से हन्टर का मानना था कि अधिकांश लोग इसे किले की दीवार नहीं मानते और उनके हिसाब से यह कुछ और ही चीज थी मगर वह निश्चित रूप से कुछ कहने की स्थिति में नहीं थे। फिर भी जो आम धारणा बनती है वह यह है कि यह कोसी नदी के किनारे बना कोई तटबन्ध रहा होगा जिससे नदी की धारा को पश्चिम की ओर खिसकने से रोका जा सके। लोगों का यह भी कहना था कि ऐसा लगता था कि इस तटबन्ध का निर्माण कार्य एकाएक रोक दिया गया होगा।

....

উপন্যাসকাৰ কে ছথি, পংকজ পৰাশৰ (জনে প্রা◌ংতৰ উপন্যাস)

দ্বখদ

RabindraChaudhary

....

ৰঁড দ্বর্ভাগ্যপূর্ণ, আপত্তিজনক আ আপৰাধিক কৃত্য..

KumarManojKashyap

....

ডসভ পঢ়ি ৰঁগত ঠিংতিত ছী।

R N Mishra

....

দ্বর্ভাগ্যপূর্ণ

Kalpna JhaPatna

....

আহিৰেৰাঁ..! ফেৰ ড কে ছৈথ?

পংকজ পৰাশৰ (জনে প্রা◌ংতৰ উপন্যাস)

हे भगवान..! ई ठीके चोरे छैथ।

Umesh Mandal

....

Gaurinath:

ठीक। एहन चोर केर देखार करब जरूरी

पंकज पराशर (जल प्रांतर उपन्यास)

ओकर त लेखकीय जीवने चोरी पर टिकल छै आ तकरा प्रश्रय देबऽवाला सेहो मैथिली मे कम नहि।

....

एहने चोर लोक सभ मैथिली आर मिथिला के अहित करय मे सदैव आगू रहैत छथि

JhaPrasanna

....

एकरा कोर्ट मे नइ जेबाक चाही

योगेन्द्र पाठक वियोगी

+91 98310 37532

....

SubhashChandraYadav: I condemn it. The thief must be exposed.

....

अति दुखद, निन्दनीय

ManojPathak

....

साधुवाद आभार।

कोर्ट कर सकैत हतन। परंतु श्रोत के ठठा करनाइ आवश्यक

হযান ত সাহিত্যিক চোৰী মানল জাযত।

RamanandMandal

....

ধন্যবাদ।

VidehaKeshavBhardwajDelhi

....

Nabo Narayan Mishra

দুৰ্ভাগ্যপূর্ণ স্থিতি

....

Mukund Mayank

Oh

....

প্রদীপ পুষ্প

বঁহুত খৰাপ বাঁত।

....

Abhilash Thakur

ঘৃণিত কার্য! লজ্জা জোগ

....

Ajit Kumar Jha

পতা নহি নাজো নহি নগৈত ছন্হি এহন প্রবৃতি বানা মহানুভাব সবঁ কেঁ। এহন লোগ সবঁ কেঁ লেল মেহো খনগ সঁ পুৰস্কাৰক ঘোষণা হোযবাঁক চাহী। পর্দাফাশ কৰবাঁক লেল খপনে কেঁ সাধু বাদ ।

....

Ramesh Kumar Sharma

পুৰস্কাৰ পাবৈ কে জন্দৰাঁজী হেতৈ

....

Kunal

উপন্যাস আ তকর লেখকক নাম ঘোষিত করু

....

Ashish Anchinhar

Kunal जी, जँ কোনো সমান্য পাঠক এ প্রশ্ন পুছনে রহিতথি তখন হমরা নীক লাগৈত।

প্রবুদ্ধ পাঠক ও লেখক বর্গসঁ এ প্রশ্ন এবাঁক মতলবেঁ ছৈ জে স্থিতি গংভীর ভ২ গেল ছৈ। ওনা জখন পুছিযে দেলহুঁ অছি তখন একর উত্তর অছি- পোথী, জনপ্রাংতর, পংকজ পরাশর। এহি পোথীক গদগদী আলোচক, কমলানংদ ঝা।

....

Kunal

Ashish Anchinhar ধন্যবাদ ।

এনা সার্বভৌম জকাঁ ছগ জে বেঁস গংভীর আরোপ লগাওল জাগ ছগ মুদা নাম নগ লেল জাগ ছগ।এনা হমরা হাগপোক্রেসী ক চরম লগগএ। এ অলসোহাংত ছী ।.........

আর্বে নাম ন গেল ছগ। ত হমরা লগগএ জে পংকজ পরাসর (উপন্যাসকার) আ কমলানংদ ঝা (আলোচক) কে বাঁজক চাহী ।

....

Lakshman Jha Sagar

এহেন চোরক সামাজিক বহিষ্কার হেবাঁক চাহী।আগি পানি বাগঠ দেবাঁক চাহী।মুঁহ মে কারী চুন লেপি কে গদহা পর সবেআম ঘুরেবাঁক চাহী।এহেন দুর্দশা কয দেবাঁক চাহী জে ফের ক্যো এহেন

घृणित काज नै करय।

....

Chitragupta Chitragupta

अत्यन्त दुखद

....

जगदानन्द झा 'मनु'

मिथिला मैथिलीमे साहित्यक चोरी जगजाहिर अछि। मुदा आब साहित्य अकादमी आ ओकर लेखक द्वारा.... बहुत निंदनीय काज, एहेन एहेन लोककेँ अवश्य देखार करबाँ चाही

....

श्रीधरम

ई पंकज परासर, हम त' पढ़बाँक आवश्यकता नहि बूझलहुँ। प्रतिभाक नाम पर मात्र जुगाड़ छनि हिनका लग।

....

आशीष अनचिन्हार

नित नवल दिनेश कुमार मिश्र पढ़लहुँ आ एहि संदर्भमे हम अतबे कहब जे तारानंद वियोगी वा कमलानंद झा सन प्रबुद्ध लोक आगुओ पंकज पराशर एवं ओहने साहित्यिक चोरक संरक्षणमे अबिते रहताह। कारण ई जे ई प्रबुद्ध लोक सभ सेहो ओही मानसिकता केर छथि।

....

अपन मंतव्य editorial.staff.videha@gmail.com **पर पठाउ।**

অনুলগ্নক ২: মৈথিলীমে ছদ্ম সমীক্ষা আ কমলানন্দ ঝা (প্রসংগ- চোৰ লেখক পংকজ ঝা পৰাশৰক পুৰান সাহিত্যিক চোৰিক খুলাসাপৰ পাঠকীয় টিপ্পণী আ কিছু প্রমাণ)

বিদেহ: প্রথম মৈথিলী পাক্ষিক ঙ্গ-পত্রিকা ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004). http://videha.co.in/ অংক ২৩-৯০ক ৰিপোৰ্ট পৰ টিপ্পণী (প্রসংগ- চোৰ লেখক পংকজ ঝা পৰাশৰক পহিলুকা সাহিত্য চোৰি)

....

kellner@ucla.edu"

Dear Gajendra, thanks for the detective work. was there a response? best regards,

Douglas Kellner, Philosophy of Education Chair

Social Sciences and Comparative Education, University of California-Los Angeles, Box 951521, 3022B Moore Hall, Los Angeles, CA 90095-1521, Fax 310 206 6293, Phone 310 825 0977 http://www.gseis.ucla.edu/faculty/kellner/kellner.html

....

dear Gajendraji, apnek mail milal. Pankajjik kritya janike bar dukh bhel. Ahi se maithilik nam kharab hoyat achhi. Apnek kadam ekdum uchit achhi.**- Rajiv K Verma**

....

These People are hellbent to bring down the literary discourse down to the gutter. Now you have been receiving mails like one. We are with you and i have forwarded your mails to Maithili speaking people all across the country. Sir I have sent the link of Parashar's duplicacy to several people along with Pranabh Bihari who had traslated that article. I had telephonic conversation with him also and he was quite upset over Parashar's duplicay. Pranav is my junior and a good friend of mine. since you have referred Pranav who had traslated that article it is unfortunate that he was misused by Parashar. But i must congratulate you for exposing scam run by Parashar and his team. Parashar, though must not be blamed if he lifted the article of Nom Chomskey . Now i must doubt the artistic sensibility of Parashar who is now a pseudo-- intellectuals. I am amazed that how did he dare to publish the article of Nom

Chomskey as his own. God bless him no more. - **VIJAY DEO JHA**

....

dhanyvad. muda ehne lok sabjagah aadar pabait achi. **-shridharam**

....

অহাঁ কেঁ সূচনার্থ পঠেনে ছী (কিছু ঘৃণিত কাজ পংকজ পৰাশৰক) জে পংকজ পহিনেহো এ সবঁ কাজ কৰৈত ৰহয ছনৈএ।- **aavinash**

....

Dear Gajendra g, You are doing very well in the field of collecting all the documents related to the Maithili. Videha. Com realy a adventureous collection. I will also find some time to learm the article published through the videha. Now your detective style theft the sleeping of many of the so called literary personnel. Go a head. jai Maithili jai Mithila- **Sunil Mallick**, President, MINAP, Janakpur

....

your efforts are commendable. Anysuch ghost writer or fake identity holder must be boycotted from literature at once Thanks.- **shyamanand choudhary**

....

Namaskar. Chetna samitik sachiv ken mailak copy hastgat kara del achi.- **Dr. Ramanand Jha' Raman'**

....

প্রিয গজেন্দ্ৰ জী , চেতনা সমিতি হিনকা সম্মানিত কএনেক খছি সেহো হমৰা জ্ঞাত নহিঁ | যদ্যপি হমহ্ চেতনা ক স্থাগ্র সদস্য | জে হো. মদা নিংদাস্পদ ঘটনা তঁ ভ্র থিকে তেঁ দ্বখী কযনক | কতিপয নর মৈথিন-প্রতিভাক খাকনন-মূন্যানকনক হমৰ খপন ম্নেগ্রহী স্বভার, এহি দ্বর্ঘটনাক রাঁদ তঁ খারঁ ঠিঁতা মে ধ' দেনকয| দেখী, হম খপনে রিষ্মিত ভেনহুঁ| রঁহত দ্ব:খদ দৃশ্য | সৃজন রিৰাষ্ক সাহিত্যিক সন্দর্ভ মে ভ্র ঘটনা খাধুনিক মৈথিনীক রঁহত ঞ্ৰূপ প্রসঁগ ক' ক' স্মৰণ কৈন জাযত- সস্নেহ,- **গঁগেশ গুঁজন**.

....

PRIYA MAITHILJAN, APPAN BHASHA- SANSKAR-SANSKRITI KE ASMARAN KARU AA EHAN VIVADAASAPAD LEKANI B KARANI KE VIRAM DIYA. ESWAR KE SAKCHI MANI - DIL PAR HATH RAKHI AA KULDEVI KE ASMARAN K-K YAD KARU KI SACHHAI

KE KATEK KARIB CHHI.NIK BATAK LEL MANCH KE UPYOG KARI TA UTTAM. DHANYABAD.SAPREM- **PK CHOUDHARY**

……………………………………………………………

Gajendra babu, pankaj puran chor achhi. Ham sab okar likhit ninda das sal pahine aarambh me kene rahi. Okra ban k kay ahan nik kayal. Chetna samiti ke seho samman wapas lebak chahi aa okar ninda karbak chahi.- **subhash Chandra Yadav**

…………………………………………………………

প্রিয ঠাকুৰজী! (মাননীয সংপাদক), “রিদেহ ঈ-পত্রিকা” [মৈথিলী], এখন ধৰিক ঙপনক্ক সাঙ্ক্‌যক আধাৰ পৰ হম অপনহিক সংগ জাএবঁ পসিন্ন কৰবঁ।- **শংভু কুমাৰ সিংহ**

…………………………………………

Dear Gajendraji,

I fully agree with you that we must fight against blatant cases of wrongful appropriation.

হাঁ অপন মেন মেঁ লিখনে ছী জে রিদেহ আর্কাগর সে সংবঁধিত লেখক'ক সবঁচা ৰচনা হটা লেন জাযত। অহি সে আর্কাগর সঁ ঈ প্রসংগ সেহো, একৰ সাঙ্ক্‌য সেহো মেটা জাযত। হমৰ মত ঈ জা

𑒮𑒰𑒏𑓂𑒭𑓂𑒨𑒥 𑒩𑒯𑒥𑒰𑒏 𑒔𑒰𑒯𑒲 𑒢𑒱𑒏 𑒂 𑒁𑒡𑒪𑒰𑒯 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒞𑒩𑒯𑒏 𑒏𑒰𑒖'𑒏। 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒁𑒣𑓂𑒣𑒢 𑒏𑒰𑒧𑒹𑓀𑒙 𑒂 𑒢𑒱𑒩𑓂𑒝𑒨 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒂𑒩𑓂𑒏𑒰𑒃𑒫 𑒧𑒹 𑒖𑒰 𑒏𑒹 𑒮𑓀𑒥𑒡𑒱𑒞 𑒩𑒔𑒢𑒰 𑒏𑒹 𑒣𑒼𑒮𑓂𑒙𑒼-𑒮𑓂𑒏𑓂𑒩𑒱𑒣𑓂𑒙𑒩 𑒏𑒹 𑒩𑒴𑒣 𑒧𑒹 𑒦𑒫𑒱𑒭𑓂𑒨𑒰'𑒏 𑒣𑒰𑒚𑒏'𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒮𑒳𑒩𑒏𑓂𑒭𑒱𑒞 𑒩𑒰𑒐𑒱 𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒕𑒱𑒨𑒢𑓂𑒯𑒱। 𑒄 𑒠𑒼𑒯𑒩𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒥𑒏𑓂𑒞 𑒎𑒔𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏 𑒢𑒯𑒱 𑒖𑒹 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒢𑒱𑒏 𑒪𑒰𑒑𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒂 𑒁𑒯𑒰𑓀𑒏 𑒣𑒩𑒱𑒬𑓂𑒩𑒧 𑒋𑒏𑒠𑒧 𑒠𑒹𑒐𑒰 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒃𑒞𑒱,𑒮𑒠𑒢।- **Sadan Jha**

....

Thank you.- **Nishikant Thakur**

....

Thanx Gajendraji, for your immediate response. I must congratulate you for the work you have done to save the sanctity of the literature world as a whole. I feel proud for the person like you who shows the courrage to bell the cat. If the so called writers like Parasharji are there to spoil the sea, on the other side it is very hopeful sight to have a person like you who is alert enough to take care of such filth & keep the sea clean. Thanx for enlightening me on the subject. Regards- **Bhalchandra Jha**.

....

পংকজ পৰাশৰকেৰ এহ�� কার্য পৰ স্মৰণ অৰৈত অছি কৰীৰ্ বীস-পচীস সাল পহিল্বক ঘটনা, জহিয়া আকাশবাণী দৰভংগাসঁ ম,ম,ডা, সৰ গংগানাথ ঝাক একমাত্র মৌথিনীক কাৰুণিক পদকেঁ এক গোষ্ট করি দ্বাৰা অপন কহি প্রসাৰিত কএ দেন গেন ছন, জে ৰাঁদমে (সজগ শ্রোতা দ্বাৰা সূচনা দেনাক ৰাঁদ) আজন্ম ৰৈন কএ দেন গেনাহ । কহৰাঁক তাৎপর্য জে জঁ হম মৌথিন দৰভৈগা-মধুৰৱনীমে গংগানাথ ৰাঁবূঁক পদকেঁ অপন কহি সকৈত ছী তঁ ও্র কোন বঁড়কা গপ। নিশ্চযে এহন ৰচনাকাৰকেৰ সঙ্ঘ কড়গৰ ডেগ ঙঠাএৰ্ আৰশ্যক ।- **ajit mishra**

....

Dear Gajendrajee, We should take strong step to prevent such intellectual cheats. My support is always with you.- **K N Jha**

....

This seems to be a dangerous trend and we should also try and refrain from publishing anything from such authors. Regards,- **Prof. Udaya Narayana Singh**

....

প্রিযরৰ ঠাকুৰ জী, মৌথিন সাহিত্যকাৰ আৰ্ সাগৰ্ৰ এ্রাগম সেহো ক ৰহন ছথি, ও্র জানি অপাৰ প্রসন্নতা ভেন | পংকজ পৰাশৰ কে

নকাৰাত্মেক বুঁদ্ধিক পূর্ণ উপযোগ কৰবাঁক নেন হম নোৰেঁন প্রাগজ সা সম্মানিত কৰায চাহৈত চ্ছী |- **বুঁদ্ধিনাথ মিশ্র**

....

Sampadak Mahoday, Apne ehi prakarak durachar rokwak lel je prayash ka rahal chhee ohi lel dhanyabad.Ehen blackmailer sa maithili ken bachayab aawashyak achhi, Sadar- **SHIV KUMAR JHA**

....

গজেন্দ্ৰ ভাৱা, নমস্কাৰ ! মৌথিনী মে এহি তৰহক কাজ নগাতাৰ ভ' ৰহন খছি । কিছু ব্যক্তি এহি ধঁধা মে খগ্রসৰ চ্ছথি । মৌথিনীক সম্পাদক নোকনিক খনভিজ্ঞতাক ফাযদা ��তেকো খংগ্রেজী পঢ়নিহাৰ তথাকথিত সাহিত্যকাৰ নোকনি উঠা ৰহন চ্ছথি । পংকজ জীক পহন মে চ্ছপন নেখ কে হম সেহো পঢ়্নে হীঁ খা কিছুএ দিনক বাঁদ হম নেষ্ট পৰ মূন নেখকক খানেখ কে সেহো পঢ়নন্ । হমৰা ত' খাশ্চর্য নাগন চ্ছন জে পংকজ জী খানেখক কম স কম শীর্ষক ত' বঁদনি নৈতথি মুদা ন্নকা এতেক জ্ঞান ৰহিতনি তখন কী চ্ছন । এতবেঁ নহি , হিনক বঁন্ত ৰাস করিতো খংগ্রেজী সাহিত্য স' হেৰ-ফেৰ কযন গেন খছি । খৈৰ ! জে কৰথি ... । মুদা এহি বেঁৰ কহাৰঁত ঠীক হোবাঁক চাহী " সৌ সোনাৰ কে ত' এক নোহাৰ কে " । প্রকাশন মে জে ভী কিযো ব্যক্তি গনতী ক' ৰহন চ্ছথি ন্নকা গংভীৰ ক্রিমিনন বুঁঝবাঁক চাহী । ধন্যবাদ এহি নেন

অহাঁ কে জে এতেক জোৰদাৰ তৰীকা স' এহি গপ্প কে উঠৌনে৷ ।- অহাঁক- প্রকাশ চন্দ্ৰ (**প্রকাশ ঝা**, মৈনোৰংগ)

....

pankaj parashar vala prasang bar dukhad laagal. -**kamini**

....

Gajendr jee, maamailaa ke tool jatabe debainhi, sabhak oorjaa otabe svaahaa hetai. হমৰ মনতৰ্ঁ এতৰেঁ, জে এক ৰেঁৰ অহাঁ দেখাৰ ক দেনহ্াঁ, আৰঁ ছোডি দেন জাও. হিন্দীযো মে এহিনা ভ ৰহন ছৈ. ৰেঁৰ ৰেঁৰ আ খৰাৰঁ ভাষা মে নিখন মোন কে দ্বখী কৰৈত অছি. ফেৰ নাগৈত অছি জে অহি মে সময কিযৈক নষ্ট কৰী? হিন্দুস্তান মে জাতি আ মেহো মৈথিনী মে জাতি নযি জাএত. হম একৰা নযি মানৈত ছনহ্াঁ মুদা আৰঁ 30 ৰঁৰখ মে মৈথিনী মে নিখনাক ৰাঁদ আৰঁ দেখন জে এক ওৰ 1 মৈথিনী সাহিত্য মে নিনী জী, উষা জী আ শেফনিকা জী কে ৰাঁদ যদি কিও নাম নৈত অছি ত হমৰ. 2 এখনো কোনো পত্রিকা ৰেঁ ছৈ ত হমৰা নেন ৰচনাক আগ্রহ হোগতে ছৈ. 3 এখনো হম ওতৰেঁ সক্রিয ছী আ নিৰংতৰ নিখি ৰহন ছী. 4 দ্বখদ জে হমৰা ৰাঁদ (সুস্মিতা পাঠক আ জ্যোত্স্না মিনন কে হম অপনে ত্তৰিযা ৰূঁঝৈত ছী) কে ৰাঁদ এহেন কোনো সশক্ত কোন, মহিনা নেখনে নযি আএনএ. 5 ত্র স্থিতি ৰহনাক ৰাঁদো, আৰঁ জহন হম দেখৈ ছী, ত পাৰেঁ ছী জে হমৰা পৰ, হমৰ ৰচনা যাত্রা অথৰ হমৰ ৰচনা পৰ কিছু নযি নিখন

𑒑𑒹𑒪𑒋, 𑒔𑒰𑒯𑒹 𑒍 𑒧𑒼𑒯𑒢 𑒦𑒰𑒩𑒠𑓂𑒫𑒰𑒖 𑒩𑒯𑒟𑒳 𑒁𑒟𑒫𑒰 𑒂𑒢 𑒏𑒱𑒍. 𑒖𑒯𑒢 𑒯𑒧𑒩 𑒠𑒬𑒏 𑒏𑒹𑒩 𑒔𑒩𑓂𑒔 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒕𑒻, 𑒞𑒲𑒢 𑒔𑒰𑒩𑒱𑒙𑒰 𑒢𑒰𑒧 𑒣𑒩 𑒮𑒫𑒱𑒮𑓂𑒞𑒰𑒩 𑒔𑒩𑓂𑒔𑒰 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒕𑒻, 𑒖𑒰𑒯𑒱 𑒧𑒹 𑒯𑒧𑒩 𑒢𑒰𑒧 𑒢𑒘𑒱 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒻. 𑒯𑒧𑒩 𑒢𑒰𑒧 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒮𑒢𑓂𑒠𑒩𑓂𑒦 𑒪𑒹𑒪 𑒖𑒼𑒛𑒱 𑒠𑒹𑒪 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒻. 6 𑒋𑒞𑒹𑒏 𑒠𑒱𑒢 𑒧𑒹 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒩𑒧𑒝 𑒖𑒲 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒣𑒩 𑒋𑒏 𑒑𑒼𑒙 𑒪𑒹𑒐 𑒪𑒱𑒐𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱. 𑒯𑒧 𑒍𑒏𑒩𑒰 𑒣𑒳𑒢: 𑒙𑒰𑒃𑒣 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒿 𑒏𑒹 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒪𑒑 𑒣𑒚𑒰𑒨𑒥. 7 𑒖𑒰𑒞𑒱 𑒣𑒰𑒞𑒱 𑒡𑒩𑓂𑒧 𑒂 𑒠𑓂𑒫𑒹𑒭 𑒣𑒩 𑒏𑒯𑒱𑒨𑒼 𑒡𑓂𑒨𑒰𑒢 𑒢𑒘𑒱 𑒠𑒹𑒪𑒰𑒏 𑒏𑒰𑒩𑒝𑒹 𑒞 𑒏𑒯𑒲 𑒯𑒧𑒩 𑒄 𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞𑒱 𑒢𑒘𑒱 𑒕𑒻, 𑒂𑒥 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒄 𑒮𑒼𑒔𑒥𑒰𑒿 𑒧𑒹 𑒂𑒥𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱. 8 𑒯𑒧𑒩 𑒬𑒱𑒏𑓂𑒭𑒏, 𑒖𑒹 𑒮𑓂𑒫𑒨𑓀 𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲 𑒏𑒹 𑒐𑓂𑒨𑒰𑒞𑒱𑒪𑒥𑓂𑒡 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩 𑒕𑒟𑒱, 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒥𑒴𑒗𑒹𑒢𑒹 𑒩𑒯𑒪𑒰𑒯 𑒖𑒹 𑒯𑒧 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒧𑒹 𑒪𑒱𑒐𑒥 𑒥𑒢𑓂𑒢 𑒏; 𑒠𑒲, 𑒏𑒱𑒌𑒏 𑒞 𑒯𑒧 𑒑𑒻𑒩 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪 (𑒖𑒰𑒞𑒱 𑒫𑒱𑒬𑒹𑒭) 𑒮𑒹 𑒢𑒘𑒱 𑒕𑒲, 𑒞𑒹𑒿 𑒯𑒧𑒩 𑒪𑒹𑒐𑒢 𑒏𑒹 𑒏𑒯𑒱𑒨𑒼 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪 𑒮𑒦 𑒢𑒘𑒱 𑒢𑒼𑒙𑒱𑒮 𑒏𑒩𑒞𑒰𑒯, 𑒏𑒯𑒱𑒨𑒼 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒢𑒘𑒱 𑒏𑒩𑒞𑒰.. 𑒁𑒣𑒢 𑒦𑒰𑒭𑒰𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱 𑒣𑓂𑒩𑒹𑒧 𑒏𑒹 𑒂𑒑𑓂𑒩𑒯 𑒏𑒰𑒩𑒝𑒹 𑒯𑒧 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒥𑒰𑒞 𑒢𑒘𑒱 𑒧𑒰𑒢𑒢𑒱𑒨𑒻, 𑒪𑒱𑒐𑒻𑒞 𑒑𑒹𑒪𑒯𑒳𑒿, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒂𑒥 𑒪𑒰𑒑𑒱 𑒩𑒯𑒪𑒁𑒋 𑒖𑒹 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒏𑒯𑒥𑒲 𑒮𑒯𑒲 𑒕𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒏𑒲? 9 𑒋𑒐𑒢𑒼 𑒏𑒲 𑒯𑒰𑒪 𑒕𑒻 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒧𑒹, 𑒠𑒹𑒐𑒱𑒨𑒼. 𑒍𑒏𑒩𑒰 𑒫𑒱𑒩𑒳𑒠𑓂𑒡 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒏𑒩𑒱𑒨𑒴. 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒧𑒹 𑒖𑒹 𑒣𑒻𑒒 𑒣𑒻𑒒 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒟𑒰 𑒔𑒰𑒃, 𑒔𑒹𑒞𑒢𑒰 𑒮𑒧𑒱𑒞𑒱 𑒮𑒢𑒏, 𑒮𑒦 𑒥𑒹𑒩 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒣𑒞𑒱 𑒣𑒩𑓂𑒫 𑒧𑒢𑒥𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱. 𑒪𑒰𑒐𑒼 𑒐𑒩𑓂𑒔 𑒏𑒩𑒻 𑒕𑒟𑒱, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒢𑒲𑒏 𑒪𑒹𑒐𑒏 𑒏𑒹𑒩 𑒣𑒼𑒟𑒲 𑒮𑒦 𑒥𑒹𑒩 5-7 𑒙𑒰 𑒢𑒱𑒏𑒰𑒪𑒻𑒟𑒳, 𑒮𑒹 𑒢𑒘𑒱 𑒯𑒼𑒥𑒻𑒞 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱. 10 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒦𑒹𑒙𑒪 𑒖𑒰𑒢𑒏𑒰𑒩𑒲 𑒏𑒹 𑒧𑒼𑒞𑒰𑒥𑒱𑒏 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒣𑒞𑒱 𑒯𑒰𑒪 𑒏𑒱𑒩𑒰𑒨𑒰 𑒣𑒩 𑒔𑒪𑒻 𑒕𑒻. 𑒞𑒏𑒩𑒰 𑒧𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒂𑒣𑒞𑓂𑒞𑒱 𑒢𑒘𑒱, 𑒨𑒠𑒼 𑒍𑒏𑒩𑒰 𑒮𑒹 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒂𑒨 𑒯𑒼𑒥𑒻. 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒍𑒏𑒩𑒰 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒏 𑒏𑒰𑒖 𑒁𑒟𑒫𑒰 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒂𑒠𑒱 𑒪𑒹𑒪 𑒧𑒰𑒿𑒑𑒪 𑒖𑒰𑒋𑒞, 𑒞; 𑒢𑒘𑒱 𑒦𑒹𑒙𑒻 𑒕𑒻. 𑒨𑒠𑒱 𑒍𑒏𑒩 𑒬𑒳𑒪𑓂𑒏 𑒔𑒳𑒏𑒰 𑒠𑒲, 𑒞𑒯𑒢 𑒞 𑒏𑒱𑒩𑒰𑒨𑒰𑒏𑒹 𑒩𑒴𑒣 𑒧𑒹 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒢' 𑒮𑒏𑒱 𑒕𑒻. 𑒋𑒏𑒩𑒰 𑒮𑒦 𑒏𑒹 𑒅𑒖𑒰𑒑𑒩 𑒏𑒩𑒲. 11 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱 𑒮𑒹 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒟𑒰 𑒣𑒻𑒒 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒕𑒻. 𑒖𑒞𑒹𑒏 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒟𑒰 𑒮𑒦 𑒕𑒻, 𑒞𑒏𑒩𑒰 𑒣𑒩 𑒪𑒱𑒐𑒲,

সাহিত্য অকাদমীক মৈথিলী বিভাগ সহিত. 12 বিনী ৰেক সভঙ্গা ৰচনাক অনুবাদ অধিকাৰ হমৰা দেনে ছথি. ঁনক সাহিত্য অকাদমী পুৰস্কাৰ প্ৰাপ্ত পোথী 'মৰীচিকা' কেৰ হিন্দী অনুবাদ নেন পিছলা 2-3 সাল সে হম লিখি ৰহল ছী. সাহিত্য অকাদমীক পত্ৰিকা 'সমকালীন ভাৰতীয সাহিত্য'' মে হম পিছলা 25 সাল সে অনুবাদ সহিত ছপি ৰহল ছী. মুদা হমৰা সে অনুবাদক নমূনা মাঁগল গেল. ওহি কুৰ্সী পৰ জে স্বনাম ধন্য ৰৈসল ছথি, ঁনকা হমৰা সাদে নহি বুঁঝল ত কোনো মৈথিল সাহিত্যকাৰ সে পূছি সকৈত ছলাহ. ও তহিনে ভেলৈ, জেনা এক বেঁৰ এক গোষ্ঠ ঠৈনল ঋষিকেশ মুখর্জী সে ঁনকৰ বাঁযোডাষ্টা মঁগনে ছল আ এখনি পঠল সমাচাৰক অনুসাৰে আ. জানকী বল্লভ শ্হস্ত্ৰী সে ঁনকৰ বাঁযোডাষ্টা পদ্মশ্ৰী নেন মাঁঅগল গেলৈয. 13 অপন বিনম্ৰতা দৰ্শাবৈত হম বিনী জীক দূ তীন ষ্টা কথাক হিন্দী অনুবাদ হম পঠা দেনিযহি. তৈযো অও পৰ কোনো বিচাৰ নহি. লিখলা কে বাঁদ হমৰা কহল গেল জে হম বিনী জী সে সাহিত্য অকাদমী কে অনুবাদক অধিকাৰ দিযাবেঁ মে মদদি কৰী. আবে ভাও, অহাঁ কে অনুবাদ সে মতলবঁ অছি নে, আ জহল হম অনুবাদ ক; কে দেবঁ' নেন তৈযাৰ ছী তহল অকাদমী কে কিঅযৈক অধিকাৰ চাহী? অও নেন জে অকাদমী অপন পসীনক আদমী কে অনুবাদ নেন দ; সকয. এখনি ধৰি ওকৰা পৰ নিপষ্টাৰা নহি ভেলৈযে. অকাদমী সে ফেৰ কোনো পত্ৰ নহি আএল অছে. অনুবাদ তৈযাৰ ৰাখল ছৈ. বিনী জী আৰঁ বঁঁত বুঁজ্বৰ্গ ভ; গেল ছথি. ঁনক মাত্ৰ গযৈহ গজ্জা ছৈ (আ বঁঁত স্বাভাবিক) জে ঁনকৰ পোথী সভ ঁনকা সোঝা মে প্ৰকাশিত ভ; জাএ. 14 বিনী জী কে পোথী হিন্দী মে আনবাঁক শ্ৰেয হমৰে অছি, ও মনিতঁাঁ ওকৰা ৰেকাৰ্ড কেনাএ মৈথিল সমীক্ষক আৱশ্যক নহি বুঁঝৈত ছথি.

একৰা পৰ নচূ. 15 মৈথিনী কে ভাৰতীয জ্ঞানপীঠ সে পুস্তক প্ৰকাশন নেন হমহী আগাঁ এনৰ্ঁা আ প্ৰভাস জী আ নিনী জী কে পোথী ৰঁহাৰ ভেনৈ.ভাৰতীয জ্ঞানপীঠ সে মৈথিনী পুস্তক প্ৰকাশন কে শ্ৰেয হমৰে চন্থি, এ্রহো মনৈত ওকৰা ৰেকাৰ্ড কেনাএ মৈথিন সমীক্ষক আৱশ্যক নযি বুঁঝৈত চথি. একৰা পৰ নচূ. গজেন্দ্ৰ জী, মৈথিনীক এ্র সভ মানসিকতা পৰ আন্দোনন কৰী জাহি সে ৰচনাকাৰ আ ৰৰিষ্ঠ ৰচনাকাৰ সভ কে অপমানিত নযি হোৱঁ' পডৈ. অহাঁ চাহী ত' একৰা ৰিদেহ পৰ দ' সকৈ চী. হম দোসৰ ৰাঁত সেহো নিখি কে পঠাযৱঁ. মুদা হম ফেৰ কহৱঁ, জে হম ব্যক্তি কে নযি সংস্থা আ ব্যক্তি কে মানসিকতা কে দোষ দেৰঁন্থি. নোক পঠথু আ পূচাথু এ্র স্বনামধন্য সভ সে জে জকৰা সে অহাঁ কে গোনৌঁসী অছে, তকৰা পৰ অহাঁ নিখৱঁ আ জকৰা সে নযি অছে, জে মৌন ভাৱে নিখি ৰহনএ কোনো ৰিৰিআদ মে পডন ৰঁগৈৰ, ন্নকা নেন এ্র ব্যৱহাৰ? -**ৰিভা ৰানী**.

....

Shri gajendraji, good work. Anha sa ehina neer khshir vivekakak ummeed lagatar banal rahat. chor ke ehina dekhar kelak baad dandit seho karbak prayas karbaak chahi. anha bahut raas neek pahal ka rahal chhi. Saadhuvaad.- **manoj pathak**.

....

We should be greatful to Pankaj Parashar that he did not lay claim on the magnum opus of Kavi Vidyapati. I know him very well and his group as well. They have no love for Maithili in fact they are the moles planted by vested Hindi writers to damage maithili. Parashar and likes are the distructive lots and they are the culprits for agonising senior writers of Maithili those who dedicated their life for Maithili language and literature. I have no sympathy for him. I cant say, even, God bless them. - **Chitra Mishra**

....

তাৰানন্দ রিযোগী: (মিথিনা সৃজন: জূন-জ্বনাগ্র ২০১০, রর্ষ-১, ঋংক-২): ৗনক (পংকজ পৰাশৰক) ঋনেক ৰচনা এহনো চনি জকৰ জন্ম দোসৰক কাব্য ৰচনা পঢ়নাক ঋনন্তৰ ভেননি ঋছি। করিতা ও পৰিপূর্ণতঃ ৗনকে থিকনি মুদা কিছু গোষ্টেকেঁ গ্র কহৰাঁক ঋৱসৰ ভেষ্টি গেননি জে ও পংকজ চোৰ-করি থিকাহ। হম দেখৈত চী জে চোৰ সমীক্ষক ভনে ও হোথু, চোৰ-করি ও কদাপি নহি চথি। মুদা এনা কিএক ভেন? এহি দ্বঋাৰে ভেন জে ঋানক ৰচনা পঢ়ি কই ঋপন ঋনুভূতিমে উতৰৈত কান ও ঋানক ঋাভামংডনসঁ তেনা ঋাক্রান্ত চনাহ জে তকৰ চাপ করিতাক দৃশ্যমে দেখাৰ পড়ি গেন। গ্র রস্তুতঃ সিদ্ধতাক কমী থিক, জকৰা ক্যো ৰচনাকাৰ ৰচিতে-ৰচিতে সিদ্ধ কই সকৈত ঋছি।

....

𑒑𑒾𑒩𑒲𑒢𑒰𑒟 (𑒁𑒢𑒪𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞)- 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒏𑒲𑒨 𑒁𑓀𑒞𑒱𑒏𑒰 𑒁𑒏𑓂𑒙𑒴𑒥𑒩-𑒠𑒱𑒮𑓀𑒥𑒩, 2009- 𑒖𑒢𑒫𑒩𑒲-𑒧𑒰𑒩𑓂𑒔, 2010- 𑒣𑓀𑒏𑒖 𑒣𑒩𑒰𑒬𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒮𑓀𑒑𑒧𑒹- 𑒯𑒿, 𑒠𑓀𑒠-𑒤𑓀𑒠 𑒏𑒩𑒻𑒥𑒪𑒰 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒪𑒼𑒏 𑒮𑒥 𑒚𑒰𑒧 𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔𑒱 𑒖𑒰𑒃 𑒕𑒻 𑒂 𑒞𑒹𑒯𑒢 𑒪𑒼𑒏 𑒋𑒞𑒯𑒳𑒿 𑒁𑒣𑒢 𑒡𑒴𑒩𑓂𑒞𑒞𑒰 𑒂 𑒔𑒼𑒩𑒱 𑒏𑒪𑒰 𑒠𑒹𑒐𑒥𑒻 𑒕𑒟𑒱। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒞𑒏𑒩𑒼 𑒁𑒮𑒪𑒱𑒨𑒞 𑒅𑒖𑒰𑒑𑒩 𑒏𑒩𑒥 𑒁𑒮𑓀𑒦𑒫 𑒢𑒃𑒿 𑒩𑒯𑒪। "𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯"𑒏 𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩 𑒋𑒯𑒢 𑒋𑒏 "𑒨𑒳𑒫𑒰" (𑒣𑓀𑒏𑒖 𑒗𑒰 𑒅𑒩𑓂𑒤 𑒣𑓀𑒏𑒖 𑒣𑒩𑒰𑒬𑒩) 𑒏 𑒁𑒮𑒪𑒲 𑒔𑒹𑒯𑒩𑒰 𑒮𑒰𑒧𑒢𑒹 𑒮𑒹 𑒠𑒹𑒐𑒼𑒪𑒢𑒱।

....

𑒄 𑒣𑓀𑒏𑒖 𑒗𑒰 𑒣𑒩𑒰𑒬𑒩 𑒣𑒯𑒱𑒢𑒯𑒱𑒨𑒹𑒮𑒿 𑒋𑒯𑒱 𑒮𑒦𑒧𑒹 𑒮𑓀𑒪𑒑𑓂𑒢 𑒁𑒕𑒱, 𑒯𑒩𑒹𑒏𑒵𑒭𑓂𑒝 𑒗𑒰𑒏 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲𑒧𑒹, 𑒥𑒱𑒢𑒰 𑒁𑒢𑒳𑒧𑒞𑒱𑒏, 𑒕𑒣𑒥𑒻 𑒕𑒟𑒱; 𑒄 𑒑𑒣 𑒂𑒥 𑒮𑓂𑒣𑒭𑓂𑒙 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒏𑒰𑒩𑒝 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒗𑒰 𑒖𑒲𑒏 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒄 𑒣𑓀𑒏𑒖 𑒗𑒰 𑒣𑒩𑒰𑒬𑒩 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰𑒧𑒹 𑒥𑒱𑒢𑒰 𑒁𑒢𑒳𑒧𑒞𑒱𑒏 𑒕𑒣𑒥𑒍𑒪𑒏 (𑒄 𑒮𑒴𑒔𑒢𑒰 𑒯𑒩𑒹𑒏𑒵𑒭𑓂𑒝 𑒗𑒰 𑒖𑒲 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒣𑓂𑒞 𑒦𑒹𑒪, 𑒖𑒹 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒧𑒹 𑒕𑒣𑒪𑒰𑒏 𑒥𑒰𑒠 𑒣𑓀𑒏𑒖 𑒗𑒰 𑒣𑒩𑒰𑒬𑒩 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒤𑒼𑒢 𑒏𑓄 𑒏𑒨 𑒙𑒹𑒩 𑒏𑒹𑒪𑒏𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒖𑒐𑒢 𑒍 𑒥𑒲𑒧𑒰𑒩 𑒩𑒯𑒟𑒱। 𑒯𑒩𑒹𑒏𑒵𑒭𑓂𑒝 𑒗𑒰 𑒖𑒲 𑒤𑒼𑒢 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒮𑒴𑒔𑒱𑒞 𑒏𑒹𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱, 𑒯𑒧 𑒏𑒯𑒪𑒱𑒨𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒖𑒹 𑒏𑒲 𑒄 𑒮𑒴𑒔𑒢𑒰 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒮𑒿 𑒯𑒙𑒰 𑒠𑒲? 𑒞𑒿 **𑒯𑒩𑒹𑒏𑒵𑒭𑓂𑒝 𑒗𑒰** 𑒖𑒲 𑒏𑒯𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱, 𑒩𑒯𑓄 𑒠𑒱𑒨𑒾, 𑒮𑒞𑓂𑒨 𑒖𑒹 𑒕𑒻, 𑒮𑒹 𑒄𑒋𑒯 𑒕𑒱𑒌- 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒏)। 𑒄 𑒣𑓀𑒏𑒖 𑒗𑒰 𑒣𑒩𑒰𑒬𑒩 𑒏𑒋𑒏 𑒥𑒹𑒩, 𑒏𑒹𑒪𑒏 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒌 𑒥𑒹𑒩 𑒞𑒿 𑒍 𑒁𑒣𑒢𑒹 𑒢𑒰𑒧𑒹 𑒠𑒼𑒮𑒩𑒰𑒏 𑒩𑒔𑒢𑒰 𑒕𑒣𑒥𑒰 𑒪𑒹𑒪𑒏, 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠𑒏 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒢𑒻।-𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒏)

𑒩𑒧𑒹𑒬𑒏 𑒂𑒪𑒹𑒐-𑒥𑒯𑒮-𑒣𑓀𑒏𑒖 𑒣𑒩𑒰𑒬𑒩𑒏 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒱𑒏 𑒔𑒼𑒩𑒱 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏 𑒏𑒰𑒩𑒲 𑒁𑒡𑓂𑒨𑒰𑒨 𑒟𑒱𑒏- 𑒣𑒩 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒣𑒰𑒚𑒏𑒏 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩:

SHIV KUMAR JHA TILLOO JAMSHEDPUR said...

Ramesh jee ken dhanyavad,satya gapp bajwak saahas "MITHILA" me aabi rahal achhi neek laagal,chhadma lokpriyatak khatir lok kichu ka sakait achhi..Pankaj Parasharak..aab charch karab seho nahi sohay laagi rahal..jatek ninda kayal jay kum parat.Muda RAMESH BABU HU APNE SABH NINDA KARAY CHHEE AA KICHU LOK KAHAIT CHHATHI PANKAJ JEE JUG-JUG JIWATHU,ONA HAMHU HUNAK DIRGHA JEEVANAK KAAMNA KARAIT CHHEE,PARANCH SABHAK JE JUG-JUG JIWAK KAAMNA KAYAL JAY MATRA PANKAJ PARASHARAK LEL NAHI.."SARBE BHAWANTU SUKHINAH", RAMESH BABU APAN LEKHANI KEN GATI NIRANTAR RAKHAL JAY...

Rama Jha said...

ehi vyakti pankaj parasharak ekta ehane ghrinit message ekta mahila je hamar mitra chathi, ke bhetal chhai, etek ghrinit je etay nai likhi sakai chhi, apan rachna ke dosar bhasha me mool kahi prakashit kaenai chori te nai bhelai, muda okara svayam dvara

anoodit kahi prakashit karebak chahe, mool maithili se dosar bhasha (hindi aadi me), va dosar bhasha (hindi aadi se) maithili me.

আশীষ অনচিন্হাৰ said...

জহাঁ ধৰি পৰাশৰ- ঘটনা অছি ওহি জতেক খিধ্ধাশঁ কএল জাএ ততেক কম। মুদা ৰমেশ ভাগ বিভাৰানীক কোন ভাষা মে সমীক্ষা কএল জাএ হিন্দী মে কী মৈথিলী মে । হমৰা হিসাবেঁ একৈ ৰচনা কে দূ- তীন ভাষা মে মূল কহি প্রকাশিত কৰবঁ সেহো চোৰি ভেল। এহু পৰ ধেআন দেল জাএ।

অপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

ৰমেশ

ৰঁহস-পংকজ পৰাশৰক সাহিত্যিক চোৰি মৈথিলী সাহিত্যক কাৰী অধ্যায থিক

বিদেহ-সদেহ ২ (২০০৯-১০) সঁ পংকজ পৰাশৰক সাহিত্যিক চোৰি আ সাগৰঁৰ অপৰাধক পাপক ঘৈলক মহা-বিস্ফোট ভেল অছি। ও পৈঘ শ্রেয পত্রিকাক সম্পাদক শ্রী গজেন্দ্ৰ ঠাকুৰকেঁ জাগত ছনি। হুনকৰ অপৰাধ পকড়ৰাঁক চেতনা কেৰ জতেক প্রশংসা কযল জায, কম হোযত। “বিদেহ”ক মৈথিলী প্রবন্ধ-সমালোচনা-অংক, অগ পোল-খোল লেল কএক যুগ ধৰি বিলম্বিত ভ**ই** ক**ই** নিৰঙ্কু ৰহত, সে “সময কেঁ অকানৈত” কহবঁ কঠিন অছি।

সাহিত্যোমে চৌর্যকলাক উদাহৰণ পহিলহুঁ অবৈত ৰহল অছি

গোষ্ঠপগৰা। মুদা এক ৰেঁৰক চোৰি পকড়া গেনোক ৰাঁদ প্ৰায়ঃ চোৰিক আৰোপী সাহিত্যকাৰ মৌন-ব্ৰত ধাৰণ কৰৈত ৰহনাহ অছি আ মামিনা ঠঁড়াগত ৰহন অছি।

মুদা তাহি পৰম্পৰাক ৰিপৰীত অগ ৰেঁৰক চোৰ ’মিন্থা চোৰ’ নিকনন অছি আ ৰিগত এক দশকসঁ নিৰন্তৰ চোৰি কৰৈত জা ৰহন অছি- সেন্থ কাষ্টিক**ই**। আ তেহেন মহাচোৰকেঁ মৈথিনীক সাহিত্যকাৰ আ সংস্থা সভ তৰহ্ত্থৌপৰ ঙঠা-ঙঠা ক**ই** পুৰস্কৃত কেনক অছি আ সমীক্ষাক চাসনীমে চোৰাযন কৰিতা সৱকেঁ ৰোঁৰি দেন গেন অছি।

ৰিদেহ-সদেহ-২ প্ৰমাণ-পুৰস্থৰ অভিযোগে টা নহি নগৌনক, অপিতু এহেন মহত্বাকাংক্ষী অসামাজিক তত্বক ৰিৰুদ্ধ সাহিত্যিক দণ্ড আৰোপিত ক**ই** অপন “ৰোঁনেডনেস” সেহো প্ৰদৰ্শিত কেনক অছি। এক দশকমে তীন ৰেঁৰ পকড়াযন চোৰ প্ৰায়ঃ “ডেযৰ ডেভিন” হোগত অছি আ অপন অন্বচিত। সীমাহীন মহত্বাকাংক্ষাক পূৰ্তি নেন অপন ৰৰীয সংৰগীয ব্যক্তিকেঁ সীঢ়ীক ৰূপমে ঙপযোগ কৰৈত অছি আ স্বাৰ্থ-সিদ্ধিক ঙপৰান্ত অপন পযৰ সঁ ওহী সীঢ়ীকেঁ নিচাঁ খসা দৈত অছি। ফেৰ ওকৰা অপন ট্ৰিষ্টৰ-ফেসবুঁক-নেষ্ট ৰা পত্ৰিকামে গাৰিক নিকৃষ্টতম স্তৰপৰ ঙতৰ**ই** মে কনিযোঁ দেৰী নহি হোগত ছৈ। ও নাম ৰঁদনি-ৰঁদনি ক**ই** গাৰি পঢ়ৈত অছি আ অপন প্ৰশংসামে জে.এন.যূ.ক ছাত্ৰ-ছাত্ৰাক পোস্টকাৰ্ড নিখেৰাঁমে অপস্যাঁত ভ**ই** জাগত অছি। ও হিন্দীক কোনো ৰঁড়কা সাহিত্যকাৰক ৰেঁষ্টীক সংগ অপন নাম জোড়ি ৰিৰাহক ৰা প্ৰেম-প্ৰসংগক খিস্যা ৰস ন**ই** ন**ই** ক**ই** প্ৰচাৰিত কৰৈত অছি। এহেন প্ৰৱৃত্তি কএটা আওৰ তিকড়মৰাঁজমে দেখন গেন অছি জে হিন্দীক

𑒣𑒻𑒒-𑒣𑒻𑒒 𑒢𑒰𑒧𑒏 𑒧𑒰𑒪𑒰 𑒖𑒣𑒱 𑒏𑓄 𑒧𑒚𑒼𑒧𑒰𑒚 𑒯𑒼𑒁𑒨 𑒔𑒰𑒯𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒫𑒮𑓂𑒞𑒳𑒞𑓁 𑒄 𑒔𑒱𑒢𑓂𑒞𑒰𑒖𑒢𑒏 𑒞𑒟𑓂𑒨 𑒟𑒱𑒏 𑒖𑒹 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒏 𑒢𑒫-𑒞𑒴𑒩𑒏𑒹𑒿 𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲𑒏 𑒣𑒻𑒒-𑒣𑒻𑒒 𑒢𑒰𑒧𑒏 𑒫𑒻𑒬𑒰𑒐𑒲𑒏 𑒋𑒞𑒹𑒏 𑒖𑒩𑒳𑒩𑒞𑒱 𑒏𑒱𑒌𑒏 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒕𑒢𑒱?

“𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒏” “𑒃𑒢𑒏𑓂𑒫𑒰𑒨𑒩𑒲𑒏 𑒫𑒱𑒫𑒩𑒝” 𑒣𑒜𑓃𑒱 𑒏𑓄 𑒩𑒼𑒃𑒨𑒰𑒿 𑒚𑒰𑒜𑓃 𑒦𑓄 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒣𑒯𑒪-𑓘𑓓 𑒂 𑒂𑒩𑒧𑓂𑒦-𑓒𑓙 𑒧𑒹 𑒖𑒹 𑒣𑒼𑒪 𑒐𑒳𑒖𑒪 𑒕𑒪, 𑒁𑒃 𑒞𑒟𑒰𑒏𑒟𑒱𑒞 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏𑒰𑒩𑒏, 𑒞𑒏𑒩𑒰 𑒫𑒰𑒿𑒠𑒹 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒮𑒿 𑒫𑒰𑒿𑒩𑒱 𑒠𑒹𑒪 𑒖𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒔𑒰𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒪। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒫𑒱𑒛𑒧𑓂𑒥𑒢𑒰 𑒠𑒹𑒐𑒴 𑒖𑒹 𑒔𑒹𑒞𑒢𑒰 𑒮𑒧𑒱𑒞𑒱 𑒮𑒧𑓂𑒧𑒰𑒢𑒱𑒞 𑒏𑓄 𑒠𑒹𑒪𑒏। “𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪 𑒥𑓂𑒩𑒰𑒯𑓂𑒧𑒝 𑒮𑒧𑒰𑒖”, 𑒩𑒯𑒱𑒏𑒰 (𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲) 𑒮𑒢 𑒂𑒿𑒐𑒱𑒑𑒩 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒟𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒔𑒏𑒔𑒼𑒢𑓂𑒯𑒲 𑒪𑒰𑒑𑒱 𑒑𑒹𑒪, 𑒖𑒐𑒢𑒏𑒱 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒟𑒰𑒧𑒹 𑒫𑒱𑒐𑓂𑒨𑒰𑒞 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏𑒰𑒩 𑒅𑒠𑒨𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒗𑒰 “𑒫𑒱𑒢𑒼𑒠” 𑒂 𑒣𑒜𑓃𑒰𑒏𑒴 𑒣𑓂𑒩𑒼𑒤𑒹𑒮𑒩𑒑𑒝 𑒕𑒟𑒱। 𑒄 𑒮𑓀𑒬𑒨𑒫𑒱𑒯𑒲𑒢 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒧𑒹 𑒫𑒱𑒢𑒼𑒠𑒖𑒲𑒏 𑒧𑒯𑒞𑓂𑒫𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝 𑒦𑒴𑒧𑒱𑒏𑒰 𑒩𑒯𑒪 𑒯𑒻𑒞। “𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯” 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒩𑒯𑒮𑓂𑒨𑒼𑒠𑓂𑒒𑒰𑒙𑒢 𑒏𑒹𑒪𑒰𑒏 𑒥𑒰𑒫𑒖𑒴𑒠 𑒋𑒐𑒢 𑒡𑒩𑒱 𑒔𑒹𑒞𑒢𑒰 𑒮𑒧𑒱𑒞𑒱 𑒁𑒟𑒫𑒰 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪 𑒥𑓂𑒩𑒰𑒯𑓂𑒧𑒝 𑒮𑒧𑒰𑒖, 𑒩𑒯𑒱𑒏𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒁𑒣𑒢 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩 𑒂𑒣𑒮 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒫𑒰 𑒂𑒢𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒼𑒙𑒰 𑒏𑒰𑒩𑓂𑒩𑒫𑒰𑒄 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒥𑒹𑒑𑒩𑒞𑒰 𑒢𑒯𑒱 𑒥𑒳𑒗𑒰 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒻 𑒂 𑒮𑒩𑓂𑒠 𑒑𑒳𑒧𑓂𑒧𑒲 𑒪𑒡𑒢𑒹 𑒁𑒕𑒱। 𑒋𑒯𑒹𑒢 “𑒖𑒛𑓃-𑒮𑓀𑒮𑓂𑒟𑒰” 𑒮𑒦 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏 𑒅𑒣𑒏𑒰𑒩 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒫𑒰 𑒁𑒣𑒏𑒰𑒩? 𑒄 𑒏𑒹𑒢𑒰 𑒧𑒰𑒢𑒪 𑒖𑒰𑒨 𑒖𑒹 𑒣𑒯𑒪-𑓘𑓓 𑒫𑒰 𑒂𑒩𑒧𑓂𑒦-𑓒𑓙 𑒁𑒃 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒟𑒰𑒏 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒁𑒡𑒱𑒏𑒰𑒩𑒲 𑒫𑒰 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏𑒰𑒩𑒏𑒹𑒿 𑒣𑒜𑓃𑒪 𑒢𑒯𑒱 𑒕𑒪𑒢𑒱?

𑒄 𑒂𑒬𑓂𑒔𑒩𑓂𑒨𑒖𑒢𑒏 𑒮𑒞𑓂𑒨 𑒟𑒱𑒏 𑒖𑒹 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒏 𑒏𑒋𑒙𑒰 𑒣𑒻𑒒 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏𑒰𑒩 𑒣𑓀𑒏𑒖 𑒣𑒩𑒰𑒬𑒩𑒏 𑒏𑒵𑒞𑓂𑒩𑒱𑒧 𑒏𑒰𑒩𑓂𑒨 𑒂 𑒂𑒨𑒰𑒞𑒱𑒞 𑒬𑒥𑓂𑒠𑒰𑒫𑒪𑒲𑒧𑒹 𑒤𑒿𑒮𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒰𑒯 𑒁𑒕𑒱। “𑒫𑒱𑒪𑒧𑓂𑒥𑒱𑒞 𑒏𑒋𑒏 𑒨𑒳𑒑 𑒧𑒹 𑒢𑒱𑒥𑒠𑓂𑒡” 𑒏 𑒦𑒴𑒧𑒱𑒏𑒰𑒧𑒹 𑒁𑒢𑒹𑒩𑒼 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒬𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏𑒰𑒩𑒑𑒝𑒏 𑒞𑒲𑒮-𑒔𑒰𑒪𑒱𑒮 𑒙𑒰 𑒢𑒰𑒧 𑒍𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒢𑒯𑒱 𑒑𑒢𑒰𑒍𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱, 𑒁𑒣𑒢 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒏𑒹𑒿 𑒫𑒱𑒬𑓂𑒫𑒮𑓂𑒞𑒩𑒲𑒨 𑒣𑓂𑒩𑒧𑒰𑒝𑒱𑒞 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒂𑒿𑒐𑒱𑒑𑒩 𑒔𑒼𑒩𑒹 𑒋𑒢𑒰 𑒏𑓄 𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒮𑒧𑓂𑒦𑒰𑒫𑒢𑒰 𑒥𑒢𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱

জে ডগনস কেননৰ জকাঁ ও হ্ন সভ করিক ৰচনাক ভারভূমিক রা শঙ্কারনীক চোৰিক প্রমাণ এহী কার্য্য-পোথীমে ভেটিঁ জায। খ্রঁততঃ মি. হাগডক কোন ঠেকান? মৌথিনীমে তঁ নোক রিশ্ব-সাহিত্য কম পঢ়ৈত খ্রছি। তকৰ নাজাযজ ফাযদা কোনো র্ন্নৈকমেনৰ কিঐক নহি ৰ্ঠাওত? খ্রাখিৰ ঢ়ৈক্নো-পোনিষ্টিকম কী থিক- ঢ়ৈকনিকন পোনিষ্টিকম থিক, মৈহ কিনে? একৰা ৰ্রদৌনত ঝাঁসা দ২ ক২ পাকিস্তানোক যাত্রা কযন জা সকৈত খ্রছি। “ঢ়ৈক্নো-পোনিষ্টিকমক” ৰ্রদৌনত কিৰণ-যাত্রী পুৰস্কাৰ, রৈদেহী-মাহেশ্বৰী সিঁহ “মহেশ” পুৰস্কাৰ, এতেক ধৰি জে রিদিতজীক খ্রকাদমীযোক পুৰস্কাৰ নেন জা সকৈত খ্রছি। প্রদীপ রিঁহাৰীক সপুত্রক ভাতিজ-ককা সম্বন্ধক মর্যাদাক খ্রতিক্রমণ কযন জা সকৈত খ্রছি। প্রো. খ্ররুণ কমনক “নযে গনাকে মেঁ” সেঁধমাৰী ক২ ক২ “সময কেঁ খ্রকানন” জা সকৈত খ্রছি। খ্রাৰ তঁ খ্রাৰ, খ্রগ ঢ়ৈকনিকন পানিষ্টিকমক ৰ্রদৌনত জীরকান্তজী সন মহাৰথী সাহিত্যকাৰসঁ “রিনম্বিত কএক যুগ...” পোথীক সমীক্ষা নিখরা ক২ “মিথিনা দর্শন” (৯) সন পত্রিকামে ছপরা ক২ স্থাপিত খ্রা খ্রমৰ ভেন জা সকৈত ছছি। মৌথিনী সাহিত্যক সভসঁ পৈঘ সফন ঔজাৰ থিক “ঢ়ৈক্নো পোনিষ্টিকম”!

ওা মানন জা সকৈত খ্রছি জে মিথিনা দর্শনক সম্পাদককেঁ খ্রাৰম্ভ-২২ খ্রা পহন-৫৩ কোনকাতামে নহি ভেঢ়ৈন হোগন্হি। মুদা জীরকান্তজী নহি পঢ়নে হেতাহ সে মানৰামে খ্রমৌকর্য ভ২ ৰহন খ্রছি। জীরকান্ত জী তঁ প্রযাগ শুক্লক “চন্দ্ৰভাগা মেঁ সূর্যোদয” খ্রা এহী শীর্ষকক নাৰাযণজীক করিতা (চন্দ্ৰভাগামে সূর্যোদয) সেহো পঢ়নে হেতাহ জে ছপন খ্রছি মৌথিনীমে। তখন পংকজ পৰাশৰক

সমুদ্রসঁ অসংখ্য প্রশ্ন পূছইরনা করিতাক ভারার্থ কিঐক নহি নগননি জে সমীক্ষামে কনম তোড়ি প্রশংসা কৰই পড়ননি রা কৰা গেননি? একৰা "প্রাযোজিত সমীক্ষা" কিঐক নহি মানন জায? কী প্রযাগ শুক্ল রা নাৰাযণজীক সমুদ্র রিষযক করিতাসঁ রেশী মৌনিকতা পংকজ পৰাশৰক করিতামে ভেটৈননি জীরকান্তজীকেঁ? ওগ সভ করিতাক কনিযোঁ "ছাযা"ক শংকো নহি ভেননি সমীক্ষককেঁ? "সভ্যতাক সভষ্টা মর্মান্তক প্রকাৰ"ক নোটিস নের্ইরনা সমীক্ষককেঁ সাহিত্যিক চোৰি অসভ্য আ মর্মান্তক পীড়াদাযক নহি নগননি? আৰ্ জীরকান্তজী সন সমীক্ষকক "পোজীশন ফান্স" ভই জেতনি সে অন্দাজ তঁ মিথিনা দর্শনক সম্পাদককেঁ নহিযোঁ ৰহনি, ঙদয চন্দ্ৰ ঝা "রিনোদ" কেঁ সেহো নহি ৰহনি। এ অভিজ্ঞান তঁ পংকজে পৰাশৰ হুঁকেঁ ৰহন হেতনি? রেঁচাৰে "পৰাশৰ" মুনিক আত্মা স্বর্গমে কনৈত হেতনি আ পংকসঁ জনমন জতেক কমন অছি সৰ্ অরিশ্বসনীয যথার্থক সামনা কৰৈত হেতাহ। পৰাশৰ গোত্রী ভই কই তীন রেঁৰ চোৰি কেনাগ "পৰাশৰ" মহাকার্যক ৰচযিতা স্ব. কিৰণজীকেঁ সেহো কনরৈত হেতনি। আখিৰ জীরকান্তজী সাহিত্যিক চোৰিক নোটিস কিএ নে নেননি, জখনকি হুনকা রিচাৰেঁ "মৈথিনীক সমীক্ষক প্রাযঃ মূর্খতা পীরিঁকই রিষরমন কৰৈত অছি"(রিদেহ-সদেহ-২-২০০৯-১০)/ রিনীত ঙৎপন-সাক্ষাত্কোৰ আ জীরকান্তজী স্বযং পংকজ পৰাশৰক চোৰিরনা করিতা-পোথীক সমীক্ষক ছথি, অপিতু চৌর্যকনা প্রৱীণ করিক ঘোৰ প্রশংসক ছথি। তখন অগ সমীক্ষা-আনেখমে অন্তর্নিহিত অসীম-প্রশংসা সাকাংক্ষ-পাঠককেঁ "রিষ-রমন" কোনা নে নগৌক? হুনকা সন "পত্নাকূ" সমীক্ষক-পাঠককেঁ "ফান্স পোজীশন"মে অননিহাৰ "একমপষ্ট আ হৈরিঁচুএষ্টেড" সাহিত্য-চোৰসঁ

প্ৰশংসা আ পুৰস্কাৰ দুনূ পাবি জায তঁ মৈথিলী-কাব্যক ঈ উত্কৰ্ষ থিক বা দুৰ্ভাগ্য? অংততঃ বিদেহ-সদেহ টা কিঐক নিন্দা কেলক এহি ঘটনাক? আন কোনো পত্ৰিকা কিঐক নহি কেলক? ডা. ৰমানন্দ ঝা "ৰমণ" গজেন্দ্ৰজীপৰ নিন্দা কৰৈত ছথি তঁ ঘৰ-বাহৰ পত্ৰিকামে কিঐক নহি জকৰ ও সম্পাদক ছথি? চেতনা সমিতি, পটনা সম্মানিত কৰৈত অছি এহনে-এহনে সাহিত্যকাৰকেঁ তখন অপনে পত্ৰিকামে কোনা নিন্দা কৰত, জখনকি পুৰস্কাৰ আপসো নহি লৈত অছি, জানকাৰী ভেলাক বা সাকাংক্ষ সাহিত্যকাৰক অনুৰোধ প্ৰাপ্ত ভেলাক বাদো? নচিকেতাজী জেঁপৰ নিন্দা কৰতাহ আ "বিদেহ"মে ছপত তঁ "মিথিলা দৰ্শন"মে কিঐক নহি নিন্দা বা সূচনা ছপল? কাৰণ স্পষ্ট অছি- জীবকান্তক সমীক্ষা পংকজ পৰাশৰক কাব্য-পোথীপৰ ছপত, তখন ওহী পোথীক চোৰি কথন কৰিতাক নিন্দা কোনা ছপত? চাৰু ভাগ সাহিত্যিক আদৰ্শ, মৰ্যাদা আ নৈতিকতাক ধজ্জী উড়ি ৰহল অছি- পিতামহ আ আচাৰ্যগণক সমক্ষ আ (অনজানে মে সহী) হিনকো লোকনিক দ্বাৰা। মৈথিল ব্ৰাহ্মণ সমাজ, ৰহিকা; চেতনা সমিতি, পটনা আ সাহিত্য অকাদেমী, নব দিল্লীমে অন্ততঃ কোন অন্তৰ অছি বা ৰহল? এহেন নামী পুৰস্কাৰক সংচালন আ চযনকৰ্তা মহাৰথী সভকেঁ নব লোককেঁ পঢ়বাক বেগৰতা কিঐক নহি বূঝাএল ছনি? বিনা পঢ়নে পুৰস্কাৰক নিৰ্ণয বা সমীক্ষাক নিৰ্ণয কতেক উচিত, জখন কি ঈ চোৰি তেসৰ বেৰক চোৰি থিক আ সে ছপি-কঽ ভণ্ডাফোড় ভেল অছি। একৰা বৰেণ্য আ নবীন সাহিত্যকাৰগণ দ্বাৰা কাব্য-চোৰি, আলেখ-চোৰিকেঁ প্ৰশ্ৰয দেল জাযব কিঐক নহি মানল জায, জখনকি আৰম্ভ, মৈথিল-জন, পহল আ বিদেহ-সদেহ পহিলহি ছাপি চুকল ছল? কী সাহিত্যিক চোৰিকেঁ প্ৰশ্ৰয দেব, দলাল বৰ্গকেঁ প্ৰশ্ৰয

দেৱঁ নহি থিক? এহেন সম্ভারনাযুক্ত নর করিকেঁ প্রশ্রয দেৱঁ মৈথিনী সাহিত্য নেন ঘাতক খছি রা কন্যোণকাৰী, জকৰা মৌনিকতাপৰ তীন ৰেঁৰ প্রশ্ন চেন্হ নাগন হোএক? কী পোথীক খাকর্ষক গত্তা দেখি রা রিদেশী করিগণক নামারনী (ভূমিকামে) পঢ়ি কই সমীক্ষা নিখন জাগত খছি রা পুৰস্কাৰক নির্ণয নেন জাগত খছি? জঁ সে ভেন হো তঁ সরঁ কিছু “ঠিক্কে ছৈ ভাগ”?

খগ সরঁসঁ তঁ জীরকান্তজীক রাঁত সত্য বুঝাগত খছি জে সমীক্ষকগণ দাৰু পীরিঁ কই রা পৈসা পীরিঁ কই রা মূর্খতা পীরিঁ কই সমীক্ষা নিখৈত ছথি। ডগনস কেননৰক “ষ্টেক্লোপোনিষ্টিকস” তঁ ছপি গেন “পহন”মে চোৰা কই। খারঁ জীরকান্তজী, জ্ঞান ৰঁজনজী খথরা হিন্দী জগতক খান সাহিত্যকাৰ-সম্পাদকসঁ পূছথু জে নোম চোমস্কীরনা ৰচনা কতয গেন, কী ভেন, কোন নামেঁ ছপন? পংকজ পৰাশৰক নামেঁ কি পদীপ রিঁহাৰীজীক সুপুত্রক নামেঁ (খনুরাদ ৰূপমে)। গ্র রিষঠ এখন নহি ভেন তঁ ভরিষ্যমে পুনঃ একটা সাহিত্যিক চোৰিক পোন খূজত? খংততঃ একটা মাঁছকেঁ কএটা পোখৰিকেঁ প্রদূষিত কৰএ দেন জায খা সে কএ ৰেঁৰ? উদয-কান্ত রঁনি কই গাৰি পঢ়রাক খাদতি তঁ পুৰান ছনি ডা. মহাচোৰ কেঁ। ককৰো “সৰীসৃপ” কহি সকৈত ছথি (মৈথিন-জন) খা কোনো পৰিৰাৰমে ঘোঁসিয়া কই রিষ রমন কই সকৈত ছথি। খাক্টোপসক সভ গুণসঁ পৰিপূর্ণ ডা. পান ৰাঁৰাঁকেঁ চোৰিক ভরিষ্যরাণী কৰরাক রঁড়কা গুণ ছনি তেঁ হিনকা নামী ফুটরাঁন টীম দ্বাৰা পোসন জাগত খছি, জাহিসঁ “রিশ্ব-কপ”কেঁ দৌৰান খগ “খমোঘ খস্ত্ৰক” উপযোগ খপনা হিসারেঁ কযন জা সকয।

সহৰসা-কথাগোষ্ঠীমে পঠিত হিনকৰ পহিন কথাক শীর্ষক ছন-

হম পাগন নহি ছী। এ উদ্‌ঘোষণা কৰবাক কী ৰেঁগৰতা ৰহৈক-যে আাগ নোককেঁ বুঁঝা ৰহন ছৈক। অবিনাশ আ পংকজ পৰাশৰক মামাজী তহিয়া হিনকৰ কথাকেঁ “টিপ্পণীক”ক্রমমে মৈথিনী-কথাক “টর্নিং প্রাগন্ট” মাননে ছনাহ। আাগ ও “টর্নিং প্রাগন্ট” ঠীকে এক হিসারেঁ “টর্নিং প্রাগন্ট” প্রমাণিত ভেন, কাৰণ কথাক ওহি শীর্ষকমে যঁ “নহি” হটি গেন অছি, হিনকৰ তেৰাঁৰা চোৰিযঁ। হিনকৰ পহিন চোৰি (অৰুণ কমনক কবিতা- নএ গনাকে মেঁ) ক নিন্দা প্রস্তাৱমে “মামাজী” আ ডা. মহেন্দ্ৰকেঁ ছোড়ি, যহৰযাক শেষ যভ যাহিত্যকাৰ হস্তাক্ষৰ কই “আৰম্ভ”কেঁ পঠৌনে ছনাহ। আাগ ও হস্তাক্ষৰ নহি কেনিহাৰ যভ কন্ছী কাটি কই ৰাম-দহিন তাক-ঝাঁক কৰবাক নেন ৰাঁধ্য ছথি। দ্বৈধ-চৰিত্র আ দোহৰা মানদণ্ডক পৰিণাম যৈহ হোগত অছি। অবিনাশ তখন তঁ দেখাৰ ভই জাগত ছথি জখন ও বিদেহ-যদেহ-২ মে নিখৈত ছথি জে “একৰা যার্বজনিক নহি কৰবেঁ”। ন্বকা কই যূচনা দেৰাক কোন ৰেঁগৰতা? পংকজ পৰাশৰযঁ যম্বন্ধ খবাৰ্ঁ হেৰাক ডৰ বা কোনো “গেঁক্লোপোনিটিকম”(?) কেৰ চিন্তা?

বিদেহ-যদেহ-২ ক পাঠকক যংদেশ তঁ কএটা যাহিত্যকাৰকেঁ দেখাৰ কই দৈত অছি। জতয ৰাজীৱ কুমাৰ বর্মা, শ্রীধৰম, সুনীন মল্লিক, শ্যামানন্দ চৌধৰী, গংগেশ গুংজন, পী.কে.চৌধৰী, সুভাষ চন্দ্ৰ যাদৱ, শম্ভু কুমাৰ যিংহ, বিজযদেৱ ঝা, ভানচন্দ ঝা, অজিত মিশ্র, কে.এন.ঝা, প্রো.নচিকেতা, বুদ্ধিনাথ মিশ্র, শিৱ কুমাৰ ঝা, প্রকাশ চন্দ্ৰ ঝা, কামিনী, মনোজ পাঠক আদি অপন মুখৰ ভাষামে প্রখৰতাপূর্বক নিন্দনীয ঘটনাক নিন্দা কেননি অছি, ততহি অবিনাশ, ডা. ৰমানন্দ ঝা “ৰমণ”, বিভাৰানীক ঝাঁপন-তোপন

শৰ্দ্ধ আশ্চৰ্য-ভাৱক উদ্ৰেক কৰৈত অছি। মুদা সংতোষক ৰাঁত ঈ অছি জে পাঠকক "প্রবঁন ভার-ভঁগিমা" সাহিত্যকাৰোক "মেঁহায়ন আৰাজ"ক কোনো ঠিন্তা নহি কৰৈত অছি। বিভাৰানী তঁ কমানে কই দেননি। এহি ঠাম মৈথিনী ভাষা-সাহিত্যক এক সয সমস্যা গনেৰাক উঠিত স্থান নহি ছন। ঈ ওনাঠ কান খোনাঠ আ মহাদেরক বিরাহ কানক নগনী ভই গেন। কোনো ঠোৰ বেঁৰ-বেঁৰ অপন কৃ-কৃত্যক পৰিচয দই ৰহন অছি আ হ্নকা সময নষ্ট কৰবঁ বুঁঝা ৰহন ছনি আ ঠোৰকেঁ দেখাৰ কেনাসঁ দুঃখ ভই ৰহন ছনি? ও অপন প্রতিক্রিযামে কতেক আত্মে শ্লাঘা আ হীন-ভারনা ব্যক্ত কেননি অছি যে অপনে পত্র অপনে ঠঁড়া ভই কই পঢ়ি কই বুঁঝি সকৈত ছথি। হিন্দীযোমে এহিনা ভই ৰহন অছি, তেঁ মৈথিনীমে মাফ কই দেন জায? আৰঁ হিন্দীসঁ পূছি-পূছি কই মৈথিনীমে কোনো কাজ হোযত? বিভাৰানী জ্যোৎস্না ঠন্দ্ৰমকেঁ জ্যোৎস্না মিনন কেনা কহৈত ছথি? হ্নকৰ উপেক্ষা কোনা মানন জায? ও সভ সাহিত্যিক কাৰ্যক্রমমে নোতন জাগত ছথি, সম্মান আ পুৰস্কাৰ পৰৈত ছথি, পাঠক দ্বাৰা পঠিত আ ঠঠিত হোগত ছথি। সমীক্ষাক শিকাগত কী উঠৰণীয (?) সাহিত্যকাৰকেঁ মৈথিনীমে নহি ছনি? সমীক্ষাক দুঃস্থিতি সভ জাতিক মৈথিনী সাহিত্যকাৰ নেন একে বঁগ বিষম অছি। ওগ মে জাতিগত বিভেদ এনা ভেনএ জে ব্ৰাহ্মণ-সমীক্ষক, আৰক্ষণক দৃষ্টিকোণেঁ নিম্ন জাতি (?)ক সাহিত্যকাৰক কিছু বেঁশীএ সমীক্ষা (সেহো সকাৰাত্মক ৰূপেঁ) কেননি অছি। সমীক্ষা আ আনোঠনাক বিষম স্থিতিক কাৰণেঁ জঁ নৈৰাশ্যক শিকাৰ ভই জায নেখক, তঁ নেখকীয প্রতিবঁদ্ধতাক কী অৰ্থ ৰহি জাযত? বিভাজীকেঁ বুঁঝনে নহি ছনি জে হ্নকা নোকনিক বাঁদ মৈথিনী মহিনা নেখনমে কামিনী, নূতন ঠন্দ্ৰ ঝা, বন্দনা ঝা,

মানা ম্মা আদি আপন তেৰৰক সঁগ পদাৰ্পণ কই ঢুকন ছথি। ত্মনকা নে কামিনীক করিতা সঁগ্রহ পঢ়ন ছনি আ নে "গজোড়িযাক অৈঠী মোড়"। ত্মনকা অপন গ্ৰুদেৰক ৰাঁত মানি হিন্দীমে জাগসঁ কে কহিযা ৰোকনকনি? ও গেনো ছথি হিন্দীমে। মাতৃভাষাক প্রেৰণা অদ্বিতীয হোগত ছৈ। মৈথিনীক জড় সঁস্থা অখরা সমীক্ষক সভপৰ প্রহাৰ কৰৰাঁমে হমৰা কোনো আপত্তি নহি, মুদা অর্থানোভ তঁ এতয নগণ্য অছিএ। সামাজিক সম্মান রিভাজীকেঁ অরশ্য ভেটৈনেনি অছি। সমাজমে "জড়"নোক ছৈ তঁ "চেতন" নোক সেহো ছৈক। ত্মনকাসঁ মৈথিনী ভাষা-সাহিত্য আ মিথিনা-সমাজকেঁ পৈঘ আশা ছৈ, হীনভার রা আত্মেশ্লাঘাসঁ ডপৰ উঠি কাজ কৰৰাক ৰেঁগৰতা ছৈক। সক্ষম ছথি ও। ত্মনকা শ্রেয নেৰাক হোড়সঁ ৰঁচৰাক চাহী। অন্যথা সাহিত্য অকাদেমী প্রতিনিধি, দিরানিযাপন কেৰ শিকাৰ জূৰীগণ আ মৈথিনীক সক্ষম সাহিত্যকাৰমে কী কী অন্তৰ ৰহি জাযত? রিভাৰানীক রিচনেনক দিশা হমৰা চিন্তিত আ ব্যথিত কৰৈত অছি। ও দমগৰ নেখিকা ছথি, সশক্ত ৰচনা কেনেনি অছি, আগ নে কান্হি সমীক্ষকগণ কনেম উঠেৰাঁপৰ ৰাঁধ্য হেৰেঁ কৰতাহ। সমীক্ষকক কর্তব্যহীনতাসঁ কতৌ নেখক নিৰাশ হো?

পঁকজ পৰাশৰক শৃ ঁখনাৰঁক্ষ সাহিত্যিক চোৰিপৰ সার্থক প্রতিক্রিযা দেৰঁ কোনো সাহিত্যকাৰ নেন অন্বঠিত নহি অছি কতত্মসঁ। সাহিত্যকাৰ নেন সাহিত্যিক মূন্যক প্রতি ওকৰ প্রতিৰঁক্ষতা মুখ্য কাৰক হোগত অছি আ হেৰাকো চাহী আ তকৰা দেখাৰ কৰৰাক "ৰোঁন্ডনেমো" হেৰাক চাহী। "চাহী"রনা পক্ষ সাহিত্যমে ৰেঁশীএ হোগত অছি। এহেন-এহেন গম্ভীৰ রিষযপৰ সাহিত্য আ সমাজক

“ठूप्ती” एहेन घटनाकेँ प्रोत्साहित कऽरैत अछि आ जऽरदाह जड़ताकेँ रऽड़रैत अछि, भाषा-साहित्यकेँ बऽदनाम तँ करिते अछि। जाधरि पंकज पराशरक चोरि-कार्यक समीक्षा लिखल जाइत रहत, विभारानीक मूल-रचनाक समीक्षा के लिखत? ककरा जरूरी बूझेतैक? विभारानी अपने तँ समीक्षा प्रायोजित नहि करओती? सक्षम लेखकक व्यवहारोक अपन स्तर होइत छै। तेँ संगठित भऽ चोरिक भर्त्सना हेबाक चाही।

राजकमल चौधरी आ आन लेखकक रचनाक चोरि पंकज पराशर प्रसंग

पंकज पराशर उर्फ अरूण कमल उर्फ उगलस केलनर उर्फ उदयकान्त उर्फ ISP 220.227.163.105 , 164.100.8.3 , 220.227.174.243 उर्फ.....

ParasharsIntellectualTheft

पाठकक सूचनाक बाद ई पता चलल अछि (आ ओकर सत्यापन कएल गेल) जे एहि लेखकक ई एहि तरहक पहिल कृत्य नहि अछि। ई लेखक पहिने सेहो Douglas Kellner क Technopolitics क पंक्तिशः अनुवाद मूल लेखकक रूपमे नामसँ ज्ञानरंजनक हिन्दी पत्रिका "पहल"मे धोखासँ छपबओलक। तकर पता चललाक बाद "पहल"मे एहि लेखकक रचनाक प्रकाशन बन्द भऽ गेल। एहि सम्बन्धमे विस्तृत आलेख विदेहक अगिला अंकक सम्पादकीयमे देल जाएत।

२.एहि सभ घटनाक बाद पंकज पराशरकेँ विदेहसँ बैन कएल जा

ৰহল অছি। ৱিদেহ আৰ্কাইৱসঁ "ৱিলম্বিত কইক যুগমে নিবদ্ধ" পোথীকেঁ হটাওল জা ৰহল অছি আ একটা গলতফহমী দ্বাৰা এহি পোথীক (ডগলস কেলনৰক ৱৰ্ণনাত্মক ৱাদ) জাঁচ কিছু চুনল লেখক-পাঠক দ্বাৰা কএল জএবা ধৰি ৰহত। প্ৰকাশককেঁ সেহো উচিত প্ৰতিক্ৰিয়া কাৰ্যৱাহী (যদি আৱশ্যক হোএ তঁ) লেল এহি সমস্ত ঘটনাক্ৰমক সূচনা দঽ দেল গেল অছি।

২.পাঠক ডগলস কেলনৰসঁ ঈ-মেল kellner@gseis.ucla.edu পৰ "পহল" পত্ৰিকা ৱা তকৰ সম্পাদক শ্ৰী জ্ঞানৰংজনসঁ editor.pahal@gmail.com, edpahaljbp@yahoo.co.in ৱা info@deshkaal.com পৰ আ দৈনিক জাগৰণসঁ nishikant@jagran.com, response@jagran.com, mailbox@jagran.com, delhi@nda.jagran.com পৰ সম্পৰ্ক কএ ৱিস্তৃত জানকাৰী লঽ সকৈত ছথি। ডগলস কেলনৰক আৰ্টিকল গূগল সৰ্চপৰ technopolitics টাইপ কএ তাকি সকৈ ছী আ পঢ়ি সকৈ ছী। পহল পত্ৰিকাক ৱেবসাইট www.deshkaal.com পৰ সেহো পহল পত্ৰিকাক পুৰান অংক সভ আস্তে-আস্তে দেবাক প্ৰাৰম্ভ ভেল অছি।

ৱিস্তৃত জানকাৰীক লেল সুধী পাঠকগণ অহাঁক ধন্যৱাদ। ভৱিষ্যমে সেহো এহি ঘটনাক পুনৰাবৃত্তি নহি হোএ তাহি লেল অহাঁক পাৰখী নজৰিক আস আগাঁ সেহো ৰহত। এহি তৰহক কোনো ঘটনাক জানকাৰী হমৰ ঈ-পত্ৰ ggajendra@gmail.com পৰ অৱশ্য পঠাৱী।

VIDEHA GAJENDRA THAKUR said...

অন্তর্জালপৰ ব্ৰ্নৈকমেনিংগ বিৰুদ্ধ গুগলে, চিট্ঠাজগত আ ব্ৰ্লোগরাস্বীকেঁ সূচিত কৰু, ম্যাগরঁৰ আগম আ ব্ৰ্নৈকমেনিংগ ৰোকরঁা লেল মেহো ঢেৰ ৰাম প্ৰারধান ছৈ, বিশেষ জানকাৰী ggajendra@gmail.com পৰ সম্পর্ক কৰু। অহাঁমঁ পত্ৰকাৰ, ন্যূজপেপৰ, পত্রিকা আ হিন্দীক গণমান্য লেখকগণ/ প্ৰোফেসৰ/ বিশ্ববিদ্যালয় আদিকেঁ এহি ঘটনাসঁ সূচিত কৰেরঁাক অনুৰোধ অছি। বিশেষ জানকাৰী লেরঁাক আ দেরঁাক লেল ggajendra@gmail.com পৰ সূচিত কৰু।

Reply 01/26/2010 at 01:56 PM

2

VIDEHA GAJENDRA THAKUR said...

you may also brought this episode before sanjay@jagran.com

Thanks readers.

Reply 01/26/2010 at 12:25 AM

3

VIDEHA GAJENDRA THAKUR said...

But this time he has not used his name as maithil, mithila aa subodhkant but as Pankaj Parashar pparasharjnu@gmail.com

Reply 01/25/2010 at 09:48 PM

4

VIDEHA GAJENDRA THAKUR said...

The same blackmail letter has been sent by the blackmailer to my email address which has been spammed through ISP ISP address 220.227.163.105 , 164.100.8.3 aa 220.227.174.243 and has been forwarded for taking Police action immediately.

Reply 01/25/2010 at 09:45 PM

5

VIDEHA GAJENDRA THAKUR said...

Professor Kellner has thanked me for this detective work, but it all your efforts dear reader.

Reply 01/25/2010 at 08:21 PM

6

VIDEHA GAJENDRA THAKUR said...

pahal=- 86, aarambh -23 aa arunkamalak naye ilake

me ka sambandhit prishtha pathebak lel dhanyavad pathakgan.

Reply 01/25/2010 at 08:16 PM

7

VIDEHA GAJENDRA THAKUR said...

http://www.gseis.ucla.edu/courses/ed253a/newDK/intell.htm ehi link par douglas kellner ke lekhak anuvad pahal-86 ke page 125-131 par achhi- soochnak lel dhanyad pathakgan.

Reply 01/24/2010 at 08:16 PM

8

VIDEHA GAJENDRA THAKUR said...

ehi ghatnakram me kono pathak lag je Arun Kamal jik kavita "Naye Ilake Me" hoinh aa Aarambh (ank 23, maithili magazine editor Sh. Rajmohan Jha (March 2000) me prakashist maithili kavita "Sanjh Hoit Gam Me" te kripya ggajendra@gmail.com par soochit karathi- Dhanyavad.

Reply 01/24/2010 at 08:02 PM

9

VIDEHA GAJENDRA THAKUR said...

ehi ghatnakram me bahut ras aar jankari aa dher ras samarthan debak lel dhanyavad pathakgan.

Reply 01/23/2010 at 11:40 PM

10

VIDEHA GAJENDRA THAKUR said...

রিদেহক পাঠকক সূচনাক রাঁদ এ্র পতা চনন অছি (আ ওকৰ সত্যাপন কএন গেন) জে এহি নেখকক এ্র এহি তৰহক পহিন কৃত্য নহি অছি। এ্র নেখক পহিনে সেহো Douglas Kellner ক Technopolitics ক পংক্তিশঃ অনুরাদ মূন নেখকক ৰূপমে নামসঁ জ্ঞানৰংজনক হিন্দী পত্রিকা "পহন"মে ধোখাসঁ ছপৰঁওনেক, প্রদীপ রিঁহাৰীক রেঁষ্টা প্রণর রিঁহাৰীসঁ অনুরাদ কৰরেঁনেক আ কহনকৈ জে অনুরাদ ছপরাঁ দেরঁ মুদা অপনা নামসঁ ছপরাঁ নেনেক, প্রণরকেঁ কহনকৈ জে অনুরাদ ৰিজেক্ট ভ২ গেন আ ফেৰ হেৰা গেন । তকৰ পতা চননাক রাঁদ "পহন"মে এহি নেখকক ৰচনাক প্রকাশন রঁন্দ ভ২ গেন। এহি সম্বন্ধমে রিস্তৃত আনেখ রিদেহক অগনা অংকক সম্পাদকীযমে দেন জাএত।

২.এহি সভ ঘটনাক রাঁদ পংকজ পৰাশৰকেঁ রিদেহসঁ রেঁন কএন জা ৰহন অছি। রিদেহ আর্কাইরসঁ "রিনম্বিত কইক যুগমে নিরঁদ্ধ" পোথীকেঁ হটাওন জা ৰহন অছি আ একটা গননক্লাযৰী দ্বাৰা এহি

পোথীক (ডগলেস কেলনৰ ৰঁলা ঘটনাক্রমক ৰাঁদ) জাঁচ কিছু চুনন লেখক-পাঠক দ্বাৰা কএল জএৰাঁ ধৰি ৰহত। প্রকাশককেঁ সেহো উচিত প্ৰতিক্রিয়া কার্যরাহী (যদি আৱশ্যক হওএ তঁ) লেল এহি সমস্ত ঘটনাক্রমক সূচলা দ২ দেল গেল অছি।

২.পাঠক ডগলেস কেলনৰসঁ ঈ-মেল kellner@gseis.ucla.edu পৰ "পহল" পত্রিকা ৱা তকৰ সম্পাদক শ্রী জ্ঞানৰঁজনসঁ editor.pahal@gmail.com, edpahaljbp@yahoo.co.in ৱা info@deshkaal.com পৰ আ দৈনিক জাগৰণসঁ nishikant@jagran.com, response@jagran.com, mailbox@jagran.com, delhi@nda.jagran.com পৰ সম্পর্ক কএ ৱিস্তৃত জালকাৰী ল২ সকৈত ছথি। ডগলেস কেলনৰক আর্টিকল গুগল সর্চপৰ technopolitics টাইপ কএ তাকি সকৈ ছী আ পঢ়ি সকৈ ছী। পহল পত্রিকাক ৱেৰঁসাইট www.deshkaal.com পৰ সেহো পহল পত্রিকাক পুৰাল অংক সভ আস্তে-আস্তে দেৰাঁক প্রাৰম্ভ ভেল অছি।

ৱিস্তৃত জালকাৰীক লেল সুধী পাঠকগণ অহাঁক ধন্যৱাদ। ভৱিষ্যমে সেহো এহি ঘটনাক পুনৰাৱৃত্তি নহি হওএ তাহি লেল অহাঁক পাৰখী নজৰিক আস আগাঁ সেহো ৰহত। এহি তৰহক কোনো ঘটনাক জালকাৰী হমৰ ঈ-পত্র ggajendra@gmail.com পৰ অৱশ্য পঠাৱী।

Reply 01/22/2010 at 12:03 PM

11

VIDEHA GAJENDRA THAKUR said...

out of these three addresses of the spammer i.e. pkjpp@yahoo.co.in, pparasharjnu@gmail.com and pkjppster@gmail.com the address pkjpp@yahoo.co.in, is fails verification test and addresses pparasharjnu@gmail.com and pkjppster@gmail.com stands verified and confirmed.

Reply 01/21/2010 at 10:00 PM

12

VIDEHA GAJENDRA THAKUR said...

the htpps host matches reliance communications and the corresponding email gamghar at gmail dot com and maithilaurmithila at gmail dot com is fake ids related with the actual spammers id i.e.pkjpp@yahoo.co.in, pparasharjnu@gmail.com and pkjppster@gmail.com

Reply 01/21/2010 at 08:50 PM

13

VIDEHA GAJENDRA THAKUR said...

The office premise has been located, the blackmailer works in Dainik Jagran, Process to file complaint against Cyber Crime Act is being initiated and the organisation being taken into confidence.

Reply 01/21/2010 at 06:13 PM

14

VIDEHA GAJENDRA THAKUR said...

maithil, mithila aa subodhkant nam se abhadra aa blackmail karay bala blackmailer ke cheenhi lel gel achhi,ISP address 220.227.163.105 , 164.100.8.3 aa 220.227.174.243 aa ban kayal ja rahal achhi, agan ohi organisation se seho sampark kayal jaayat jatay se ee email aayal achhi.

Reply 01/18/2010 at 11:19 PM

15

VIDEHA GAJENDRA THAKUR said...

comment moderation lagoo kayal ja rahal achhi

Reply 01/18/2010 at 09:27 PM

16

সুবোঁধকাঁত said...

অবিনাশকেঁ মেহো 220.227.174.243 আাগ.এস.পী.সঁ এহি প্রকাৰক ৬া-পত্র অবৈঁত ৰহৈ মুদা ও মামিনা খতম কs দেনে ৰহথিন। ও টিপ্পণী সভ এতেক ঘৃণিত ঠৈক তৈযো এতএ দেন জা ৰহনে অছি।

পংকজ পৰাশৰ ৬ৰ্ফ.....ডগনস কেননৰ ৬ৰ্ফ অৰুণ কমনে ৬ৰ্ফ...

ডগনস কেননৰক নীচাঁক আনেখকক পংকজ পৰাশৰ দ্বাৰা চোৰি সিদ্ধ কএনক জে এক দশক পহিনে এহি নেখক দ্বাৰা অৰুণ কমনেক চোৰি সঁ আাগ ধৰি ৯নকামে কোনো তৰহক পৰিৱৰ্তন নহি আএন ছন্হি। হঁ, আৰ্ব ও পটনা বিশ্ববিদ্যানযক প্রোফেসৰক ৰচনা চোৰেৰাঁসঁ আগাঁ ৱঁঢ়ি গেন ছথি আ কৈনিফোর্নিযা বি.বি.ক প্রোফেসৰক ৰচনা চোৰাৰ্ৱএ নাগন ছথি। এহি সন্দৰ্ভমে হমৰা একটা খিস্সা মোন পড়ৈত অছি। ২০-২২ ৱৰ্খ পুৰান সত্য কথা। দৰভংগামে ৰহৈত ৰহী, ছতপৰ হম আ হমৰ একটা পিসিযৌত ভাগ সাঁঝমে ঠাঢ় ৰহী। সোঝাঁমে সৰৱনজীক ঘৰক ৱাঁঅড়ীমে খূৰ্ব নেতাম ফড়ন ছনন্হি। হমৰ পিসিযৌত ভাগ ৯নকা গশাৰা দ**ই** কহনেখিন্হ জে দস টা নেতাম আনূ। ও ৱৈঁচাৰে দসটা নেতাম তোড়নন্হি আ আৰিঁ ৰহনে ছনাহ আকি ৰস্তামে হমসভ দেখনহাঁ জে একটা ছোট ৱঁচ্চা সঁগ ৯নকা কিছু গপ ভেনন্হি আ ও পাঁচটা নেতাম ওহি ৱঁচ্চাকেঁ দ**ই** দেনেখিন্হ। জখন সৰৱন জী অএনাহ তঁ কহনেন্হি জে ও ৱঁচ্চা ৯নকা ভৈযা কহি সম্বোধিত কএনেকন্হি আ পাঁচটা নেতাম মঁগনেকন্হি- সে কোনা নহি দিতিযৈক- সৰৱনজীক কহৱঁ ছনন্হি। আৰ্ব পংকজ পৰাশৰ প্রসংগমে কী ভেন সে দেখী। প্রদীপ

ৰিঁহাৰীজীক ৰেঁষ্টা প্ৰণৱকেঁ পংকজ পৰাশৰ নোম চোম্স্কী ঋা ডগলস কেলনৰক ৰঠনা দৈত ছথিন্হ ঋা তকৰ ঋনুৰাদ কৰৱাঁ নেন কহৈ ছথিন্হ। ৰেঁঠাৰা জান নগা ক২ ঋনুৰাদ ক২ দৈত ছন্হি, ঞ্র মোঠি জে জিনকা ও ঠঙা কহৈ ছথি- জে ঞান্তিকাৰী ৰিঠাৰক ছথি (মার্ক্সৱাদী!!!) মে কোনো নীক পত্ৰিকামে ঞ্র ঋনুৰাদ ছপৱাঁ দেথিন্হ। মুদা ছহ মাসক ৰাঁদ ঠঙাজী কহৈ ছথিন্হ জে নোম চোম্স্কী ৰঁনা ৰঠনা হেৰা গেন ঋা ডগলস কেলনৰ ৰঁনা ৰঠনাক ঋনুৰাদ নঞি নীক ৰহএ মে ৰিজেক্ষ্ট ভ২ গেন। মুদা ঞান্তিকাৰী কৰি (চোৰুক্কা মেহো ৰিৱৰণ নীচাঁমে ঋছি) দুনূ ৰঠনা পহন পত্ৰিকামে পঠা দৈ ছথি- পহন-৫৩ মে ডগলস কেলনৰ ৰঁনা ৰঠনা ছপিতো ছন্হি (ঋা মে ঋনুৰাদক ৰূপমে নহি ৱৰন্ মূন নেখকক ৰূপমে) ঋা ও ৰেঁন মেহো ক২ দেন জাগ ছথি। হমৰ মৱৰন জী একষ্টা ৰঁঠা দ্বাৰা ভৈয়া কহনাপৰ পাঁঠষ্টা নতাম ওকৰা দ২ দৈ ছথিন্হ মুদা হমৰ পৰাশৰজী ভাতিজোক পাঁঠষ্টা নতাম নির্নজ্জতাসঁ ছীনি নৈত ছথি।

ঋা হম দনকৰ খিজৰীন তখন কৰৈ ছী জখন ও ৰিদেহমে ঋাগডেন্ষ্টিষ্টী ৰঁদনি হমৰা গাৰি পঢ়ৈত ছথি- দনকৰ ৰিযনে ঋাগডেন্ষ্টীষ্টী নাওষ্ট কৰৈ ছী। ফেৰ মভ্যসঁ গপ কৰৈ ছী ঋা পাঠকক মহযোগসঁ ঋাৰম্ভ, পহন ক প্ৰৱান ঋংক ভেষ্টি জাগত ঋছি জতএ হিনকৰ ক্ৰুদ্ধ ছন্হি॥

Douglas Kellner

Philosophy of Education Chair

Social Sciences and Comparative Education

University of California-Los Angeles, Box 951521, 3022B Moore Hall, Los Angeles, CA 90095-1521, Fax 310 206 6293

Phone 310 825 0977, http://www.gseis.ucla.edu/faculty/kellner/kellner.html

Intellectuals, the New Public Spheres, and Techno-Politics

The category of the intellectual, like everything else these days, is highly contested and up for grabs. Zygmunt Bauman contrasts intellectuals as legislators who wished to legislate universal values, usually in the service of state institutions, with intellectuals as interpreters, who merely interpret texts, public events, and other artifacts, deploying their specialized knowledge to explain or interpret things for publics (1987; 1992). He thus claims that there is a shift from modern intellectuals as legislators of universal values who legitimated the new modern social order to postmodern intellectuals as interpreters of social meanings, and thus theorizes a depoliticalization of the role of intellectuals in social life. ....

খৰুণ কমন

Arun lives in Patna where he teaches English at the Science College of Patna University.

নএ গলাকে মেঁ

জহাঁ ৰোজ বঁন ৰহে নযে নযে মকান

মেঁ অক্সৰ ৰাস্তা ভূল জাতা হূঁ

খোজতা হূঁ তাকতা পীপন কা পেড়

খোজতা হূঁ ঢহা হুআ ঘৰ

ঔৰ জ়মীন কা খালী টুকড়া জহাঁ সে বাঁযেঁ

মুড়না থা মুঝে

ফিৰ দো মকান বাঁদ বিঁনা ৰংগ বানে লোহে কে ফাটক কা

ঘৰ থা একমংজিলা

চল দেতা হূঁ

যা দো ঘৰ আগে ঠকমকাতা

ৰোজ কুছ ঘট ৰহা হৈ

যহাঁ স্মৃতি কা ভৰোসা নহীঁ

এক হী দিন মেং পুৰানী পড় জাতী হৈ দুনিযা

জৈসে বসংত কা গযা পতঝড় কো লৌটা হূঁ

জৈসে বৈশাখ কা গয়া ভাদো কো নৌটা হূঁ

ঔৰ পূছো -

ক্যা যহী হৈ ৰো ঘৰ?

ঋা চনা পানী ঠহা ঋা ৰহা ঋকাস

শাযদ প্ৰকাৰ নে কোঙ্গ পহচানা ঊপৰ সে দেখ কৰ

মৈথিনী ভাষা-সাহিত্য কে পাঠক ঋা নেখক ৱঁধু কেঁ কী এহি প্ৰশ্ন সৱঁহক উত্তৰ ঋৱশ্য জানৱাঁক চাহী। পংকজ ঝা পৰাশৰ উৰ্ফ পংকজ পৰাশৰ উৰ্ফ ঋৰুণ কমন উৰ্ফ ডগনস কেনেনৰ উৰ্ফ উদযকান্ত উৰ্ফ ISP 220.227.163.105 , 164.100.8.3 , 220.227.174.243 উৰ্ফ..... নামক এহি ব্যক্তিক ৱঁাত ৰাস কঠা চিষ্টা –জেনা এম.এ.মে প্ৰথম শ্ৰেণীমে সৰ্বোচ্চ স্থান?? পত্ৰকাৰিতাক কোৰ্স?? ঙ্গ সভ নষ্টৱঁৰনানক তৰ্জপৰ!! জে.এন.যূ.ক নড়কীসঁ হিন্দী ঋনুৱাদ কৰাএৱঁ জে এহিসঁ নোকৰী ভেটি জএতৈক ঋা ফেৰ তকৰা ঋপনা নামসঁ ছপৱাঁ নেৱঁ, প্ৰণৱসঁ ডগনস কেনেনৰক ঋা নোম চোম্স্কীক ঋনুৱাদ কৰৱাঁএৱঁ ঋা ঋপনা নামসঁ ছপৱাঁ নেৱঁ, ঋৰুণ কমন, শ্ৰীকান্ত ৱৰ্মা, গনোৰানী সিংহ, গজেন্দ্ৰ ঠাকুৰ ঋাদিক

𑒩𑒔𑒢𑒰 𑒔𑒼𑒩𑒱 𑒏𑒩𑒥𑒿। 𑒄 𑒮𑒦 𑒪𑒹𑒐𑒏 𑒮𑒦𑒮𑒿 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩𑒖𑒢𑒮𑒿 𑒏𑒯𑒻 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒖𑒹 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠 𑒪𑒹𑒪 𑒏𑒟𑒰-𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒠𑒱𑒁 𑒂 𑒤𑒹𑒩 𑒞𑒏𑒩𑒰 𑒔𑒼𑒩𑒰 𑒏𑓄 𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒢𑒰𑒧𑒮𑒿 𑒕𑒣𑒥𑒰 𑒪𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲𑒧𑒹 𑒥𑒻𑒢 𑒦𑒹𑒪𑒰𑒏 𑒥𑒰𑒠 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒏 𑒮𑒹𑒫𑒰! 𑒑𑒾𑒩𑒲𑒢𑒰𑒟𑒏𑒹𑒿 𑒣𑒯𑒱𑒢𑒹 𑒑𑒰𑒩𑒱 𑒣𑒜𑓃𑒻 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒂 𑒤𑒹𑒩 𑒪𑒱𑒐𑒱𑒞 𑒧𑒰𑒤𑒲 𑒧𑒿𑒑𑒻 𑒁𑒕𑒱। 𑒣𑓀𑒏𑒖 𑒗𑒰 𑒣𑒩𑒰𑒬𑒩 𑒅𑒩𑓂𑒤 𑒣𑓀𑒏𑒖 𑒣𑒩𑒰𑒬𑒩 𑒏 𑒄 𑒯𑒰𑒪 𑒕𑒻 𑒖𑒹 𑒩𑒧𑒝 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒮𑒱𑓀𑒯𑒏𑒹𑒿 𑒍𑒏𑒩𑒰𑒣𑒩 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒪𑒱𑒐𑒻 𑒣𑒜𑓃𑒻 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱 ..𑒏𑒏𑒩𑒰𑒮𑒿 𑒏𑒲 𑒔𑒼𑒩𑒹𑒢𑒹 𑒕𑒲 𑒖𑒹 𑒁𑒢𑒱𑒠𑓂𑒩𑒰 𑒣𑒻𑒮𑒱 𑒑𑒹𑒪? 𑒁𑒫𑒱𑒢𑒰𑒬 𑒏𑒹𑒿 𑒑𑒰𑒩𑒱 , 𑒬𑓂𑒩𑒲𑒡𑒩𑒧 𑒂 𑒁𑒢𑒪𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒏𑒹𑒿 𑒑𑒰𑒩𑒱 , 𑒩𑒰𑒧𑒠𑒹𑒫 𑒗𑒰 𑒏𑒹𑒿 𑒑𑒰𑒩𑒱 , 𑒩𑒰𑒖𑒧𑒼𑒯𑒢 𑒗𑒰 𑒂 𑒩𑒰𑒖𑒢𑒢𑓂𑒠𑒢 𑒪𑒰𑒪 𑒠𑒰𑒮 𑒏𑒹𑒿 𑒑𑒰𑒩𑒱 , 𑒮𑒳𑒦𑒰𑒭𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩𑒨𑒰𑒠𑒫-𑒏𑒹𑒠𑒰𑒩 𑒏𑒰𑒢𑒢- 𑒞𑒰𑒩𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒗𑒰 𑒞𑒩𑒳𑒝- 𑒣𑓂𑒩𑒼𑒤𑒹𑒮𑒩 𑒧𑒯𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩- 𑒩𑒧𑒹𑒬 𑒮𑒦𑒏𑒹𑒿 𑒑𑒰𑒩𑒱- 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒩𑓂𑒖𑒢𑒰𑒧𑒹 𑒩𑒰𑒧𑒠𑒹𑒫 𑒗𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒑𑒰𑒩𑒱 𑒣𑒜𑓃𑒻𑒞 𑒮𑒯𑒩𑒮𑒰 𑒔𑒱𑒚𑓂𑒚𑒲 𑒂 𑒮𑒯𑒩𑒮𑒰 𑒮𑒦𑒏 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏𑒰𑒩𑒏𑒹𑒿 𑒑𑒰𑒩𑒱 𑒣𑒜𑓃𑒻𑒞 𑒩𑒰𑒧𑒠𑒹𑒫 𑒗𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒔𑒱𑒚𑓂𑒚𑒲, 𑒄 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒔𑒱𑒚𑓂𑒚𑒲 𑒮𑓀𑒑𑒹 𑒕𑒣𑒪!! 𑒔𑒼𑒩𑒏 𑒮𑒲𑒢𑒰 𑒖𑒼𑒛𑓃𑒥𑒰𑒏 𑒋𑒯𑒱𑒮𑒿 𑒢𑒲𑒏 𑒅𑒠𑒰𑒯𑒩𑒝 𑒦𑒹𑒙𑒥𑒿 𑒧𑒼𑒬𑓂𑒏𑒱𑒪।

𑒣𑓀𑒏𑒖 𑒗𑒰 𑒣𑒩𑒰𑒬𑒩 𑒅𑒩𑓂𑒤 𑒣𑓀𑒏𑒖 𑒣𑒩𑒰𑒬𑒩 𑒅𑒩𑓂𑒤 𑒁𑒩𑒳𑒝 𑒏𑒧𑒪 𑒅𑒩𑓂𑒤 𑒛𑒑𑒪𑒮 𑒏𑒹𑒪𑒢𑒩 𑒅𑒩𑓂𑒤 𑒅𑒠𑒨𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒅𑒩𑓂𑒤 ISP 220.227.163.105 , 164.100.8.3 , 220.227.174.243 𑒅𑒩𑓂𑒤.....𑒏 𑒨𑒟𑒰𑒩𑓂𑒟। # 𑒂𑒐𑓃𑒱𑒩𑒲 𑒮𑒤𑓃𑒩 𑒣𑒩 𑒢𑒱𑒏𑒪𑒢𑒹 𑒞𑒏 / # 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩𑒼𑒞𑓂𑒮𑒳𑒏𑒲 𑒂𑒞𑓂𑒧𑒰𑒋𑒿 / # 𑒥𑒛𑓂𑒛 𑒥𑒰𑒖𑓃𑒰𑒩 # 𑒧𑒩𑒝 𑒖𑒪 / # 𑒩𑒰𑒞𑓂𑒩𑒱 𑒮𑒹 𑒩𑒰𑒞𑓂𑒩𑒱 𑒞𑒏 # 𑒮𑒰𑒪𑒰 𑒮𑒥 𑒯𑒿𑒮𑒏𑒩 𑒢𑒱𑒏𑒪 𑒖𑒰𑒞𑒰 𑒯𑒻 𑒁𑒣𑒳𑒢 𑒏𑒼 𑒁𑒏𑒹𑒪𑒰 𑒔𑒲𑒐𑓃𑒞𑒰 𑒕𑒼𑒛𑓃𑒏𑒩 / # 𑒯𑒮𑓂𑒞 𑒔𑒱𑒯𑓂𑒢 / 𑒅𑒩𑓂𑒤 𑒬𑓂𑒫𑒰𑒢 𑒩𑒴𑒣 𑒮𑓀𑒮𑒰𑒩 𑒯𑒻 𑒦𑒴𑒿𑒏𑒢 𑒠𑒹 𑒗𑒐 𑒧𑒰𑒩 𑒅𑒩𑓂𑒤 𑒏𑒳𑒤𑓂𑒩𑒳 𑒏𑒳𑒕 𑒔𑒰𑒯𑒱𑒋 ...𑒏𑒲 𑒩𑒾𑒢𑒏 𑒏𑒹 𑒪𑒱𑒋 𑒅𑒩𑓂𑒤 𑒑𑒼𑒨𑒥𑒪𑓂𑒮 𑒅𑒩𑓂𑒤 𑒏𑒰𑒩𑒹𑒪 𑒔𑒰𑒣𑒹𑒏 𑒅𑒩𑓂𑒤 𑒁𑒣𑒢 𑒏𑒰𑒩𑒲 𑒧𑒳𑒿𑒯 𑒅𑒩𑓂𑒤 𑒧𑒼𑒯𑒪𑒼 𑒢𑒰𑒑𑒩 𑒅𑒩𑓂𑒤 𑒣𑒞𑒢𑒳𑒏𑒰𑒪 𑒅𑒩𑓂𑒤 𑒅𑒠𑒨 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬 𑒅𑒩𑓂𑒤 𑒣𑒯𑒪 𑒅𑒩𑓂𑒤 𑒩𑒫𑒱 𑒦𑒴𑒭𑒝 𑒅𑒩𑓂𑒤 𑒢𑒱𑒩𑒰𑒪𑒰 𑒅𑒩𑓂𑒤 𑒫𑒚𑒳𑒁𑒪

স্নেস।

পংকজ পৰাশৰ উর্ফ অৰুণ কমল উর্ফ ডগলস কেলনৰ উর্ফ উদযকান্ত উর্ফ ISP 220.227.163.105 , 164.100.8.3 , 220.227.174.243 উর্ফ..... হিনকৰ ৰিযন আগডেন্‌ট্টী হম নাওট কৰৈ ছী আ ও আৰ্ঁ অভিশপ্ত ছথি অপন শেষ জীৱন মিস্‌টৰ হাগড ৰহি অপন কৃত্যক সজা ভুগতৰাঁক লেল।

এহি ৰ্‌নৈকমেলৰক ডা. জেকীল আ মিস্‌টৰ হাগড ৰঁলা চৰিত্ৰ মৈথিল সৰ্জনাক ৰিৰোধমে মৈথিল-জন পত্ৰিকামে এক দশক পহিলে উজাগৰ ভই গেল ছল মুদা লোক হিনকা পোসৈত ৰহল।

আৰম্ভমে সেহো ও একটা চিঠ্ঠী মৈথিলীক সম্পাদকক ৰিৰোধমে দেলন্হি জে ছপি গেল আ ওকৰ ঘৃণিত ভাষাক কাৰণ ভাগ সাহেৰ্ঁ ৰাজমোহন ঝাকেঁ মাফী মাঁগএ পড়লন্হি আ ফেৰ ও মিস্‌টৰ হাগড সেহো ওহি সম্পাদকসঁ লিখিতমে মাফী মঁগলন্হি।

একটা আগ্ৰহ আ আহ্বান: স্বভেশ কৰ্ণ আ সমস্ত মৈথিলী-প্ৰেমী-গণ- এহি মিস্‌টৰ হাগডক ৰ্‌নৈকমেলিংগ আ এৰ্যুজক দ্বাৰে অহাঁ সভকেঁ মৈথিলী ছোড়ি কই জএৰ্াক আৱশ্যকতা নহি অছি, কাৰণ পাপক ঘৈলা ভৰি গেলাক ৰ্াদ ও আৰ্ঁ অভিশপ্ত ছথি অপন শেষ জীৱন মিস্‌টৰ হাগড ৰহি অপন কৃত্যক সজা ভুগতৰাঁক লেল।

জে.এন.যূ.মে ছাত্ৰ-ছাত্ৰা সভসঁ পোস্‌টকাৰ্ড পৰ সাগল নই ওহিপৰ অপন ৰচনা লেল প্ৰশংসা-পত্ৰ পঠৰৈত ঘুমৈত অপস্যাঁত কথিত গোল্‌ড মেডেলিস্‌ট(!!!)। পহিল কথা গোষ্ঠীমে জখন ও সহৰসামে সভসঁ পুছলে ফিৰৈ ছথি জে সাহিত্যকাৰ ৰঁলৰাঁসঁ কী-কী সভ

ফাএদা ছৈ তখন ই একটা পাগ আ প্ৰশস্তিপত্ৰক লেল অপস্যাঁত মৈথিল যুৱা-পীঢ়ীক প্ৰতিনিধিত্ব কৰৈ ছথি, জে ৰাজমোহন ঝা জীক শব্দমে মৈথিলীসঁ প্ৰেম নহিঞে কৰৈত অছি। ই মিসৰেৰ হাইড সেহো ওহি সম্পাদকসঁ লিখিতমে মাফী মঁগলন্হি আ জখন ও মাফ কৈ দেলখিন্হ তখন ফেৰ মনকা গাৰি পঢ়ব শুৰু কৈ দেলন্হি। হমৰাসঁ লিখিত মেল-মাফী অস্বীকাৰ ভেলাক বাদ মিসৰেৰ হাইডক মাথ লোটব স্বাভাৱিকে। জে সৰকাৰী নোকৰী বা গলকম-টৈক্স, কস্টমমে ই ব্যাপাৰক ৰহিতএ তঁ দেশ জৰূৰ ৰৌঁদি দৈতএ।

পংকজ পৰাশৰ উৰ্ফ অৰুণ কমল উৰ্ফ ডগলস কেললৰ উৰ্ফ উদয়কান্ত উৰ্ফ ISP 220.227.163.105 , 164.100.8.3 , 220.227.174.243 উৰ্ফ ৰাজকমল চৌধৰী.....উৰ্ফ...

কতেক উৰ্ফ এহি লেখকক ৰঁলত নহি জানি... ৰাজকমল চৌধৰীক অপ্ৰকাশিত পদ্য (আৰঁ ৱিদেহ মৈথিলী পদ্য ২০০৯-১০ মে প্ৰকাশিত পৃ.২১-৪০) “ৰঁহী-খাতা”ক এহি ধূৰ্ত্ততা, চোৰি কলা আ দঁদ-ফঁদ কৰৈবলা পংকজ পৰাশৰ..উৰ্ফ..উৰ্ফ.. [গৌৰীনাথ (অনলকান্ত)ক এহি চোৰ লেখকক লেল প্ৰযুক্ত শব্দ- সম্পাদকীয় অঁতিকা অক্টূবৰ-দিসংবৰ, 2009- জনৱৰী-মাৰ্চ, 2010- পংকজ পৰাশৰ প্ৰসংগমে-] দ্বাৰা “হিসাবঁ” নামসঁ ছপবাওল গেল- দেখূ

ৰাজকমল চৌধৰী

ৰঁহী-খাতা

এহি খাতাপৰ হম ঘসৈত ছী

সংসাৰক সভটা হিসাবঁ

...

...

हमर सभटा अपराध, ज्ञान...सँ नीपल पोतल

अछि एकर सभटा पाता

ओ हम्मर लालबँही थिक जीवन-खाता

जीवन-खाता

 पंकज पराशर उर्फ अरुण कमल उर्फ उगलास केललर उर्फ उदयकान्त उर्फ ISP 220.227.163.105 , 164.100.8.3 , 220.227.174.243 उर्फ राजकमल चौधरी.....उर्फ...

द्वारा एकरा अपना नामसँ एहि तरहेँ चोराओल गेल

हिसाबँ

हिसाबँ कहितो देबी ठोर पर

उतारल भेल रहैत अछि

किताबँ

जे भरि जिनगी लगबैत छथि

बाग-बाग के हिसाबँ-

दुनियाा-जहान सँ फराक बँलल

অংততঃ বঁনি কই রহি জাগত ছথি

হিস্যাবঁক কিতাবঁ।

২০০৩

এহি লেখকক খোঁঝা কই অপশব্দক প্রযোগ বন্ন নহি ভেল অছি আ ই নাম বদলি-বদলি এখনো এহি সভ কার্যমে লিপ্ত অছি, আর ই অপন ধংধা-চাকরী সেহো বদলি লেলে অছি। স্পষ্ট অছি জে একরা বিরুদ্ধ কড়গর ডেগ উঠাওল জএবাক আবশ্যকতা অছি। উপরকা সমস্ত জানকারী অহাঁ গুগল, ট্বিট্টর জগতকেঁ দী সে আগ্রহ আ তকরা নীচাঁ ই-পত্রপর সেহো অগ্রসারিত করী সেহো অনুরোধ।

vc.appointments@amu.ac.in, bisaria.ajay@gmail.com, vedprakas_s@yahoo.co.in,
tasneem.Suhail@gmail.com,
rajivshukla_hindi@yahoo.co.in,
merajhindi@gmail.com, ashutosh_1966@yahoo.co.in, ashiqbalaut@yahoo.in, abdulalim_dr@rediffmail.com, zubairifarah@gmail.com, RameshHindi@gmail.com

পংকজ পরাশরক উর্ফ অরুণ কমল উর্ফ ডগলস কেলনর উর্ফ উদযকান্ত উর্ফ ISP 220.227.163.105 , 164.100.8.3 , 220.227.174.243 উর্ফ.....

DO YOU KNOW "Fake Sahityakar" PANKAJ KUMAR JHA ALIAS PANKAJ PARASHAR.DO YOU KNOW

WHAT THIS FAKE GOLD MEDALIST DID AT VASANT MAHILA COLLEGE, KADAMBINI, DAINIK BHASKAR AND DAINIK JAGRAN ? DO YOU KNOW WHAT HE DID WITH HIS FAMILY, FRINDS AND COLLEAGUES. READ the following to believe it. this mentally corrupt should be treated in the same manner...

pkjpp@yahoo.co.in, pparasharjnu@gmail.com and pkjppster@gmail.com besides other fake emails used by Pankaj Parashar on ISP ***220.227.174.243" See his level.***

অহাঁ কেঁ সূচনার্থ পঠেনে চ্ছী জে পংকজ পহিনেহো গ সৱঁ কাজ কৰৈত ৰহয ছনৈএ।- **aavinash**

এহি চোৰ নেখক পংকজ পৰাশৰক দিমাগী হানতিক অসনী ৰূপ এতই সেহো ভেষ্টত জতএ ও নাম ৰঁদনি-ৰঁদনি অপন প্ৰৰনা মানিকক কম্প্যূষ্টৰসঁ ঘৃণিত পোস্ট্ট কৰৈ ছন (সাভাৰ-অরিনাশ)।

Search Comments *220.227.174.243*

All

Pending (0)

Approved

Spam (0)

Search Comments: 220.227.174.243 Search Comments

Apply

Filter

	Author	Comment	In Response To
☐	ranvijay ranvijay@rediff.com 220.227.174.243	Submitted on 2009/09/02 at 5:07pm ক্যূঁ ৰেঁ মাদৰচোদ, ৰংডী কী ঔনাদ জিসকা gauravshaali ওতিহাস হোগা ৰহী শ্ৰেঞ্চ কী ৰাঁত কৰেগা ন মাদৰচোদ....তূ মানে খাদিৰাসী মাদৰচোদ ক্যা ৰাঁত কৰেগা শ্ৰেঞ্চ কী, মানে vanmaanush খপনী শকন দেখি হৈ কিতনী কুৰূপ নগতী হৈ তেৰে মূখৰ মাথী খৰিনাশ কী তৰহ, মাদৰচোদ....bhaunkna ৰঁ কৰ....	In Response To
☐	ranvijay ranvijay@rediff.com 220.227.174.243	Submitted on 2009/09/02 at 5:11pm খৰেঁ মাদৰচোদ jagdeeshsvar চত্তুৰ্বেদী, ঙৰ্ফ় ৰংডী কী ঔনাদ, মাদচোদ কিস naali মেং পৈদা হুখা থা মিৰায খানোচনা ঔৰ ৰঁকচোদী কে ত্তমে কুচ্ছ খাতা হৈ মকে নৌংডে.....কুচ্ছ কাম কৰ জিসসে মৰঁকা ভনা হো মাদৰচোদ যা তো নযা নযা কংপ্যূটৰ চনানা মীখা হৈ যা খপনে ৰঁনাত্কোৰী দোস্ত avinaash কে মাথ milkar চূদাত্ত কা ধংধা চনা ৰহা হৈ ওমীনিএ ওতনা ভোঁ ৰহা হৈ মাকে নৌংডে...	জনমত্তা কে ৰাঁৰে মেং খৰ্ধমত্যো ে মে ৰঁচো 22#
☐	চৰ্বাক মন্ত্ৰ binmst@yahoo.com 220.227.174.243	Submitted on 2009/08/31 at 3:42pm জো খাদমী হৰ মৰ্জ কী দৰা জাতি কো হী মমঝতা হো, জাতিৰাদ কে ধংধে মেং হী ওনে-ওনে তক ডূৰাঁ হো ঙমকা ক্যা শেষ কুচ্ছ ৰঁচা ৰহ ওযা হৈ ক্যা? ঐমে ৰংগে মিযাৰোঁ কো কম মে কম প্ৰভাষ জোশী ঔৰ খানোক তোমৰ জৈমে মম্মানিত ঔৰ ৰিদ্বান পত্ৰকাৰ কী খানোচনা কৰনে কা কোত্ত নৈতিক খধিকাৰ নহীঁ হৈ। নফৰত ঔৰ জহৰবুঁঝী ভাষা মে ওম কথিত নেখক কী মংশা মমঝী জা মকতী হৈ।	খানোক তোমৰ জী, কহাঁ মে খাতী হৈ যহ ভাষা? 8#

Author	Comment	In Response To
চাৰ্বাক মন্ত binmst@yahoo.com 220.227.174.243	Submitted on 2009/08/29 at 4:59pm প্রভাষ জী কী আলোচনা সে যা আলোক তোমৰ কী আলোচনা সে কুছ হাসিল নহীঁ হোনেৱালা হৈ. ওসসে হিংদী সমাজ কা ক্যা ভলা হো ৰহা হৈ? ওস তৰহ আৰোপ-প্রত্যাৰোপ সে পাঠকোং কা ক্যা লেনা-দে া হৈ? বঁহস কো এক মুকাম পৰ পহুঁচাকৰ, আগলী যাত্রা পৰ নিকল জানা চাহিএ.	কৌন হৈ যে মৰানিয়োং কী ভাষা ৰোলনে ৱালা আলোক তোমৰ? **21**#
Pankaj Parashar pkjpp@yahoo.co.in 220.227.174.243	Submitted on 2009/08/28 at 6:21pm মৃত্যুংজয, কল লিখী মেৰী প্রতিক্রিয়া কী অংতিম পংক্তিয়াং হৈং- হাং, এক তকনীকী ৰাঁত যহ হো সকতী হৈ কি ওল নোগোং কো সামান্য কোটে সে ৰঁহান কিয়া গয হো। মৈংনে যহ অনভিজ্ঞতা জাহিৰ কী, কি হো সকতা ৈ ডনকী নিযুক্তি সামান্য শ্রেণী মেং হুও হো, জিসকী কোও সূচনা মুঝে নহীং হৈ. ওসমেং ন তো কিসী কথিত প্রাৰ্ব্লেম শৰ্দ্ধ কা জিক্র কহীং হৈ ঔৰ ন মেৰে চেতন যা অৱচেতন মেং ৰহ ৰাঁতেং হৈং, জো ব্যাখ্যা কী পোলিমিক্স কে তহত আপ কহ ৰহে হৈং। মনচাহী ব্যাখ্যা ঔৰ অনচাহী সলাহ সে ৰঁচনা চাহিএ. ওস সংদৰ্ভ মেং অনাযাস মনমানী ব্যাখ্যা কা বিৰোধ কৰতী সূসন সোংটেগ কী 1966 মেং প্রকাশিত পুস্তক Against Interpretation and Other Essays. কী যাদ আ গও। খুদা খৈৰ কৰে.	জেএনয়ূ কা সচ : হোতা হৈ শৰোঁ-ৰোজ় তমাশা মেৰে আগে **16**#
Pankaj Parashar pkjpp@yahoo.co.in 220.227.174.243	Submitted on 2009/08/27 at 6:34pm ৰাঁকী সেংৰ্স ঔৰ স্কূল কী সূচনাওং সে ফিলৰক্ত মৈং অপডেট নহীং হূং, ক্যোংকি কেংপস ওএ হুএ মহীনোং গুজৰ জাতে হৈং। পৰ ভাৰতীয ভাষা কেংদ্র সে তো বা িফ হূং. সূচী মেং দিখাযা গযা হৈ কি অন্সূচিত জাতি সে এক ভী এসোশিএট প্রোফেসৰ নহীং হৈং, জৰঁকি পী-এচ.ডী মেং মেৰে শোধ নিৰ্দেশক ৰহে ডা.গোৱিংদ প্রসাদ অন্সূচি জাতি সে হৈং ঔৰ ৱে বাঁকাযদা ৰীডৰ হৈং। দূসৰী ওৰ সূচী মেং দিখাযা গযা হৈ কি এক ভী ওৰীসী অসিস্টেংট প্রোফেসৰ নহীং হৈং, জৰঁকি ৰূসী কেংদ্র মেং হমাৰে এক সাথী হৈং। মেৰা খ্যাল হৈ কি ঐসে নাম ঔৰ ভী কও হৈং জো সূচী কী ত্রুটিয়োং কো সাফ-সাফ ডজাগৰ কৰতে হৈং। হাং, এক তকনীকী ৰাঁত যহ হো সকতী হৈ কি ওল নোগোং কো সামান্য কোটে সে ৰঁহান কিয়া গযা হো।	জেএনয়ূ কা সচ : হোতা হৈ শৰোঁ-ৰোজ় তমাশা মেৰে আগে **16**#

	Author	Comment	In Response To
	Rafugar jinita@yahoo.com 220.227.174.243	Submitted on 2009/08/25 at 5:35pm যাৰ মামনা ব্যক্তিগত হোতা জা ৰহা হৈ . ৰঁহস কহাঁ সে কহাঁ জা ৰহী হৈ? ব্ৰাঁহ্মণোঁ, হজ্জামোঁ, ঠাকুৰোঁ....যানী জাতিরাদ হী সত্য হৈ ...মহজ যহী তো ভাৰত কা সত্য নহীঁ হৈ.	প্রভাষ জী কী মতি ভ্রষ্ট হো গযী হৈ, আপ সৱঁ ৰহম কৰেঁ 53#
	michal chandan chandan25s@gmail.com 220.227.174.243	Submitted on 2009/08/20 at 4:18pm ভাগ্র নোগ, আপ সৱঁ মানে যা না মানে পৰন্তু গম সত্য কো আপ অৱঁ স্বীকাৰ কৰে কী প্রভাত জোশী নাম কে রহ মহান পত্রকাৰ-সংপাদক-চিংতক অৱঁ পূৰী তৰহ সে সঠিযা গএ হৈ। পূর্বাগ্রহ সে গ্রসিত হোকৰ আজকন উনকা উজূন-ফিজূন নিখনা, কভী কিসী অখৱাঁৰ ঔৰ উনকে মানিকোঁ কো টাৰগেট কৰ আনোচনা কৰনা, কভী ঝাৰখংড কে এক অখৱাঁৰ কে বাঁৰে মেং কসীদে নিখনা ঔৰ অৱঁ অপনে মনুৱাদী ভদ্দে চেহৰে কো সৱঁকে সামনে পেশ কৰ চঠা মেং ৰঁনে ৰহনা গনকে সঠিযেপন কী নিশানী নহীঁ হৈ তো ক্যা হৈ।	প্রভাষজী কে রিচাৰ মানরতারিৰোধী হৈঁ 30#

Apply

মৈথিন আৰ মিথিনা ব্ঁলোগ মাডেৰেটৰ- ঊপৰকা সূচনাক অতিৰিক্ত চোৰিক ৰচনা জে হম একটা ব্ঁলোগমে...মে পকৰনৌ তকৰ বাঁদ ও ধূর্ত নেখক এডিট কয ওকৰা বাঁদসূৰত করিতাক শব্দ দ দেনক, সম্পাদক হমৰ প্রমাণ কে উৰা দেনক আ অপন জাতিরাদী হেৱাঁক ফেৰ প্রমাণ দেনক আ আৰ্ব ৰঁশীৰ ৰঁদ্র কে একটা করিতা জাতিরাদী নোকনি দ্বাৰা চোৰা কয অপনা নাম কৰৱাঁক সূচনা আযন অছি, ও অপন গনতি স্বীকৰত রা ফেৰ অপন ৰচনা এডিট কৰত দেখা চাহী হম হাজিৰ হোযৰ্ব অহঁক সমক্ষ শীঘ্র... জাতিরাদী মোচ কে মাৰয টা পৰত মিথিনাক রিকাস নেন. জাৱঁশীৰ ৰঁদ্র কে করিতা জাতিরাদী নোকনি দ্বাৰা চোৰা কয অপনা নাম কৰৱাঁক সূচনা আযন ছন আ হম কহনে ৰহী জে ও অপন গনতি স্বীকৰত

ৰা ফেৰ ঋপন ৰচনা এডিটঁ কৰত দেখা চাহী হম হাজিৰ ভেন ছী ঋহঁক সমক্ষ, চোৰ মহাৰাজক টঁটকা ৰচনাপৰ চোৰ মহাৰাজক মৌসেৰা ভাগক কমেঁটঁ ঋাযন ঋছি জাহি সে গ্ৰ সিদ্ধ ভেন জে ও গশাৰা বুঁঝি গেন জে ওকৰো চোৰি পকডা গেনৈক। একৰে কহএ ছৈ

চোৰ-চোৰ মৌসেৰা ভাগ।- মৈথিন ঋাৰ মিথিনা ৰ্ব্নোগ সঁ পংকজ পৰাশৰকেঁ নিকানন জা ৰহন ঋছি।- মৈথিন ঋাৰ মিথিনা ৰ্ব্নোগ মাডেৰেটঁৰ

Recently Some Maithil Brahmin Samaj Organisation has started selling prizes in the name of Yatri (Vaidyanath Mishra, Nagarjun) and Kiran (Kanchinath Jha) . There has been trend recently to grant these prizes to those intellectual thiefs who are basically opposed to the ideology's of Kiran and Yatri (Nagarjun). The caste based organisations are killing the spirit of Yatriji and Kiranji, recently the fraud Pankaj Jha alias Pankaj Kumar Jha alias Pankaj Parashar alias Dr. Pankaj Parashar) was stage managed to get this casteist award, The lecturer of Hindi at Aligarh Muslim University, just appointed as adhoc staff, will teach now how to lift verbatim articles of Noam Chomsky and Douglas Kellner and poems of Illarani Singh, Rajkamal Chaudhary, Gajendra Thakur and Arun Kamal to his students. His Samay ke akanait (সময কেঁ ঋকানৈত) is lifted from

Magadh of Srikant Verma (𑒬𑓂𑒩𑒲𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒫𑒩𑓂𑒧𑒰- 𑒧𑒑𑒡) and his Vilambit Kaik Yug me Nibaddha (𑒫𑒱𑒪𑒧𑓂𑒥𑒱𑒞 𑒏𑒻𑒏 𑒨𑒳𑒑 𑒧𑒹 𑒢𑒱𑒥𑒠𑓂𑒡) is collection of pirated poems of Illarani Singh, Rajkamal Choudhary, Gajendra Thakur, Srikant Verma and others.𑒄 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯 𑒃𑒪𑒰𑒩𑒰𑒢𑒲 𑒮𑒱𑓀𑒯, 𑒬𑓂𑒩𑒲𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒫𑒩𑓂𑒧𑒰, 𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩, 𑒩𑒰𑒖𑒏𑒧𑒪 𑒔𑒾𑒡𑒩𑒲 𑒂𑒠𑒱 𑒏𑒫𑒱𑒏 𑒣𑓀𑒏𑒖 𑒣𑒩𑒰𑒬𑒩 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒔𑒼𑒩𑒰𑒋𑒪 𑒩𑒔𑒢𑒰𑒏 𑒏𑒰𑒩𑒝 𑒥𑒻𑒢 𑒏𑒋 𑒠𑒹𑒪 𑒑𑒹𑒪। "𑒩𑒔𑒢𑒰"𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰𑒏 𑒏𑒟𑒱𑒞 𑒁𑒞𑒱𑒟𑒱 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒏𑒏 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒣𑓀𑒏𑒖 𑒣𑒩𑒰𑒬𑒩 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒏𑒫𑒱-𑒏𑒯𑒰𑒢𑒲𑒏𑒰𑒩 𑒮𑒦𑒮𑒿 𑒩𑒔𑒢𑒰 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒧𑒿𑒑𑒥𑒰𑒍𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒂 𑒞𑒏𑒩𑒰 𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒢𑒰𑒧𑒮𑒿 𑒕𑒣𑒥𑒰𑒍𑒪 𑒑𑒹𑒪। 𑒄 𑒕𑒠𑓂𑒧 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏𑒰𑒩 𑒣𑒩𑒰𑒬𑒩 𑒑𑒼𑒞𑓂𑒩𑒏 (!!)𑒣𑓀𑒏𑒖 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒗𑒰 𑒅𑒩𑓂𑒤 𑒣𑓀𑒏𑒖 𑒣𑒩𑒰𑒬𑒩 𑒥𑒯𑒳𑒞𑒼 𑒪𑒹𑒐𑒏𑒏 𑒁𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒩𑒔𑒢𑒰 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠 𑒏𑒩𑒥𑒰 𑒪𑒹𑒪 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒪𑒹𑒪𑒏 𑒂 𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒢𑒰𑒧𑒹𑒿 𑒕𑒣𑒥𑒰 𑒪𑒹𑒪𑒏। 𑒣𑒰𑒚𑒏𑒏 𑒂𑒑𑓂𑒩𑒯𑒣𑒩 𑒂𑒩𑓂𑒏𑒰𑒃𑒫𑒧𑒹 𑒄 𑒞𑒟𑓂𑒨 𑒩𑒰𑒐𑒪 𑒖𑒰 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱।- **𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒏, 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒁𑒣𑒢 𑒧𑓀𑒞𑒫𑓂𑒨** editorial.staff.videha@gmail.com **𑒣𑒩 𑒣𑒚𑒰𑒅।**

৪. রিদেহ সূচনা সংপর্ক অন্বেষণ

४. 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒮𑒴𑒔𑒢𑒰 𑒮𑓀𑒣𑒩𑓂𑒏 𑒁𑒢𑓂𑒫𑒹𑒭𑒝

𑒮𑒴𑒔𑒢𑒰

Do not judge each day by the harvest you reap but by the seeds that you plant.

- Robert Louis Stevenson

……………………………………….

Videha: Maithili Literature Movement

Videha eJournal (link www.videha.co.in) is a multidisciplinary online journal dedicated to the promotion and preservation of the Maithili language, literature and culture. It is a platform for scholars, researchers, writers and poets to publish their works and share their knowledge about Maithili language, literature, and culture. The journal is published online to promote and preserve Maithili language and culture. The journal publishes articles, research papers, book reviews, and poetry in Maithili and

English languages. It also features translations of literary works from other languages into Maithili. It is a peer-reviewed journal, which means that articles and papers are reviewed by experts in the field before they are accepted for publication.

১

"ৱিদেহক জীৱিত সাহিত্যকাৰ-সম্পাদক আ ৰংগমংচকর্মী- ৰংগমংচ-নির্দেশক পৰ ৱিশেষাংক শৃংখলা"

ৱিদেহ অপন ३৩৯ ম (০১ মঈ ২০২३) অংকমে মৈথিলী লেখক অশোক পৰ আ ३৭০ ম (১৬ মঈ ২০২३) অংকমে মৈথিলী লেখক ৰাম ভৰোস কাপড়ি 'ভ্ৰমৰ' পৰ ৱিশেষাংক নিকালত। ৱিশেষাংক লেল ৰচনাকাৰ/ কলাকর্মীক কাজ, ৰচনা-সংপাদন, সংস্মৰণ আ অন্য ৰচনাত্মক কার্যপৰ সভ প্ৰকাৰক ৰচনা (সংস্মৰণ, আলোচনা, সমালোচনা, সমীক্ষা আদি) আমংত্ৰিত অছি। অহাঁ অপন ৰচনা ३৩৯ম অংকক ৱিশেষাংক লেল ২৪ অপ্ৰৈল ২০২३ ধৰি আ ३৭০ম অংকক ৱিশেষাংক লেল ৫ মঈ ২০২३ ধৰি ঈ ফাগলমে ঈ-পত্ৰ সংকেত editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠা সকৈ ছী।

ৱিদেহ অৰৱিন্দ ঠাকুৰ ৱিশেষাংক

ৱিদেহ জগদীশ চন্দ্ৰ ঠাকুৰ অনিল ৱিশেষাংক

ৱিদেহ ৰামলোচন ঠাকুৰ ৱিশেষাংক

ৱিদেহ ৰাজনন্দন লাল দাস ৱিশেষাংক

ৱিদেহ ৰৱীন্দ্ৰ নাথ ঠাকুৰ ৱিশেষাংক

ৱিদেহ কেদাৰ নাথ চৌধৰী ৱিশেষাংক

ৱিদেহ প্ৰেমলতা মিশ্ৰ প্ৰেম ৱিশেষাংক

ৱিদেহ শৰদিন্দু চৌধৰী ৱিশেষাংক

-গজেন্দ্ৰ ঠাকুৰ, সম্পাদক ৱিদেহ, whatsapp no +919560960721 HTTP://VIDEHA.CO.IN/ ISSN 2229-547X VIDEHA

২

"ৱিদেহ দ্বাৰা এক ৱেবমে কোনো একটা সংস্থাক সমগ্ৰ মূল্যাংকন শৃংখলা"

ৱিদেহ অপন ৩৭১ ম (০১ জুন ২০২৩) অংকমে "মিথিলা স্টুডেন্ট যূনিযন (এম.এস.যূ.)" পৰ ৱিশেষাংক নিকালত। মিথিলা স্টুডেন্ট যূনিযন (এম.এস.যূ.) পৰ নিম্ন লিখিত ৱিন্দুপৰ মৈথিলীমে আলেখ আমংত্ৰিত অছি।

১) এম.এস.যূ. কেৰ গঠনক প্ৰামাণিক ইতিহাস,

২) এম.এস.যূ. আ মিথিলা কেৰ নৱ চেতনা,

৩) এম.এস.যূ. আ ৱিভিন্ন জাতি কেৰ সমন্বয,

৪) এম.এস.যূ. দ্বাৰা ভেল ৱিভিন্ন আংদোলন আ তকৰ লেখা-জোখা

এরম্ ওকর প্রভার রâ

৯) এম.এস.য়ূ. সংদর্ভিত আন কোনো লেখ।

३१১ম অংকক বিশেষাংক লেল অহাঁ অপন রচনা ২৯ মঞ্জ ২০২३ ধরি রউ ফাগনমে ঞ্জ-পত্র সঙ্কেত editorial.staff.videha@gmail.com পর পঠা সকৈ ছী।

-গজেন্দ্র ঠাকুর, সম্পাদক বিদেহ, whatsapp no +919560960721 HTTP://VIDEHA.CO.IN/ ISSN 2229-547X VIDEHA

३

"বিদেহ মোনোগ্রাফ" শৃংখলা

বিদেহ অপন জীবিত রচনাকার/ কলাকর্মী পর বিশেষাংক শৃংখলাক অন্তর্গত (১)অরবিন্দ ঠাকুর, (২)জগদীশ চন্দ্র ঠাকুর অনিল, (३)রামলোচন ঠাকুর, (४) রাজনন্দন লাল দাস, (৯)ররীন্দ্র নাথ ঠাকুর, (৩) কেদার নাথ চৌধরী, (৭) প্রেমলতা মিশ্র 'প্রেম' আ (৮) শরদিন্দু চৌধরী বিশেষাংক নিকাললে অছি।

অহী সন্দর্ভমে আঠো সাহিত্যকার পর "বিদেহ মোনোগ্রাফ" শৃংখলা অন্তর্গত "মোনোগ্রাফ" আমংত্রিত কয়ল জা রহল অছি।

"বিদেহ মোনোগ্রাফ" শৃংখলাক বিররণ নিম্ন প্রকার অছি:

(১) গচ্ছক লেখক উপরমে কোনো এক রচনাকার পর অপন মোনোগ্রাফ লিখরâক গচ্ছা editorial.staff.videha@gmail.com পর পঠা সকৈ ছথি। মোনোগ্রাফ লিখরâক অরধি সামান্যঃ এক মাস রহত।

(২) ৱিদেহ ঋাঠ ৰচনাকাৰপৰ ঋাঠ নেখকক নাম মোনোগ্রাফ নিখৰ্ৱাক নেন চযনিত ক২ ওকৰ যাৰ্রজনিক ঘোষণা কৰত।

"ৱিদেহ মোনোগ্রাফ" নিখৰ্ৱাক নিঋম:

(১) মোনোগ্রাফ পূৰ্ণ ৰূপেঁ ৰচনাকাৰপৰ কেন্দ্রিত হ য। যাহিত্য ঋকাদেমী, এন.ৱী.টী. ঋা কিছু ব্যক্তিগত ৰূপেঁ নিখন মোনোগ্র ফ/ ৱাঁযোগ্রাফীমে নেখক যংস্মৰণ ঋা ব্যক্তিগত প্রযংগ োড়ি কয ৰচনাকাৰক ৱঁহল্লে ঋপন-ঋাত্মে-প্রশংযা নিখৈত চথি। "ৱিদেহ মোনোগ্রাফ" ফীফা ৱৰ্ল্ড কপ ফুটৱৰ্াান যন ৰহত। ফীফা ৱৰ্ল্ড কপ ফুটৱৰ্াান এহেন একমাত্র টূৰ্নামেণ্ট ঋছি জতয কোনো "ওপেনিংগ" ৱঁা "ক্লোজিংগ" যেৰীমনী নৈ হোগত ছৈ ঋা তকৰ কাৰণ ছৈ জে "ওপেনিংগ" ৱঁা "ক্লোজিংগ" মে টূৰ্নামেণ্টমে নৈ খেনা ৰহন নোক মুখ্য ঋতিথি/ ঋতিথি হোগত চথি ঋা ফোকয খিনাড়ী যঁ দূৰ চনি জাগত ঋছি। ফীফা মাত্র ঋা মাত্র ফুটৱৰ্াান খিনাড়ীপৰ কেন্দ্রিত ৰহৈত ঋছি যে ওকৰ টূৰ্নামেণ্ট "ওপেনিংগ যেৰী নী" নৈ ৱৰন্ যোন্নে "ওপেনিংগ মৈচ" যঁ ঋাৰম্ভ হোগত ঋছি ঋা ওকৰ যমাপন "ক্লোজিংগ যেৰীমনী"যঁ নৈ ৱৰন্ "ফাগনন মৈচ ঋা ট্রাফী"যঁ খতম হোগত ঋছি ঋা ফোকয মাত্র ঋা মাত্র িনাড়ী ৰহৈত চথি। তহিনা "ৱিদেহ মোনোগ্রাফ" মাত্র ঋা মাত্র ঐ "যাতো ৰচনাকাৰ"পৰ কেন্দ্রিত ৰহত ঋা কোনো যংস্মৰণ ঋাদি জোড়ি ক২ ফোকয ৰচনাকাৰযঁ ঋপনাপৰ কেন্দ্রিত কৰৱঁাক ঋনুমতি নৈ ৰহত।

(২) মোনোগ্রাফ নেন "ৱিদেহ পেটাৰ"মে ডপনৱ্ধ যামগ্রীক যন্দৰ্ভ যহিত ডপযোগ কযন জা যকৈএ।

(৩) ৱিদেহমে ড্র-প্রকাশিত ৰচনা যভক কাপীৰাগট নেখক/যংগ্রহকৰ্ত্তা নোকনিক নগমে ৰহতন্হি। যম্পাদক 'ৱিদেহ' ড্র-

পত্রিকামে প্রকাশিত ৰচনাক প্রিंট-রের্ব আর্কাগরক/ আর্কাগরক অনুৱাদক আ মূল আ অনূদিত আর্কাগরক ৱ্র-প্রকাশন/ প্রিंট-প্রকাশনক অধিকাৰ ৰখৈত ছথি। ঐ ৱ্র-পত্রিকামে কোনো ৰীযনৃটীক/ পাৰিশ্রমিকক প্রারধান নৈ ছৈ।
(৪) "রিদেহ মোনোগ্রাফ"ক ফার্মেট: ৰচনাকাৰক পৰিচয (ৰচনাকাৰক জন্ম, নিরাস-স্থান আ কার্যস্থলক ভৌগোলিক-সাংস্কৃতিক রিরেচনা সহিত) আ ৰচনারলী (সমীক্ষা সহিত)।

ঘোষণা: "রিদেহ মোনোগ্রাফ" শৃংখলা অন্তর্গত (১) ৰাজনন্দন লাল দাস জী পৰ মোনোগ্রাফ নির্মলা কর্ণ, (২) ৰবীন্দ্র ाথ ঠাকুৰ পৰ মুন্নী কামত আ (३) কেদাৰ নাথ চৌধৰী পৰ প্রে মোহন মিশ্র দ্বাৰা লিখল জাযত। মৈথিলী পুত্র প্রদীপ পৰ "রিদেহ মোনোগ্র ফ" লিখতাহ প্রেমশংকৰ ঝা "পরন"।
শেষ ৬ গোষ্টেপৰ নির্ণয শীঘ্র কএল জাযত।

ঘোষণা ২: ওলা তঁ মৈথিলী পুত্র প্রদীপ পৰ রিদেহ রিশেষাংক নৈ নিকাললে অছি, মুদা হুনকৰ অরদান কেঁ দেখৈত প্রেমশংকৰ ঝা "পরন"ক হুনকা ঊপৰ "রিদেহ মোনোগ্রাফ" লিখবাক রিচাৰ আযল তঁ ওকৰা স্বীকাৰ কযল গেল।

-গজেন্দ্ৰ ঠাকুৰ, সম্পাদক রিদেহ, whatsapp no +919560960721 HTTP://VIDEHA.CO.IN/ ISSN 2229-547X VIDEHA

৪ (১)

রিদেহ দ্বাৰা জে রিশেষাংক প্ৰকাশিত হোএ ছৈ তকৰ সংগে রিদেহ ওহন নেখক-স্যাহিত্যপৰ খপন ধেখান সেহো কেঁদ্রিত কৰত জিনকাপৰ রিদেহক রিশেষাংক কোনো কাৰণরশ নৈ প্ৰকাশিত ভ**ই** সকন। ঐ নর রিচাৰক মুখ্য রিঁদু এনা খছি-

১) হম একটা কোনো নেখক রা কনাকাৰপৰ একাগ্ৰ খানোচনা কৰৰ্ঁ জকৰ ভাষা মৈথিনী খথরা খংগ্ৰেজী ৰহত। ঐ পোথীক পহিন ৰূপ ড্র-রুক কেৰ ৰূপমে ঐত খা প্ৰযাস ৰহত জে একৰ প্ৰিংট সেহো খারঁএ জে কি পৰিস্থিতিপৰ নির্ভৰ কৰত।

২) ঐ শৃংখনামে সুভাষ চंদ্ৰ যাদরপৰ কেঁদ্রিত "নিত নরন সুভাষ চंদ্ৰ যাদর" এরং ৰাজদের মংডনপৰ কেঁদ্রিত "Rajdeo Mandal-Maithili Writer" প্ৰকাশিত ভেন খছি। দুনূ পোথীক নোকার্পণ ৩১ দিসম্বৰ ২০২২ কেঁ ১১১ম সগৰ ৰাতি দীপ জৰয মে কএন গেন।

৩)খাগাঁক ঘোষণা নেন http://videha.co.in/investigation.htm দেখৈত ৰহী।

কমনানন্দ ঝাক পোথী "মৈথিনী উপন্যাস: সময সমাজ খা সরান" (২০২১) ক শীর্ষক ভ্ৰামক খছি। ড্র দনকৰ কিছু সরর্ণ উপন্যাসকাৰপৰ কিছু সিণ্ডিকেটেড কথিত সমীক্ষাত্মক খানেখক সংগ্ৰহ খছি, ২৬৩ পন্নাক ড্র পোথী হার্ডবাঁর্ডগুমে নাগব্রেৰীকেঁ মাত্র রেঁচন জা সকত, জত**ই** ড্র সড়ি জাযত, খমেজনসঁ হম ড্র চাৰি সয পাঁচ টাকামে কিননোঁ মুদা ঐমে পাঁচো পাগক সামিগ্ৰী নৈ খছি।

एतइ एकटा छूल सुधार अछि, एकटा गप्पक स्मरण लेखक सुभाष चन्द्र यादवक उपन्यास 'गुलो'केँ बिन्नु पढ़ने ओ दू पाँति लिखलन्हि आ निपटा देलन्हि, ओ दुनू पाँति हम एतइ अहाँक मनोरंजनार्थ प्रस्तुत कइ रहल छी। अहाँ गुलो पढ़नहियो हएब, जँ नै पढ़ने छी तँ पहिने पढ़ि लिअ, कारण तखन बेशी मनोरंजक अनुभव हएत, गुलो सुभाष चन्द्र यादव जीक अनुमति सँ उपलब्ध अछि विदेह आर्काइवपर ऐ http://videha.co.in/pothi.htm लिंकपर।

"उपन्यासक कमजोरी अछि लेखकक राजनीतिक पूर्वाग्रह। राजनीति विशेषक पक्षधरता रचनाक संग न्याय नहि कइ पबैत अछि।"

जइ उपन्यासमे राजनीति दूर-दूर धरि नै छै ओतइ 'राजनैतिक पूर्वाग्रह' आ 'राजनीति विशेषक पक्षधरता'क तँ प्रश्ने नै छै। राजनीतिक पूर्वाग्रह वा पक्षधरताक मोटर धूमकेतु आ यात्री प्रयुक्त केलन्हि। सुभाष चन्द्र यादव जीक 'भोट' जे २०२२मे आयल जे सुभाष चन्द्र यादव जीक अनुमति सँ उपलब्ध अछि विदेह आर्काइवपर ऐ http://videha.co.in/pothi.htm लिंकपर, से राजनीतिपर अछि मुदा ओतहुओ सुभाषजीक उगता शैलीकेँ राजनीतिक पूर्वाग्रह वा पक्षधरताक मोटरक आवश्यकता नै पड़लै। पढ़ू हमर पोथी 'लिंत नवल सुभाष चन्द्र यादव' जे उपलब्ध अछि ऐ http://videha.co.in/pothi.htm लिंकपर।

कमलानन्द झाक बिन्नु पढ़ने सुभाष चन्द्र यादवक विरुद्ध ब्राह्मणवादी जातिगत पूर्वाग्रह एकटा खतराक घण्टी अछि। जइ हिसाबेँ ब्राह्मणवादकेँ आगाँ बढ़बैले कमलानन्द झा रामपंथक मोटर

পকড়ৈ ছথি আ সামাজিক ন্যাযক ৰঁনি চঢ়ৰঁ২ চাহৈ ছথি, তকৰ প্রতি সমানান্তৰ ধাৰা সচেত অছি। ৱ অপন ৰাঁযোডাগ্টামে গএৰ সৰ্ণসঁ চীনি ক২, সমানান্তৰ ধাৰাক নোকক হককেঁ মাৰি ক২ নেন সাহিত্য অকাদেমীক মৈথিন অনুৰাদ অসাগনমেণ্টক গৰ্মসঁ চঠা কৰৈত ছথি। আ ৱ অসাগনমেণ্ট হিনকা মেৰিগ্টসঁ নৈ জাতিগত গ্টাগগ্টনেসঁ ভেগ্টন ছন্থি, অহী সভ কিৰদান্তীক এৰজমে ভেগ্টন ছন্থি। হিনকা সন নোক নেন মৈথিনী ৰাঁযোডেগ্টাক একগ্টা পাঁতি অছি, সমানান্তৰ ধাৰা নেন জীৰন-মৰণক প্রশ্ন।

আৰঁ অহাঁ পুছৰঁ জে তকৰ প্রতিকাৰ সমানান্তৰ ধাৰা কেনা কেনক, ও তঁ কন্নাৰোহগ্টে নৈ কৰৈএ, তঁ তকৰ ঙত্তৰ অছি হমৰ ২ গ্টা পোথী জে ১১১ম সগৰ ৰাতি দীপ জৰয মে নোকাৰ্পিত ভেন ২১ দিসম্বৰ ২০২২ কেঁ, ৰএহ সগৰ ৰাতি দীপ জৰয জকৰা সাহিত্য অকাদেমী গত দস ৰঁৰ্খসঁ গীড়ি নেৰাঁক প্রযাস ক২ ৰহন অছি। অহাঁসঁ ঐ তীনূ পোথীপৰ হিপ্পণী ৱ-পত্র সঙ্কেত editorial.staff.videha@gmail.com পৰ আমংত্রিত অছি। পহিন দূ পোথী মে ৰাজদেৱ মণ্ডন আ সুভাষ চন্দ্ৰ যাদৰক সাহিত্যক সমীক্ষা অছি জে হমৰ তেসৰ পোথী মৈথিনী সমীক্ষশাস্ত্ৰক সিদ্ধা ংতক আধাৰপৰ কএন গেন অছি।

তীনূ পোথীক নিংক নীচাঁ দেন গেন অছি।

Rajdeo Mandal- Maithili Writer (Now with Supplement I & II)

নিত নৰন সুভাষ চন্দ্ৰ যাদৰ

নিত নরন স্বভাষ চন্দ্ৰ যাদৱ (মিথিলাক্ষৰ)

মৈথিলী সমীক্ষাশাস্ত্ৰ
মৈথিলী সমীক্ষাশাস্ত্ৰ (তিৰহুতা)
সংগমে পঠ্ৱ কমলানন্দ ঝা ক ব্ৰাহ্মণৱাদপৰ প্ৰহাৰ:
দূষণ পঞ্জী- The Black Book
দূষণ পঞ্জী- The Black Book (মিথিলাক্ষৰ)
-গজেন্দ্ৰ ঠাকুৰ, সম্পাদক বিদেহ, whatsapp no +919560960721 HTTP://VIDEHA.CO.IN/ ISSN 2229-547X VIDEHA

৪(২)

নিত নরন দিনেশ কুমাৰ মিশ্ৰ

দিনেশ কুমাৰ মিশ্ৰক 'দ্বগ পাৰ্টন কে ৰীঠ মে' কোসী নদীক ঐতিহাসিক আত্মকথা থীক, ও মিথিলাক আন ধাৰ সভক ঐতিহাসিক আত্মকথা সেহো নিখনে ছথি জেনা ৰন্দিনী মহানন্দা, ৰাঁগমতী কী সঞ্জতি!, দ্বগ পাৰ্টন কে ৰীঠ মেঁ.. (কোসী নদী কী কহানী), ন ঘাৰ্ট ন ঘৰ, ৰঁগাৰত পৰ মজবূৰ মিথিলা কী কমলা নদী, ভুতহী নদী ঔৰ তকনীকী ঝাড়-ফূঁক, The Kamla River and People On Collision Course, Bhutahi Balan- Story of a ghost river and engineering witchcraft, Refugees of the Kosi EmbankmentsI সাহিত্য অকাদেমীক মৈথিলী পৰামৰ্শদাত্ৰী সমিতিক সদস্য পংকজ ঝা পৰাশৰ দ্বাৰা হিনকৰ পোথী সভসঁ পৈৰাক পৈৰা মৈথিলী অনুৱাদ কই অপনা নামে ঙপন্যাস

𑒕𑒣𑒩𑒰𑒿𑒍𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱, 𑒖𑒏𑒩𑒰 𑒕𑒠𑓂𑒧 𑒮𑒧𑒲𑒏𑓂𑒭𑒏 𑒏𑒧𑒪𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒗𑒰 𑒌 𑒔𑒼𑒩 𑒪𑒹𑒐𑒏𑒏 𑒫𑒱𑒧𑒩𑓂𑒬 𑒏𑒯𑒻 𑒕𑒟𑒱! 𑒋𑒞𑒃 𑒮𑓂𑒣𑒭𑓂𑒙 𑒏𑒃 𑒠𑒲 𑒖𑒹 𑒄 𑒔𑒼𑒩 𑒪𑒹𑒐𑒏 𑒂 𑒕𑒠𑓂𑒧 𑒮𑒧𑒲𑒏𑓂𑒭𑒏 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒁𑒪𑒲𑒑𑒜𑓃 𑒧𑒳𑒮𑓂𑒪𑒱𑒧 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒪𑒨𑒏 𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲 𑒫𑒱𑒦𑒰𑒑𑒧𑒹 𑒕𑒟𑒱। 𑒄 𑒫𑒱𑒧𑒩𑓂𑒬 𑒠𑒱𑒢𑒹𑒬 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩𑒏 𑒟𑒲𑒏, 𑒖𑒹 𑒂𑒃.𑒂𑒃.𑒙𑒲. 𑒐𑒛𑓃𑒑𑒣𑒳𑒩𑒮𑒿 𑒮𑒱𑒫𑒱𑒪 𑒃𑒢𑓂𑒖𑒲𑒢𑒱𑒨𑒩𑒱𑓀𑒑 𑒧𑒹 𑒥𑒲. 𑒙𑒹𑒏. 𑓑𑓙𑓖𑓘𑒧𑒹 𑒂 𑒮𑓂𑒙𑓂𑒩𑒏𑓂𑒔𑒩𑒪 𑒃𑒢𑓂𑒖𑒲𑒢𑒱𑒨𑒩𑒱𑓀𑒑𑒧𑒹 𑒋𑒧.𑒙𑒹𑒏. 𑓑𑓙𑓗𑓐𑒧𑒹 𑒏𑒹𑒢𑒹 𑒕𑒟𑒱, 𑒂 𑒍𑒃 𑒫𑒱𑒧𑒩𑓂𑒬 𑒪𑒹𑒪 𑒏𑓂𑒫𑒰𑒪𑒱𑒤𑒰𑒃𑒛 𑒕𑒟𑒱। 𑒖𑒐𑒢 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒫𑒱𑒭𑒨𑒧𑒹 𑒢𑒰𑒧𑒰𑓀𑒏𑒢 𑒢𑒻 𑒯𑒼𑒃 𑒕𑒻 𑒞𑒐𑒢 𑒪𑒼𑒏 𑒯𑒰𑒩𑒱-𑒟𑒰𑒏𑒱 𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲𑒧𑒹 𑒢𑒰𑒧𑒰𑓀𑒏𑒢 𑒪𑒃𑒋, 𑒢𑒻 𑒞𑒿 𑒏𑒧𑒪𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒗𑒰 𑒏𑒹𑒿 𑒥𑒳𑒗𑒃 𑒧𑒹 𑒂𑒥𑒱𑒿 𑒖𑒃𑒞𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒖𑒹 𑒄 𑒫𑒱𑒧𑒩𑓂𑒬 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒮𑒱𑒫𑒱𑒪 𑒃𑒢𑓂𑒖𑒲𑒢𑒱𑒨𑒩𑒏 𑒦𑒃 𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱, 𑒦𑒃 𑒮𑒏𑒻𑒋 𑒥𑒳𑒗𑒪𑒼 𑒯𑒼𑒃𑒢𑓂𑒯। 𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲 𑒧𑒴𑒪 𑒂 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒏 𑒮𑓂𑒏𑓂𑒩𑒲𑒢𑒬𑒰𑒙 𑒂𑒿𑒑𑒰 𑒮𑓀𑒪𑒑𑓂𑒢 𑒁𑒕𑒱।

𑒠𑒱𑒢𑒹𑒬 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒢𑒻 𑒕𑒟𑒱 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒮𑒦 𑒡𑒰𑒩𑒏 𑒏𑒟𑒰 𑒍 𑒪𑒱𑒐𑒢𑒹 𑒕𑒟𑒱, 𑒯𑒧 𑒮𑒦 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱 𑒏𑒵𑒞𑒖𑓂𑒘 𑒕𑒲 𑒂 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒇𑒝𑒮𑒿 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒫𑒰𑒮𑒲 𑒏𑒯𑒱𑒨𑒼 𑒅𑒇𑒝 𑒢𑒻 𑒦𑒃 𑒮𑒏𑒞𑒰, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒧𑒴𑒪𑒡𑒰𑒩𑒰𑒏 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩 𑒂 𑒣𑒰𑒑 𑒪𑒼𑒪𑒳𑒣 𑒪𑒼𑒏𑒮𑒿 𑒏𑒵𑒞𑒒𑓂𑒢𑒞𑒹 𑒦𑒹𑒙𑒻𑒞 𑒮𑒹 𑒤𑒹𑒩 𑒮𑒱𑒠𑓂𑒡 𑒦𑒹𑒪। 𑒌 𑒪𑒹𑒐𑒏𑒏𑒹𑒿 𑒠𑒮 𑒥𑒰𑒩𑒯 𑒥𑒩𑓂𑒐 𑒣𑒯𑒱𑒢𑒹 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒞𑒰𑒩𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒫𑒱𑒨𑒼𑒑𑒲 𑒅𑒠𑓂𑒡𑒰𑒩𑒏 𑒦𑒹𑒙𑒪𑒹 𑒕𑒪𑒐𑒱𑒢𑓂𑒯 𑒖𑒹 𑒪𑒱𑒐𑒢𑒹 𑒩𑒯𑒟𑒱𑒢𑓂𑒯 𑒖𑒹 𑒍 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰𑒧𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰𑒫𑒱𑒞 𑒦𑒃 𑒁𑒢𑒰𑒨𑒰𑒮𑒹 𑒁𑒣𑒢 𑒩𑒔𑒢𑒰𑒧𑒹 𑒠𑒼𑒮𑒩𑒏 𑒮𑒰𑒧𑒱𑒑𑓂𑒩𑒲 𑒔𑒼𑒩𑒱 𑒏𑒃 𑒪𑒃 𑒕𑒟𑒱, 𑒋𑒯𑒢𑒹 𑒮𑒢। 𑒂𑒥𑒿 𑒌 𑒏𑒧𑒪𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒗𑒰 𑒏 𑒂𑒬𑓂𑒩𑒨 𑒞𑒏𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒠𑒳𑒩𑓂𑒦𑒰𑒑𑓂𑒨! 𑒖𑒃 𑒯𑒱𑒮𑒰𑒥𑒹𑒿 𑒥𑓂𑒩𑒰𑒯𑓂𑒧𑒝𑒫𑒰𑒠𑒏𑒹𑒿 𑒂𑒑𑒰𑒿 𑒥𑒜𑓃𑒥𑒻𑒪𑒹 𑒏𑒧𑒪𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒗𑒰 𑒫𑒰𑒧𑒣𑓀𑒟𑒏 𑒮𑒼𑓀𑒑𑒩 𑒣𑒏𑒛𑓃𑒻 𑒕𑒟𑒱 𑒂 𑒮𑒰𑒧𑒰𑒖𑒱𑒏 𑒢𑓂𑒨𑒰𑒨𑒏 𑒥𑒪𑒱 𑒔𑒜𑓃𑒥𑒃 𑒔𑒰𑒯𑒻 𑒕𑒟𑒱, 𑒞𑒏𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱 𑒮𑒧𑒰𑒢𑒰𑒢𑓂𑒞𑒩 𑒡𑒰𑒩𑒰 𑒮𑒔𑒹𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒮𑒲𑒪𑒱𑓀𑒑𑒮𑒿 𑒥𑒔𑒥𑒰 𑒪𑒹𑒪 𑒖𑒧𑒲𑒢-𑒖𑒞𑓂𑒟𑒼𑒥𑒪𑒰 𑒪𑒼𑒏 𑒏𑒧𑓂𑒨𑒳𑒢𑒱𑒮𑓂𑒙 𑒥𑒢𑒪𑒰 𑒂 𑒂𑒥𑒿 𑒥𑓂𑒩𑒰𑒯𑓂𑒧𑒝𑒫𑒰𑒠 𑒥𑒔𑒹𑒥𑒰𑒪𑒹𑒪 𑒫𑒰𑒧𑒣𑓀𑒟𑒏 𑒬𑒩𑒝, 𑒋𑒯𑒹𑒢 𑒪𑒼𑒏 𑒮𑒦𑒮𑒿

কম্যূনিজ্মকেঁ ৰ্ঘত ন্বকসান ভেন ছৈ।

দিনেশ কুমাৰ মিশ্রক সভষ্টা পোথী খাৰ্ ঘনকৰ খন্বমতিসঁ ডপনক্ষঁ খছি ৱিদেহ খাৰ্কাগৱমেঃ
http://videha.co.in/pothi.htm

এত**ই** একষ্টা গপ মোন পাড়ি দী জে জখন ৰিঁন গেষ্টসকেঁ পূছেন গেনছি জে কী ও একম ৰাঁকম ভাৰতমে পাগৰেশীক ডৰসঁ দেৰীসঁ খানি ৰহনে ছথি? তঁ ঘনকৰ ডত্তৰ ৰহছি জে মাগক্রোসাফ্ষ্ট পাগৰেশীক ডৰে কোনো ড৹পাদ দেৰীসঁ নৈ ডতাৰনে খছি। সে ৰিদেহ পেষ্টাৰমে হম সভ ঐ তৰহক ৰিষ্ক ৰহিতো একৰা খাৰ সমৃদ্ধ কৰৈত ৰহৱঁ, কাৰণ সমানান্তৰ ধাৰামে সড়ন মাঁছ দ্বাৰে পোখৰিক সভ মাঁছ নৈ সড়ৈএ, এত্তক্কা মনাহ গোষ্ট-গোষ্ট ক**ই** সড়ন মাঁছ নিকানৈত ৰহন ছথি, নিকানৈত ৰহতা।

মিণ্ডীকেষ্টেড সমীক্ষাপৰ খন্তিম প্রহাৰ।

মূন দিনেশ কুমাৰ মিশ্র (দ্বগ পাষ্টন কে ৰীচ মেঁ... ২০০৩): যহ ধ্যান দেনে কী ৰাঁত হৈ কি 1923 সে 1946 কে ৰীচ কোসী ক্ষেত্র মেঁ মনেৰিয়া সে 5,10,000, কানাজাৰ সে 2,10,000, হৈজ সে 60,000 তথা চেচক সে 3,000 মৌতেঁ (কুন 7,83,000) হুঁগাঁ। ডোৰ পঁকজ ঝা পৰাশৰ (**সাহিত্য খকাদেমীক মৈথিনী পৰামর্শদাত্রী সমিতিক সদস্য)** [জনপ্রাঁতৰ ২০১৭ (পৃ. ১০ঽ)]:

ने अँग्रेज सब आ ने नवका रंगरेज सब। 1923 सँ 1946 के बीच मे कोसी क्षेत्र में मलेरिया से पाँच लाख दस हजार, कालाजार सँ दू लाख दस हजार, हैजा सँ साठि हजार आ चेचक सँ तीन हजार लोकक मृत्यु भेल! माने सब मिला कए करीब पौने आठ लाख लोक मरि

মূন দিনেশ কুমাৰ মিশ্র (দ্বগ পাৰ্টন কে ৰীঠ মেঁ... ২০০৩): ভাৰতৱৰ্ষ মেঁ ৰিঁহাৰ মেঁ কোসী নদী কো ৰাঁ ধনে কা কাম 12ৰীং শতাব্দী মেঁ কিসী ৰাজা নক্ষমণ দ্বিতীয নে কৰৱাযা থা ঔৰ গস কাম কে নিএ উসনে প্রজা সে 'ৰীৰ' কী উপাধি প ৱা ঔৰ নদী কা তৰ্টৰঁন্ধ 'ৰীৰ ৰাঁধ' কহনাযা। গস তৰ্টৰঁন্ধ কে শ্বৰশেষ শ্বভী ভী স্বপৌন জিনে মেঁ ভীম নগৰ সে কোৱা 5 কিনোমীৰ্টৰ দক্ষিণ মেঁ দিখাৱা পড়তে হৈঁ। ডা. ফ্রাঁসিস ৰূঁকানন (1810-11) কা শ্বনুমান থা কি যহ ৰাঁধ কিসী কিনে কী স্বৰক্ষা কে নিএ ৰঁনী ৰাঁহৰী দীৱাৰ ৰহা হোগা ক্যোঁকি যহ ৰাঁধ ধৌস নদী কে পশ্চিমী কিনাৰে পৰ তিনযুগা সে উসকে সংগম তক 32 কিনোমীৰ্টৰ কী দূৰী মেঁ ফৈনা দেখা থা। ডা. ডৰ্ন্নূ.ডৰ্ন্নূ. হন্টৰ (1877) ৰূঁকানন কে গস তৰ্ক কে সাথ সহমত নহীঁ থে কি যহ ৰাঁধ কিসী কিনে কী স্বৰক্ষা দীৱাৰ থা। স্থানীয নোগোঁ কে হৱানে সে হন্টৰ কা মাননা থা কি শ্বধিকাংশ নোগ গসে কিনে কী দীৱাৰ নহীঁ মানতে ঔৰ উনকে হিসাৰঁ সে যহ কুছ ঔৰ হী চীজ থী মগৰ ৰহ নিশ্চিত ৰূপ সে কুছ কহনে কী স্থিতি মেঁ নহীঁ থে। ফিৰ ভী জো শ্বাম ধাৰণা ৰঁনতী হৈ ৰহ যহ হৈ কি যহ কোসী নদী কে কিনাৰে ৰঁনা কোৱা তৰ্টৰঁন্ধ ৰহা হোগা জিসসে নদী কী ধাৰা কো পশ্চিম কী ওৰ খিসকনে সে ৰোকা জা সকে। নোগোঁ কা যহ ভী কহনা থা কি ঐসা নগতা থা কি গস তৰ্টৰঁন্ধ কা নিৰ্মাণ কাৰ্য একাএক ৰোক দিযা গযা হোগা।

ছদ্ম সমীক্ষক কমনানন্দ ঝা দ্বাৰা চোৰ উপন্যাসকাৰক পীঠ

𑒚𑒼𑒏𑒥𑒿, 𑒠𑒹𑒐𑒴 𑒕𑒠𑓂𑒧 𑒮𑒧𑒲𑒏𑓂𑒭𑒏 𑒏𑒧𑒪𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒗𑒰 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒅𑒠𑓂𑒡𑒵𑒞 𑒔𑒼𑒩 𑒣𑓀𑒏𑒖 𑒗𑒰 𑒣𑒩𑒰𑒬𑒩 (𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮, 𑒮𑒧𑒨, 𑒮𑒧𑒰𑒖 𑒂 𑒮𑒫𑒰𑒪 𑒣𑒵. 𑓒𑓕𑓗-𑓒𑓕𑓘):

पंकज पराशरक पहिल उपन्यास 'जलप्रांतर'(2017) शोधपरक उपन्यास अछि। मैथिलीमे शोधपरक उपन्यास लिखबाक परम्परा नहि रहल अछि। एहि दुआरे ई उपन्यास रेखांकन योग्य अछि। पराशरजी एहि उपन्यासमे कोसी नदीक बान्हक इतिहास-कथा लिखलनि अछि। उपन्यासक वैशिष्ट्य ई जे बारहम शताब्दीसँ ल' क' आधुनिक काल धरि कोसी पर बान्ह बनेबाक दुसाध्य प्रयत्न, प्रशासनिक उठा-पटक, राजनीतिक दाँव-पेंच आदिक विस्तृत व्योरा रोचक कथाक माध्यमसँ कहलनि अछि। ध्यान देबाक बात ई जे सभटा सूचना आ व्योरा अत्यन्त विश्वसनीय बनि पड़ल अछि। पढ़ुआ कक्का आ फूल बाबू सदृश्य पढ़ल-लिखल आ सचेत पात्रक माध्यमसँ लेखक एहि अनुसन्धानकेँ रखलनि अछि। दलान पर बैसल लोकक जिज्ञासाकेँ बढ़बैत पढ़ुआ कका कहैत छथिन, "पहिल बेर बारहम शताब्दीमे लक्ष्मणसेन द्वितीय कोसी नदीक पुबरिया किनार दिस बान्ह बनौलनि। लक्ष्मण सेन द्वितीय बंगाल के सेन वंशक शासक छलाह जे 1178सँ 1205 ई. धरि शासन

मैथिली उपन्यास : समय समाज आ सवाल : 257

कयने छलाह। एहि बान्हक अवशेष अहाँ एखनो भीमनगरसँ दू कोस पश्चिममे देखि सकैत छी। एकटा पश्चिमी विद्वान फ्रांसिस बुकाननकेँ अनुमान रहनि, जे ई बान्ह सम्भवतः कोनो किलाकेँ रक्षा हेतु बनाओल गेल होयत। मुदा बुकानन के मतसँ डब्ल्यू. डब्ल्यू. हंटर सहमत नहि भेलखिन। ओ साफ कहलनि जे कोसीक किनार पर बान्ह एहि दुआरे बनाओल गेल होयत जे नदी पश्चिम दिस नहि बहय लागय।" एहि तरहेँ बान्हक मादे

𑒔𑒼𑒩 𑒣𑓀𑒏𑒖 𑒗𑒰 𑒣𑒩𑒰𑒬𑒩 (**𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒁𑒏𑒰𑒠𑒹𑒧𑒲𑒏 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒣𑒩𑒰𑒧𑒩𑓂𑒬𑒠𑒰𑒞𑓂𑒩𑒲 𑒮𑒧𑒱𑒞𑒱𑒏 𑒮𑒠𑒮𑓂𑒨**) [𑒖𑒪𑒣𑓂𑒩𑒰𑓀𑒞𑒩 𑓒𑓐𑓑𑓗 (𑒣𑒵. 𑓓𑓑)]:

पढ़ुआ कका पछिला गप कैँ आगाँ बढ़बैत कहलखिन, 'फूल बाबू, कोसी नदीक बेसिन प्राचीन काल सँ मनुक्खक निवास लेल उपयुक्त स्थान रहल अछि। बारहम-तेरहम सदी मे भारत मे जखन कइक टा नदी सुखा गेल, तँ ओहि ठामक पशुचारक समाजक लोक एतय आबि कए बसलाह। तहिये सँ बढ़ैत जनसंख्या आ कोसी नदीक बदलैत प्रवाहक मध्य टकराहटि होमय लागल। नदीक अनियंत्रित धारा कैँ लोक बाढ़ि बूझय लागल। पहिल बेर बारहम शताब्दी मे लक्ष्मणसेन द्वितीय कोसी नदीक पुबरिया किनार दिस बान्ह बनौलनि। लक्ष्मणसेन द्वितीय बंगाल के सेन वंशक शासक छलाह, जे 1178 सँ 1205 ईस्वी धरि शासन कयनैँ छलाह। एहि बान्हक अवशेष अहाँ एखनो भीमनगर सँ दू कोस पश्चिम मे देखि सकैत छी। एकटा पश्चिमी विद्वान फ्रांसिस बुकानन के अनुमान रहनि, जे ई बान्ह संभवत: कोनो किला के रक्षा हेतु बनाओल गेल होयत। मुदा बुकानन के मत सँ डब्लू. डब्लू. हंटर सहमत नहि भेलखिन। ओ साफ कहलखिन, जे कोसीक किनार पर बान्ह एहि दुआरे बनाओल गेल होयत, जे नदी पच्छिम दिस नहि बह' लागय।' पढ़ुआ कका सँ मुँहजबानी एतेक रास ऐतिहासिक तथ्य सुनियो कए फूल बाबू सहमति मे मूड़ी नहि डोलेलखिन। जाहि सँ ओतय बैसल लोक सबहक उत्सुकता और बढ़ि गेलनि, जे गप मे एहेन कोन तथ्य रहि गेलै जे फूल बाबू संतुष्ट नहि भेलखिन ? लोक कैँ बुझेलनि जे फूल बाबू शास्त्रार्थ के अखड़हा पर माटि फेकि रहल छथिन। पढ़ुआ कका कैँ आइ जोड़ीदार भेटि गेलनि !

जलप्रांतर / 31

মূন দিনেশ কুমাৰ মিশ্ৰ (দৃগ পাৰ্টেন কে ৰীচ মেঁ... ২০০৩): কোসী কে প্ৰৱাহ কি ভযাৰহতা কী এক ঝনক ফিৰোজশাহ তুগনক কী ফৌজ কে সন্ 1354 মেঁ বঁগান সে দিলী নৌটনে কে সময মিনতী হৈ। বঁতাযা জাতা হৈ কি জৰ্ব সুল্তান কী ফৌজেঁ কোসী কে কিনাৰে পহুঁচীঁ তো দেখা কি নদী কে দূসৰে কিনাৰে পৰ হাজী শমসুদ্দীন গনিযাস কী ফৌজেঁ মুকাবঁনে কে নিএ তৈযাৰ খড়ী হৈঁ। যহ ৰহী হাজী শমসুদ্দীন থে জিন্হোঁনে হাজীপুৰ তথা সমস্তীপুৰ শহৰ বঁসাযে থে। ফিৰোজ কী ফৌজেঁ শাযদ কুৰসেনা কে খাস-পাস কিসী জগহ পৰ কোসী কে কিনাৰে সোচ মেঁ পড় গঈঁ। নদী কী ৰফ্তাৰ উন্হেঁ খাগে বঁঢ়নে সে ৰোক ৰহী থী। খাখিৰকাৰ

ফৈসলা দেখা কি নদী কে সাথ-সাথ উত্তৰ কী ওৰ ৰঁঢ়া জায ঔৰ জহাঁ নদী পাৰ কৰনে লাযক হো জায ৱহাঁ পানী কী থাহ লী জাযে। সুলতান কী ফৌজেং প্ৰাযঃ সৌ কোস উপৰ গঞ্জা ঔৰ জিযাৰন কে পাস, জো কি উসী স্থান পৰ অবস্থিত থা জহাঁ নদী পহাড়োং সে মৈদানোং মেং উতৰতী থী, নদী কো পাৰ কিযা। নদী কী ধাৰা তো যহাঁ পতলী জৰূৰ থী পৰ প্ৰৱাহ ইতনা তেজ থা কি পাঁচ-পাঁচ সৌ মন কে ভাৰী পত্থৰ নদী মেং তিনকোং কী তৰহ ৰঁহ ৰহে থে। জহাঁ নদী কো পাৰ কৰনা মুমকিন লগা উসকে দোনোং ওৰ সুলতান নে হাথিযোং কী কতাৰ খড়ী কৰ দী ঔৰ নীচে ৱালী কতাৰ মেং ৰস্সে লটকাযে গযে জিসসে কি যদি কোঈ অাদমী ৰঁহতা দেখা হো তো ইস ৰস্সোং কী মদদ সে উসে ৰঁচাযা জা সকে। শমসুদ্দীন নে কভী সোচা ভী ন থা কি সুলতান কী ফৌজেং কোসী কো পাৰ কৰ লেংগী ঔৰ জৰঁ উস কো ইস ৰাঁত কা পতা লগা কি সুলতান কী ফৌজোং নে কোসী কো পাৰ কৰনে মেং কামযাৰী পা লী হৈ তো ৱহ ভাগ নিকলা।

ডোৰ পংকজ ঝা পৰাশৰ (**সাহিত্য অকাদেমীক মৈথিলী পৰামৰ্শদাত্ৰী সমিতিক সদস্য)** [জনপ্ৰা◌ংতৰ ২০১৭ (পৃ. ১০৬)]:

'बेश, तँ सुनू। 1354 मे फिरोजशाह तुगलक के फौज जखन बंगाल सँ दिल्ली घुरि रहल छल, तँ कोसीक प्रवाह बहुत तेज छलै। तुगलकी सेना जखन कोसी के किनार पर पहुँचल, तँ कोसीक ओहि पार मे हाजी शम्सउद्दीन इलियास के सेना तुगलकी सेना सँ मोकाबला करबाक लेल अस्त्र-शस्त्र ल' कए तैयार छल। ई वएह हाजी शम्सउद्दीन छलाह, जे हाजीपुर आ समस्तीपुर नगर बसौनैं रहथि। फिरोजशाह तुगलक के सेना संभवत: कुरसेला के आस-पास कोसी के तेज धार देखि कए सोच मे पड़ि गेल। पानिक रफ्तार देखि कए तुगलकी सेना कैं नदी पार करबाक हिम्मत नहि भ' रहल छलै। अंतत: तुगलकी सेनापति तय कयलनि, जे नदीक किनारे-किनार उत्तर दिस बढ़ल जाय। जतय जा कए नदीक पाट कनैं कम बूझि पड़य, ओतय पानिक थाह लेल जायत। एहि आशा मे फौज उत्तर दिस बढ़ैत रहल। कुरसेला सँ सय कोस आगाँ गेलाक बाद कोसी के पेट कनैं शिकस्त बुझेलै। कोसी ओतहि पहाड़ सँ नीचाँ उतरैत अछि। पानिक वेग के अनुमान एहि सँ कयल जा सकैए, जे पाँच-पाँच सय मनक पाथर कोसी मे खढ़ जकाँ बहि रहल छल। तुगलकी सेनापति कैं जतय नदी पार करब कनैं आसान बुझेलनि, ओतय एक लाइन मे सैकड़ों टा हाथी कैं ठाढ़ क' देल गेल। नीचाँ वला लाइन मे बड़का-बड़का रस्सा लटका देल गेल, जे जँ क्यो पानि मे भासि जायत, रस्सा के मदति सँ निकालि लेल जायत। एहि तरहैं फिरोजशाह तुगलकक सेना कोसी पार क' गेल। हाजी शम्सउद्दीन सपनो मे नहि सोचनैं छल,जे तुगलकी सेना कोसी पार क' जायत। जखन हाजी शम्सउद्दीन कैं पता लगलै जे तुगलकी सेना कोसी पार क' चुकल अछि, तँ ओ डरे सँ पड़ा गेल। तँ एहि कोसीक तेज धार के ल' कए एतेक आत्मविश्वास मे छल हाजी शम्सउद्दीन।'

(... শীঘ্র এহী লিংকপৰ এাৰ স্ক্ৰীনশাট এপডেট কএল জাযত।)

ৱিদেহক ३৬३ ম অংক দিনাংক ০১ ফৰৱৰী ২০২३ সঁ প্ৰাৰম্ভ... নিত নৱল দিনেশ কুমাৰ মিশ্ৰ

http://videha.co.in/ ৱিদেহ: প্ৰথম মৈথিলী পাক্ষিক ঙ্গ-পত্ৰিকা ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004) পৰ।

-গজেন্দ্ৰ ঠাকুৰ, সম্পাদক ৱিদেহ, whatsapp no +919560960721 HTTP://VIDEHA.CO.IN/ ISSN 2229-547X VIDEHA

৪ (२)

নিত নরন সুশীন

কমনানন্দ ঝাকেঁ হম কিএ ছদ্ম সমীক্ষক কহৈনিযনি?

কাৰণ ও ছদ্ম সমীক্ষক ছথি।

ও নিখৈ ছথি- "মৈথিনী উপন্যাস-যাত্ৰাক নগভগ সয রর্ষক রাঁদ মৈথিন খন্তৰজাতীয রিরাহক সপনা, সংঘর্ষ খা রিডম্বনা পৰ গৰিমাযুক্ত উপন্যাস নিখরাঁক শ্ৰেয গৌৰীনাথকেঁ জাগত ছনি।"

তঁ কী কমনানন্দ ঝা সুশীনসঁ ঞা শ্ৰেয ছীনি নেননি? কী ঞা ন্ননকৰ ব্ৰাহ্মণরাদী সংস্কাৰক খহংকাৰ- জে হম ককৰো চড়া সকৈ ছিঐ খা ককৰো উতাৰি সকৈ ছিঐ- কেৰ পৰাকাষ্ঠা থীক, খাকি ন্ননকৰ খধ্যযনক খভারক প্ৰমাণ?

চনূ খহাঁকেঁ ন**ই** চনী কমনানন্দ ঝা কেৰ স্বার্থী দুনিযাঁসঁ দূৰ, ছন-ছদ্মসঁ দূৰ সুশীনক জাদূরঁনা সাহিত্যক নিশ্ছন দুনিযাঁমে।

খহাঁক স্বাগত খছি সুশীনক সাহিত্যক দুনিযাঁমে।

প্ৰস্তুত খছি সুশীনক 'গামরাঁনী' (১৯৫২) জে খারঁ উপনক্ষ খছি রিদেহ খার্কাগরমে নিংক http://videha.co.in/pothi.htm পৰ।

পহিন পাঁতীমে উপন্যাস খাৰম্ভসঁ পহিনহিযে 'গামরাঁনী' উপন্যাসক সম্বন্ধমে সুশীন নিখৈ ছথি-

"রিধরা রিরাহ খা খন্তর্জাতীয রিরাহক সমর্থনমে।"

খা উপন্যাস খাৰম্ভ।

ग्रामसँग्रानीक मृत्यु भ' तखने समस्या, ग्रामसँग्रानीक दाह संस्कार के करतै? ब्राह्मण समाज कि जाति समाज?

मैथिलीक मिथ्लीकेन्द्रित समीक्षापर अन्तिम प्रहार।

विदेहक ३६३ म अंक दिनांक ०१ फरबरी २०२३ सँ प्रारम्भ... **नित नवल सम्पीलन**

http://videha.co.in/ विदेह: प्रथम मैथिली पाक्षिक ई-पत्रिका ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004) पर।

-गजेन्द्र ठाकुर, सम्पादक विदेह, whatsapp no +919560960721 HTTP://VIDEHA.CO.IN/ ISSN 2229-547X VIDEHA

७

संजू दास जीक चित्रकलापर रहस्य ठनि रहल अछि। किछु गोटे एकरा अश्लील मानि रहल छथि तँ किछु गोटे एकरा कलाक स्वतंत्र हेबाक परिचायक मानै छथि। विदेह दूनू पक्षसँ टीगप कएल आलेखक अपील कइ रहल अछि, आलेख तथ्यपरक हेबाक चाही। व्यक्तिगत लगार वा दुश्मनी वला आलेख नै देखय। अपन आलेख editorial.staff.videha@gmail.com पर मेलो पठाउ।

८

विदेहक "साहित्यिक भ्रष्टाचार विशेषांक"

রিদেহ "সাহিত্যিক ভ্ৰষ্টাচাৰ রিশেষাংক" নেন নিম্ননিখিত রিষযপৰ আনেখ ঈ-মেন editorial.staff.videha@gmail.com পৰ আমংত্রিত অছি।

১. সাহিত্য, কনা আ সৰকাৰী অকাদমীঃ-

(ক) পুৰস্কাৰক ৰাজনীতি

(খ) সৰকাৰী অকাদেমীমে পৈসৰাঁক গএৰ-নোকতাংত্রিক রিধান

(গ) সত্তাগ্ৰষ্ট আ অকাদমী কেৰ কাজ কৰবাঁক তৰীকা

(ঘ) সৰকাৰী সত্তাক ঢদ্ম রিৰোধমে উপজন তাত্কোনিক সমানাংতৰ সত্তাক কার্যপদ্ধতি

(ঙ) অকাদেমী পুৰস্কাৰমে পাগ ফৈক্টৰঃ মিথক রাঁ যথার্থ

২. ব্যক্তিগত সাহিত্য সংস্থান আ পুৰস্কাৰক ৰাজনীতি

३. প্রকাশন জগতমে পসৰন ভ্ৰষ্টাচাৰ আ নেখক

৪. মৈথিনীক ঢদ্ম নেখক সংগঠন আ ওকৰ পদাধিকাৰী সবঁহক আচৰণ

৯. স্কূন-কানেজক মৈথিনী রিভাগমে পসৰন সাহিত্যিক ভ্ৰষ্টাচাৰক রিরিধ ৰূপ-

(ক) পাঠ্যক্রম

(খ) অধ্যযন-অধ্যাপন

(গ) নিযুক্তি

৬. সাহিত্যিক পত্রকাৰিতা, ৰিব্যূ, মংচ-মানা-মাগক আ নোকার্পণক খেন-তমাশা

৭. নেখক সবঁহক জন্ম-মৰণ শতাব্দী কেৰ ঢুনাৰ , কৈনেংডৰবাদ আ তকৰা পাছুক ৰাজনীতি

৮. দনিত এরং নেখিকা সবঁহক সংগে ভেদ-ভাৰ আ ওকৰ শোষণক

ৰিৰিধ তৰীকা

৯. কোনো খাস ৰিষয়।

৭

ৰিদেহ ব্ৰাডকাস্ট নিস্ট

ৰিদেহ WWW.VIDEHA.CO.IN সম্বন্ধী সূচনা লেল খপন whatsapp নম্বৰ হমৰ whatsapp no +919560960721 পৰ পঠাউ, ওকৰ প্ৰযোগ মাত্ৰ ৰিদেহ সম্বন্ধী সমাচাৰ দেবাঁক লেল কএল জাএত।

-গজেন্দ্ৰ ঠাকুৰ, সম্পাদক ৰিদেহ, whatsapp no +919560960721 HTTP://VIDEHA.CO.IN/ ISSN 2229-547X VIDEHA

অনুলগ্নক ৩: মৈথিলীমে ছন্দ সমীক্ষা আ কমলানন্দ ঝা (প্রসংগ- চোৰ লেখক পংকজ ঝা পৰাশৰক প্বৰাল সাহিত্যিক চোৰিক খুলাসাপৰ কিছু প্রমাণ)

अनुलग्नक ३: मैथिलीमे छद्म समीक्षा आ कमलानन्द झा (प्रसंग- चोर लेखक पंकज झा पराशरक पुरान साहित्यिक चोरिक खुलासापर किछु प्रमाण)

Read the original Article by Douglas Kellner and then blatant copying in hindi version in his own name by Pankaj Parashar published in Pahal-86

After that read blatant intellectual theft/ copying of Maithili Poem by Pankaj Parashar Published in Aarambh-23 (March 2000) and then Shri Arun Kamal's original Hindi Poem "Naye Ilake Me" Ist published by Vani Prakashan in 1996.

Thanks Readers for coming out with so much information.

Intellectuals, the New Public Spheres, and Techno-Politics

By

Douglas Kellner

The category of the intellectual, like everything else these days, is highly contested and up for grabs. Zygmunt Bauman contrasts intellectuals as legislators who wished to legislate universal values, usually in the service of state institutions, with intellectuals as interpreters, who merely interpret texts, public events, and other artifacts, deploying their specialized knowledge to explain or interpret things for publics (1987; 1992). He thus claims that there is a shift from modern intellectuals as legislators of universal values who legitimated the new modern social order to postmodern intellectuals as interpreters of social meanings, and thus theorizes a depoliticalization of the role of intellectuals in social life.

I, however, want to make another distinction between functional intellectuals who serve to reproduce and legitimate the values of existing societies contrasted to critical-oppositional intellectuals who oppose the existing order. Sometimes oppositional intellectuals voice their criticisms in the name of existing values which they claim are being violated (i.e. truth, rights, rule by law, justice, etc.) and sometimes in the name of values or ideas which are said to be higher potentialities of the existing order (i.e. participatory democracy, socialism, genuine equality for women and blacks, ecological restoration, etc.). Functional intellectuals were earlier the classical ideologues, whereas today they tend to be functionaries of parties or interest groups, or mere technicians who devise more efficient means to obtain certain ends, or who apply their skills to increase technical knowledge in various specialized domains (medicine, physics, history, etc.) without questioning the ends, goals, or values that they are serving, or the social utility or disutility of their activities.

Functional intellectuals are thus servants of existing societies who are specialists in legitimation and technical knowledge, while oppositional intellectuals are critics who struggle to create a better society. Critical intellectuals were traditionally those who utilized their skills of speaking and writing to denounce injustices and abuses of power, and to fight for truth, justice, progress, and other universal values. In the words of Jean-Paul Sartre (1974: 285), "the duty of the intellectual is to denounce injustice wherever it occurs." For Sartre, the domain of the critical intellectual is to write and speak within the public sphere, denouncing oppression and fighting for human freedom and emancipation. On this model, a critical intellectual's task is to bear witness, to analyze, to expose, and to criticize a wide range of social evils. The sphere and arena of the critical/oppositional intellectual is the word, and his or her function is to describe and denounce injustice wherever it may occur.

The modern critical intellectual's field of action was what Habermas (1989) called the public sphere of democratic debate, political dialogue, and the writing and discussion of newspapers, journals, pamphlets, and books. Of course, not all intellectuals were critical or by any means progressive. With the rise of modern societies, there was a division between physical and mental labor, and intellectuals became those who specialized in mental labor, producing and distributing ideas and culture, with some opposing and some legitimating the established forms of society.

Thus, intellectuals were split into those critical and oppositional individuals who opposed injustice and oppression, as contrasted to functional intellectuals who produced technical knowledge that served the existing society and those producers of ideology who legitimated the forms of class, race, and gender domination and inequality in modern societies. In the following reflections, I want to discuss some challenges from postmodern theory to the classical conceptions of the critical-oppositional intellectual and some of the ways that new technologies and new public spheres offer new possibilities for democratic discussion and intervention, which call for a redefinition of the critical intellectual. Consequently, I will discuss some changes in the concept of the public sphere and how new technologies and new spheres of public debate and conflict suggest some new possibilities for redefining intellectuals in the present era.

The Public Sphere and the Intellectual

Democracy involves a separation of powers and popular participation in governmental affairs. During the era of the Enlightenment and 18th century democratic revolutions, public spheres emerged where individuals could discuss and debate issues of common concern (see Habermas 1989). The public was also a site where criticism of the state and existing society could circulate. The institutions and spaces of the 18th century democratic public sphere included newspapers, journals,

and a press independent from state ownership and control, coffee houses where individuals read newspapers and engaged in political discussion, literary salons where ideas and criticism were produced, and public assemblies which were the sites of public oratory and debate.

Bourgeois societies split, of course, across class lines and different class factions produced different political parties, organizations, and ideologies with each party attracting specialists in words and writing known as intellectuals. Oppressed groups also developed their own insurgent intellectuals, ranging from representatives of working class organizations, to women like Mary Wollstonecraft fighting for women's rights, to leaders of oppressed groups of color, ethnicity, sexual preference, and so on. Insurgent intellectuals attacked oppression and promoted action that would address the causes of oppression, linking thought to action, theory to practice. Thus, during the 19th century, the working class developed its own oppositional public spheres in union halls, party cells and meeting places, saloons, and institutions of working class culture. With the rise of Social Democracy and other working class movements in Europe and the United States, an alternative press, radical cultural organizations, and the spaces of the strike, sit-in, and political insurrection emerged as sites of an oppositional public sphere.

Intellectuals in modern societies were thus conflicted beings with contradictory social functions. The classical critical intellectual -- represented by figures like the French Enlightenment ideologues, Thomas Paine, Mary Wollstonecraft, and later figures like Heine, Marx, Hugo, Dreyfus, Du Bois, Sartre, and Marcuse -- was to speak out against injustice and oppression and to fight for justice, equality, and the other values of the Enlightenment. Indeed, the Enlightenment itself represents one of the most successful discourses of the critical individual, a discourse and movement which assigns intellectuals key social functions. And yet conservative intellectuals attacked the Enlightenment and its prodigy the French Revolution and produced discourses that legitimated every conceivable form of oppression from class to race, gender, and ethnic domination.

Against the EN and Sartre's model of the committed intellectual who is engaged for freedom (engagé), Michel Foucault complained that Sartre represented an ideal of the universal intellectual who fought for universal values such as truth and freedom, and assumed the task of speaking for humanity (1977). Against such an exalted and in his view exaggerated conception, Foucault militated for a conception of the specific intellectual who intervened on the side of the oppressed in specific issues, not claiming to speak for the oppressed, but to intervene as an intellectual in specific issues and debates.

Foucault's conception of the specific intellectual has been accompanied within a new postmodern politics with a turn toward new social movements as the domain of contemporary politics (Laclau and Mouffe 1985), replacing the state and the national realm of party politics. For a postmodern politics, power is diffuse and local and not merely to be found in macroinstitutions like the workplace, the state, or patriarchy. Macropolitics that goes after big institutions like the state or capital is to be replaced by micropolitics, with specific intellectuals intervening in spheres like the university, the prison, the hospital, or for the rights of specific oppressed groups like sexual or ethnic minorities. Global and national politics and theories are rejected in favor of more local micro politics, and the discourse and function of the intellectuals is seen as more specific, provisional, and modest than in modern theory and politics, subordinate to local struggles rather than more ambitious projects of emancipation and social transformation.

In my view, such a binary distinction between macro and micro theory and politics is problematical, as are absolutist commitments to either modern or postmodern theory tout court (Best and Kellner 1991 and 1997). Using the example of the events of 1989 that saw the collapse of communism, for instance, it is clear that the popular offensives against oppressive communist power combined micro and macropolitics, moving from local and specific struggles rooted in union halls, universities, churches, and small groups to mass demonstrations forcing democratic reforms and even classical mass insurrection aiming at an overthrow of the existing order, as in Romania. In these struggles, intellectuals played a variety of roles and deployed a diversity of discourses, ranging from the local and specific to the national and general.

Thus, whereas I would argue that postmodern theory contains important criticism of some of the illusions and ideologies of the traditional modern intellectual, it goes too far in rejecting the classical role of the critical intellectual. Moreover, I shall suggest that some of the modern conception of the critical and oppositional intellectual remains useful. I would, in fact, reject the particular/universal intellectual dichotomy in favor of developing a normative concept of the critical public intellectual. The public intellectual -- on this conception -- intervenes in the public sphere, fights against lies, oppression, and injustice and fights for rights, freedom, and democracy à la Sartre's committed intellectual. But a democratic public intellectual on my conception does not speak for others, does not abrogate or monopolize the function of speaking the truth, but simply participates in discussion and debate, defending specific ideas, values, or norms or principle that may be particular or universal. But if universal, like human rights, they are contextual, provisional, normative and general and not valid for all time. Indeed, rights are products of social struggles and are thus social constructs and not innate or natural

entities -- as the classical natural rights theorists would have it. But rights can be generalized, extended, and can take universal forms -- as with, for instance, a UN charter of human rights that holds that certain rights are valid for all individuals -- at least in this world at this point in time.

Consequently, one does not need all of the baggage of the universal intellectual to maintain a conception of a public or democratic intellectual in the present era. Intellectuals may well seek to occupy a higher ground than particularistic interests, a common ground seeking public interests and goods. But intellectuals should not abrogate the right to speak for all and should be aware that they are speaking from a determinate position with its own biases and limitations. Moreover, intellectuals should learn to get out of their particular frame of reference for more general ones, as well as to be able to take the position of the other, to empathize with more marginal and oppressed groups, to learn from them, and to support their struggles. To perpetually criticize oneself, to develop the capacity for self-reflection and critique -- as well as self-expression -- is thus part of the duty of the democratic intellectual.

New Technologies, New Public Spheres, and New Intellectuals

In the following discussion, I will argue that although the public intellectual should assume new functions and activities today, the critical capacities and vision of the classical critical intellectual are still relevant, thus I suggest building on models of the past, rather than simply throwing them over, as in some types of postmodern theory. I want to suggest that rethinking the intellectual and the public sphere today requires rethinking the relationship between intellectuals and technology.

In a certain sense, there was no important connection between the classical intellectual and technology. To be sure, intellectuals -- especially scientific scholars like Leonardo de Vinci, Galileo, or Darwin -- deployed technologies and entire groups like the British Royal Society were concerned with technologies and were indeed often inventors themselves. Some intellectuals used printing presses and were themselves printers and many, though not all, of the major intellectuals of the 20th century probably used a typewriter, though I personally know of no major studies of the relationship between the typewriter and intellectuals. Yet a classical intellectual did not have to intrinsically deploy any specific technology and there was thus no intimate connection between intellectuals and technology.

I now want to argue that in the contemporary high-tech societies there is emerging a significant expansion and redefinition of the public sphere and that these developments, connected primarily with media and computer technologies, require a reformulation and expansion of the concept of critical or committed intellectual,

as well as a redefinition of the public intellectual. Earlier in the century, John Dewey envisaged developing a newspaper that would convey "thought news," bringing all the latest ideas in science, technology, and the intellectual world to a general public, which would also promote democracy (see the discussion of this project in Czitrom 1982: 104ff). In addition, Bertolt Brecht and Walter Benjamin (1969) saw the revolutionary potential of new technologies like film and radio and urged radical intellectuals to seize these new forces of production, to "refunction" them, and to turn them into instruments to democratize and revolutionize society. Sartre too worked on radio and television series and insisted that "committed writers must get into these relay station arts of the movies and radio" (1974: 177; for discussion of his Les temps modernes radio series, see 177-180).

Previously, radio, television, and the other electronic media of communication tended to be closed to critical and oppositional voices both in systems controlled by the state and in private corporations. Public access and low power television, and community and guerilla radio, however, open these technologies to intervention and use by critical intellectuals. For some years now, I have been urging progressives to make use of new communications broadcast media (Kellner 1979; 1985; 1990; 1992) and have in fact been involved in a public access television program in Austin, Texas since 1978 which has produced over 600 programs and won the George Stoney Award for public affairs television. My argument was that radio, television, and other electronic modes of communication were creating new public spheres of debate, discussion, and information and that intellectuals who wanted to engage the public, to be where the people were at, and who thus wanted to intervene in the public affairs of their society should make use of these new media technologies and institutions, and develop new communication politics and new media projects.

In fact, one can argue that the victory of Reagan and the Right in the United States in 1980 was related to the Right's effective mobilization of conservative intellectuals and their use of television, radio, fax and computer communication, direct mailings, telephones, and other sophisticated political uses of new technologies, as well as more traditional print media. Furthermore, one could argue that Clinton's victory over Bush in 1992, and the surprising success of the Perot campaign, were related to effective uses of communication technologies. And more recently in the U.S., the Republican and rightwing success in the 1994 elections can be related to their use of talk radio, computer bulletin boards, and other technologies. Indeed, Newt Grinrich, William Bennett, and other conservatives have made very effective use of public access television, radio, computer networks, book promotion tours with high media exposure, and other technologies to promote their ideas. Yet it is generally acknowledged that the Clinton administration deployed much more effective communications politics in the 1996 election than the Dole

campaign. Effective CU politics are thus now essential to political success in national and local conflicts and often which side has the most effective politics of CU wins the struggle in question.

Consequently, I would argue that effective use of technology is essential in contemporary politics and that intellectuals who wish to intervene in the new public spheres need to deploy new communications media to participate in democratic debate and to shape the future of contemporary societies and culture. My argument is that first broadcast media like radio and television, and now computers have produced new public spheres and spaces for information, debate, and participation that contain both the potential to invigorate democracy and to increase the dissemination of critical and progressive ideas -- as well as new possibilities for manipulation, social control, and the promotion of conservative positions. But participation in these new public spheres -- computer bulletin boards and discussion groups, talk radio and television, and the emerging sphere of what I call cyberspace democracy require critical intellectuals to gain new technical skills and to master new technologies.

I am thus suggesting that intellectuals in the present moment must master new technologies and that there is thus a more intimate relationship between intellectuals and technology than in previous social configurations. To be an intellectual today involves use of the most advanced forces of production to develop and circulate ideas, to do research and involve oneself in political debate and discussion, and to intervene in the new public spheres produced by broadcasting and computing technologies. New public intellectuals should attempt to develop strategies that will use these technologies to attack domination and to promote education, democracy, and political struggle -- or whatever goals are normatively posited as desirable to attain. There is thus an intrinsic connection in this argument between the fate of intellectuals and the forces of production which, as always, can be used for conservative or progressive ends.

Toward a Radical Democratic Techno-Politics

A revitalization of democracy in capitalist societies will therefore require a democratic media politics. Such a politics could involve a two-fold strategy of, first, attempting to democratize existing media to make them more responsive to the "public interest, convenience, and necessity." In the United States, the media watchdog group FAIR (Fairness and Accuracy in Media) has developed this alternative, criticizing mainstream media for failing to assume their democratic and journalistic responsibilities and calling for an expansion of voices and ideas within the media system. Another strategy involves the development of oppositional media, alternatives to the mainstream, developed outside of the established media

system. On my view, both strategies are necessary for the development of a democratic media politics and it is a mistake to pursue one at the neglect of the other.

Developing a radical democratic media politics thus involves continued relentless criticism of the existing media system, attempts to democratize and reform it, and the production of alternative progressive media. On my account, democratizing our media system will require expansion of the alternative press, a revitalization of public television, an increased role for public access television, the eventual development of a public satellite system, democratized computer networks, and oppositional cultural politics within every sphere of culture, ranging from music to visual to print culture.

Community and Low-Power Radio

Community radio has long provided an alternative set of voices to the highly commercialized mainstream radio. Citizen-band (CB) and short-wave radio allows individuals to directly communicate with each other. Many countries have also experimented with low-power community radio, which enables groups to actually bring individuals out of their homes to public places to engage in discussion or communal activity. Low-power radio enables individuals to directly communicate with their neighbors through call-in telephone connections, or through discussions in nearby studios, and thus provide democratic and participatory institutions (see Box 3).

Low-power radio, however, is subject to quick suppression by the state, as happened in Japan which had an extensive low-power radio culture in play that was shut-down almost overnight when the state outlawed low-power broadcasting. In the U.S., there have been some low-power radio experiments, but the government too has cracked down on these local attempts to democratize radio. A democratic media politics should thus struggle for low-power radio and to increase the possibilities of direct communication through radio technology.

Ironically, despite the higher costs of television technology, there are probably more immediate possibilities for democratic alternative television than in radio. As mentioned, while low-power radio technologies are relatively inexpensive, they are easily suppressed by a state which opposes democratic and free-wheeling communication. Community radio has been curtailed by saturation of FM and AM frequencies and in most places there is simply not room for legal community radio stations. During the early 1990s in Austin, Texas, for instance, a vicious battle took place between the University of Texas and a local community-based co-op radio group for the remaining FM frequency band. Hence, it has been difficult to develop

new radio outlets for public communication with the previous limited spectrum allotment, although fiber-optic community cable system and the Internet also make possible a dramatic expansion of community and alternative road which could make possible Brecht's vision of a radio system with every individual a sender.

Public Access Television

Public access television has been for some decades now an established venue for alternative democratic communication. The rapid expansion of public access television in the 1970s in the U.S. provided new possibilities for progressive individuals and groups to produce video programming that cuts against the conservative programming which dominates mainstream television in the United States. Progressive access programming is now being cablecast regularly in such places as New York, Los Angeles, Boston, Chicago, Atlanta, Madison, Urbana, New Orleans, Austin, and perhaps as many as 2,000 other towns or regions of the country. Public access television, in most cases, provides free equipment and airtime to individuals and groups who want to make their own programming. Usually, one must take a course to actually use studio and editing equipment and a few systems lease the equipment and airtime, but, for the most part, where there are public access channels, the cable systems make them available for public use and they are usually managed by an independent body, answerable to the community, and often financed by the cable system.

When cable television began to be widely introduced in the early 1970s, the Federal Communications Commission mandated in 1972 that "beginning in 1972, new cable systems {and after 1977, all cable systems} in the 100 largest television markets be required to provide channels for government, for educational purposes, and most importantly, for public access." This mandate suggested that cable systems should make available three public access channels to be used for state and local government, education, and community public access use. "Public access" was construed to mean that the cable company should make available equipment and air time so that literally anybody could make noncommercial use of the access channel, and say and do anything that they wished on a first-come, first-served basis, subject only to obscenity and libel laws and prohibitions against advertising and pitches for money. Creating an access system required, in many cases, setting up a local organization to manage the access channels, though in other systems the cable company itself managed the access center.

In the beginning, however, few, if any, cable systems made as many as three channels available, but some systems began offering one or two access channels in the early to mid 1970s. The availability of access channels depended, for the most part, on the political clout of local governments and committed, and often unpaid,

local groups to convince the cable companies, almost all privately owned, to make available an access channel. Here in Austin, for example, a small group of video activists formed Austin Community Television in 1973 and began broadcasting with their own equipment through the cable system that year. Eventually, they received foundation and CentertainmentA government grants to support their activities, buy equipment, and pay regular employees salaries. A new cable contract signed in the early 1980s called for the cable company to provide $500,000 a year for access and after a difficult political struggle, which I shall mention later, were able to get at least $300,000-$400,000 a year to support Austin Community Television activities.

A 1979 Supreme Court decision, however, struck down the 1972 FCC ruling on the grounds that the FCC did not have the authority to mandate access, an authority which supposedly belongs to the U.S. Congress. Nonetheless, cable was expanding so rapidly and becoming such a high-growth competitive industry that city governments considering cable systems were besieged by companies making lucrative offers (20 to 80 channel cable systems) and were able to negotiate access channels and financial support for a public access system. Consequently, public access grew significantly during the early 1980s.

Where there are operative public access systems, individuals have promising, though not sufficiently explored, possibilities to produce and broadcast their own television programs. In Austin, Texas, for example, there have been weekly anti-nuclear programs, black and chicano series, gay programs, countercultural and anarchist programs, an atheist program, feminist and women's programs, labor programming, and a weekly progressive news magazine, Alternative Views, with which I am involved, that has produced over 470 hour-long programs from 1978 to the present on a wide variety of topics. We combine news reports from alternative sources with discussion, documentaries, and video-footage from alternative sources. Paper Tiger Television in New York combines critique of corporate media by media critics with imaginative sets, visuals, editing, and so on. A labor-oriented program, The Mill Hunk News, in Pittsburgh used to combine news reports of labor issues with documentary interviews with workers, music-videos, and other creative visuals, while Labor Beat in Chicago also uses documentary footage, music, drama, and collages of images, as well as interview and talking head formats, to present alternative information (see Box 4).

There have been some experiments with national progressive satellite networks, although they have suffered from inadequate funding and the failure of often conservative-owned cable systems to carry progressive programming. While public access television is still in a relatively early stage of development in the U.S. and Europe, it contains the promise of providing a different type of alternative television.

Despite obstacles to its use, public access provides the one institution in the commercial and state broadcasting systems that is at least potentially open to progressive intervention. It is self-defeating simply to dismiss broadcast media as tools of manipulation and to think that print media are the only tools of communication and political education open to progressives. Surveys have shown that people take more seriously individuals, groups, and politics that appear on TV; thus the use of television could help progressive movements and struggles gain legitimacy and force in the shifting and contradictory field of U.S. politics. The Right has been making effective use of new technologies and media of communication, and for progressives to remain aloof is a luxury that they can no longer afford.

Of course, many will claim that democratic politics involves face-to-face conversation, discussion, and producing consensus. But for intelligent debate and consensus to be reached, individuals must be informed and radio, television, and computers are important sources of information in the present age. Thus I am not proposing that media politics supplement all political activity and organizing, but am suggesting that a media politics should be developed to help activist groups and individuals obtain and disseminate information. In Austin, Texas, for instance, a group, Council for Public Media, has been working to inform activist groups how they can get information through the new computer technologies and how they can use the press, broadcast media, and other methods of communication to get their messages out. Activist groups are coming to see that media politics is a key element of political organization and struggle and thus more work on developing institutions and strategies for media politics is necessary.

Indeed, if progressive groups and movements are to produce a genuine alternative to the Right, they must increase their mass base and circulate their struggles to more segments of the population. After all, most people get their news and information from television, and the broadcast media arguably play a decisive role in defining political realities, shaping public opinion, and determining what is or what is not to be taken seriously. If progressives want to play a role in local and national political life, they must come to terms with the realities of electronic communication and computer technologies in order to develop strategies to make use of new technologies and possibilities for intervention.

The Democratization of Computers and Information

Other possibilities for expanding a system of democratic techno-politics reside in new computer and information technologies. It appears that there will be a merger of entertainment and information centers in the homes of the future with all possible print media information accessible by computer and all visual media entertainment and information resources available for home

computer/entertainment center access. But the threat--and likelihood if alternative concepts are not developed and disseminated--is that this information and entertainment material will be thoroughly commodified, available only to those who can afford to pay. Consequently, it is necessary to begin devising public alternatives to these private/corporate information and entertainment systems of the future.

Given the growing importance of computers and information in the new techno-capitalist society, producing new information networks and systems must therefore be an essential ingredient of a progressive media and information politics. The computerization of the world is well underway and possibilities are growing for new information networks and computer communication systems. To avoid corporate and government monopolization and control of information, new public information networks and centers are also necessary so that citizens of the future can have access to the information needed to intelligently participate in a democratic society. For computers, like broadcasting, can be used for or against democracy.

Indeed, computers are a potentially democratic technology. While broadcast communication tends to be one-way and unidirectional, computer communication is potentially bi-, or even omni-, directional. Individuals can use computers to do word-processing to communicate with other individuals, or can directly communicate with others via modems which use the telephone to link individuals with each other. Modems can tap into community bulletin boards, web sites, or computer conference programs, that make possible a new type of public communication and progressives should intervene in these information modes as well as participating in public debate and discussion. For instance, many computer bulletin boards and web sites have a political debate conference where individuals can type in their opinions and other individuals can read them and if they wish respond. This constitutes a new form of public dialogue and interaction.

Computer data bases and web sites provide essential sources of information and new technologies that tremendously facilitates information-searching and research. Mainstream data bases include Lexis/Nexis and Dialogue which contain a tremendous array of newspapers, magazines, journals, transcripts of TV programs, news conferences, congressional hearings, and newsletters, reproduced in full. Alternative data bases include Peacenet which has over 600 conferences on topics of ecology, war and peace, feminism, and hundreds of other topics. Here progressives put in alternative information and some of the conferences have lively debates. Between the mainstream and alternative computer data bases, individuals and groups can access a tremendous amount of information in a relatively short time.

I was able to research my book on the media and the Gulf war, for instance, because I was able to access information on various topics from a variety of sources

simply by punching in code words which enabled me to discern the conflicting media versions of the Gulf war and to put in question the version being promoted by the Bush administration and Pentagon. Eventually, the lies and disinformation promoted by the U.S. government in the war were thoroughly exposed by a variety of sources, accessible to computer data base searches. Corporations, government institutions, the major political parties, and other groups are taking advantage of these computer data bases and progressive must learn to access and use them to produce the information necessary to prevail in the public debates of the future.

But the politics of information in the future must struggle to see that alternative information is accessible in mainstream computer data bases, as well as alternative ones. Many data bases and information services omit leftist, feminist, environmentalist, and other alternative information sources from their listings, thus in effect shutting out radical alternatives in information sources, much as the broadcasting networks exclude dissident voices from broadcast communication. Progressive groups and alternative publications should struggle to make sure that their information sources and services are listed in data base bibliographies and source material.

Yet the proliferation of the World Wide Web enables independent and alternative groups and individuals to creat their own web sites, to make their information available to people through the globe, often free of charge. In the next section, I will give some examples of how computer techno-politics have deployed web sites, bulletin-boards, mailing lists, and email campaigns to promote a variety of political struggles. First, however, I want to conclude this section by noting that a synergy is emerging between the new sources of information, new media and technologies, and political organization and struggle. Print and broadcast media organs can obtain information from computers and disseminate it to the public. Political groups can obtain information from these sources and disseminate it back through print, broadcast, and computer technologies. Information critical of, say, transnational corporate policies can be disseminated through a multiplicity of sites, so political groups need to be aware of the potential for the transmission of information through a variety of media in the contemporary era.

Moreover, the Internet may be a vehicle for new forms of alternative radio, television, film, art, and every form of culture as well as information and print material. New multimedia technologies are already visible on web sites and Internet radio and television is now in its infancy. This would truly make possible Brecht's dream of a communications system where everyone was a sender and receiver and would greatly proliferate the range and diversity of voices and texts and would also no doubt give a new dimension of the concept of information/cultural overload.

Indeed, we must obviously gain a whole set of new literacies to use and deploy the new technologies (see Kellner, forthcoming). But in conclusion, I want to limit my focus on new technologies and techno-politics of the present day.

Techno-Politics and Political Struggle

Since new technologies are in any case dramatically transforming every sphere of life, the key challenge is how to theorize this great transformation and how to devise strategies to make productive use of the new technologies. Obviously, radical critique of dehumanizing, exploitative, and oppressive uses of new technologies in the workplace, schooling, public sphere, and everyday life are more necessary than ever, but so are strategies that use new technologies to rebuild our cities, schools, economy, and society. I want to focus, therefore, in the remainder of this section on how new technologies can be used for increasing democratization and empowering individuals.

Given the extent to which capital and its logic of commodification have colonized ever more areas of everyday life in recent years, it is somewhat astonishing that cyberspace is by and large decommodified for large numbers of people -- at least in the overdeveloped countries like the United States. In the U.S., government and educational institutions, and some businesses, provide free Internet access and in some cases free computers, or at least workplace access. With flat-rate monthly phone bills (which I know do not exist in much of the world), one can thus have access to a cornucopia of information and entertainment on the Internet for free, one of the few decommodified spaces in the ultracommodified world of technocapitalism.

Obviously, much of the world does not even have telephone service, much less computers, and there are vast inequalities in terms of who has access to computers and who participates in the technological revolution and cyberdemocracy today. Critics of new technologies and cyberspace repeat incessantly that it is by and large young, white, middle or upper class males who are the dominant players in the cyberspaces of the present, and while this is true, statistics and surveys indicate that many more women, people of color, seniors, and other minority categories are becoming increasingly active. Moreover, it appears that computers are becoming part of the standard household consumer package and will perhaps be as common as television sets by the beginning of the next century, and certainly more important for work, social life, and education than the TV set. Moreover, there are plans afoot to wire the entire world with satellites that would make the Internet and communication revolution accessible to people who do not now even have telephones, televisions, or even electricity.

However widespread and common -- or not -- computers and new technologies become, it is clear that they are of essential importance for labor, politics, education, and social life, and that people who want to participate in the public and cultural life of the future will need to have computer access and literacy. Moreover, although there is the threat and real danger that the computerization of society will increase the current inequalities and inequities in the configurations of class, race, and gender power, there is the possibility that a democratized and computerized public sphere might provide opportunities to overcome these inequities. I will accordingly address below some of the ways that oppressed and disempowered groups are using the new technologies to advance their interests and progressive political agendas. But first I want to dispose of another frequent criticism of the Internet and computer activism.

Critics of the Internet and cyberdemocracy frequently point to the military origins of the technology and its central role in the processes of dominant corporate and state powers. Yet it is amazing that the Internet for large numbers is decommodified and is becoming more and more decentralized, becoming open to more and more voices and groups. Thus, cyberdemocracy and the Internet should be seen as a site of struggle, as a contested terrain, and progressives should look to its possibilities for resistance and circulation of struggle. Dominant corporate and state powers, as well as conservative and rightist groups, have been making serious use of new technologies to advance their agendas and if progressives want to become players in the political battles of the future they must devise ways to use new technologies to advance a progressive agenda and the interests of the oppressed and forces of resistance and struggle.

There are by now copious examples of how the Internet and cyberdemocracy have been used in progressive political struggles. A large number of insurgent intellectuals are already making use of these new technologies and public spheres in their political projects. The peasants and guerilla armies struggling in Chiapas, Mexico from the beginning used computer data bases, guerrilla radio, and other forms of media to circulate their struggles and ideas. Every manifesto, text, and bulletin produced by the Zapatista Army of National Liberation who occupied land in the southern Mexican state of Chiapas in 1994 was immediately circulated through the world via computer networks. In January 1995, the Mexican government moved against the movement and computer networks were used to inform and mobilize individuals and groups throughout the world to support the Zapatistas struggles against repressive Mexican government action. There were many demonstrations in support of the rebels throughout the world, prominent journalists, human rights observers, and delegations travelled to Chiapas in solidarity and to report on the uprising, and the Mexican and U.S. governments were bombarded with messages

arguing for negotiations rather than repression; the Mexican government accordingly backed off their repression of the insurgents and as of this writing in August 1997, they have continued to negotiate with them.

Earlier, audiotapes were used to promote the revolution in Iran and to promote alternative information by political movements throughout the world (see Downing 1984). The Tianenaman Square democracy movement in China and various groups struggling against the remanents of Stalinism in the former communist bloc and Soviet Union used computer bulletin boards and networks, as well as a variety of forms of communications, to circulate their struggles. Opponents involved in anti-nafta struggles made extensive use of the new communication technology (see Brenner 1994 and Fredericks 1994). Such multinational networking and circulation of information failed to stop nafta, but created alliances useful for the struggles of the future. As Witheford (forthcoming) notes: "The anti-nafta coalitions, while mobilizing a depth of opposition entirely unexpected by capital, failed in their immediate objectives. But the transcontinental dialogues which emerged checked --though by no means eliminated--the chauvinist element in North American opposition to free trade. The movement created a powerful pedagogical crucible for cross-sectoral and cross-border organizing. And it opened pathways for future connections, including electronic ones, which were later effectively mobilized by the Zapatista uprising and in continuing initiatives against maquilladora exploitation."

Thus, using new technologies to link information and practice, to circulate struggles, is neither extraneous to political battles nor merely utopian. Even if material gains are not won, often the information circulated or alliances formed can be of use. For example, two British activists were sued by the fastfood chain McDonald's for distributing leaflets denouncing the corporation's low wages, advertising practices, involvement in deforestization, harvesting of animals, and promotion of junk food and an unhealthy diet. The activists counterattacked, organized a McLibel campaign, assembled a website with a tremendous amount of information criticizing the corporation, and assembled experts to testify and confirm their criticisms. The five-year civil trial, ending ambiguously in July 1997, created unprecedented bad publicity for McDonald's and was circulated throughout the world via Internet websites, mailing lists, and discussion groups. The McLibel group claims that their website was accessed over twelve million times and the Guardian reported that the site "claimed to be the most comprehensive source of information on a multinational corporation ever assembled" and was indeed one of the more successful anticorporate campaigns (February 22, 1996; visit http://www. envirolink.org/mcspotlight/home.html).

Many labor organizations are also beginning to make use of the new technologies. Mike Cooley (1987) has written of how computer systems can reskill rather than deskill workers, while Shosana Zuboff (1988) has discussed the ways in which high-tech can be used to "informate" workplaces rather than automate them, expanding workers knowledge and control over operations rather than reducing and eliminating it. The Clean Clothes Campaign, a movement started by Dutch women in 1990 in support of Filipino garment workers has supported strikes throughout the world, exposing exploitative working conditions (see their website at http://www.cleanclothes.org/1/index.html). In 1997, activists involved in Korean workers strikes and Merseyside dock strike in England used websites to gain international solidarity (for the latter see http://www.gn.apc.org/lbournet/docks/).

Most labor organizations, such as the North South Dignity of Labor group, note that computer networks are useful for coordinating and distributing information, but cannot replace print media that is more accessible to more of its members, face-to-face meetings, and traditional forms of political struggle. Thus, the trick is to articulate one's communications politics with actual political movements and struggles so that cyberstruggle is an arm of political battle rather than its replacement or substitute. The most efficacious Internet struggles have indeed intersected with real struggles ranging from campaigns to free political prisoners, to boycotts of corporate projects, to actual political struggles, as noted above.

Hence, to capital's globalization from above, cyberactivists have been attempting to carry out globalization from below, developing networks of solidarity and circulating struggle throughout the globe. To the capitalist international of transnational corporate globalization, a Fifth International of computer-mediated activism is emerging, to use Waterman's phrase (1992), that is qualitatively different from the party-based socialist and communist Internationals. Such networking links labor, feminist, ecological, peace, and other progressive groups providing the basis for a new politics of alliance and solidarity to overcome the limitations of postmodern identity politics (on the latter, see Best and Kellner 1991, 1997, and forthcoming).

Moreover, a series of struggles around gender and race are also mediated by new communications technologies. After the 1991 Clarence Thomas Hearings in the United States on his fitness to be Supreme Court Justice, Thomas's assault on claims of sexual harassment by Anita Hill and others, and the failure of the almost all male US Senate to disqualify the obviously unqualified Thomas, prompted women to use computer and other technologies to attack male privilege in the political system in the United States and to rally women to support women candidates. The result in

the 1992 election was the election of more women candidates than in any previous election and a general rejection of conservative rule.

Many feminists have now established websites, mailing lists, and other forms of cybercommunication to circulate their struggles. Likewise, African-American insurgent intellectuals have made use of broadcast and computer technologies to advance their struggles. John Fiske (1994) has described some African-American radio projects in the "techostruggles" of the present age and the central role of the media in recent struggles around race and gender. African-American "knowledge warriors" are using radio, computer networks, and other media to circulate their ideas and counter-knowledge on a variety of issues, contesting the mainstream and offering alternative views and politics. Likewise, activists in communities of color -- like Oakland, Harlem, and Los Angeles -- are setting up community computer and media centers to teach the skills necessary to survive the onslaught of the mediazation of culture and computerization of society to people in their communities.

Obviously, rightwing and reactionary groups can and have used the Internet to promote their political agendas. In a short time, one can easily access an exotic witch's brew of ultraright websites maintained by the Ku Klux Klan, myriad neo-Nazi groups including Aryan Nations and various Patriot militia groups. Internet discussion lists also promote these views and the ultraright is extremely active on many computer forums, as well as their radio programs and stations, public access television programs, fax campaigns, video and even rock music production. These groups are hardly harmless, having promoted terrorism of various sorts ranging from church burnings to the bombings of public buildings. Adopting quasi-Leninist discourse and tactics for ultraright causes, these groups have been successful in recruiting working class members devastated by the developments of global capitalism which have resulted in widespread unemployment for traditional forms of industrial, agricultural, and unskilled labor.

The Internet is thus a contested terrain, used by Left, Right, and Center to promote their own agendas and interests. The political battles of the future may well be fought in the streets, factories, parliaments, and other sites of past struggle, but all political struggle is already mediated by media, computer, and information technologies and will increasingly be so in the future. Those interested in the politics and culture of the future should therefore be clear on the important role of the new public spheres and intervene accordingly.

पंकज पराशर

बुद्धिजीवी, लोक वृत्त और टेक्नो पॉलिटिक्स

बौद्धिक जगत में इन दिनों बुद्धिजीवियों का वर्गीकरण भी विवाद का विषय बनता जा रहा है। जिगमेंट बोमन बुद्धिजीवियों को समाज की एक ऐसी इकाई के रूप में देखते हैं जो सामाजिक संस्थाओं की सेवा करने के लिए वैश्विक मूल्यों का विधेयन करते हैं। इस वर्ग के बुद्धिजीवियों के बारे में ऐसा माना जाता है कि ये बुद्धिजीवी अपनी योग्यता के आधार पर आम जनमानस के लिए मानवाकृतियों, लोक में घटित घटनाओं आदि की बेहतर व्याख्या प्रस्तुत करते हैं। अमेरिकी बौद्धिक जगत में इन दिनों बुद्धिजीवियों की भूमिका को लेकर जो गरमा-गरम बहस छिड़ी हुई है उनमें से एक धड़े का मानना है कि फिलवक्त जो सामाजिक और वैश्विक हालात हैं उसमें बुद्धिजीवियों की स्थिति में आधुनिक बुद्धिजीवियों से लेकर उत्तर आधुनिक बुद्धिजीवियों तक में बदलाव आया है। दिलचस्प यह है कि पश्चिम के बुद्धिजीवियों में जैसे ही यह बदलाव आया उसका त्वरित असर हिंदी के उन उत्तर-आधुनिक बुद्धिजीवियों पर भी पड़ा, जो कुछ साल पहले तक उत्तर-आधुनिकता के भारतीय प्रवक्ता होने का दावा करते नहीं अघाते थे। जहाँ एक ओर आधुनिक बुद्धिजीवी वैश्विक मूल्यों के कार्यकारी इकाई के तौर पर नई आधुनिक समाज-व्यवस्था का विधेयन करते हैं वहीं दूसरी ओर इस प्रकार सामाजिक जीवन में बुद्धिजीवियों की भूमिका के राजनीतिक विकेन्द्रीकरण के सिद्धांत का भी प्रतिपादन करते हैं।

नोम चोम्स्की के बाद की पीढ़ी में वामपंथी रुझान के कवियों/विचारकों और बुद्धिजीवियों की संख्या में निरंतर बढ़ोत्तरी जारी है। बुश प्रशासन अपनी तमाम नीतियों को लेकर पनप रहे असंतोष और मुखर होते प्रतिरोधी स्वर को लेकर भी हैरान-परेशान है। गौरतलब है कि 2003 में इराक हमले की पीठिका बनते समय भी वहां के बुद्धिजीवियों ने बुश प्रशासन की आलोचना की थी और आज आम जनता वहाँ से अमेरिकी सैनिकों की अविलंब वापसी की मांग कर रही है। मगर राष्ट्रपति जार्ज डब्ल्यू. बुश के सिपहसालारों ने इन विरोधों की न तब परवाह की और न अब ऐसा लगता है कि उन पर कोई खास असर पड़ा है। अमेरिका स्थित कोलंबिया यूनिवर्सिटी में दर्शनशास्त्र के प्रोफेसर डगलस कैलनर ने कुछ वर्ष पूर्व, 2005 के आखिर में छपी अपनी किताब 'मीडिया स्पेक्टैकल्स एंड द क्राइसिस ऑफ डेमोक्रेसी' में इन मुद्दे पर जोरदार बहस की है कि इन दिनों मीडिया में जिन मुद्दों को जनहित के नाम पर उठाया जा रहा है वह असल में जनहित के वास्तविक मुद्दों से लोगों का ध्यान हटाने की एक शातिर चाल है। 9/11 के बाद मीडिया ने जिस तरह से अपना चेहरा और चाल दोनों को बदला है - कैलनर खास तौर पर इससे चिंतित होते हैं और बुद्धिजीवियों के बीच खास-

खास बिन्दुओं पर चिंतन का आह्वान करते हैं। इसी तरह 'द वार फॉर द व्हाइट हाउस' किताब में वे अमेरिकी विदेश, रक्षा और आर्थिक नीतियों की गंभीरता से नये-नये तथ्यों की रोशनी में न सिर्फ आलोचना करते हैं बल्कि खासी मज़म्मत भी करते हैं।

अभी हाल ही में छपी वाशिंगटन डी.सी. के बाशिंदे मिखाइल मैकडोनाल्ड की 'द अमेरिकन इंटरेस्ट' नामक छपी किताब में खास तौर पर अमरीकी हितों और वैश्विक परिदृश्य की पड़ताल की गई है। उन्होंने एक और बेहद दिलचस्प किताब 'द स्ट्रेंजर इन क्राउफोर्ड' में जार्ज बुश और कालजयी फ्रेंच उपन्यासकार अल्बेयर कामू के बीच तुलना करते हुए एक किताब ही लिख मारी है। बहरहाल, असली मुद्दा यह है कि मीडिया की बदली प्राथमिकता और चाल की बेहतर समीक्षा प्रस्तुत करते हुए डगलस कैलनर ने 'टेक्नो पॉलिटिक्स' जैसी शब्दावली के सहारे बुद्धिजीवियों की भूमिका और नई-नई आने वाली चुनौतियों को रेखांकित किया है। बुद्धिजीवियों को दो वर्गों में वर्गीकृत करते हुए कैलनर कार्यकारी बुद्धिजीवी (फंक्शनल इंटेलेक्चुअल) के बारे में कहते हैं, ये स्थापित सामाजिक मूल्यों का उत्पादन और विधेयन करते हैं। जबकि इसके ठीक विपरीत विरोधी खेमे के बुद्धिजीवी (क्रिटिकल-अपोजीशनल इंटेलेक्चुअल) स्थापित सामाजिक व्यवस्था का विरोध करते हैं। कभी-कभी विरोधी खेमे के बुद्धिजीवी समाज में मौजूद मूल्यों के खिलाफ ही अपनी आवाज बुलंद करते हैं और ऐसा मानकर चलते हैं कि इन मूल्यों का समाज में दबदबा बढ़ रहा है। मसलन कानून, न्याय, सत्य और अधिकार आदि। ऐसे बुद्धिजीवी कई बार और भी गंभीर मुद्दों का विरोध करते हैं - जैसे लोकतंत्र, समाजवाद, अश्वेत लोग और स्त्रियों की समानता आदि।

कार्यकारी बुद्धिजीवी पहले रूढ़ और काफी हद तक आदर्शवादी थे, जबकि आज उन वर्गों और तकनीकविदों के हितों के संरक्षक बने हुए हैं जो परिणामों तक पहुँचने के लिए समर्थ साधनों का इस्तेमाल करते हैं। ये बुद्धिजीवी अपनी क्षमताओं को विभिन्न क्षेत्रों, जैसे दवा, भौतिक विज्ञान और अतीत में मौजूद तकनीकी ज्ञान को बढ़ाने के लिए करते हैं। बिना नतीजे की ओर उँगली उठाये और किसी चीज की परवाह किये बगैर वे जिन मूल्यों की स्थापना और वापसी के लिए प्रयत्नशील रहते हैं - उसकी उपयोगिता और अनुपयोगिता पर आज विमर्श करना बहुत आवश्यक है।

कार्यकारी बुद्धिजीवी समाज को बेहतर बनाने (अपने तरीके से) के लिए तकनीकी जानकारियों में दक्षता हासिल करते हैं, वहीं विरोधी खेमे के बुद्धिजीवी आलोचक सामाजिक बेहतरी के लिए संघर्षरत हैं। देश-विदेश में ऐसे बुद्धिजीवियों की एक लंबी फेहरिस्त है जिन्होंने आंदोलनों में न सिर्फ शिरकत की, बल्कि ता-उम्र के लिए उससे जुड़ ही गए। तेलुगू में वरवर राव, अंग्रेजी में अरुंधति राय, बांग्ला में महाश्वेता देवी आदि लेखकों-बुद्धिजीवियों को भारतीय परिप्रेक्ष्य में देखा जा सकता है। विरोधी खेमे के बुद्धिजीवी परंपरागत तौर पर अपने ज्ञान और लेखन का प्रयोग अन्याय, शक्ति के दुरुपयोग, सत्य के लिए संघर्ष और अन्य वैश्विक मूल्यों के खिलाफ आवाज उठाने के लिए करते हैं। ज्याँ पॉल सार्त्र के शब्दों में कहें तो, ''विरोधी खेमे के बुद्धिजीवी का कार्यक्षेत्र आम जनता तक सीमित है।'' सार्त्र के इस कथन के आधार पर एक विरोधी खेमे के बुद्धिजीवी का काम समाज की विभिन्न कुरीतियों का विश्लेषण करना तथा उनको और अधिक मुखरता प्रदान करना है। यह बुद्धिजीवी के शाब्दिक हथियार हैं जिनके जरिये उन्हें समाज में कहीं भी हो रहे अन्याय का विरोध करना है। हेबरमास (1989) के कथन की रोशनी में अगर देखें तो ''आधुनिक समय में विरोधी खेमे के बुद्धिजीवी का कार्यक्षेत्र आम जनता से जुड़े मुद्दे, राजनीतिक वाद-विवाद और विभिन्न किताबों, पत्र-पत्रिकाओं में छपी चीजों पर लिखना और विमर्श करना है।'' हालांकि सभी विरोधी खेमे के बुद्धिजीवी वैचारिक रूप से प्रगतिशील नहीं हैं, बावजूद इसके समाज के आधुनिक होने से बुद्धिजीवियों की भौतिक और मानसिक दशाओं में तब्दीलियाँ आई हैं। इन दिनों बुद्धिजीवी वे लोग हैं जो नये विचारों और नये

संस्कारों को पैदा करने में माहिर होते हैं। इनमें से भी कुछ बुद्धिजीवी वर्तमान समाज का समर्थन करते हैं तो कुछ उसका विरोध करते हैं। शायद इन वजहों से भी बुद्धिजीवी, कार्यकारी और विरोधी खेमे के बुद्धिजीवी के रूप में बँट गए। कार्यकारी बुद्धिजीवी जहाँ एक तरफ समाज की सेवा तकनीकी जानकारियों से करते हैं वहीं नये आदर्श पैदा करके वर्ग, रंग और लिंग को वैधता प्रदान करते हैं। कहना न होगा कि अपने देश में भी सांप्रदायिक शक्तियों के सत्तासीन होते ही ऐसे-ऐसे तुर्रम खाँ, 'बुद्धिजीवी' का बिल्ला लगाये हुए कभी 'वाजपेयी क्लब' बना रहे थे, तो कभी उनकी कविताओं को नये-नये 'रागों' में गाकर सत्ता की आराधना में तन्मयता दिखा रहे थे – अभूतपूर्व समाजवादियों के समर्थन पर टिकी भाजपा राज के समय।

विरोधी खेमे के बुद्धिजीवी अन्यायी और शोषकों के खिलाफ आवाज बुलंद करते हैं। जबकि विरोधी खेमे के परंपरागत बुद्धिजीवी उत्तर आधुनिक सिद्धांतों द्वारा पैदा की गई चुनौतियों के साथ-साथ नई तकनीकों द्वारा तलाशी गई लोकतांत्रिक बहसों की संभावनाओं पर चर्चा करना मुफीद समझते हैं। यह सारी बातें विरोधी खेमे के बुद्धिजीवी और उनकी भूमिका को ठीक से पुनर्परिभाषित करने की माँग करता है।

लोकक्षेत्र (पब्लिक स्फीयर) और बुद्धिजीवी

अगर मूल परिभाषा पर नजर दौड़ाएं तो लोकतंत्र मूलतः सत्ता के विकेन्द्रीकरण के साथ-साथ सरकारी मामलों में जनता की भागीदारी का नाम है। पुनर्जागरण और 18 वीं शताब्दी की राजनीतिक क्रांति के काल में एक ऐसा लोकक्षेत्र उभरकर सामने आया जहाँ आम आदमी अपने से जुड़े मुद्दों पर बहसें कर सकता था। दिलचस्प यह है कि उस काल में सरकार की आलोचना खास तौर पर आम जनता तक पहुँचाई जाती थी। खुद को अभिव्यक्त करने का साधन बना अखबार और पत्र-पत्रिकाएं। उस वक्त तत्कालीन प्रेस की आजादी आम जन को काफी कुछ सही रूप से चीजों को जानने-समझने का रास्ता फराहम कराती थी। वैचारिक आदान-प्रदान के लिए लोग कॉफी हाउस, पान की दुकान, नाई की दुकान आदि जगहों पर बैठा करते थे और वहीं विभिन्न मुद्दों पर चर्चाएं छिड़ जाती थीं। दुखद यह है कि बूर्ज्वा समाज के टूटने के बाद तमाम लोगों ने अपनी-अपनी पार्टियाँ बना लीं, संस्थाएं बना लीं और विचारधाराएं विकसित कर लीं। बकौल डगलस कैलनर, "आम जनता को रिझाने के लिए विभिन्न पार्टी और संस्था के लोग लिखने लगे और खुद को खुद के ही द्वारा बुद्धिजीवी का दर्जा दे दिया। देखते-देखते शोषित वर्गों ने भी अपने बुद्धिजीवी पैदा कर लिए। हालांकि ये बुद्धिजीवी विद्रोही विचारधारा के थे और शोषकों के मुकाबले शोषितों के बुद्धिजीवियों में खास बात यह थी, वे समाज के सारे तबके का प्रतिनिधित्व करते थे।" ध्यान रहे कि मेरी वोलेस्टोनक्राफ्ट जैसी महिलाओं ने महिला अधिकारों के लिए आवाज बुलंद की थी। शोषित वर्ग के विद्रोही विचारधारा वाले इन बुद्धिजीवियों ने दमन और उनके कारणों के खिलाफ तो आवाज बुलंद की ही साथ ही इसके हल के लिए इनके समाधानों को सिद्धांत से उठाकर वास्तविकता के धरातल पर प्रयोग करने की बात कही। इसलिए 19 वीं शताब्दी में कर्मचारी वर्ग के लोगों ने शोषकों के खिलाफ अपना एक अलग ही लोकक्षेत्र विकसित किया। यूनियन हॉलों, दफ्तरों, सार्वजनिक स्थानों में इनकी सभाएं, चर्चाएं होने लगीं। इसी दौर में बकौल जुरगेन हेबरमास, "अमेरिका और यूरोप में पनप रहे लोकतंत्र और श्रमिक आंदोलनों ने एक वैकल्पिक प्रेस को जन्म दिया। इसके साथ ही हड़ताल और बैठकों जैसी चीज ने शोषक-विरोधी लोकक्षेत्र को एक नया मंच प्रदान किया।"

आधुनिक समाज के बुद्धिजीवियों में विरोधाभासी रूप से सामाजिक कार्यों को लेकर हमेशा एक मतभेद बना रहा। पारंपरिक रूप से विरोधी खेमे के बुद्धिजीवियों जैसे टॉमस पेन, मेरी वोलेस्टोनक्राफ्ट और बाद में मार्क्स, ह्यूगो, सार्त्र और मार्क्वेज जैसे लोगों ने पुनर्जागरण के दरम्यान अन्याय और शोषण के खिलाफ अपनी आवाज बुलंद की। इसके बावजूद संकीर्ण विचारों के बुद्धिजीवियों ने पुनर्जागरण और

फ्रांसीसी क्रांति की कामयाबियों पर हमला करते हुए कुछ इस तरह का इजहार-ए-खयाल किया जिसके तहत वर्ग, लिंग और रंग के नाम पर दमन और उत्पीड़न को जायज ठहराया गया।

इन बुद्धिजीवियों के विरोध में मिशेल फूको ने शिकायत की थी, ''सार्त्र ने एक आदर्शवादी नमूना प्रस्तुत किया है, जो बुद्धिजीवियों को वैश्विक मूल्यों, मसलन, सत्य, अहिंसा, आजादी और मानवता आदि के लिए लड़ने की सलाह देता है।'' फूको ने इसके विरोध में विशेष बुद्धिजीवी का प्रस्ताव किया जो बिलकुल तटस्थ होकर शोषितों-उत्पीड़ितों के सवालों से जुड़े खास मुद्दों के लिए अपनी आवाज बुलंद करे। फूको का यह विचार उत्तर-आधुनिक राजनीति में प्रासंगिक हो गया और राजनीति को पार्टी की राजनीति से हटाकर सामाजिक आंदोलनों की तरफ मोड़ दिया गया। उत्तर-आधुनिक राजनीति के लिए शक्ति का विकेन्द्रीकरण जरूरी है।

डगलस कैलनर कहते हैं, ''मैं यह मानता हूँ कि आलोचक बुद्धिजीवी या कहें विरोधी खेमे के बुद्धिजीवियों के कुछ विचार उपयोगी हैं। आम बुद्धिजीवी वैश्विक मूल्यों के हनन के खिलाफ आवाज उठाते हैं, जबकि आम लोकतांत्रिक बुद्धिजीवी दूसरों के लिए आवाज उठाने के बदले व्यक्तिगत या वैश्विक मुद्दों से जुड़े खास मुद्दों पर ही अपनी राय जाहिर करते हैं।'' नतीजा यह होता है कि वर्तमान परिवेश में लोकतांत्रिक बुद्धिजीवी कहलाने के लिए वैश्विक बुद्धिजीवी के पूरे गुण होने की आवश्यकता नहीं है। कहना न होगा कि बुद्धिजीवियों को व्यक्तिगत इच्छाओं/अनिच्छाओं से ऊपर उठकर सोचना चाहिए। बिना किसी पक्षपात के अपनी बात कहनी चाहिए - तमाम पूर्वग्रहों को छोड़कर। इसके साथ-साथ अपनी सीमाएं जानते हुए खुद को दूसरे की जगह रखकर सोचना चाहिए।

नई तकनीक, लोकक्षेत्र और नये बुद्धिजीवी

कुछ मामलों में बुद्धिजीवियों और तकनीक में कोई खास संबंध नहीं होता। आज के उच्च तकनीक से संपन्न समाज में कंप्यूटर और त्वरित मीडिया युग में प्रतिबद्ध आम बुद्धिजीवियों को परिभाषित करने की जरूरत है। बीसवीं सदी की शुरुआत में जॉन डिवे ने 'थॉट न्यूज' नामक एक ऐसे अख़बार की परिकल्पना की थी जिसमें विज्ञान की नवीनतम खोजों और विचारों को जगह दी जाए। इसके अलावा बर्टोल्ट ब्रेख़्त और वाल्टर बेंजामिन ने सिनेमा और रेडियो के क्रांतिकारी परिणामों को देखा था और दूसरे बुद्धिजीवियों से यह अपील की, कि वे इन साधनों का इस्तेमाल समाज को और अधिक लोकतांत्रिक बनाने और उसे बदलने में करें। ज्यॉ पॉल सार्त्र ने भी रेडियो धारावाहिकों का अध्ययन किया और इस बात पर बल दिया कि प्रतिबद्ध लेखकों को भी रेडियो और सिनेमा का इस्तेमाल करना चाहिए। इससे भागना ठीक नहीं है।

पहले रेडियो, टेलीविजन और दूसरी इलैक्ट्रानिक मीडिया पर तमाम तरह की बंदिशें आयद थीं। रेडियो और टेलीविजन का विवाद, बहसें, जानकारियां आदि एक नये लोक वृत्त का निर्माण करते दिखाई दे रहे हैं। डगलस कैलनर जोर देकर कहते हैं कि, ''बुद्धिजीवियों को चाहिए कि वे इन माध्यमों का उपयोग करके जन मामलों में सीधे जनता की भागीदारियों को सुनिश्चित करें और एक नयी संचार राजनीति और मीडिया-परियोजनाओं का निर्माण करें।''

यह तथ्य अब धीरे-धीरे असलियत को काफी हद तक स्पष्ट करता जा रहा है कि आज की राजनीति में यदि कोई बुद्धिजीवी लोकवृत्त (पब्लिक स्फीयर) में अपनी पैठ बनाना चाहता है, समाज को नई दिशा देना चाहता है - तो नई तकनीकों का उन्हें अधिक से अधिक इस्तेमाल करना चाहिए। पहले रेडियो और टेलीविजन ने एक लोकक्षेत्र का या कहें लोकवृत्त का निर्माण किया था लेकिन अब कंप्यूटर और इंटरनेट ने अपने अलग लोकवृत्त बनाये हैं। जानकारियां, बहसें, लोकतांत्रिक सहभागिता और विचारों को पहुँचाने के

लिए नई संभावनाओं को भी पैदा किया है।...और यह कहना शायद गैर-जरूरी है कि इस्तेमाल में लाने से पूर्व इन तकनीकों का बारीकी से अध्ययन जरूरी है।

आज के समय में बुद्धिजीवी होने का मतलब है नई तकनीकों का उपयोग करके विचारों के क्षेत्र में नई और ऊर्जस्वी विचारों की खोज, उसका संपूर्ण वितरण और इससे तैयार हुए लोकवृत्त में अपनी पूरी भागीदारी। डगलस कैलनर इस मुद्दे पर अपनी राय साफ-साफ जाहिर करते हैं, कुछ इस तरह, ''आज के नये बुद्धिजीवियों को चाहिए कि वह अपनी नीतियां इस तरह से बनाएं कि शिक्षा, लोकतांत्रिक विकास के साथ ही अपनी नीतियों को बेहतर ढंग से प्रसारित करने के लिए नई तकनीक का बेहतर इस्तेमाल करें। भविष्य में जो वक्त आएगा उसमें बुद्धिजीवियों और नई तकनीक के बीच नाभिनालबद्ध रिश्ता बनाना अनिवार्य हो जाएगा।'' इसके बगैर नई तकनीक से भागने वाले लोग अपनी मेधा का सही इस्तेमाल कर ही नहीं पाएँगे और तब वे कैसा लोकवृत्त बनाएँगे और किस तरह के बुद्धिजीवी रह जाएंगे, यह मुद्दा बहसतलब है।

नव पूँजीवादी समाज में लोकतंत्र की मजबूती के लिए यह और भी आवश्यक है कि लोकतांत्रिक मीडिया राजनीति (डेमोक्रेटिक मीडिया पॉलिटिक्स) नई रणनीति के तहत की जाए। मीडिया की लोकतांत्रिक राजनीति में दो तरह की नीतियां होती हैं – पहली कार्यरत मीडिया को लोकतांत्रिक बनाना और दूसरी आम जनता की सुविधाओं, इच्छाओं और जरूरतों के प्रति मीडिया को जिम्मेवार बनाना।

मुख्य धारा की मीडिया के विकल्प के तौर पर एक विपक्षी मीडिया को तैयार करना भी आने वाली 'टैक्नो पॉलिटिक्स' का मुकाबला करने के लिए आवश्यक है। लोकतांत्रिक मीडिया राजनीति के लिए मुख्य धारा की पूँजीवादी मीडिया समर्थित नीतियों की तीखी आलोचना, उसमें सुधार और वैकल्पिक मीडिया का विकास, इसकी जरूरी शर्तें हैं। मीडिया को लोकतांत्रिक बनाने का प्रयास तभी संभव है जब एक वैकल्पिक प्रेस का निर्माण हो। आम जनता की पहुँच में टेलीविजन हो और एक सकारात्मक विपक्षी राजनीति के साथ-साथ ऐसी वैचारिक दृढ़ता से सम्पन्न नीतियां हों जो मुख्यधारा की मीडिया को प्रभावित करें। उसकी नीतियों की परत-दर-परत पड़ताल करके उपयुक्त भाषा-शैली और अंदाज में बेनकाब करने का बेहतर एजेंडा हो।

पिछले कुछ दशकों में टेलीविजन संचार माध्यम के एक बेहतर विकल्प के रूप में देखा जाने लगा है। 1970 में अमेरिका में हुए टेलीविजन के विकास में प्रगतिशील बुद्धिजीवियों के लिए नई संभावनाएं पैदा की थीं। उसने इस तरह के कार्यक्रमों को बढ़ावा दिया जो तत्कालीन संकीर्ण समाज की कठोर आलोचनाएं करता था – उन दिनों मुख्यधारा की मीडिया में इसकी भरमार थी। 1970 में जब टेलीविजनों की संख्या में इजाफा होने लगा तब वहाँ 'फेडरल कम्युनिकेशन कमीशन' का एक आदेश आया जिसके अंतर्गत 1972 के बाद के नए 'केबल सिस्टम' को कम-अज़-कम एक चैनल सरकार को शिक्षा और आम आदमी को नई जानकारियां मुहैया कराने के लिए देने होंगे। शुरुआती दौर में कुछ कंपनियों ने एक चैनल मुहैया कराई तो कुछेक ने दो या तीन।

कई लोग ऐसा मानते हैं कि लोकतांत्रिक राजनीति में आम सहमति बनाने के लिए आमने-सामने बैठकर बातचीत करना जरूरी है लेकिन एक चतुराई पूर्ण सहमति के लिए जनता का जागरूक और जानकार दोनों होना बेहद आवश्यक है। कहना न होगा कि वर्तमान संदर्भ में यह रेडियो और टेलीविजन के द्वारा ही मुमकिन है। यह जरूरी नहीं है कि मीडिया वर्तमान राजनीति की पूरक बने लेकिन मीडिया राजनीति को बढ़ावा अवश्य दिया जाना चाहिए ताकि इसके माध्यम से जागरूक और जानकार लोग सूचनाओं को

अधिक–से–अधिक लोगों तक प्रसारित कर सकें। अमेरिका के टेक्सास राज्य में 'काउंसिल फॉर पब्लिक मीडिया' अपने कार्यकर्ताओं और आमजनों को यह बताता है कि नई तकनीक और कम्प्यूटर वगैरह का इस्तेमाल अपने विचारों को ज्यादा–से–ज्यादा लोगों तक पहुंचाने के लिए कैसे करें ? मीडिया राजनीति में ज़्यादा लोगों की भागीदारी, राजनैतिक संरचना की इसकी आवश्यकताओं को दर्शाती है। इसलिए आज नव पूँजीवाद और भूमंडलीकृत शोषण के हथियारों को मात देने के लिए मीडिया राजनीति को और अधिक विकसित करने की जरूरत है – साथ ही इसके लिए और अधिक मेहनत करने की जरूरत भी है।

अगर कोई विकासशील समूह या आंदोलन से जुड़े आंदोलनकर्मी वर्तमान राजनीतिक माहौल में 'अधिकारों' का कोई विकल्प तलाश करना चाहते हैं तो हर हाल में उन्हें अपनी बात अधिक–से–अधिक लोगों तक पहुँचानी होगी और खुद से ज़्यादा–से–ज़्यादा लोगों को जोड़ना होगा। आखिर ज्यादातर लोग समाचार और अन्य अनेक सूचनाएं टेलीविजन से ही प्राप्त करते हैं। प्रसार माध्यम ही आम जनता के विचारों को बनाने में एक अहम भूमिका निभाता है और यह तय करता है कि किस चीज को गंभीरता से लें और किसको गंभीरता से नहीं लें। अगर वैकल्पिक विकास के यूटोपिया से लैस लोग राष्ट्रीय राजनीति में अपनी पैठ बनाना चाहते हैं तो उन्हें नई तकनीकों को ध्यान में रखकर ही अपनी नीतियों का निर्माण करना पड़ेगा।

लोकतांत्रिक समाज के निर्माण और विकास में 'टैक्नो पॉलिटिक्स' को बढ़ावा देने के लिए कंप्यूटर और सूचना प्रौद्योगिकी नई–नई संभावनाएं पैदा करता जा रहा है। ऐसा लगता है कि आने वाले समय में घर–घर में मनोरंजन और जानकारियों का भंडार होगा – मगर वे भारतीय नागरिक हर चीज की तरह इससे भी अंतत: वंचित रह जाएंगे जो आज भी दो वक़्त की रोटी के लिए संघर्षरत हैं और कल भी संघर्ष से शायद नहीं उबर पाएंगे। यह सारा ताम–झाम अंतत: इन मध्यवर्गीय नागरिकों को फायदा पहुँचाएगा जिन्हें मूलभूत आवश्यकताओं के लिए कुछ करने की जरूरत नहीं है। दूसरी चिंता इसके साथ यह जुड़ी हुई है कि अगर वैकल्पिक विचारों वाले मीडिया का विकास नहीं हुआ तो इसका उपयोग वही कर पाएंगे जो आर्थिक रूप से बेहद मजबूत स्थितियों में होंगे। नतीजा यह होगा कि गरीब मुल्कों के लोग किसी भी तरह इसका लाभ नहीं उठा पाएंगे। नाइजीरिया, कांगो गणराज्य और दक्षिण अफ्रीकी मूल के लोगों की इस तक पहुंच हो ही नहीं सकेगी। भारत के 'हिंदी पट्टी' के लोग तो आज भी छोटी–से–छोटी जानकारियां नहीं पा सकते हैं। फलस्वरूप, इन निजी मनोरंजन माध्यमों का विकल्प ढूँढ़ना जरूरी होता जा रहा है।

आज के इस टैक्नो पूँजीवादी समाज में कंप्यूटर और प्रौद्योगिकी की बढ़ती महत्ता विकासशील मीडिया की जरूरत के रूप में उभरा है। पूरी दुनिया कंप्यूटरीकृत होने जा रही है और आने वाले वक्त में जिस देश के नागरिक की इस दुनिया तक पहुँच और दखल नहीं होगी वे हर तरीके से दुनिया में रहकर भी किसी और दुनिया के वासी में तब्दील होते चले जाएंगे। गरीब मुल्कों की सरकारें जिस तरीके से बहुराष्ट्रीय पूँजी के आकाओं और पूंजीवादी मीडिया के सेठों को अपने यहाँ बुलाकर मनचाहे तरीके से काम करने के लिए सारी सुविधाएं उपलब्ध करवा रही हैं उसके कारण भी जनता अपनी मूलभूत जरूरत की चिंताओं में ही गर्क है। उन्हें यह सोचने और जानने का मौका ही उपलब्ध नहीं करवाया जा रहा है कि हमारा आनेवाला वक्त कैसा होगा और हमारी सरकारें किस तरह की दुनिया बनाने वालों के साथ हैं, सहयोगी हैं ? इसलिए निजी कंपनियों और सरकारों के एकाधिकार से बचने के लिए यह जरूरी हो जाता है कि नये–नये जानकारी केन्द्रों की स्थापना की जाए ताकि लोकतांत्रिक समाज में अपनी सहभागिता को सुनिश्चित किया जा सके।

कंप्यूटर अपनी क्षमताओं के कारण अंतत: एक लोकतांत्रिक तकनीक है, जहां प्रसारण के माध्यम मात्र 'वन वे ट्रैफिक' हैं वहीं कंप्यूटर और इंटरनेट द्विपक्षीय माध्यम है। कंप्यूटर, इंटरनेट, चैटिंग आदि का उपयोग आम जनता एक दूसरे से बातचीत करने के लिए कर सकती है। मोडेम और टेलीफोन लाइनों की

सहायता से तमाम लोग – जो इससे जुड़े हैं, जुड़ सकते हैं – वे लोग तमाम मुद्दों पर विमर्श कर सकते हैं। इस तरह यह एक नये संसार और प्रतिक्रियाओं को जन्म देता है। वर्तमान समय में जन सरोकारों से जुड़े लोगों के लिए यह और भी जरूरी हो जाता है कि वे ऐसे कार्यक्रमों से जुड़कर, इस दुनिया में प्रवेश करके गरीब मुल्कों की व्याख्या प्रस्तुत करें, जिससे उन दमित और शोषित तबकों तक भी इसका लाभ पहुंच सके – जो आज तक तो वंचित हैं ही और सरकार की जैसी नीतियाँ हैं, राजनीतिज्ञों की जो कार्य शैली और प्रतिबद्धताएं हैं उससे आगे भी दुनिया में हो रही हलचलों से वे वंचित रहेंगे। 'टेक्नो पॉलिटिक्स' में शामिल विरोधी खेमे के बुद्धिजीवियों पर ही अंतत: यह जिम्मेदारी आयद होती है कि वे एक वास्तविक लोकवृत्त के निर्माण के लिए जन–जन तक सूचनाएं अपने–अपने तरीके से पहुँचाएं।

सहायक ग्रंथ

1. फ्रेडरिक जेमसन : ए क्रिटिकल रीडर, सं. डगलस कैलनर एंड सीन होमर, 2004
2. मीडिया स्पेक्टेकल्स एंड द क्राइसिस ऑफ डेमोक्रेसी : डगलस कैलनर, 2005
3. मीडिया कल्चर : कल्चरल स्टडीज, आइडेंटिटी एंड पॉलिटिक्स बिटवीन द मॉडर्न एंड द पोस्ट मॉडर्न : डगलस कैलनर (1995)
4. द रोल ऑफ पब्लिक इंटेलेक्चुअल : एलन लाइटमैन।
5. द स्ट्रक्चरल ट्रांसफॉरमेशन ऑफ द पब्लिक स्फीयर : एन इनइक्विटी इंटू ए कैटेगरी ऑफ बूर्ज्वाजी सोसाइटी, जुरगेन हेबरमास, 1991, अनुवाद : थॉमस बर्जर, एम.आई.टी. प्रेस।
6. मासेज, क्लासेज, एंड द पब्लिक स्फीयर : माइक हिल, वारेन मोन्टाग, वर्सो, 2001
7. पावर एंड पॉलिटिक्स इन ग्लोबलाइजेशन : द इंडिस्पेंसबल स्टेट : होवार्ड एच. लैन्टर, 2004
8. रूल ऑफ एक्सपर्ट्स : इजिप्ट, टैक्नो पॉलिटिक्स, मॉडर्निटी : टिमोथी मिथेल, यूनिवर्सिटी ऑफ कैलिफोर्निया प्रेस, 2002

पंकज पराशर प्राय:, महत्वपूर्ण किताबों को लेकर 'पहल' में लिख रहे हैं। नोम चोम्स्की के बाद पूंजीवादी दुनिया में वामपंथी रूझान बढ़ने के दृश्य पर वे विस्तृत काम कर रहे हैं। नोम चोम्स्की की ताज़ा किताब 'फेल्ड स्टेट्स' पर अगले अंक में संपादकीय टिप्पणी पाठक पढ़ सकेंगे।

सांझ होइत गाममे

भारतक नक्शापर
जकर कोनो टा जिक्र
कतहु देखार नहि होइत अछि
से एकटा कोनो गाम
आ ओहि गामक एकटा साँझमे हम
ठाढ़ छी चुपचाप
बहुत दिनपर घुरल
कोनो बटोही जकाँ

जे तकैत अछि अपन घर
घरक आगूमे रोपल सिंगरहार
आ सिंगरहारकें नहि देखि

घुरि अबैए बेर-बेर
हिया हारिकें
भ' जाइए ठाढ़
चुप्चाप

चुपचाप ठाढ़ ओ बटोही
तकैत रहैए
ठकनबैत रहैए
सोचैत रहैए
किनसाइत ...
किनसाइत ...
किनसाइत ...

चिन्हबाक प्रक्रियामे
बेर-बेर असफल होइत ओ
बेर-बेर तकैए किछु परिचित निशान
बेर-बेर तकैए किछु पहिचान
अपन स्मृतिक दरिद्रतापर कानि
बैसि जाइत अछि थसथसाक'
चुपचाप कोनो ठाम

ओ तकैत अछि
अपन हृदयमे बसल गाम
गाममे अपन घर
घरक आगूमे रोपल सिंगरहार
ओ तकैत अछि बेर-बेर

मोन पड़ैत छैक
बेर-बेर पड़ैत छैक मोन
'ने ओ नगरी, ने ओ ठाम ...
फकड़ा गुनबैत ओ बुढ़िया

बुढ़ियाक तमाकुल माँगब
मोन पड़ैत छैक
एक-एक क' सबटा

मोन नहि पड़ैत छैक घर ?

घर नहि मोन पड़ैत अछि
वा घरे नहि मोन पाड़ैत अछि
घर ओ नहि चिन्हि पबैए
वा घरे ओकरा नहि चिन्हैए
घरसँ ओ गेल छल
कि घरे ओत'सँ गेल छल
ई एकटा भयंकर समस्या अछि उपस्थित

एहि मुन्हारि साँझमे
जे निरन्तर गाढ़ भेल जा रहल-ए
तेज आँचपर खौलैत दूध जकाँ
ओ ठाढ़ अछि
निरन्तर अस्पष्ट होइत जा रहल
साँझक गाछ तर
ओ ठाढ़ अछि
ठकमकाएल
साँझ क' घुरल सुग्गा जकाँ
घर कें तकैत

साँझक गाछमे
गाछक झाँखुड़ सबहक दोगमे
निरन्तर अस्पष्ट होइत गाम

आ गाममे ठाढ़ ओ
निरन्तर अस्पष्ट भेल जा रहल-ए
निरन्तर
बाढ़िमे आस्ते-आस्ते डुबैत
आ अंततः चक्कडुम होइत
घर जकाँ
ओ अस्पष्ट भेल जा रहल-ए
साँझ खन गाममे
गाममे साँझे खन
ओ विलीन भेल जा रहल-ए
आस्ते -आस्ते--
आस्ते -आस्ते--
आस्ते आस्ते--

नये इलाके में

इन नये बसते इलाकों में
जहाँ रोज बन रहे हैं नये नये मकान
मैं अक्सर रास्ता भूल जाता हूँ

धोखा दे जाते हैं पुराने निशान
खोजता हूँ ताकता पीपल का पेड़
खोजता हूँ ढहा हुआ घर
और ज़मीन का खाली टुकड़ा जहाँ से बायें
मुड़ना था मुझे
फिर दो मकान बाद बिना रंग वाले लोहे के फाटक का
घर था इकमंजिला

और मैं हर बार एक घर पीछे
चल देता हूँ
या दो घर आगे ठकमकाता

यहाँ रोज कुछ बन रहा है
रोज कुछ घट रहा है
यहाँ स्मृति का भरोसा नहीं
एक ही दिन में पुरानी पड़ जाती है दुनिया
जैसे वसन्त का गया पतझड़ को लौटा हूँ

जैसे बैशाख का गया भादों को लौटा हूँ

अब यही है उपाय कि हर दरवाजा खटखटाओ
और पूछो–
क्या यही है वो घर ?

समय बहुत कम है तुम्हारे पास
आ चला पानी ढहा आ रहा अकास
शायद पुकार ले कोई पहचाना ऊपर से देख कर

घरबाली आ बगिया। संगहि सड़क नाटक अछि : चिन्हियौ नेपाल, लेहुआयल आँचर, नै आब नै, ककर लाल, कोंटा सिंगार आदि।

द्वितीय : रूपम श्री (सहरसा)

सुश्री रूपम श्रीक जन्म सहरसामेँ भेलन्हि। अहाँ स्नातकमे पढ़ैत छी संगहि संगीतसँ सेहो प्रभाकर कऽ रहल छी। रंगमंचसँ लगाव अहाँकेँ सुजीक प्रयाससँ १९९५ सँ भेल। रूपम श्री विभिन्न संस्था संग रंगमंच कऽ रहल छथि। जाहिमे प्रमुख अछि इप्टा, पंच कोसी। हिनका द्वारा कएल गेल महत्वपूर्ण नाट्य प्रस्तुति अछि : मधुश्रावणी, कनियाँ पुतरा, पाँच पत्र। रूपम श्रीक प्रिय नाटककार छथि महेन्द्र मलंगिया आ प्रिय निर्देशक छथिन उत्पल झा। मैथिली रंगमंचमेँ काज क'र' मे नीक लगैत अछि। २००३ मे खगौल, पटनामे अहाँकेँ सर्वश्रेष्ठ अभिनेत्रीसँ सम्मानित कएल गेल, तरंग महोत्सवमे उत्कृष्ठ नृत्यक लेल द्वितीय पुरस्कार राष्ट्रपति श्रीमती प्रतिभा सिंहदेवी पाटीलसँ अहाँ ग्रहण केलहुँ।

तृतीय : कल्पना मिश्रा (दिल्ली)

सुश्री कल्पना मिश्राक जन्म मिथिलाक नागदह गाममे भेलन्हि। बच्चेसँ कल्पना जीक लगाव संगीतसँ भऽ गेलन्हि। अहाँ शास्त्रीय संगीतक प्रशिक्षण प्रयाग विद्यापीठ संगीत समिति, इलाहाबादसँ प्राप्त केलहुँ। अहाँक शिक्षा दिक्षा बेगूसरायमे भेल। पहिने हिनक झुकाव मैथिली संगीत दिस भेल, तत्पचात ई अभिनय दिस सेहो आकर्षित भेलीह। अहाँ दिल्ली स्थित मिथिलांगन संस्थासँ रंगकर्म कऽ रहल छी। मैथिलीक संग भोजपुरी, हिन्दीमे सेहो अहाँ लगातार अपन पहचान बनेबामे सफल भेलहुँ अछि। रंगमंचक संग अहाँ लगातार फिल्म, टेलीविजनक लेल काज कऽ रहल छी। कल्पना जी कतेको मैथिली नाट्य प्रस्तुतिमे अपन अभिनय प्रतिभा देखा चुकल छथि। जाहिमे प्रमुख अछि : जट जटिन, उगना हॉल्ट, सामा चकेबा आदि। हिनक इच्छा छनि जे महिला कलाकारक प्रति मिथिला समाजक नजरियामे बदलाव अएबाक चाही। कल्पना जीक प्रिय निर्देशक छथि संजय चौधरी आ प्रिय नाटककार महेन्द्र मलंगिया।

सूचना: पंकज पराशरकेँ डगलस केलनर आ अरुण कमलक रचनाक चोरिक पुष्टिक बाद (http://www.box.net/shared/७५xgdy३७dr)बैन कए विदेह मैथिली साहित्य आन्दोलनसँ निकालि देल गेल अछि।

पंकज पराशर उर्फ अरुण कमल उर्फ डगलस केलनर उर्फ उदयकान्त उर्फ ISP २२०.२२७.१६३.१०५, १६४.१००.८.३, २२०.२२७.१७४.२४३ उर्फ.....**पंकज पराशरकेँ बैन कए विदेह साहित्य आन्दोलनसँ। निकालल जा रहल अछि।**

सम्पूर्ण दस्तावेज मूल आ पंकज पराशर उर्फ अरुण कमल उर्फ डगलस केलनर उर्फ उदयकान्त उर्फ ISP २२०.२२७.१६३.१०५ , १६४.१००.८.३ , २२०.२२७.१७४.२४३ उर्फ.....क चोरुक्का *नीचाँक लिंकपर सेहो अछि।*

http://www.box.net/shared/७५xgdy३७dr

विदेहमे किछु अनोनिमस ई-मेल अएलाक बाद ओकर इन्क्वायरीक बाद चेतना समिति द्वारा पंकज पराशरकेँ देल सम्मानकेँ वापस लेबा लेल आ एहि लेखककेँ बैन करबा लेल ई हमर (चेतना समितिक आजीवन मेम्बरक हैसियतसँ) आधिकारिक अनुरोध अछि आ इन्क्वायरीक विस्तृत विविचन नीचा देल जा रहल अछि। कृपया चेतना समिति एहि विषयपर अपन आपात बैसकी करए आ उचित निर्णय लए से अनुरोध।- गजेन्द्र ठाकुर

इन्क्वायरीक विवरण:

पाठकक सूचनाक बाद ई पता चलल अछि (आ ओकर सत्यापन कएल गेल) जे एहि लेखकक ई एहि तरहक पहिल कृत्य नहि अछि। ई लेखक पहिने सेहो Douglas Kellner क Technopolitics क पंक्तिशः अनुवाद मूल लेखकक रूपमे नामसँ ज्ञानरंजनक हिन्दी पत्रिका "पहल"मे धोखासँ छपबओलक। तकर पता चललाक बाद "पहल"मे एहि लेखकक रचनाक प्रकाशन बन्द भऽ गेल। एहि सम्बन्धमे विस्तृत आलेख विदेहक अगला अंकक सम्पादकीयमे देल जाएत।

२. एहि सभ घटनाक बाद पंकज पराशरकेँ विदेहसँ बैन कएल जा रहल अछि। विदेह आर्काइवसँ "विलम्बित कइक युगमे निबद्ध" पोथीकेँ हटाओल जा रहल अछि। प्रकाशककेँ सेहो उचित पुलिसिया कार्यवाही (यदि आवश्यक हुअए तँ) आ आन कार्रवाही लेल एहि समस्त घटनाक्रमक सूचना दऽ देल गेल अछि। ३.पाठक डगलस केलनरसँ ई-मेल kellner@gseis.ucla.edu पर "पहल" पत्रिका वा तकर सम्पादक श्री ज्ञानरंजनसँ editor.pahal@gmail.com, edpahaljbp@yahoo.co.in वा info@deshkaal.com पर आ दैनिक जागरणसँ nishikant@jagran.com, sanjay@jagran.com पर सम्पर्क कए विस्तृत जानकारी लऽ सकैत छथि। डगलस केलनरक आर्टिकल गूगल सर्चपर technopolitics टाइप कए ताकि सकै छी आ पढ़ि सकै छी। पहल पत्रिकाक वेबसाइट www.deshkaal.com पर सेहो पहल पत्रिकाक पुरान अंक सभ आस्ते-आस्ते देबाक प्रारम्भ भेल अछि।

विस्तृत जानकारीक लेल सुधी पाठकगण अहाँक धन्यवाद। भविष्यमे सेहो एहि घटनाक पुनरावृत्ति नहि हुअए ताहि लेल अहाँक पारखी नजरिक आस आगाँ सेहो रहत। एहि तरहक कोनो घटनाक जानकारी हमर ई-पत्र ggajendra@gmail.com पर अवश्य पठाबी।

पंकज पराशर उर्फ अरुण कमल उर्फ डगलस केलनर उर्फ उदयकान्त उर्फ ISP 220.227.163.105 , 164.100.8.3 , 220.227.174.243 उर्फ.....

डगलस केलनरक नीचाँक आलेखकक पंकज पराशर द्वारा चोरि सिद्ध कएलक जे एक दशक पहिने एहि लेखक द्वारा अरुण कमलक चोरि सँ आइ

धरि हुनकामे कोनो तरहक परिवर्तन नहि आएल छन्हि। हँ, आब ओ पटना विश्वविद्यालयक प्रोफेसरक रचना चोरेबासँ आगाँ बढ़ि गेल छथि आ कैलिफोर्निया वि.वि.क प्रोफेसरक रचना चोराबए लागल छथि। एहि सन्दर्भमे हमरा एकटा खिस्सा मोन पड़ैत अछि। २०-२२ बरख पुरान सत्य कथा। दरभंगामे रहैत रही, छतपर हम आ हमर एकटा पिसियौत भाइ साँझमे ठाढ़ रही। सोझाँमे सरवनजीक घरक बाअड़ीमे खूब लताम फड़ल छलन्हि। हमर पिसियौत भाइ हुनका इशारा दऽ कहलखिन्ह जे दस टा लताम आनू। ओ बेचारे दसटा लताम तोड़लन्हि आ आबि रहल छलाह आकि रस्तामे हमसभ देखलहुँ जे एकटा छोट बच्चा संग हुनका किछु गप भेलन्हि आ ओ पाँचटा लताम ओहि बच्चाकेँ दऽ देलखिन्ह। जखन सरवन जी अएलाह तँ कहलन्हि जे ओ बच्चा हुनका भैया कहि सम्बोधित कएलकन्हि आ पाँचटा लताम मँगलकन्हि- से कोना नञि दितियैक- सरवनजीक कहब छलन्हि। आब पंकज पराशर प्रसंगमे की भेल से देखी। प्रदीप बिहारीजीक बेटा प्रणवकेँ पंकज पराशर नोम चोम्स्की आ डगलस केलनरक रचना दैत छथिन्ह आ तकर अनुवाद करबा लेल कहै छथिन्ह। बेचारा जान लगा कऽ अनुवाद कऽ दैत छन्हि, ई सोचि जे जिनका ओ चच्चा कहै छथि- जे क्रान्तिकारी विचारक छथि (मार्क्सवादी!!!) से कोनो नीक पत्रिकामे ई अनुवाद छपबा देथिन्ह। मुदा छह मासक बाद चच्चाजी कहै छथिन्ह जे नोम चोम्स्की बला रचना हेरा गेल आ डगलस केलनर बला रचनाक अनुवाद नञि नीक रहए से रिजेक्ट भऽ गेल। मुदा क्रान्तिकारी कवि (चोरुक्का सेहो विवरण नीचाँमे अछि) दुनू रचना पहल पत्रिकामे पठा दै छथि- पहल-८६ मे डगलस केलनर बला रचना छपितो छन्हि (आ से अनुवादक रूपमे नहि वरन् मूल लेखकक रूपमे) आ ओ बैन सेहो कऽ देल जाइ छथि। हमर सरवन जी एकटा बच्चा द्वारा भैया कहलापर पाँचटा लताम ओकरा दऽ दै छथिन्ह मुदा हमर पराशरजी भातिजोक पाँचटा लताम निर्लज्जतासँ छीनि लैत छथि।

आ हम हुनकर खोजबीन तखन करै छी जखन ओ विदेहंमे आइडेन्टिटी बदलि हमरा गारि पढ़ैत छथि- हुनकर रियल आइडेन्टीटी नाङट करै छी। फेर सभसँ गप करै छी आ पाठकक सहयोगसँ *आरम्भ*, *पहल* क पुरान अंक भेटि जाइत अछि जतए हिनकर कुकृत्य छन्हि।

डॉ. जेकील आ मिस्टर हाइडक कथा अंग्रेजी विषएमे स्कूलमे पढ़ने रही। एकटा वैज्ञानिक रहथि डॉ. जेकील हृदएसँ कलुषित। मोन करन्हि जे चोरि-उच्क्कागिरी करी। से एकटा द्रवक खोज कएलन्हि जकरा पीबि कऽ ओ मिस्टर हाइड बनि जाथि आ रातिमे चोरि-उच्क्कागिरी करथि। एक रातुक गप अछि जे मिस्टर हाइड ककरो हत्या कऽ भागि रहल रहथि मुदा भोर भऽ गेल रहै से लोक सभ हुनका खेहारए लगलन्हि। ओ डॉ.जेकीलक घरमे पैसि गेलाह (कारण डॉ.जेकील तँ ओ स्वयं छलाह) आ केबार भीतरसँ लगा लेलन्हि। लोक सभ चिन्तित जे डॉ. जेकीलकेँ ई बदमाश मारि देतन्हि से ओ सभ केबार पीटए लगलाह। मिस्टर हाइड द्रव पीअब शुरु केलन्हि मुदा ओहि दिन दवाइमे रिएक्शन

नहि भेलैक आ हुनकर रूप डॉ. जेकीलमे नहि बदलि सकलन्हि। आब एहि कथाक अन्तमे मिस्टर हाइड माथ नोचि रहल छथि जे हुनका अपन समस्त पापक प्रायश्चित मिस्टर हाइड बनि करए पड़तन्हि।

पंकज पराशर उर्फ अरुण कमल उर्फ डगलस केलनर उर्फ उदयकान्त उर्फ ISP 220.227.163.105 , 164.100.8.3 , 220.227.174.243 उर्फ..... हिनकर रियल आइडेन्टिटी हम नाङट करै छी आ ई आब अभिशप्त छथि अपन शेष जीवन मिस्टर हाइड रहि अपन कुकृत्यक सजा भुगतबाक लेल।

मैथिलमे ई एकटा तथ्य छै जे चुपचाप जे गारि सुनै अछि तकरा कहल जाइ छै जे ओ बड़ड नीक लोक छथि। मुदा समए आबि गेल अछि मिस्टर हाइड सभकेँ देखार करबाक आ ओकरा कठोर सजा देबाक। मुदा ई तँ मात्र प्रारम्भ अछि। मैथिलीमे बहुत गोटे छथि जे हिन्दीमे बैन भेल लेखककेँ पोसै छथि (मैथिली सेवाक लेल) जे जखन ककरो गारि पढ़बाक होए तँ ओ तकर प्रयोग कऽ सकथि।

एहि ब्लैकमेलरक डॉ. जेकील आ मिस्टर हाइड बला चरित्र मैथिल सर्जनाक विरोधमे मैथिल-जन पत्रिकामे एक दशक पहिने उजागर भऽ गेल छल मुदा लोक हिनका पोसैत रहल।

आरम्भमे सेहो ई एकटा चिट्ठी मैथिलीक सम्पादकक विरोधमे देलन्हि जे छपि गेल आ ओकर घृणित भाषाक कारण भाइ साहेब राजमोहन झाकेँ माफी माँगए पड़लन्हि आ फेर ई मिस्टर हाइड सेहो ओहि सम्पादकसँ लिखितमे माफी मँगलन्हि।

एकटा आग्रह आ आह्वान: सुभेश कर्ण आ समस्त मैथिली-प्रेमी-गण- एहि मिस्टर हाइडक ब्लैकमेलिंग आ एब्युजक द्वारे अहाँ सभकेँ मैथिली छोड़ि कऽ जएबाक आवश्यकता नहि अछि, कारण पापक घैला भरि गेलाक बाद ई आब अभिशप्त छथि अपन शेष जीवन मिस्टर हाइड रहि अपन कुकृत्यक सजा भुगतबाक लेल।

जे.एन.यू.मे छात्र-छात्रा सभसँ पोस्टकार्ड पर साइन लऽ ओहिपर अपन रचना लेल प्रशंसा-पत्र पठबैत घुमैत अपस्याँत कथित गोल्ड मेडेलिस्ट(!!!) मिस्टर हाइडकेँ चिड़ैक खोता तोड़बाक सख शुरुहेसँ छन्हि। पहिल कथा गोष्ठीमे जखन ई सहरसामे सभसँ पुछने फिरै छथि जे साहित्यकार बनबासँ की-की सभ फाएदा छै तखन ई एकटा पाइ आ पुरस्कारक लेल अपस्याँत मैथिल युवा-पीढ़ीक प्रतिनिधित्व करै छथि, जे राजमोहन झा जीक शब्दमे मैथिलीसँ प्रेम नञि करैत अछि। ई मिस्टर हाइड सेहो ओहि सम्पादकसँ लिखितमे माफी मँगलन्हि आ जखन ओ माफ कऽ देलखिन्ह तखन फेर हुनका गारि पढ़ब शुरु कऽ देलन्हि। हमरासँ लिखित मेल-माफी अस्वीकार भेलाक बाद मिस्टर हाइडक माथ नोचब स्वाभाविके। मिस्टर हाइड ककरो इनकम टैक्स, कस्टम वा सरकारी नोकरीमे देखै छथि, सुनै छथि तँ पाइक मारल जेकाँ हिनका मोनमे ब्लैकमेलिंग कुलुबुलाए लगै छन्हि, प्रायः आनन्द फिल्मक एक गोट कलाकार जेकाँ- जे एहने मिस्टर

हाइड लेल कहै अछि- जे ई डॉक्टर रहितए तँ किडनी बेचितए, से ओ जतए छथि ओतहु ब्लैकमेलिंगक धन्धा शुरू कैये देने छथि। मुदा चिड़ैक खोता उजाड़ैत-उजाड़ैत मधुमाखीक छत्ता उजाड़बाक गल्ती एहेन ब्लैकमेलर कैये दैत अछि। जे सरकारी नोकरी वा इन्कम-टैक्स, कस्टममे ई ब्लैकमेलर रहितए तँ देश जरूर बेचि दैतए।

जे कियो सूचनाक स्वतंत्रताक नाम पर, अन्तर्जालपर स्वतंत्रताक नामपर वा साहित्यिक समालोचनाक नामपर गारि पढ़ैत अछि तँ सर्वदा मोन राखू जे ई सभ स्वतंत्रता अहूँकेँ प्राप्त अछि। एहि घटनाक विषएमे अहाँसँ पत्रकार, न्यूजपेपर, पत्रिका आ हिन्दीक गणमान्य लेखकगण/ प्रोफेसर/ विश्वविद्यालय आदिकेँ एहि घटनासँ सूचित करेबाक अनुरोध अछि। विशेष जानकारी लेबाक आ देबाक लेल ggajendra@gmail.com पर सूचित करू।

कोना पकड़ाएल ई चोर:-स्टेप बाइ स्टेप:-

VIDEHA GAJENDRA THAKUR said...

But this time he has not used his name as maithil, mithila aa subodhkant but as Pankaj Parashar pparasharjnu@gmail.com

Reply ०१/२५/२०१० at ०९:४८ PM

VIDEHA GAJENDRA THAKUR said...

The same blackmail letter has been sent by the blackmailer to my email address which has been spammed through ISP address २२०.२२७.१६३.१०५ , १६४.१००.८.३ aa २२०.२२७.१७४.२४३.

Reply ०१/२५/२०१० at ०९:४५ PM

VIDEHA GAJENDRA THAKUR said...

pahal=- ८६, aarambh -२३ aa arunkamalak naye ilake me ka sambandhit prishtha pathebak lel dhanyavad pathakgan.

Reply ०१/२५/२०१० at ०८:१६ PM

VIDEHA GAJENDRA THAKUR said...

http://www.gseis.ucla.edu/courses/ed२५३a/newDK/intell.htm ehi link par douglas kellner ke lekhak anuvad pahal-८६ ke page १२५-१३१ par achhi-soochnak lel dhanyad pathakgan.

Reply ०१/२४/२०१० at ०८:१६ PM

VIDEHA GAJENDRA THAKUR said...

ehi ghatnakram me kono pathak lag je Arun Kamal jik kavita "Naye Ilake

Me" hoinh aa Aarambh (ank २३, maithili magazine editor Sh. Rajmohan Jha (March २०००) me prakashist maithili kavita "Sanjh Hoit Gam Me" te kripya ggajendra@gmail.com par soochit karathi- Dhanyavad.
Reply ०१/२४/२०१० at ०८:०२ PM

VIDEHA GAJENDRA THAKUR said...
ehi ghatnakram me bahut ras aar jankari aa dher ras samarthan debak lel dhanyavad pathakgan.
Reply ०१/२३/२०१० at ११:४० PM

VIDEHA GAJENDRA THAKUR said...
out of these three addresses of the spammer i.e. pkjpp@yahoo.co.in, pparasharjnu@gmail.com and pkjppster@gmail.com the address pkjpp@yahoo.co.in, is fails verification test and addresses parasharjnu@gmail.com and pkjppster@gmail.com stands verified and confirmed.
Reply ०१/२१/२०१० at १०:०० PM

VIDEHA GAJENDRA THAKUR said...
the htpps host matches reliance communications and the corresponding email gamghar at gmail dot com and maithilaurmithila at gmail dot com is fake ids related with the actual spammers id i.e.pkjpp@yahoo.co.in, pparasharjnu@gmail.com and pkjppster@gmail.com
Reply ०१/२१/२०१० at ०८:५० PM

VIDEHA GAJENDRA THAKUR said...
The office premise has been located, the blackmailer works in Dainik Jagran, the organisation being taken into confidence.
Reply ०१/२१/२०१० at ०६:१३ PM
१४

VIDEHA GAJENDRA THAKUR said...
maithil, mithila aa subodhkant nam se abhadra aa blackmail karay bala blackmailer ke cheenhi lel gel achhi,ISP address २२०.२२७.१६३.१०५ , १६४.१००.८.३ aa २२०.२२७.१७४.२४३ aa ban kayal ja rahal achhi, agan ohi organisation se seho sampark kayal jaayat jatay se ee email aayal achhi.
Reply ०१/१८/२०१० at ११:१९ PM

VIDEHA GAJENDRA THAKUR said...
comment moderation lagoo kayal ja rahal achhi
Reply ०१/१८/२०१० at ०९:२७ PM
from ISP २२०.२२७.१७४.२४३ of Dainik Jagran he abused many times earlier too to others. अविनाशकेँ सेहो २२०.२२७.१७४.२४३ आइ.एस.पी.सँ एहि प्रकारक ई-पत्र अबैत रहै मुदा ओ मामिला खतम कS देने रहथिन। ओ टिप्पणी सभ एतेक घृणित छैक जे एतए नहि देल जा रहल अछि।

पाठकक संदेश: एहि घटनाक्रमपर

kellner@ucla.edu" <kellner@ucla.edu
Dear Gajendra
thanks for the detective work. was there a response?
best regards,
Douglas Kellner
Philosophy of Education Chair
Social Sciences and Comparative Education
University of California-Los Angeles
Box 951521, 3022B Moore Hall
Los Angeles, CA 90095-1521

Fax 310 206 6293
Phone 310 825 0977
http://www.gseis.ucla.edu/faculty/kellner/kellner.html

dear Gajendraji,
apnek mail milal. Pankajjik kritya janike bar dukh bhel. Ahi se maithilik nam kharab hoyat achhi. Apnek kadam ekdum uchit achhi.
Rajiv K Verma

dhanyvad. muda ehne lok sabjagah aadar pabait achi
shridharam

ओकरा सार्वजनिक नहि करबै।अहां कें सूचनार्थ पठेने छी जे पंकज पहिनेहो इ सब काज करैत रहय छलैए।
avinash

ठीक छै--_-सम्पादक।
Dear Gajendra g
You are doing very well in the field of collecting all the documents related to the Maithili. Videha. Com realy a adventureous collection. I will also find some time to learm the article published through the videha.
Now your detective style theft the sleeping of many of the so called literary personnel. Go a head jai Maithili jai Mithila
Sunil Mallick
President
MINAP, Janakpur

your efforts are commendable. Anysuch ghost writer or fake identity holder must be boycotted from literature at once Thanks.
shyamanand choudhary
Namaskar.
Chetna samitik sachiv ken mailak copy hastgat kara del achi.

Dr. Ramanand Jha' Raman'
गजेन्द्र जी ,
चेतना समिति हिनका सम्मानित कएलक अछि सेहो हमरा ज्ञात नहिं | यद्यपि हमहू चेतना क स्थाई सदस्य | जे हो. मुदा निंदास्पद घटना तं ई थिके तें दुखी कयलक | कतिपय नव मैथिल-प्रतिभाक आकलन-मूल्यानकनक हमर अपन स्नेग्रही स्वभाव, एहि दुर्घटनाक बाद तं आब चिंता मे ध' देलकय|
देखी,
हम अपने विस्मित भेलहुँ| बहुत दु:खद दृश्य | सृजन विरूद्ध साहित्यिक सन्दर्भ मे ई घटना आधुनिक मैथिलीक बहुत कुरूप प्रसंग क' क' स्मरण कैल जायत
सस्नेह,

गंगेश गुंजन.
PRIYA MAITHILJAN
APPAN BHASHA- SANSKAR-SANSKRITI KE ASMARAN KARU AA EHAN VIVADAASAPAD LEKANI B KARANI KE VIRAM DIYA. DHANYABAD.
SAPREM,

PK CHOUDHARY
Gajendra babu
pankaj puran chor achhi. Ham sab okar likhit ninda das sal pahine aarambh me kene rahi. Okra ban k kay ahan nik kayal. Chetna samiti ke

seho samman wapas lebak chahi aa okar ninda karbak chahi.
subhash Chandra yadav

प्रिय ठाकुरजी!
(माननीय संपादक)
"विदेह ई-पत्रिका" [मैथिली]
एखन धरिक उपलब्ध साक्ष्यक आधार पर हम अपनहिक संग जाएब पसिन्न करब।
शंभु कुमार सिंह

Sir I have sent the link of Parashar's duplicacy to several people along with Pranabh Bihari who had traslated that article. I had telephonic conversation with him also and he was quite upset over Parashar;s duplicay

Pranav is my junior and a good friend of mine. since you have referred Pranav who had traslated that article it is unfortunate that he was misused by Parashar. But i must congratulate you for exposing scam run by Parashar and his team. Parashar, though must not be blamed if he lifted the article of Nom Chomskey . Now i must doubt the artistic sensibility of Parashar who is now a pseudo-- intellectuals. I am amazed that how did he dare to publish the article of Nom Chomskey as his own. God bless him no more

In the past Pankaj Parasar was accused for lifting the senses and emotions from poems of doyens of Hindi and Maithili poets. What Pankaj did should be condemned. I regret for him.

These People are hellbent to bring down the literary discourse down to the gutter. Now you have been receiving mails like one. We are with you and i have forwarded your mails to Maithili speaking people all across the country .–

VIJAY DEO JHA

Dear Gajendraji,

I fully agree with you that we must fight against blatant cases of wrongful appropriation.

हां अपन मेल में लिखने छी जे विदेह आर्काइव से संबंधित लेखक'क सबटा रचना हटा लेल जायत। अहि से आर्काइव सं ई प्रसंग सेहो, एकर साक्ष्य सेहो मेटा जायत। हमर मत ई जा साक्ष्यब रहबाक चाही निक आ अधलाह दुनु तरहक काज'क। अहां अप्पसन कामेंट आ र्निणय सेहो आर्काइव मे जा के संबंधित रचना के पोस्टा-स्क्रिाप्टर के रुप मे भविष्या'क पाठक'क लेल सुरक्षित राखि सकैत छियन्हि।

ई दोहरेबाक बहुत औचित्यक नहि जे विदेह निक लागि रहल अछि आ अहांक परिश्रम एकदम देखा रहल अछि।
ईति,
सदन।

Thanx Gajendraji, for your immediate response. I must congratulate you for the work you have done to save the sanctity of the literature world as a whole.
I feel proud for the person like you who shows the courrage to bell the cat. If the so called writers like Parasharji are there to spoil the sea, on the other side it is very hopeful sight to have a person like you who is alert enough to take care of such filth & keep the sea clean.

Thanx for enlightening me on the subject.

Regards,
Bhalchandra Jha.

पंकज पराशरकेर एहन कार्य पर स्मरण अबैत अछि करीब बीस-पचीस साल पहिलुक घटना, जहिया आकाशवाणी दरभंगासँ म,म,डॉ, सर गंगानाथ झाक एकमात्र मैथिलीक कारुणिक पदकेँ एक गोट कवि द्वारा अपन कहि प्रसारित कए देल गेल छल, जे बादमे (सजग श्रोता द्वारा सूचना देलाक बाद) आजन्म बैन कए देल गेलाह । कहबाक तात्पर्य जे जँ हम मैथिल दरभैगा- मधुबनीमे गंगानाथ बाबूक पदकेँ अपन कहि सकैत छी तँ ई कोन बड़का गप । निश्चये एहन रचनाकारकेर सङ्ग कड़गर डेग उठाएब आवश्यक ।
ajit mishra

Dear Gajendrajee,
We should take strong step to prevent such intellectual cheats.
My support is always with you.
K N Jha
This seems to be a dangerous trend and we should also try and refrain from publishing anything from such authors. Regards,
Prof. Udaya Narayana Singh
प्रियवर ठाकुर जी,
मैथिल साहित्यकार आब साइबर क्राइम सेहो क रहल छथि, ई जानि अपार प्रसन्नता भेल |
पंकज पराशर के नकारात्मक बुद्धिक पूर्ण उपयोग करबाक लेल हम नोबेल प्राइज सा सम्मानित कराय चाहैत छी |
बुद्धिनाथ मिश्र

Sampadak Mahoday
Apne ehi prakarak durachar rokwak lel je prayash ka rahal chhee
ohi lel dhanyabad.Ehen blackmailer sa maithili ken bachayab aawashyak achhi
Sadar
SHIV KUMAR JHA

गजेन्द्र भाई,
नमस्कार ! मैथिली मे एहि तरहक काज लगातार भ' रहल अछि । किछु व्यक्ति एहि धंधा मे अग्रसर छथि । मैथिलीक सम्पादक लोकनिक अनभिज्ञताक फायदा कतेको अंग्रेजी पढ़निहार तथाकथित साहित्यकार लोकनि उठा रहल छथि। पंकज जीक पहल मे छपल लेख के हम सेहो पढ़ने हीं आ किछुए दिनक बाद हम नेट पर मूल लेखकक आलेख के सेहो पढ़लहु । हमरा त' आश्चर्य लागल छल जे पंकज जी आलेखक कम स कम शीर्षक त' बदलि लैतथि मुदा हुनका एतेक ज्ञान रहितनि तखन की छल।

एतबे नहि , हिनक बहुत रास कवितो अंग्रेजी साहित्य स' हेर-फेर कयल गेल अछि । खैर ! जे करथि ... । मुदा एहि बेर कहाबत ठीक होबाक चाही " सौ सोनार के त' एक लोहार के "। प्रकाशन मे जे भी कियो व्यक्ति गलती क' रहल छथि हुनका गंभीर क्रिमिनल बुझबाक चाही। धन्यवाद एहि लेल अहाँ के जे एतेक जोरदार तरीका स' एहि गप्प के उठैलहु।
अहाँक
प्रकाश चन्द्र ।
pankaj parashar vala prasang bar dukhad laagal
kamini

Gajendr jee,
maamailaa ke tool jatabe debainhi, sabhak oorjaa otabe svaahaa hetai.
हमर मनतब एतबे, जे एक बेर अहां देखार क देलहुं, आब छोडि देल जाओ. हिन्दीयो मे एहिना भ रहल छै. बेर बेर आ खराब भाषा मे लिखल मोन के दुखी करैत अछि. फेर लागैत अछि जे अहि मे समय कियैक नष्ट करी?
हिन्दुस्तान मे जाति आ सेहो मैथिली से जाति नयि जाएत. हम एकरा नयि मानैत छलहुं मुदा आब 30 बरख से मैथिली मे लिखनाक बाद आब देखल जे एक ओर
1 मैथिली साहित्य मे लिली जी, उषा जी आ शेफलिका जी के बाद यदि किओ नाम लैत अछि त हमर.
2 एखनो कोनो पत्रिका बै छै त हमरा लेल रचनाक आग्रह होइते छै.
3 एखनो हम ओतबे सक्रिय छी आ निरंतर लिखि रहल छी.
4 दुखद जे हमरा बाद (सुस्मिता पाठक आ ज्योत्स्ना मिलन के हम अपने तुरिया बुझैत छी) के बाद एहेन कोनो सशक्त कोन, महिला लेखने नयि आएलए.

5 ई स्थिति रहलाक बादो, आब जहन हम देखै छी, त पाबै छी जे हमरा पर, हमर रचना यात्रा अथव हमर रचना पर किछु नयि लिखल गेलए, चाहे ओ मोहन भारद्वाज रहथु अथवा आन किओ. जहन हमर दशक केर चर्च होइत छै, तीन चारिटा नाम पर सविस्तार चर्चा होइत छै, जाहि मे हमर नाम नयि रहैत छै. हमर नाम मात्र सन्दर्भ लेल जोडि देल जाइत छै.

6 एतेक दिन मे मात्र रमण जी हमरा पर एक गोट लेख लिखलन्हि. हम ओकरा पुन: टाइप करबा के अहां लग पठायब.

7 जाति पाति धर्म आ द्वेष पर कहियो ध्यान नयि देलाक कारणे त कही हमर ई स्थिति नयि छै, आब हमरा ई सोचबा मे आबि रहल अछि.

8 हमर शिक्षक, जे स्वयं हिन्दी के ख्यातिलब्ध कथाकार छथि, हमरा बुझेने रहलाह जे हम मैथिली मे लिखब बन्न क; दी, कियैक त हम गैर मैथिल (जाति विशेष) से नयि छी, तैं हमर लेखन के कहियो मैथिल सभ नयि नोटिस करताह, कहियो किछु नयि करता.. अपन भाषाक प्रति प्रेम के आगरह कारणे हम हुनकर बात नयि माननलियै, लिखैत गेलहुं, मुदा आब लागि रहलअए जे हुनकर कहबी सही छलन्हि की?

9 एखनो की हाल छै मैथिली मे, देखियो. ओकरा विरुद्ध किछु करियु. मैथिली मे जे पैघ पैघ संस्था चाइ, चेतना समिति सनक, सभ बेर विद्यापति पर्व मनबैत छथि. लाखो खर्च करै छथि, मुदा नीक लेखक केर पोथी सभ बेर 5-7 टा निकालैथु, से नयि होबैत छन्हि.

10 हमरा भेटल जानकारी के मोताबिक विद्यापति हॉल किराया पर चढै छै. तकरा मे कोनो आपत्ति नयि, यदो ओकरा से किछु आय होबै. मुदा ओकरा मैथिलीक काज अथवा नाटक आदि लेल मांगल जाएत, त; नयि भेटै छै. यदि ओकर शुल्क चुका दी, तहन त किरायाके रूप मे किऊ ल' सकि छै. एकरा सभ के उजागर करी.

11 व्यक्ति से संस्था पैघ होइत छै. जतेक संस्था सभ छै, तकरा पर लिखी, साहित्य अकादमीक मैथिली विभाग सहित.

12 लिली रेक सभटा रचनाक अनुवाद अधिकार हमरा देने छथि. हुनक साहित्य अकादमी पुरस्कार प्राप्त पोथी 'मरीचिका' केर हिन्दी अनुवाद लेल पिछला 2-3 साल से हम लिखि रहल छी. साहित्य अकादमीक पत्रिका 'समकालीन भारतीय साहित्य" मे हम पिछला 25 साल से अनुवाद सहित छपि रहल छी. मुदा हमरा से अनुवादक नमूना मांगल गेल. ओहि कुर्सी पर जे स्वनाम धन्य बैसल छथि, हुनका हमरा मादे नयि बूझल त कोनो मैथिल साहित्यकार से पूछि सकैत छलाह. ई तहिने भेलै, जेना एक बेर एक गोट चैनल ऋषिकेश मुखर्जी से हुनकर बायोडाटा मंगने छल आ एखनि पढल समाचारक अनुसारे आ. जानकी वल्लभ श्हस्त्री से हुनकर बायोडाटा पद्मश्री लेल मांअगल गेलैय.

13 अपन विनम्रता दर्शाबैत हम लिली जीक दू तीन टा कथाक हिन्दी अनुवाद हम पठा देलियन्हि. तैयो अई पर कोनो विचार नयि. लिखला के बाद हमरा कहल गेल जे हम लिली जी से साहित्य अकादमी के अनुवादक अधिकार दियाबे मे मददि करी. आरे भाई, अहां के अनुवाद से मतलब अछि ने, आ जहन हम अनुवाद क; के देब' लेल तैयार छी तहन अकादमी के किअयैक अधिकार चाही? अई लेल जे अकादमी अपन पसीनक आदमी के अनुवाद लेल द; सकय. एखनि धरि ओकरा पर निपटारा नयि भेलैये. अकादमी से फेर कोनो पत्र नयि आएल अछे. अनुवाद तैयार राखल छै. लिली जी आब बहुत बुजुर्ग भ; गेल छथि. हुनक मात्र इयैह इच्छा छै (आ बहुत स्वाभाविक) जे हुनकर पोथी सभ हुनका सोझा मे प्रकाशित भ; जाए.

14 लिली जी के पोथी हिन्दी मे आनबाक श्रेय हमरे अछि, ई मनितहुं ओकरा रेकॉर्ड केनाए मैथिल

समीक्षक आवश्यक नयि बुझैत छथि. एकरा पर लडू.
15 मैथिली के भारतीय ज्ञानपीठ से पुस्तक प्रकाशन लेल हमही आगां एलहुं आ प्रभास जी आ लिली जी के पोथी बहार भेलै.भारतीय ज्ञानपीठ से मैथिली पुस्तक प्रकाशन के श्रेय हमरे छन्हि, ईहो मनैत ओकरा रेकॉर्ड केनाए मैथिल समीक्षक आवश्यक नयि बुझैत छथि. एकरा पर लडू.
गजेन्द्र जी, मैथिलीक ई सभ मानसिकता पर आन्दोलन करी जाहि से रचनाकार आ वरिष्ठ रचनाकार सभ के अपमानित नयि होब' पडै. अहां चाही त' एकरा विदेह पर द' सकै छी.
हम दोसर बात सेहो लिखि के पठायब. मुदा हम फेर कहब, जे हम व्यक्ति के नयि संस्था आ व्यक्ति के मानसिकता के दोष देबन्हि. लोक पढथु आ पूचाथु ई स्वनामधन्य सभ से जे जकरा से अहां के गोलौंसी अछे, तकरा पर अहां लिखब आ जकरा से नयि अछे, जे मौन भावे लिखि रहलए कोनो विविआद मे पडल बगैर, हुनका लेल ई व्यवहार?
-विभा रानी.
Shri gajendraji
good work.
Anha sa ehina neer khshir vivekakak ummeed lagatar banal rahat.
chor ke ehina dekhar kelak baad dandit seho karbak prayas karbaak chahi. anha bahut raas neek pahal ka rahal chhi.
Saadhuvaad.
manoj pathak.

संगहि "विदेह" केँ एखन धरि (१ जनवरी २००८ सँ १४ जनबरी २०१०) ९३ देशक १,०४२ ठामसँ ३६,७१७ गोटे द्वारा विभिन्न आइ.एस.पी.सँ २,११,८९१ बेर देखल गेल अछि (गूगल एनेलेटिक्स डाटा)- धन्यवाद पाठकगण।- गजेन्द्र ठाकुर

संदेश-

[विदेह ई-पत्रिका, विदेह:सदेह मिथिलाक्षर आ देवनागरी आ गजेन्द्र ठाकुरक सात खण्डक- निबन्ध-प्रबन्ध-समीक्षा, उपन्यास (सहस्रबाढ़नि) , पद्य-संग्रह (सहस्राब्दीक चौपड़पर), कथा-गल्प (गल्प गुच्छ), नाटक (संकर्षण), महाकाव्य (त्वञ्चाहञ्च आ असञ्जाति मन) आ बाल-मंडली-किशोर जगत- संग्रह कुरुक्षेत्रम् अंतर्मनक मादेँ।]

१. श्री गोविन्द झा- विदेहकेँ तरंगजालपर उतारि विश्वभरिमे मातृभाषा मैथिलीक लहरि जगाओल, खेद जे अपनेक एहि महाभियानमे हम एखन धरि संग नहि दए सकलहुँ। सुनैत छी अपनेकेँ सुझाओ आ रचनात्मक आलोचना प्रिय लगैत अछि तेँ किछु लिखक मोन भेल। हमर सहायता आ सहयोग अपनेकेँ सदा उपलब्ध रहत।

२. श्री रमानन्द रेणु- मैथिलीमे ई-पत्रिका पाक्षिक रूपेँ चला कऽ जे अपन मातृभाषाक प्रचार कऽ रहल छी, से धन्यवाद। आगाँ अपनेक समस्त मैथिलीक कार्यक हेतु हम हृदयसँ शुभकामना दऽ रहल छी।

रमेश

बहस- पंकज पराशरक साहित्यिक चोरि मैथिली साहित्यक कारी अध्याय थिक

विदेह-सदेह २ (२००९-१०) सँ पंकज पराशरक साहित्यिक चोरि आ साइबर अपराधक पापक घैलक महा-विस्फोट भेल अछि। ई पैघ श्रेय पत्रिकाक सम्पादक श्री गजेन्द्र ठाकुरकेँ जाइत छनि। हुनकर अपराध पकड़बाक चेतना केर जतेक प्रशंसा कयल जाय, कम होयत। “विदेह”क मैथिली प्रबन्ध-समालोचना- अंक, अइ पोल-खोल लेल कएक युग धरि विलम्बित भऽ कऽ निबद्ध रहत, से “समय केँ अकानैत” कहब कठिन अछि।

साहित्योमे चौर्यकलाक उदाहरण पहिनहुँ अबैत रहल अछि गोटपगरा। मुदा एक बेरक चोरि पकड़ा गेलाक बाद प्रायः चोरिक आरोपी साहित्यकार मौन-व्रत धारण करैत रहलाह अछि आ मामिला ठंढ़ाइत रहल अछि।

मुदा ताहि परम्पराक विपरीत अइ बेरक चोर ’सिन्हा चोर’ निकलल अछि आ विगत एक दशकसँ निरन्तर चोरि करैत जा रहल अछि- सेन्ह काटिकऽ। आ तेहेन महाचोरकेँ मैथिलीक साहित्यकार आ संस्था सभ तरहत्थीपर उठा-उठा कऽ पुरस्कृत केलक अछि आ समीक्षाक

चासनीमे चोरायल कविता सबकेँ बोरि देल गेल अछि।

विदेह-सदेह-२ प्रमाण-पुरस्सर अभियोगे टा नहि लगौलक, अपितु एहेन महत्वाकांक्षी असामाजिक तत्वक विरुद्ध साहित्यिक दण्ड आरोपित कऽ अपन ''बोल्डनेस'' सेहो प्रदर्शित केलक अछि। एक दशकमे तीन बेर पकड़ायल चोर प्रायः ''डेयर डेभिल'' होइत अछि आ अपन अनुचित। सीमाहीन महत्वाकांक्षाक पूर्ति लेल अपन वरीय संवर्गीय व्यक्तिकेँ सीढ़ीक रूपमे उपयोग करैत अछि आ स्वार्थ-सिद्धिक उपरान्त अपन पयर सँ ओही सीढ़ीकेँ निचाँ खसा दैत अछि। फेर ओकरा अपन ट्विटर-फेसबुक-नेट वा पत्रिकामे गारिक निकृष्टतम स्तरपर उतरऽ मे कनियों देरी नहि होइत छै। ओ नाम बदलि-बदलि कऽ गारि पढ़ैत अछि आ अपन प्रशंसामे जे.एन.यू.क छात्र-छात्राक पोस्टकार्ड लिखेबामे अपस्याँत भऽ जाइत अछि। ओ हिन्दीक कोनो बड़का साहित्यकारक बेटीक संग अपन नाम जोड़ि विवाहक वा प्रेम-प्रसंगक खिस्सा रस लऽ लऽ कऽ प्रचारित करैत अछि। एहेन प्रवृत्ति कएटा आओर तिकड़मबाजमे देखल गेल अछि जे हिन्दीक पैघ-पैघ नामक माला जपि कऽ मठोमाठ होअय चाहैत अछि। वस्तुतः ई चिन्ताजनक तथ्य थिक जे मैथिलीक नव-तूरकेँ हिन्दीक पैघ-पैघ नामक वैशाखीक एतेक जरुरति किऐक होइत छनि?

''विदेहक'' ''इनक्वायरीक विवरण'' पढ़ि कऽ रोइयाँ ठाढ़ भऽ जाइत अछि। पहल-८६ आ आरम्भ-२३ मे जे पोल खूजल छल, अइ तथाकथित साहित्यकारक, तकरा बादे मैथिली साहित्यसँ बारि देल जेवाक चाहैत छल। मुदा विडम्बना देखू जे चेतना समिति सम्मानित कऽ देलक। ''मैथिल ब्राह्मण समाज'', रहिका (मधुबनी) सन अँखिगर संस्थाकेँ चकचोन्ही लागि गेल, जखनकि संस्थामे विख्यात साहित्यकार उदयचन्द्र झा ''विनोद'' आ पढ़ाकू प्रोफेसरगण छथि। ई संशयविहीन

अछि जे पुरस्कृत करेबामे विनोदजीक महत्वपूर्ण भूमिका रहल हैत। "विदेह" द्वारा रहस्योद्घाटन केलाक बावजूद एखन धरि चेतना समिति अथवा मैथिल ब्राह्मण समाज, रहिकाकेँ अपन पुरस्कार आपस करेवाक वा आने कोनोटा कार्रवाई करवाक बेगरता नहि बुझा रहल छै आ सर्द गुम्मी लधने अछि। एहेन "जड़-संस्था" सभ मैथिली साहित्यक उपकार करैत अछि वा अपकार? ई केना मानल जाय जे पहल-८६ वा आरम्भ-२३ अइ दुनू संस्थाक कोनो अधिकारी वा साहित्यकारकेँ पढ़ल नहि छलनि?

ई आश्चर्यजनक सत्य थिक जे मैथिलीक कएटा पैघ साहित्यकार पंकज पराशरक कृत्रिम काव्य आ आयातित शब्दावलीमे फँसि गेलाह अछि। "विलम्बित कएक युग मे निबद्ध" क भूमिकामे अनेरो विदेशी साहित्यकारगणक तीस-चालिस टा नाम ओहिना नहि गनाओल गेल अछि, अपन कविता कँ विश्वस्तरीय प्रमाणित करबाक लेल अँखिगर चोरे एना कऽ सकैत अछि। सम्भावना बनैत अछि जे डगलस केलनर जकाँ ओहू सभ कविक रचनाक भावभूमिक वा शब्दावलीक चोरिक प्रमाण एही काव्य-पोथीमे भेटि जाय। अंततः मि. हाइडक कोन ठेकान? मैथिलीमे तँ लोक विश्व-साहित्य कम पढ़ैत अछि। तकर नाजायज फायदा कोनो ब्लैकमेलर किऐक नहि उठाओत? आखिर टेक्नो-पोलिटिक्स की थिक- टेकनिकल पोलिटिक्स थिक, सैह किने? एकरा बदौलत झाँसा दऽ कऽ पाकिस्तानोक यात्रा कयल जा सकैत अछि। "टेक्नो-पोलिटिक्सक" बदौलत किरण-यात्री पुरस्कार, वैदेही-माहेश्वरी सिंह "महेश" पुरस्कार, एतेक धरि जे विदितजीक अकादमीयोक पुरस्कार लेल जा सकैत अछि। प्रदीप बिहारीक सुपुत्रक भातिज-कका सम्बन्धक मर्यादाक अतिक्रमण कयल जा सकैत अछि। प्रो. अरुण कमलक "नये इलाके में" सेंधमारी कऽ कऽ "समय कँ

अकानल'' जा सकैत अछि। आर तँ आर, अइ टेकनिकल पॉलिटिक्सक बदौलत जीवकान्तजी सन महारथी साहित्यकारसँ ''विलम्बित कएक युग...'' पोथीक समीक्षा लिखबा कऽ ''मिथिला दर्शन'' (५) सन पत्रिकामे छपवा कऽ स्थापित आ अमर भेल जा सकैत चछि। मैथिली साहित्यक सभसँ पैघ सफल औजार थिक ''टेक्नो पोलिटिक्स''!

ई मानल जा सकैत अछि जे मिथिला दर्शनक सम्पादककेँ आरम्भ-२३ आ पहल-८६ कोलकातामे नहि भेटल होइन्हि। मुदा जीवकान्तजी नहि पढ़ने हेताह से मानबामे असौकर्य भऽ रहल अछि। जीवकान्त जी तँ प्रयाग शुक्लक ''चन्द्रभागा में सूर्योदय'' आ एही शीर्षकक नारायणजीक कविता (चन्द्रभागामे सूर्योदय) सेहो पढ़ने हेताह जे छपल अछि मैथिलीमे। तखन पंकज पराशरक समुद्रसँ असंख्य प्रश्न पूछऽवला कविताक भावार्थ किऐक नहि लगलनि जे समीक्षामे कलम तोड़ि प्रशंसा करऽ पड़लनि वा करा गेलनि? एकरा ''प्रायोजित समीक्षा'' किऐक नहि मानल जाय? की प्रयाग शुक्ल वा नारायणजीक समुद्र विषयक कवितासँ वेशी मौलिकता पंकज पराशरक कवितामे भेटलनि जीवकान्तजीकेँ? ओइ सभ कविताक कनियोँ ''छाया''क शंको नहि भेलनि समीक्षककेँ? ''सभ्यताक सभटा मर्मान्तक पुकार''क नोटिस लेबऽवला समीक्षककेँ साहित्यिक चोरि असभ्य आ मर्मान्तक पीड़ादायक नहि लगलनि? आब जीवकान्तजी सन समीक्षकक ''पोजीशन फॉल्स'' भऽ जेतनि से अन्दाज तँ मिथिला दर्शनक सम्पादककेँ नहियें रहनि, उदय चन्द्र झा ''विनोद'' केँ सेहो नहि रहनि। ई अभिज्ञान तँ पंकजे पराशर टाकेँ रहल हेतनि? बेचारे ''पराशर'' मुनिक आत्मा स्वर्गमे कनैत हेतनि आ पंकसँ जनमल जतेक कमल अछि सब अविश्वसनीय यथार्थक सामना करैत हेताह। पराशर गोत्री भऽ कऽ तीन बेर चोरि

केनाइ ‘‘पराशर’’ महाकाव्यक रचयिता स्व. किरणजीकेँ सेहो कनबैत हेतनि। आखिर जीवकान्तजी साहित्यिक चोरिक नोटिस किए ने लेलनि, जखनकि हुनका विचारेँ ‘‘मैथिलीक समीक्षक प्रायः मूर्खता पीबिकऽ विषवमन करैत अछि’’(विदेह-सदेह-२-२००९-१०)/ विनीत उत्पल-साक्षात्कार आ जीवकान्तजी स्वयं पंकज पराशरक चोरिवला कविता-पोथीक समीक्षक छथि, अपितु चौर्यकला प्रवीण कविक घोर प्रशंसक छथि। तखन अइ समीक्षा-आलेखमे अन्तर्निहित असीम-प्रशंसा साकांक्ष-पाठककेँ ‘‘विष-वमन’’ कोना ने लगौक? हुनका सन ‘‘पढ़ाकू’’ समीक्षक-पाठककेँ ‘‘फॉल्स पोजीशन’’मे अननिहार ‘‘एक्सपर्ट आ हैबिचुएटेड’’ साहित्य-चोरसँ प्रशंसा आ पुरस्कार दुनू पाबि जाय तँ मैथिली-काव्यक ई उत्कर्ष थिक वा दुर्भाग्य? अंततः विदेह-सदेह टा किऐक निन्दा केलक एहि घटनाक? आन कोनो पत्रिका किऐक नहि केलक? डॉ. रमानन्द झा ‘‘रमण’’ इन्टरनेटपर निन्दा करैत छथि तँ घर-बाहर पत्रिकामे किऐक नहि जकर ओ सम्पादक छथि? चेतना समिति, पटना सम्मानित करैत अछि एहने-एहने साहित्यकारकेँ तखन अपने पत्रिकामे कोना निन्दा करत, जखनकि पुरस्कार आपसो नहि लैत अछि, जानकारी भेलाक वा साकांक्ष साहित्यकारक अनुरोध प्राप्त भेलाक बादो? नचिकेताजी नेटपर निन्दा करताह आ ‘‘विदेह’’मे छपत तँ ‘‘मिथिला दर्शन’’मे किऐक नहि निन्दा वा सूचना छपल? कारण स्पष्ट अछि- जीवकान्तक समीक्षा पंकज पराशरक काव्य-पोथीपर छपत, तखन ओही पोथीक चोरि कयल कविताक निन्दा कोना छपत? चारु भाग साहित्यिक आदर्श, मर्यादा आ नैतिकताक धज्जी उड़ि रहल अछि- पितामह आ आचार्यगणक समक्ष आ (अनजाने मे सही) हुनको लोकनिक द्वारा। मैथिल ब्राह्मण समाज, रहिका; चेतना समिति, पटना आ साहित्य अकादेमी, नई दिल्लीमे अन्ततः कोन अन्तर अछि वा

रहल? एहेन नामी पुरस्कारक संचालन आ चयनकर्ता महारथी सभकेँ नव लोककेँ पढ़बाक बेगरता किऐक नहि बुझाइत छनि? बिना पढ़ने पुरस्कारक निर्णय वा समीक्षाक निर्णय कतेक उचित, जखन कि ई चोरि तेसर बेरक चोरि थिक आ से छपि-कऽ भण्डाफोड़ भेल अछि। एकरा वरेण्य आ वरीय साहित्यकारगण द्वारा काव्य-चोरि, आलेख-चोरिकेँ प्रश्रय देल जायब किऐक नहि मानल जाय, जखनकि आरम्भ, मैथिल-जन, पहल आ विदेह-सदेह पहिनहि छापि चुकल छल? की साहित्यिक चोरिकेँ प्रश्रय देब, दलाल वर्गकेँ प्रश्रय देब नहि थिक? एहेन सम्भावनायुक्त नव कविकेँ प्रश्रय देब मैथिली साहित्य लेल घातक अछि वा कल्याणकारी, जकरा मौलिकतापर तीन बेर प्रश्न चेन्ह लागल होइक? की पोथीक आकर्षक गत्ता देखि वा विदेशी कविगणक नामावली (भूमिकामे) पढ़ि कऽ समीक्षा लिखल जाइत अछि वा पुरस्कारक निर्णय लेल जाइत अछि? जँ से भेल हो तँ सब किछु "ठिक्के छै भाइ"? अइ सबसँ तँ जीवकान्तजीक बात सत्य बुझाइत अछि जे समीक्षकगण दारू पीबि कऽ वा पैसा पीबि कऽ वा मूर्खता पीबि कऽ समीक्षा लिखैत छथि। डगलस केलनरक "टेक्नोपोलिटिक्स" तँ छपि गेल "पहल"मे चोरा कऽ। आब जीवकान्तजी, ज्ञान रंजनजी अथवा हिन्दी जगतक आन साहित्यकार-सम्पादकसँ पूछथु जे नोम चोम्स्कीवला रचना कतय गेल, की भेल, कोन नामें छपल? पंकज पराशरक नामें कि पदीप बिहारीजीक सुपुत्रक नामेँ (अनुवाद रूपमे)। ई रिसर्च एखन नहि भेल तँ भविष्यमे पुनः एकटा साहित्यिक चोरिक पोल खूजत? अंततः एकटा माँछकेँ कएटा पोखरिकेँ प्रदूषित करए देल जाय आ से कए बेर? उदय-कान्त बनि कऽ गारि पढ़वाक आदति तँ पुरान छनि डॉ. महाचोर केँ। ककरो "सरीसृप" कहि सकैत छथि (मैथिल-जन) आ कोनो परिवारमे घोंसिया कऽ विष वमन कऽ सकैत छथि। ऑक्टोपसक

सभ गुणसँ परिपूर्ण डॉ. पॉल बाबाकेँ चोरिक भविष्यवाणी करवाक बड़का गुण छनि तेँ हिनका नामी फुटबॉल टीम द्वारा पोसल जाइत अछि, जाहिसँ ‘‘विश्व-कप’’केँ दौरान अइ ‘‘अमोघ अस्त्रक’’ उपयोग अपना हिसाबेँ कयल जा सकय।

सहरसा-कथागोष्ठीमे पठित हिनकर पहिल कथाक शीर्षक छल- हम पागल नहि छी। ई उद्घोषणा करवाक की बेगरता रहैक- से आइ लोककेँ बुझा रहल छैक। अविनाश आ पंकज पराशरक मामाजी तहिया हिनकर कथाकेँ ‘‘टिप्पणीक’’क्रममे मैथिली-कथाक ‘‘टर्निंग प्वाइन्ट’’ मानने छलाह। आइ ओ ‘‘टर्निंग प्वाइन्ट’’ ठीके एक हिसाबेँ ‘‘टर्निंग प्वाइन्ट’’ प्रमाणित भेल, कारण कथाक ओहि शीर्षकमे सँ ‘‘नहि’’ हटि गेल अछि, हिनकर तेबारा चोरिसँ। हिनकर पहिल चोरि (अरुण कमलक कविता- नए इलाके में) क निन्दा प्रस्तावमे ‘‘मामाजी’’ आ डॉ. महेन्द्रकेँ छोड़ि, सहरसाक शेष सभ साहित्यकार हस्ताक्षर कऽ ‘‘आरम्भ’’केँ पठौने छलाह। आइ ओ हस्ताक्षर नहि केनिहार सभ कन्छी काटि कऽ वाम-दहिन ताक-झाँक करवाक लेल बाध्य छथि। द्वैध-चरित्र आ दोहरा मानदण्डक परिणाम सैह होइत अछि। अविनाश तखन तँ देखार भऽ जाइत छथि जखन ओ विदेह-सदेह-२ मे लिखैत छथि जे ‘‘एकरा सार्वजनिक नहि करबै’’। नुका कऽ सूचना देवाक कोन बेगरता? पंकज पराशरसँ सम्बन्ध खराब हेवाक डर वा कोनो ‘‘टेक्नोपोलिटिक्स’’(?) केर चिन्ता?

विदेह-सदेह-२ क पाठकक संदेश तँ कएटा साहित्यकारकेँ देखार कऽ दैत अछि। जतय राजीव कुमार वर्मा, श्रीधरम, सुनील मल्लिक, श्यामानन्द चौधरी, गंगेश गुंजन, पी.के.चौधरी, सुभाष चन्द्र यादव, शम्भु कुमार सिंह, विजयदेव झा, भालचन्द झा, अजित मिश्र, के.एन.झा, प्रो.नचिकेता, बुद्धिनाथ मिश्र, शिव कुमार झा, प्रकाश चन्द्र

झा, कामिनी, मनोज पाठक आदि अपन मुखर भाषामे प्रखरतापूर्वक निन्दनीय घटनाक निन्दा केलनि अछि, ततहि अविनाश, डॉ. रमानन्द झा "रमण", विभारानीक झाँपल-तोपल शब्द आश्चर्य-भावक उद्रेक करैत अछि। मुदा संतोषक बात ई अछि जे पाठकक "प्रबल भाव-भंगिमा" साहित्यकारोक "मेंहायल आवाज"क कोनो चिन्ता नहि करैत अछि। विभारानी तँ कमाले कऽ देलनि। एहि ठाम मैथिली भाषा-साहित्यक एक सय समस्या गनेवाक उचित स्थान नहि छल। ई ओनाठ काल खोनाठ आ महादेवक विवाह कालक लगनी भऽ गेल। कोनो चोर बेर-बेर अपन कु-कृत्यक परिचय दऽ रहल अछि आ हुनका समय नष्ट करब बुझा रहल छनि आ चोरकेँ देखार केलासँ दुःख भऽ रहल छनि? ओ अपन प्रतिक्रियामे कतेक आत्म श्लाघा आ हीन-भावना व्यक्त केलनि अछि से अपने पत्र अपने ठंढ़ा भऽ कऽ पढ़ि कऽ बूझि सकैत छथि। हिन्दीयोमे एहिना भऽ रहल अछि, तँ मैथिलीमे माफ कऽ देल जाय? आब हिन्दीसँ पूछि-पूछि कऽ मैथिलीमे कोनो काज होयत? विभारानी ज्योत्सना चन्द्रमकेँ ज्योत्सना मिलन केना कहैत छथि? हुनकर उपेक्षा कोना मानल जाय? ओ सभ साहित्यिक कार्यक्रममे नोतल जाइत छथि, सम्मान आ पुरस्कार पबैत छथि, पाठक द्वारा पठित आ चर्चित होइत छथि। समीक्षाक शिकाइत की उच्चवर्णीय (?) साहित्यकारकेँ मैथिलीमे नहि छनि? समीक्षाक दुःस्थिति सभ जातिक मैथिली साहित्यकार लेल एके रंग विषम अछि। ओइ मे जातिगत विभेद एना भेलए जे ब्राह्मण-समीक्षक, आरक्षणक दृष्टिकोणेँ निम्न जाति (?)क साहित्यकारक किछु बेशीए समीक्षा (सेहो सकारात्मक रूपेँ) केलनि अछि। समीक्षा आ आलोचनाक विषम स्थितिक कारणें जँ नैराश्यक शिकार भऽ जाय लेखक, तँ लेखकीय प्रतिबद्धताक की अर्थ रहि जायत? विभाजीकेँ बुझले नहि छनि जे हुनका लोकनिक

बाद मैथिली महिला लेखनमे कामिनी, नूतन चन्द्र झा, वन्दना झा, माला झा आदि अपन तेवरक संग पदार्पण कऽ चुकल छथि। हुनका ने कामिनीक कविता संग्रह पढ़ल छनि आ ने ''इजोड़ियाक अडैठी मोड़''। हुनका अपन गुरुदेवक बात मानि हिन्दीमे जाइसँ के कहिया रोकलकनि? ओ गेलो छथि हिन्दीमे। मातृभाषाक प्रेरणा अद्वितीय होइत छै। मैथिलीक जड़ संस्था अथवा समीक्षक सभपर प्रहार करबामे हमरा कोनो आपत्ति नहि, मुदा अर्थालाभ तँ एतय नगण्य अछिए। सामाजिक सम्मान विभाजीकेँ अवश्य भेटलनि अछि। समाजमे ''जड़''लोक छै तँ ''चेतन'' लोक सेहो छैक। हुनकासँ मैथिली भाषा-साहित्य आ मिथिला-समाजकेँ पैघ आशा छै, हीनभाव वा आत्मश्लाघासँ ऊपर उठि काज करवाक बेगरता छैक। सक्षम छथि ओ। हुनका श्रेय लेवाक होड़सँ बँचवाक चाही। अन्यथा साहित्य अकादेमी प्रतिनिधि, दिवालियापन केर शिकार जूरीगण आ मैथिलीक सक्षम साहित्यकारमे की की अन्तर रहि जायत? विभारानीक विचलनक दिशा हमरा चिन्तित आ व्यथित करैत अछि। ओ दमगर लेखिका छथि, सशक्त रचना केलनि अछि, आइ ने काल्हि समीक्षकगण कलम उठेबापर बाध्य हेबे करताह। समीक्षकक कर्तव्यहीनतासँ कतौ लेखक निराश हो?

पंकज पराशरक श्रृंखलाबद्ध साहित्यिक चोरिपर सार्थक प्रतिक्रिया देब कोनो साहित्यकार लेल अनुचित नहि अछि कतहुसँ। साहित्यकार लेल साहित्यिक मूल्यक प्रति ओकर प्रतिबद्धता मुख्य कारक होइत अछि आ हेवाको चाही आ तकरा देखार करवाक ''बोल्डनेसो'' हेवाक चाही। ''चाही''वला पक्ष साहित्यमे बेशीए होइत अछि। एहेन-एहेन गम्भीर विषयपर साहित्य आ समाजक ''चुप्पी'' एहेन घटनाकेँ प्रोत्साहित करैत अछि आ जबदाह जड़ताकेँ बढ़बैत अछि, भाषा-साहित्यकेँ बदनाम

तँ करिते अछि। जाधरि पंकज पराशरक चोरि-काव्यक समीक्षा लिखल जाइत रहत, विभारानीक मूल-रचनाक समीक्षा के लिखत? ककरा जरूरी बुझेतैक? विभारानी अपने तँ समीक्षा प्रायोजित नहि करओती? सक्षम लेखकक व्यवहारोक अपन स्तर होइत छै। तँ संगठित भऽ चोरिक भर्त्सना हेवाक चाही।

